

ӨСАБ КАЗАХСТАН

Өндіруші салалар ашықтығы
бастамасын асыру туралы.

ИПДО КАЗАХСТАН

Реализация инициативы
прозрачности добывающих
отраслей в Республике
Казахстан.

EITI KAZAKHSTAN

Implementation of the extractive
industry transparency initiative in
the Republic of Kazakhstan.

ҰЛЛТЫҚ ЕСЕП

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОТЧЕТ

NATIONAL REPORT

МУНАЙГАЗ СЕКТОРЫ
НЕФТЕГАЗОВЫЙ СЕКТОР
OIL AND GAS SECTOR

ТАУ-КЕН СЕКТОРЫ
ГОРНОРУДНЫЙ СЕКТОР
MINING SECTOR

2017

**2017 жылдағы Қазақстан Республикасындағы өндіруші
салалардың қызметінің ашықтығы бастамасының жүзеге
асырылуы туралы**

13-ші ҰЛТТЫҚ ЕСЕП

Жұмысты «Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің Геология және жер қойнауын пайдалану комитеті» РММ-мен 2018 жылдың 22 маусымында жасалған №75 қызметтерді мемлекеттік сатып алу туралы шартқа сәйкес «UHYSAPAConsulting» ЖШС орындады

МАЗМҰНЫ

	Қысқартулар мен аббревиатуралар тізімі	6
	Келісілген рәсімдерді орындау нәтижелері туралы есеп	8
	2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы өндіруші салалардың ашықтығы бастамасы	11
I.	Қаражат ағындарын жинақтау және салыстыру, келісілген рәсімдердің орындалуының нақты нәтижелері туралы есеп	11
1.1.	Қазақстан Республикасындағы ӨСАБ	11
II.	ДЕРЕКТЕРДІ САЛЫСТЫРУДЫ ЖҮРГІЗУДІҢ АМАЛ-ТӘСІЛДЕРІ	13
2.1	Мақсат	13
2.2.	Жұмыстың көлемі	13
2.3.	Салыстырып тексеруді жүргізудің тәсілдемесі	14
III.	2017 ЖЫЛДАҒЫ ӨНДІРУШІ САЛАҒА ШОЛУ ЖАСАУ	18
3.1.	Лицензиялар мен келісімшарттар	18
3.1.1.	Құқықтық негіз және қазыналық тәртіп	18
3.1.2.	Лицензияларды беру	49
3.1.3.	Лицензиялар/келісімшарттар тізілімі	51
3.1.4.	Келісімшарттар және ӨБК бойынша ақпарат	53
3.1.5.	Бенефициарлық құқық бойынша ақпарат	76
3.1.6.	Мемлекеттің өндіруші салаларға қатысуы	78
3.2.	Өндіруші салаларға шолу жасау	93
3.2.1.	Мұнай-газ секторы: қорлар, геологиялық барлау, өндіру және экспорт	93
3.2.2.	Тау-кен секторы: қорлар, өндіру және экспорт	111
3.3.	Өндіруші салалардан келіп түсетін үкімет табыстары	132
3.3.1.	Салықтар мен басқа төлемдер	132
3.3.2.	Заттай нысандағы төлемдер	137
3.3.3.	Тасымалдан түскен табыстар	137
	Мұнай тасымалы	137
	Газ тасымалы	142
	Темір жол тасымалы	145
3.3.4.	Инфрақұрылымды ұсыну және басқа-бас айырбас келісімдері	146
3.3.5.	Мемлекеттік компаниялардың транзакциялары	148
3.4.	Өндіруші салалардан келетін табысты бөлу	150
3.5.	Әлеуметтік шығындар	154
3.6.	Мемлекеттік компаниялардың қазыналық сыңайлы шығындары	154
3.7.	Қазақстандық қамту жөніндегі ақпарат	156
3.8.	Өндіруші сектордың экономикаға қосатын үлесі	156
IV	ЕСЕПТІК ТӨЛЕМДЕРДІ САЛЫСТЫРЫП ТЕКСЕРУ	158
4.1.	Елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтық есеп	158
4.1.1.	Салық түсімдері	160
4.1.2.	Табиғи және өзге ресурстарды пайдалану үшін түсімдер	177
4.1.3.	Бюджетке келіп түсетін өзге салықтық емес түсімдер	183
4.1.4.	Кеден төлемдері	195
4.2.	Шетел валютасында бейнеленген төлемдер (АҚШ доллары)	227
4.3.	Салықтар мен бюджетке өзге міндетті төлемдер жиыны	229

4.3.1.	Мұнай-газ секторының төлеушілерінен бюджетке түсетін салық төлемдері	229
4.3.2.	Тау-кен секторы төлеушілерінен бюджетке төленетін салық төлемдері	229
4.4.	Салықтар мен өзге міндетті төлемдерді бюджеттер бойынша бөлу	229
4.5.	Анықталмаған айырмашылықтар деңгейі мен пайызы	230
4.6.	Әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымды дамытуға бағытталған төлемдер туралы жиынтықты есептер	233
4.7.	2018 жылы төленген/келіп түскен 2017 жылдағы Төлеушілер меншігіндегі мемлекеттік үлестер бойынша Төлемдер/Түсімдер туралы Жиынтықты есеп және оларды салыстыру нәтижелері	234
V	ҰСЫНЫСТАР	235

ҚОСЫМШАЛАР

1-3- Қосымша	Шетел валютасында жүзеге асырылған Төлемдер/Түсімдер бойынша есеп нысаны
1-4- Қосымша	2017 жылға арналған Тау-кен секторының әрбір Төлеушісіне ақшалай нысанда айтарлықтай салықтық және салықтық емес Төлемдері / Түсімдері туралы жиынтық есеп нысаны.
1-5- Қосымша	2017 жылға арналған мұнай-газ секторының әрбір Төлеушісіне ақшалай нысанда айтарлықтай салықтық және салықтық емес Төлемдері / Түсімдері туралы жиынтық есеп нысаны.
1-6- Қосымша	2017 жылға арналған Қазақстан Республикасының мұнай-газ және тау-кен секторларының Төлеушілерінің айтарлықтай салықтық және салықтық емес Төлемдері / Түсімдері туралы жиынтық есеп.
2-2- Қосымша	Меншіктегі мемлекеттік үлестер бойынша төлемдер/түсімдер туралы жиынтық есеп
3-2- Қосымша	БСК 206114 аударылған қаражатты қоспағанда, әлеуметтік дамуға және жергілікті инфрақұрылымға жұмсалған шығындар туралы жиынтық есеп
4- Қосымша	Квазифискалды шығыстар жөніндегі есеп
5- Қосымша	ЛКТ нысандары жөніндегі есептілік негізінде тазарту құрылысжайларына, жер қойнауының ластану мониторингісіне, әлеуметтік салаға және мамандарды оқытуға жұмсалған қаражат
6- Қосымша	Мұнай-газ және тау-кен секторы бойынша пайдалы қазбалардың түрлерін өндіру және экспорттау көлемдері
7- Қосымша	2017 жылдағы «ҚазТрансОйл» АҚ, «ҚазТрансГаз» АҚ және «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ бойынша тасымалдау жөніндегі ақпарат
8- Қосымша	Өндіруші салалар туралы ақпарат
9- Қосымша	Мұнай-газ және тау-кен өндіру секторындағы жер қойнауын пайдаланушылардың тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алуындағы қазақстандық қамту жөніндегі 2017 жылғы ақпарат
10- Қосымша	Мұнай-газ және тау-кен секторлары компанияларының атауы.
11- Қосымша	Елеулілік туралы мәлімдеме (5 кесте)
12- Қосымша	«БСК 206114 аударылған қаражатты қоспағанда, әлеуметтік дамуға және жергілікті инфрақұрылымға жұмсалған шығындар туралы жиынтық есеп» атты 3-2 қосымшасы бойынша анықталмаған және анықталмаған айырмашылықтар бойынша ақпарат

КЕСТЕЛЕР ТІЗІМІ

1-кесте	Салыстырып тексерілуі тиіс төлемдер мен түсімдер тізімі	15
2-кесте	ӨБК бойынша деректер: қатысушылар, олардың үлестері, шығу елі, келісімшарттар бойынша мәліметтер	71
3-кесте	ӨБК бойынша деректер: инвестициялар, әлеуметтік салаға жұмсалатын шығындар мен салықтар	73
4-кесте	«Самұрық-Қазына» ҰАҚ» АҚ-ның компанияларға қатысу үлестері	79
5-кесте	Самұрық-Қазына таза активтерінің құны, 2017	79
6-кесте	«ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2016-2017 ж. қатысу үлестері	85
7-кесте	Мұнайдың негізгі кен орындары (А+В+С1 категориялы алынатын бастапқы қоры 30 млн.тоннадан асатын (өндіру бойынша деректер жер қойнауын пайдаланушылардың есептілігінен алынған)	94
8-кесте	Өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтерді) шығару көлемі, құндық берілісте, 2016-2017ж., млн.теңге	102
9-кесте	Өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтерді) шығару көлемі, құндық берілісте, аймақтар бойынша, 2016-2017ж. млрд. теңге	102
10-кесте	Тас көмірді мемлекеттер бойынша экспорттау	106
11-кесте	Мемлекеттер бойынша мұнай және газ конденсатын экспорттау	107
12-кесте	Табиғи газды мемлекеттер бойынша экспорттау	111
13-кесте	Қазақстан Республикасының ірі алтын кен орындары	116
14-кесте	Шетелдік инвесторлармен серіктестікте жүзеге асырылатын инвестициялық жоба	119
15-кесте	Тартылатын инвестициялар сомасы	120
16-кесте	2016-2017 ж. KAZMinerals өндірістік қызметі	126
17-кесте	Мыс және полиметаллдар өндіру	126
18-кесте	2016-2017ж. ҚР Ұлттық Қорының түсімдері және пайдаланылуы туралы есеп	134
19-кесте	2017ж. Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорына түсімдер, олардың мемлекеттік бюджет табыстарындағы үлесі	135
20-кесте	Шоғырландырылған бюджеттің (МБ+ ҰҚ), республикалық және жергілікті бюджеттің 2017 жылдағы салықтық түсімдеріндегі өндіруші сектор компанияларының салықтық түсімдерінің үлесі туралы деректер	136
21-кесте	«ҚазТрансОйл» АҚ жүйесі бойынша мұнайды бағыттар және тұтынушылар бойынша мұнайды тасымалдау көлемдері	138
22-кесте	2017ж.мұнайды тасымалдау бағыттары және көлемдері	140
23-кесте	2017 жылдағы «ҚазТрансОйл» АҚ мұнайды тасымалдауға байланысты алынатын деректер туралы деректер	141
24-кесте	2017ж. «ҚазТрансОйл» АҚ салықтары мен тасымалдау бойынша бюджетке төлемдер	142
25-кесте	2017ж. ҚР Ұлттық қорынан мақсатты трансферттерді пайдалану.	150
26-кесте	2016-2017ж. Қазақстан өнеркәсібі құрылымындағы тау-кен өндіруші өнеркәсіп	157
27-кесте	Тау-кен өндіруші өнеркәсіп қызметкерлерінің саны және жұмысбастылардың жалпы санындағы олардың үлесі	157

СУРЕТТЕР ТІЗІМІ

1-сурет	Жер қойнауын пайдалану бойынша интерактивті карта	53
2-сурет	ТШО мұнай және газ конденсатын өндіруі	74
3-сурет	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ға мемлекеттік қатысу құрылымы	81
4-сурет	ҚМГ ҰК еншілес компанияларын иелену құрылымы	82
5-сурет	ҚМГ БӨ активтерін иелену құрылымы	84
6-сурет	«Қазатомпром» ҰАК» АҚ еншілес және тәуелді компаниялары	86
7-сурет	«ҚазМұнайГаз» АҚ берешектерін жабу	92
8-сурет	ҚР облыстары бойынша алынатын теңгерімдік мұнай қорларын бөлу	93
9-сурет	ҚМГ БӨ геологиялық барлау жобалары	97
10-сурет	Геологиялық барлау және іздестірулерді жүргізу бойынша қызметке ТШИ жиынтықты ағыны	97
11-сурет	2010-2017ж. аймақтар қимасындағы тас көмірді өндіру.	98
12-сурет	2007- 2017 ж.мұнай және газ конденсатын өндіру қарқыны	98
13-сурет	Мұнай және газ конденсатын өндірудің негізгі көлемін қамтамасыз еткен компаниялар (2017ж. желтоқсан айындағы деректер).	99
14-сурет	2017 ж.аймақтардағы мұнай және газ конденсатын өндіру көлемі және өсу қарқыны	100
15-сурет	Табиғи газды өндіру	100
16-сурет	Табиғи газды өндірудің негізгі көлемін қамтамасыз еткен компаниялар (2017 ж.желтоқсан), %	101
17-сурет	2017 ж.аймақтардағы табиғи газды өндіру көлемі және өсу қарқыны	101
18-сурет	2017 ж.мұнай және газ конденсатын импорттаушы топ 10 мемлекет	107
19-сурет	2016-2017ж.табиғи газ экспорты және импорты	109
20-сурет	«ҚазРосГаз» ЖШС газдың жүзеге асырылуының негізгі сызбалары	110
21-сурет	Жалпы әлемдік барланған қорлардағы Қазақстан үлесі	116
22-сурет	2017 ж.аймақтар бойынша жер қойнауын пайдалануға инвестициялар бөлу	119
23-сурет	2017 ж.пайдалы қазбаларға инвестициялар бөлу	118
24-сурет	2017 ж.жер қойнауын пайдалануға салынатын инвестициялар құрылымы	119
25-сурет	2010-2017 ж.аймақтар қимасында алтынды өндіру	122
26-сурет	2010-2017 ж.алтын мен күмісті өндіру	125
27-сурет	2010-1017 ж.аймақтар қимасында темір кендерін өндіру	128
28-сурет	2010-2017 ж.марганец, алюминий және хром кендерін өндіру	129
29-сурет	2014-2017 ж.уранның орташа айлық бағалары	129
30-сурет	2016-2017ж. Ұлттық қорға мұнай-газ секторынан түсетін тікелей салықтар (жергілікті бюджеттерге есептелетін салықтардан басқа)	133
31-сурет	Магистральды құбырлар сызбасы	139
32-сурет	Қазақстан Республикасының газ құбыры желісі	144

Қысқартулар мен аббревиатуралар тізімі

EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
BP	British Petroleum
CRIRSCO	Committee for Mineral Reserves International Reporting Standards
EIA	Energy Information Administration (EIA) — энергия және энергетика туралы ақпаратты жинақтау, талдау және таратуға жауапты, АҚШ федералдық статистикалық жүйесі құрамындағы тәуелсіз агенттік
JSC	Joint Stock Company
KASE	Қазақстан қор биржасы
LSE	Лондон қор биржасы (London Stock Exchange)
NCOC (НКОК)	North Caspian Operating Company (Норт Каспиан Оперейтинг Компани) халықаралық консорциумы
LTD (ЛТД)	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
FATF (ФАТФ)	Ақшаны жылыстатумен күресудың қаржылық амалдарын құрастыру тобы (ФАТФ) Financial Action Task Force on Money Laundering - FATF
СВОП (swop)	Активтерді айырбастау бойынша операциялар
ТКМКҚ	Тау-кен өндіруші және кен-металлургия кәсіпорындары қауымдастығы
АҚ	Акционерлік қоғам
«ҚМГ» АҚ	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ
«ҚМГ БӨ» АҚ	«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ
«Самұрық-Қазына» АҚ	«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ
«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ	«China National Petroleum Corporation–Ақтөбемұнайгаз» АҚ
АПМЗ	Ақтау пластикалық массалар зауыты
БСН	Бизнес-сәйкестендіру нөмірі
ЖІӨ	Жиынтықты ішкі өнім
ТБК	Тау-кен байыту комбинаты
ТКК	Тау-кен компаниясы
ГБЖ	Геологиялық барлау жұмыстары
ММ	Мемлекеттік мекеме
ББМЖ	Жер Қойнауын Пайдалануды Басқарудың Бірыңғай Мемлекеттік Жүйесі
ҚР ЖҚП ББМЖ БАЖ	ҚР Жер Қойнауын Пайдалануды Басқарудың Бірыңғай Мемлекеттік Жүйесінің Біріктірілген Ақпараттық Жүйесі
ӨСАБ	Өндіруші салалардың ашықтығы бастамасы
«Қазатомпром» ҰАК	«Қазатомпром» ұлттық атомдық компаниясы» АҚ
ҰҚ	Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры
ҰБХ	Ұлттық басқарушы холдинг
БЖК	Бюджеттік жіктеу коды
МКК	Мемлекеттік кірістер комитеті
ҚМГИ	Қазақ мұнай және газ институты
ҚПО	Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В..
КТС	Корпоративтік табыс салығы
КС	Статистика комитеті

КҚК	Каспий құбыр консорциумы
ЛКТ	Лицензиялық-келісімшарттық талаптар
ХАТЭА	Халықаралық атом энергетикасы агенттігі (қысқар. ХАТЭА, <i>ағылш. International Atomic Energy Agency</i> , сокр. <i>IAEA</i>)
ЖБ	Жергілікті бюджет
ИДМ	Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі
ММҚ	Магистральды мұнай құбырлары
ЭМРМ	Энергетика және минералды ресурстар министрлігі
МЭ	Энергетика министрлігі
ВАК	Ведомствоаралық комиссия
ӨТМ	Өзара түсініктік туралы меморандум
АЕК	Айлық есептік көрсеткіш
ХАС	Халықаралық аудит стандарттары
ХҚЕС	Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары
ҚМ	Қаржы министрлігі
ПҚТС	Пайдалы қазбаларды табу салығы
ҚКС	Қосылған құн салығы
ҒЗТКЖ	Ғылыми-зерттеулік және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстар
«Ақтөбе» ӘКК» ҰК	«Ақтөбе» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» ұлттық компаниясы
ҮПС	Үстеме пайда салығы
МТҰК	Мүдделі тараптардың ұлттық кеңесі
МХЗ	Мұнай-химия зауыты
ҰХК	Ұлттық холдингтік компания
ӨБТК	Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісім
ӨК	Өндірістік компания
ПҚОП	«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС
РБ	Республикалық бюджет
ҚР	Қазақстан Республикасы
ӘКК	Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорация
ӨБК	Өнімді бөлу туралы келісім
ЖЖК	Жиынтықты жылдық кіріс
ССКӨБ	Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі
ТТ	Техникалық тапсырма
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ТЭН	Техника-экономикалық негіздеме
ТШО	«Теңізшевройл» ЖШС
ҮМЗ	Үлбі металлургия зауыты

2017 жылы теңгенің орташа мөлшерлі айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 326,00 теңгені құрады

050036, Республика Казахстан
г. Алматы, мкрн. Мамыр-4, д. 14

Тел +7 727 380 01 82
+7 727 380 02 95
Факс +7 727 380 01 57

Email office@uhy-kz.com
Web www.uhy-kz.com

14, Mamyр-4, Almaty
050036, Republic of Kazakhstan

Tel +7 727 380 01 82
+7 727 380 02 95
Fax +7 727 380 01 57

Email office@uhy-kz.com
Web www.uhy-kz.com

Келісілген рәсімдердің орындалу нәтижелері туралы есеп

ӨСАБ секретариаты мен Қазақстан Республикасындағы ӨСАБ-тың жүзеге асырылуы бойынша Мүдделі тараптардың ұлттық кеңесінің мүшелеріне:

Біз 2017 жылғы Өндіруші салалардың ашықтық бастамасын (ӨСАБ) іске асыру туралы ұлттық есепті әзірлеу үшін берілген Техникалық тапсырма (ТТ) талаптарына сәйкес, Мұнай-газ және Тау-кен секторлары Төлеушілерінің және Төлем алушылардың деректерімен ұсынылған «Елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдер/Түсімдер туралы есепті» және салық төлемдері МТҰК тарапынан елеулі деп танылған «Жер қойнауын пайдаланушылар бойынша қоғамдық маңызы бар мақсаттар үшін тағайындалған Төлемдер/Түсімдер туралы есепті» салыстырып тексердік.

Салықтардың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің алушысы (бұдан әрі – «Төлем алушы»):

- Қазақстан Республикасы (ҚР) Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті – салық төлемдері, сондай-ақ кедендік төлемдерді қоса, бюджетке төленетін басқа да төлемдер бойынша.

Салыстырып тексерудің мақсаты – Қазақстан Республикасында ӨСАБ-ын іске асырумен байланысты 2017 жылы мемлекетке өндіруші салалардан келіп түскен төлемдер/түсімдер жайлы ақпараттың толықтығын, анықтығын және қолжетімдігін қамтамасыз ету.

Салыстырып тексеру ҚР Үкіметі, ҚР Парламентінің депутаттары, өндіруші салаларда қызмет ететін компаниялардың және үкіметтік емес ұйымдардың өкілдері 2013 жылғы 9 қазанда қолын қойған ӨСАБ-ын іске асыру жөніндегі ӨСАБ Өзара түсіністік меморандумының (бұдан әрі – ӨТМ) және Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің Геология және жер қойнауын пайдалану комитеті» РММ-мен жасалған 2018 жылғы 22 маусымдағы мемлекеттік сатып алу туралы № 75 шарттың негізінде жүргізілді.

Салыстырып тексеру ілеспе қызметтерге қатысты қолданылатын Халықаралық Аудит Стандарттарына (ХАС) (ІҚКХС 4400 «Қаржы ақпаратына қатысты келісілген рәсімдерді орындау бойынша келісім») сәйкес жүргізілді. Келісілген рәсімдерді орындау туралы келісім деректерді тексеруден, талдаудан және оларды бастапқы құжаттармен, салық төлеушілердің дербес шоттарының деректерімен, Төлем алушының есептерімен салыстырудан, валютаны қайта есептеуден тұрған. Осыларға сәйкес аудиттің мақсаты бойынша пікірді білдірудің жеткілікті деректері мен дәлелдерін алу үшін салыстырып тексеру орындалды.

Салық төлеуші ақпаратының сапасы мен анықтығы үшін жауапкершілікті Төлеушінің бірінші басқарушысы немесе тиісті өкілеттіктер табыс етілген және қол қою құқығы бар өкілі, сондай-ақ қаржы-экономикалық қызметтің жетекшісі көтереді. Төлем алушы ақпаратының сапасы мен анықтығы үшін жауапкершілікті тиісті Уәкілетті мемлекеттік органның және/немесе ұйымның жетекшісі көтереді.

Салыстырып тексеру Төлеушілер ұсынған есептердің Төлем алушының деректерімен салыстырып тексеруді растайтын дәлелдерді тестілеу негізіндегі тексерістен тұрады.

Біз келесі рәсімдерді орындадық:

- БМБЖ БАЖ порталынан тиісті мемлекеттік органдардан және ӨСАБ есептілігіне қатысқан өндіруші компаниялардан келіп түскен түсімдер және төлемдер бойынша толтырылған есептерді алдық;
- Бюджетке түскен түсімдерді өндіруші компаниялардың 2017 қаржы жылындағы төлемдермен салыстырдық;
- Өндіруші компаниялар мен мемлекеттік органдардың есептеріне енгізілген сомалар арасында айырмашылықтар анықталған жағдайда:
 - кездесулер, электрондық хабарламалар және қоңырау шалу арқылы өндіруші компаниялар мен мемлекеттік органдардан әр айырмашылық бойынша себептерді анықтадық;
 - мүмкіндігінше, өндіруші компаниялар мен мемлекеттік органдардың айырмашылықтар бойынша ұсынған түсіндірмелерін дербес шоттардан бюджетпен есеп айырысу жағдайы бойынша алынған үзінді көшірмелер, төлем тапсырмалары, чектер, салыстыру актілері сияқты растаушы құжаттармен салыстырып тексердік;
 - әр айырмашылық бойынша соманы және ұсынылған растаушы құжаттарды сипаттап бердік;
 - барлық анықталмаған айырмашылықтарды біріктіріп, IV «Елеулі салықтық және салықтық емес төлемдер/түсімдер туралы жиынтық есеп» бөлімінде сипаттама бердік, салық сомасынан анықталмаған айырмашылықтардың пайызын анықтадық та, ақпараттың бұрмалануына әкелген әсердің қаншалықты елеулі екендігіне баға бердік.

Келесідей орындалған жұмыстардың– Төлеушілер мен Төлем алушы ұсынған есептерді жинау, салыстырып тексеру, талдау және жинақтау; Төлеушілерден де, Төлем алушыдан да сұралған бастапқы құжаттарды, дербес шоттарды және өзара есеп айырысуды салыстыру актілерін зерттеу, оларды талдау және салыстыру, айырмашылықтарының себептерін анықтаудың нәтижесінде Төлеушілер мен Төлем алушы берген 2017 жылғы есептердің бекітілген Нұсқаулыққа сәйкес жасалды деген қорытындыға келдік. Анықталған айырмашылықтарға түсініктеме және сипаттама берілді.

ТТ талаптарына және жаңа ӨСАБ стандарттарына сәйкес, ұлттық есепке III тарауда өндіруші салаларда әрекет ететін құқықтық негізді және қазыналық тәртіпті сипаттайтын өндіруші секторға шолу (мәнмәтіндік ақпарат), өндіруші салалардың сипаттамасы, өндіру және экспорт көлемі, экспорт бағыттары, өндіруші салалардың 2017 жылы экономикаға қосқан үлесі, мемлекеттің өндіру салаларына қатысуы туралы, сондай-ақ табыс пен шығынды басқару бойынша, лицензиялау үдерісі мен тізілімі туралы, сондай-ақ бенефициарлық құқық пен келісімшарттар бойынша ақпарат енгізілген.

Тәуелсіз аудитордың есебі
3-бет

Орындалған жұмыстың нәтижесі - өндіруші салаларды шолудан және МТҰК-мен бекітілген ТТ-ның талаптарына сәйкес 2017 жылғы елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдерді/Түсімдерді салыстырып тексеруден тұратын 2017 жылғы 13-ші Ұлттық есептің жасалуы болды.

**Бас директор,
ҚР аудиторы:**
1997 жылғы 02 мамырда берілген
№ 0318 біліктілік куәлігі

**Жобаның жетекшісі:
ҚР аудиторы:**

ҚР аудиторы:
2015 жылғы 18 ақпанда берілген
№ МФ-0000238 біліктілік куәлігі

Т.Е.Нұрғазиев

М.Ш. Ілиясов

С.А. Сейтмағзымова

Күні 2018 жылғы «26» қазан

ҚР, Алматы қ., Мамыр-4 ы.а., 14 үй

ӨНДІРУШІ САЛАЛАРДЫҢ АШЫҚТЫҒЫ БАСТАМАСЫ

2017 ЖЫЛДЫҢ 31 ЖЕЛТОҚСАНЫНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЕСЕП

I. ҚАРАЖАТ АҒЫНДАРЫН ЖИНАҚТАУ ЖӘНЕ САЛЫСТЫРУ, КЕЛІСІЛГЕН РӘСІМДЕРДІҢ Орындалуының нақты нәтижелері туралы есеп

1.1. Қазақстан Республикасындағы ӨСАБ

Қазақстанда ӨСАБ-ты жүзеге асыру президент Н.Ә.Назарбаев тиісті мәлімдемені жариялаған сәттен бастап, 2005ж. бері жүзеге асырылуда.

Үкіметтің ҚР ИДМ қағидаларын бекіту туралы 19.09.2014ж. №995 (2-тарау, 12-тармақ, 73) тармақша) Қаулыға сәйкес, ҚР ИДМ функцияларымен Өндіруші салалардың ашықтығы бастамасын (бұдан әрі –ӨСАБ) жүзеге асыру қарастырылған. Тиісінше ҚР ИДМ ГЖҚК қағиларымен де осы функция қарастырылған.

Қазақстанда ӨСАБ бойынша қызметті Инвестициялар және даму министрі Жеңіс Қасымбек басқаратын Мүдделі тараптардың Ұлттық кеңесі үйлестіреді. Оның құрамына Мәжіліс депутаттары, ИДМ, ЭМ, ҚМ, мұнай-газ және кен-өндіруші сектор компанияларының, сонымен қатар, азаматтық қоғам өкілдері (негізгі үш мүшеден және 3 алмастырушы мүшеден) кіреді. Жұмыс органы – ҚР ИДМ ГЖҚК РҒАО-дағы Секретариат.

Жүзеге асыру кезеңінде әзірленуі мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын 12 ұлттық есеп шығарылды.

Заңнамалық негіз. Жер қойнауы және жер қайнауын пайдалану туралы Кодекстің 76-бабы, 3-тармағы. Кен іздеушілікті және кең таралған пайдалы қазбаларды өндіру жөніндегі операцияларды қоспағанда, пайдалы қазбаларды барлау мен өндіру жөніндегі операцияларды жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар құзыретті органға ӨСАБ стандартында көзделген, «Аудиторлық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес аудитор болып табылатын тұлға растаған есептілікті ұсынуға міндетті.

Осы есептілік нысаны мен оны толтыру бойынша нұсқаулықты Қазақстан Республикасындағы өндіруші салалардың ашықтығы бастамасы стандартын жүзеге асыруға құзіретті мемлекеттік орган әзірлейді және бекітеді.

Мемлекет үшін ӨСАБ мақсаты – елдің табиғи ресурстарын басқарудағы ашықтықты қамтамасыз ету және өндіруші сектордан келетін мемлекеттік кірістерді ашу. Стандарттың әсер ету тетігі – өндіруші компаниялардың төлемдер туралы ақпаратты жариялауында, ал үкіметтің түсімдердің сомаларын халыққа жариялауында. Бұл деректер жыл сайын ӨСАБ ұлттық есебінде салыстырылады және халықаралық сарапшылармен бірге жүргізіледі. Үдерісті МТҰК бақылайды. МТҰК-тің барлық шешімдері консенсус негізінде қабылданады.

2013 жылы Халықаралық ӨСАБ өкілдері валидация нәтижесі бойынша Қазақстанға ӨСАБ-ның барлық талаптарына сай келетінің анықтап оң баға берді және «ӨСАБ жалғастырушы елдер» атағын берді (*Халықаралық ӨСАБ Басқармасының 25-ші отырысының хаттамасы <http://eiti.geology.gov.kz/ru/homepage/normative-base>)*

2014 жылдан бастап Қазақстанның жер қойнауын пайдаланушы компаниялары (салық төлеушілер) бойынша есептілікті онлайн БМБЖ порталы арқылы ұсыну енгізілген. ҚР Қаржы министрлігінің деректерімен (салықтарды алушы) келісу автоматты түрде жүргізіледі және әр компания үшін бөлшектелген ақпараттарды қоса алғанда, соңғы салыстырып тексеру туралы есептер веб-сайтта барлық мүдделі тұлғаларға онлайн түрде қарауға болады http://egsu.energo.gov.kz/webapp/pages/ipdo/appendix_1_5.jsf?faces-redirect=true

Графикалық-аналитикалық сипатқа ие, елдегі ӨСАБ-тың жүзеге асырылу тарихы, соңғы 5 жылдағы төлемдер қарқыны, тау-кен және мұнай-газ секторларының үлесі, аймақтар бойынша табыстардың бөлінуі, әлеуметтік инвестициялар, негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер бейнеленген ӨСАБ есебінің кеңінен таралған нұсқасы әзірленген <http://eiti.geology.gov.kz/ru/national-reports>.

2015 жылдан бастап барлық пайдаланушыларға қол жетімді, БМБЖ порталы арқылы онлайн режимінде өңірлерді әлеуметтік дамыту үшін жер қойнауын пайдаланушылар компанияларының шығындар туралы есептер енгізілді. Жер қойнауын пайдаланушы-компаниялардың өңірлерді әлеуметтік дамытуға жұмсаған шығындары бойынша деректерді және аталған қорларды пайдаланған әкімдіктердің деректерін салыстыру жүргізілуде. Әлеуметтік инвестицияларды салыстыру бойынша қорытынды есеп Ұлттық ӨСАБ сайтында қол жетімді түрде көрсетілген.

2017 жылы ӨСАБ-тің мемлекеттік деректерді мониторингке енгізу жүйесі - «Маинстриминг» жүйесіне кіріктіру бойынша пилоттық зерттеу аяқталды, оның мәні қолжетімді ашық деректерді ескере отырып, компаниялардың және Үкіметтің бұрыннан бар есептерімен ӨСАБ есептеріндегі деректердің қайталануын болдырмау болды.

ӨСАБ қағидаларына сәйкес, ендіруші мемлекеттер әрбір 3 жыл сайын ӨСАБ стандартына сәйкестілікке валидациядан өтеді.

2017 ж. Қазақстан кезекті валидация үдерісінен өтті. 2018 ж. 13-14 ақпанда Осло қ. (Норвегия) ӨСАД Халықаралық Басқармасының 39-жиналысы барысында Қазақстанға қатысты мәртебе бойынша шешім қабылданды. ӨСАД Халықаралық Басқармасы Қазақстан ӨСАД-ты енгізуде елеулі ілгері басушылыққа қол жеткізді деп шешті, бұл ретте ӨСАД-ты әрі қарай енгізуді жақсарту үшін бірқатар ұсыныстар берілді <http://eiti.geology.gov.kz/ru/validation>.

II. Деректерді салыстырып тексерудің тәсілдемесі

2.1 Мақсаты

Салыстырып тексерудің мақсаты – Қазақстан Республикасында ӨСАБ-ын іске асыруға байланысты, мемлекетке 2017 жылы өндіруші салалардан келіп түскен төлемдер/түсімдер жайлы ақпараттың толықтығын, анықтығын және қолжетімдігін қамтамасыз ету.

2.2. Жұмыс көлемі

Салыстырып тексеру кассалық есеп жүргізу әдісінің негізінде жүргізілді. Жұмыс жүргізу кезінде біз тиісті мемлекеттік органдардан және өндіруші компаниялардан алған есептерге, ақпаратқа және мәлімдемелерге сүйендік. Біз осындай ақпараттың нақтылығына немесе толықтығына қатысты ешқандай растама бермейміз. Компаниялардың және мемлекеттік органдардың ұсынған есептерінде көрсетілмеген төлемдер бар болса, және біз оларды басқа жолмен анықтамасақ, демек, біз қолданған шаралар оларды анықтау үшін жеткіліксіз болды.

Осы есеп ағылшын, орыс және қазақ тілдерінде жасалған. 3 тілді нұсқаларда айырмашылықтар немесе қарама-қайшылықтар анықталған жағдайда, орыс тілді нұсқасы басым күшке ие болады.

Осы есеп оған қоса берілген қосымшалармен бірге қаралуы тиіс. Осы есептегі сомалардың барлығы, өзгесі көрсетілмеген жағдайда, мың теңгемен көрсетілген.

Салыстырып тексеру мұнай газ және тау-кен секторларының компанияларының, сонымен қатар, МТҰК бекіткен мұнай газ секторы үшін елеулілік шегі 1000 млн.теңге және тау-кен секторлары үшін 100 млн.теңгені құрайтын (2015ж. 10 наурыздағы №52 хаттама) пайдалы қазбаларды тасымалдау секторының компанияларының тізбесіне сәйкес, тізілім бойынша (ТТ-ның 10-қосымшасы (7.2 тарауды қараңыз)) жүзеге асырылады.

Төлеушілер мен алушылардың деректерін салыстырып тексеруден елеулілік шегі белгіленген компаниялар өтті. 2017 жылдың қорытындысы бойынша ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитеті МТҰК бекіткен елеулілік шегімен салыстырып тексеру үшін компаниялар тізбесін анықтау мақсатында мұнай-газ және тау-кен секторларының төлеушілерінен түскен түсімдердің сомалары сұратылды. Мұнай-газ секторы бойынша 181 төлеушілерден, МТҰК белгілеген елеулілік шегі жылына 1 млрд.теңгеден асатын 72 компаниядан түскен табыстардың жалпы сомасы мұнай-газ секторы бойынша барлық табыстардан 99,56% құрады.

Тау-кен секторы бойынша 369 төлеушілерден, МТҰК белгілеген елеулілік шегі жылына 100 млн.теңге құрайтын 90 компаниялардың табыстарының жалпы сомасы тау-кен секторы бойынша барлық табыстардың 99,53 % -нан астамын құрады.

Салықтар мен бюджетке өзге төлемдерді төлеу бойынша міндеттемелерді орындауды Төлеушілер «Салықтар және бюджетке өзге міндетті төлемдер туралы» Кодекске және ҚР Үкіметімен жасалған жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына сәйкес жүзеге асырады.

Ұлттық есеп 2016ж. ӨСАД Стандарты талаптарына сәйкес дайындалған.

2.3. Салыстырып тексеруді жүргізудің тәсілдемесі:

- Тиісті құжаттарды, соның ішінде, атап айтқанда, бухгалтерлік есеп қағидаттарын және есептілік үлгілері үшін белгіленген рәсімдерді қарау және ӨСАБ Хатшылығымен талқылау арқылы Қазақстан Республикасы үшін белгіленген ӨСАБ рәсімдерінің толық түсініктемесін алу;

- Төлеушілерден және Төлем алушылардан келіп түскен алымдар мен төлемдер туралы есептіліктің толтырылған үлгілерін алу және тексеру;
- Төлеуші жасаған төлем сомасы мен Төлем алушы алған сома арасында айырмашылықтар анықталған кезде, қосымша ақпарат әр түрлі мемлекеттік органдар мен өндіруші компаниялардан сұралды.

2017 жылғы ӨСАБ аясында деректерді салыстырып тексеру және есепті әзірлеу үшін 2017 қаржы жылында жүзеге асырылған мемлекеттік түсімдер мен компаниялардың төлемдері бойынша есептердің келесі үлгілері қолданылды:

- Төлеушілер/Төлем алушылар толтыратын салықтық және салықтық емес төлемдер бойынша есеп үлгісі: онда компаниялардың мемлекеттік органдарға төлеген төлемдері көрсетілген (ТТ-ның 1-қосымшасы);
- АҚШ долларымен жасалған төлемдер бойынша үлгі (Төлеуші үшін ТТ-ның 1-1-қосымшасы, Төлем алушы үшін ТТ-ның 1-2-қосымшасы);
- БСК 206114 бойынша аударылған қаражаттан басқа, келісімшарт міндеттемелері (ЛКМ) аясында әлеуметтік даму және жергілікті инфрақұрылымға жұмсалған шығындар бойынша үлгі (ТТ-ның 3-қосымшасы).
- 2017 жылғы Әлеуметтік даму және жергілікті инфрақұрылымға жұмсалған шығындар бойынша үлгі (ТТ-ның 3-1-қосымшасы);
- Қазыналық сыңайлы органдар бойынша есеп (ТТ-ның 4-қосымшасы);
- Меншіктегі мемлекеттік үлестер (дивидендтер) бойынша төлемдер бойынша үлгі (Төлеушілер үшін ТТ-ның 2-қосымшасы, Төлем алушылар үшін ТТ-ның 2-1-қосымшасы);
- Әр Төлеуші бойынша Республикалық бюджеттің орындалуын бақылау бойынша есеп комитеті ҚР Қаржы министрлігінде өткізген тексеріс негізінде расталған барлық Төлем алушылардың түсімдері туралы әр Төлеуші бойынша шоғырландырылған есептер;
- Техникалық тапсырмада көзделген өзге қосымшалар.

Мемлекеттік органдардың да, өндіруші компаниялардың да есептерінде ұсынылған төлемдердің түсіндірмелері алынды және қаралды.

Мүмкіндігінше, тексеріс барысында анықталған айырмашылықтар бойынша түсіндірмелердің растамасы алынды. Барлық анықталған айырмашылықтар растаушы құжаттамамен бекітілді. Бұдан әрі жақсарту үшін барлық күрделі мәселелер мен аймақтар ескерілді.

Әр анықталған айырмашылық бойынша келесі рәсімдер орындалды:

- Төлеуші және Төлем алушы берген ақпарат ТТ-ның 1-қосымшасында көрсетілген сомаларға сәйкес келетіндігін растау. Төлеушіден және Төлем алушыдан анықталған кез-келген айырмашылықтарға қатысты түсіндірме алу;
- Осындай айырмашылықтар анықталған сомалар бойынша растаушы құжаттамаға бұдан әрі сұрау салу;
- Айырмашылықтар жоқ болған жағдайда, ешқандай шаралар қолданылмаған.

Қосымша анықтауды қажет ететін баптар үшін келесі рәсімдер орындалды:

- Айырмашылыққа әкелуі мүмкін транзакцияларды анықтау үшін берілген төлемдер мен нұсқаулықтардың егжей-тегжейі нақтыланды;

- Кездесулер, электрондық хабарламалар және қоңырау шалу арқылы тиісті компаниялар мен мемлекеттік органдардан анықталған айырмашылықтар бойынша түсініктемелер алынды;
- Елеулі айырмашылықтардың барлығы сандық тұрғыдан анықталып, IV «Елеулі салықтық және салықтық емес төлемдер туралы жиынтық есеп» бөлімінде келтірілген.

1-кесте. Салыстыруға жататын салықтар мен төлемдер

№ р/н	Салық немесе төлем түрі	Бюджеттер бойынша бөліну
1	Корпоративтік табыс салығы, КТС	РБ/ ҰҚ
2	Жеке табыс салығы, ЖТС	ЖБ
3	Әлеуметтік салық	ЖБ
4	Заңды тұлғалар мен жеке кәсіпкерлер мүлкіне салынатын салық	ЖБ
5	Жер салығы	ЖБ
6	Заңды тұлғалардан ұсталатын көлік құралдарының салығы	ЖБ
7	Қосылған құн салығы (ҚҚС)	РБ
8	Акциздер	РБ
9	Өзге салық түсімдері	РБ/ ЖБ
10	Экспортталатын шикі мұнайға, газ конденсатына, көмірге рента салығы	РБ/ ҰҚ
11	Үстеме пайда салығы	РБ/ ҰҚ
12	Бонустар	РБ/ ҰҚ
13	Пайдалы қазбаларды өндіру салығы	РБ/ ҰҚ
14	Өнімді бөлу бойынша Қазақстан Республикасының үлесі	РБ/ ҰҚ
15	Өнімді бөлу туралы келісімшарт бойынша қызметті жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушының қосымша төлемі	РБ/ ҰҚ
16	Республикалық (жергілікті) маңыздылығы бар қорғалатын табиғи аумақтарды пайдалану төлемі	РБ/ ЖБ
17	Жер учаскелерін пайдалану төлемі	ЖБ
18	Қоршаған орта эмиссиялары төлемі	ЖБ
19	Тарихи шығындардың орнын өтеу төлемі	РБ
20	Радиожиілікті спектрді пайдалану, кеме жүретін су жолдарын, жер бетіндегі көзден шығатын су ресурстарын, орман алқаптарын пайдалану төлемдері	РБ
21	Мұнай секторы ұйымдардың зиянның орнын өтеу туралы арыз-талаптары бойынша табиғатты пайдаланушылардан алынатын қаражат	РБ
22	Орталық мемлекеттік органдар, олардың аймақтық бөлімшелері мұнай секторы ұйымдарына салатын әкімшілік айыппұлдар, өсімпұлдар, ықпалшаралар, өндіріп алулар	ҰҚ
24	Республикалық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің мұнай секторы ұйымдарына салатын өзге өсімпұлдары, айыппұлдары, ықпалшаралары, өндіріп алулары	ҰҚ
25	Мұнай секторы ұйымдарынан алынатын түсімдерді	РБ

№ р/н	Салық немесе төлем түрі	Бюджеттер бойынша бөліну
	қоспағанда, зиянның орнын өтеу туралы арыз-талаптар бойынша табиғатты пайдаланушылардан алынған қаражаттар	
26	Мұнай секторы ұйымдарынан өзге салықтық емес түсімдер	ҰҚ
27	Мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда, республикалық бюджетке өзге салықтық емес түсімдер	РБ
28	Мұнай секторы ұйымдарынан өзге салықтық емес түсімдер	ҰҚ
29	Жер қойнауын пайдаланушылардың аймақты әлеуметтік-экономикалық дамытуға және оның инфрақұрылымын дамытуға басқа аударымдары	ЖБ
30	Кеден баждары	РБ
31	Кеден бақылауы мен кеден рәсімдерін жүзеге асырудан түсімдер	РБ
32	Арнайы қорғаныстық, демпингке қарсы және өтемақы баждары	РБ
33	Меншіктегі мемлекеттік үлестер бойынша төлемдер (дивиденттер) бойынша есеп (ТТ 2-қосымшасы)	
34	Меншіктегі мемлекеттік үлестер бойынша төлемдер (дивиденттер) бойынша есеп (ТТ 2-1 қосымшасы)	

Республикалық, жергілікті және Ұлттық қорға түсімдерді бөлу Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2014 жылғы 18 қыркүйектегі №404 «Бюджет түсімдерін бюджеттердің деңгейлері, Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қолма-қол ақшаны бақылау шоты мен Жәбірленушілерге өтемақы қорының қолма-қол ақшасының бақылау шоты арасында бөлу кестесін бекіту туралы» бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады ¹ (04.12.2015 жылдағы қалпы бойынша өзгерістер және толықтырулармен қоса) <http://eiti.geology.gov.kz/ru/homepage/normative-base>

Салыстыруға жатпайтын деректер тізімі:

- Заттай нысандағы төлемдер жүзеге асырылмағандықтан, заттай нысанда жүзеге асырылатын төлемдер бойынша үлгі (ТТ-ның 1-3 қосымшасы);
- Қазыналық сыңайлы органдар бойынша есеп (ТТ-ның 4-қосымшасы);
- ЛКТ үлгілері бойынша есептілік негізінде тазартқыш имараттарға, жер қойнауының ластануына мониторинг жүргізуге, әлеуметтік салаға және мамандарды оқытуға бағытталған қаражат бойынша үлгі (ТТ-ның 5-қосымшасы);
- Мұнай-газ және тау-кен секторларының пайдалы қазбалардың түрлері бойынша өндірісі мен экспортының көлемдері (ТТ-ның 6-қосымшасы);
- Тасымал жайлы мәліметтердің, соның ішінде: өнім/тауар (тауарлар); тасымал бағыты (бағыттары) және тасымалға тартылған ГҚ-ын қоса, тиісті компаниялар мен мемлекеттік ұйымдар сияты деректердің сипаттамасы (ТТ-ның 7-қосымшасы);

¹<http://eiti.geology.gov.kz/ru/homepage/normative-base>

- Тасымал бойынша төленген салық пен бюджетке төленетін басқа да төлемдер. Қызметтің осы түрі бойынша оларды есептеу үшін компания қолданатын әдіснаманың сипаттамасы (ТТ-ның 7-қосымшасы);
- Тарифтік мөлшерлемелер мен тасымалданатын тауарлар көлемін жариялау (ТТ-ның 7-қосымшасы);
- Мұнайды, газды және минералдық ресурстарды тасымалдаумен байланысты түсетін табысты жариялау (ТТ-ның 7-қосымшасы);
- Өндіруші салалардың абсолюттік түрдегі және ЖІӨ пайызы түріндегі көлемі (ТТ-ның 8-қосымшасы);
- Өндіруші салалардан келіп түсетін абсолютті бірліктер түріндегі және үкіметтің жиынтық табысының пайызы түріндегі үкіметтің жиынтық табысы (салық, роялти, бонустар, комиссиялық және өзге төлемдерді қоса алғанда) (ТТ-ның 8-қосымшасы);
- Абсолютті бірліктер түріндегі және жалпы экспорттың пайызы түріндегі өндіруші салалардың экспорт көлемі (ТТ-ның 8-қосымшасы);
- Өндіруші салалардағы абсолютті бірліктер түріндегі және жұмысбастылықтың жалпы көлемінің пайызы түріндегі жұмысбастылық (ТТ-ның 8-қосымшасы);
- Мұнай-газ және тау-кен секторларының жер қойнауын пайдаланушылардың тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алуындағы қазақстандық қамту бойынша ақпарат (ТТ-ның 9-қосымшасы);
- Салыстырып тексеруден өтуі тиіс жер қойнауын пайдаланушылардың тізімі (ТТ-ның 10-қосымшасы).

III. 2017 ЖЫЛДАҒЫ ӨНДІРУШІ СЕКТОРҒА ШОЛУ

3.1. Лицензиялар мен келісімшарттар

3.1.1 Құқықтық негіз және қазыналық тәртіп (2.1)

Құқықтық негіз

2017 ж. желтоқсан айында қабылданған **Қазақстан Республикасының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексі** жер қойнауын пайдалану туралы заңнамадағы елеулі өзгерістерге алып келді:

1. Жер қойнауын пайдалануға құқықты ұсыну. Қатты пайдалы қазбаларға (ҚПҚ) қатысты лицензиялық жүйе енгізілді, бұл ретте келісімшарт, жер қойнауын пайдалану құқығының пайда болуының құқықтық аспабы ретінде, көмірсутектер (КСШ) мен уранға қатысты сақталған. Лицензияны беру туралы өтінішті құзіретті орган 10 жұмыс күні ішінде қарастыратын болады, ал жер қойнауын пайдалануға келісімшартты жасау мерзімі 40 күнге дейін қысқартылған.

ҚПҚ-ға жер пайдалану құқығы конкурстық емес негізде, мүдделі тұлғаның өтініші бойынша лицензияны беру жолымен берілетін болады:

- 1) 3 жылдан кем мерзімге жер қойнауын геологиялық зерттеуге;
- 2) 6 кезекті жылдарға ҚПҚ барлауға;
- 3) 25 кезекті жылдан аспайтын мерзімге ҚПҚ өндіруге;
- 4) 10 кезекті жылдан аспайтын мерзімге кең таралған пайдалы қазбаларды өндіруге;
- 5) 25 кезекті жылдан аспайтын мерзімге жер қойнауын кеңістігін пайдалануға;
- 6) 3 жыл мерзімге алтын іздеушілікке.

Аукцион негізінде жер қойнауын пайдалану құқығы **келісімшарт жасау жолымен** ұсынылатын болады:

- 1) КСШ барлау мен өндіруге 6 кезекті жылдан аспайтын мерзімге, ал теңіз қойнауы учаскесінде немесе күрделі жобалар бойынша – 9 жылдан аспайтын мерзімге (мұндай келісімшарттың талаптары КСШ үйлестіре барлау мен өндіруге арналған қолданыстағы келісімшарттың талаптарынан толықтай ерекшеленетін болады);
- 2) КСШ өндіру 25 жылдан аспайтын мерзімге, ал ірі және бірегей кен орындарында - 45 жылдан аспайтын мерзімге;
- 3) уранды өндіруге 25 жылдан аспайтын мерзімге, оның ішінде тәжіибелік-өнеркәсіптік өндіру кезеңі бар.

Осылайша, КСШ бойынша келісімшарттардың үш түрінің («барлау», «өндіру», «үйлестіре барлау және өндіру») орнына жаңа кодекс барлау кезеңінің аяқталуының және дайындық кезеңі мен өндіруге өтудің нақты шарттарын белгілей отырып екі түрді («барлау және өндіру» және «өндіру») қарастырады.²

² Жазу кезінде М.Досов, Б.Құжатов мақаласының негізгі ережелері алынды, “Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР жаңа кодексінің негізгі ережелеріне шолу жасау. PwC. https://forbes.kz/process/expertise/obzor_klyuchevyih_polojeniy_novogo_kodeksa_rk_o_nedrah_i_nedropol_zovaniy/

2. Жер қойнауын пайдалану келісімшарты

Жоғарыда аталып өткендей, жер қойнауын пайдалану келісімшарты көмірсутектерді барлау және өндіру немесе өндіру үшін, сонымен қатар, уранды өндіру үшін жасалады. Жер қойнауын пайдалану келісімшартында қамтылатын міндетті шарттар қатарына мыналар кіреді:

- 1) жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың түрі;
- 2) келісімшарттың қолданылу мерзімі;
- 3) жер қойнауы учаскесінің (учаскелерінің) шекаралары;
- 4) жер қойнауын пайдаланушының жұмыс (қосымша жұмыстар) бағдарламасында көзделген жер қойнауы учаскелеріндегі жұмыстар көлемі мен түрлері бойынша міндеттемелері;
- 5) **жер қойнауын пайдаланушының қазақстандық кадрларды өндіру кезеңінде оқытуды қаржыландыруы жөніндегі міндеттемелері;**
- 6) жер қойнауын пайдаланушының кадрлардың жергілікті қамтуының ең төмен үлесі жөніндегі міндеттемелері;
- 7) жер қойнауын пайдаланушының осы Кодекстің талаптарына сәйкес келетін жұмыстардағы және көрсетілетін қызметтердегі, оның ішінде көмірсутектер саласындағы уәкілетті орган бекітетін, басым жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер тізбесіне енгізілген жұмыстар мен көрсетілетін қызметтер түрлері бойынша жергілікті қамту үлесі жөніндегі міндеттемелері;
- 8) жер қойнауын пайдаланушының жер қойнауын пайдаланудың салдарын жою жөніндегі міндеттемелері;
- 9) **жер қойнауын пайдаланушының өндіру кезеңінде Қазақстан Республикасының аумағындағы ғылыми-зерттеу, ғылыми-техникалық және ғылыми-конструкторлық жұмыстарға арналған шығыстар бойынша міндеттемелері;**
- 10) **жер қойнауын пайдаланушының өндіру кезеңінде өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымын дамытуға арналған шығыстары бойынша міндеттемелері;**
- 11) жер қойнауын пайдаланушының және оның мердігерлерінің көмірсутектер және уран өндіру саласындағы уәкілетті орган айқындайтын көмірсутектерді барлау немесе өндіру және уран өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу кезінде пайдаланылатын тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алу тәртібін сақтауы жөніндегі міндеттемелері;
- 12) жер қойнауын пайдаланушының осы Кодекспен келісімшарттық міндеттемелерге жатқызылатын көмірсутектерді барлау және өндіру бойынша базалық жобалау құжаттары көрсеткіштерінің бұзылуын, сондай-ақ жер қойнауын пайдаланушының және (немесе) оның мердігерлерінің көмірсутектерді барлау немесе өндіру және уран өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу кезінде тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді сатып алудың белгіленген тәртібін сақтауы бойынша міндеттемелерді бұзушылығын қоса алғанда, келісімшарттық міндеттемелерді бұзғаны үшін жауаптылығы;
- 13) жер қойнауын пайдалану құқығы берілген өзге де шарттар.

3. Жобалық құжаттар

Кодекс пайдалы қазбалардың түріне байланысты жобалық құжаттардың құрамы және түрлері бойынша өзгерістерді қарастырады.

Кодексте міндеттердің орындалуына мониторингті жүзеге асыру кезінде индикаторлар болып саналатын жобалық құжаттардағы бірқатар техника-экономикалық көрсеткіштерге ерекше назар аударылған.

КСШ бойынша жобалық құжаттар екі топқа бөлінген: базалық және техникалық. Бекітілген жобалық құжаттардың болуы енді КСШ бойынша жер қойнауын пайдалану шартын жасасудың шарттарының бірі болып саналмайды, бұл келісімшартты жасау рәсімін айтарлықтай жеңілдетеді. Осындай жобалық құжаттарды дайындау келісімшартты жасасқаннан кейін жүзеге асырылатын болады.

4. Жер қойнауын пайдаланушының міндеттері

Жоғарыда келісімшарттағы жер қойнауын пайдаланушының барлық міндеттері тізбектеліп айтылған, жер қойнауын пайдаланушының міндеттері бөлігінде өзгерістер қарастырылғанын айта кеткен жөн.

Әлеуметтік міндеттемелер

Кодекс КСШ барлау мен өндіру келісімшарттары бойынша барлау кезеңінде келесіге аударымдар төлеу бойынша жер қойнауын пайдаланушының міндеттерін алып тастады:

- оқыту;
- аймақты әлеуметтік-экономикалық дамыту;
- ҒЗТКЖ.

Бұл міндеттемелер КСШ және уранды өндіру кезеңінде ғана туындайды.

Жұмыс бағдарламасы және жобалық құжаттар

Кодекске сәйкес, КСШ барлау мен өндіру келісімшартының ажырамас бөлігі болып барлау кезеңінде жұмыстардың көлемі, сипаттамасы және орындау мерзімі бойынша ортақ ең төмен көрсеткіштерді қамтитын жұмыстар бағдарламасы саналатын болады. Барлау кезеңіндегі ҚПҚ бөлігінде, қол қойылатын бонус пен жер учаскелерін пайдалану ақысын төлеу бойынша жер қойнауын пайдаланушының міндеттерінен басқа, операцияларға жұмсалатын жыл сайынғы ең төмен шығындар бойынша міндеттемелердің мөлшері белгіленген. Жыл сайынғы ең төмен шығындар пайдалы қазбалардың блоктар санына байланысты белгіленетін болады.

Кен орнын жабу бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету шаралары

Жер қойнауын пайдалану салдарын жою бойынша міндеттемелерді қамтамасыз етуге қатысты тәртіп өзгертілді. Жер қойнауын пайдаланушының жою бойынша міндеттемесін орындауы:

- кепілдікпен;
- банк салымы кепілімен;
- және (немесе) сақтандырумен қамтамасыз етілетін болады.

Ішкі нарықты шикізатпен қамтамасыз ету

Ертеректе жер қойнауын пайдаланушының ішкі нарықты шикізатпен қамтамасыз ету саласындағы міндеттемесі келісімшарттарға сәйкес қарастырылатын болған. Енді мұндай міндеттеме Кодексте жеке баппен бекітілген, оған сәйкес жер қойнауын пайдаланушы жеткізу кестесіне сәйкес, ішкі нарықтың мұнай өнімдеріне қжеттілігін қамтамасыз ету мақсатында Қазақстан Республикасының аумағында қайта өңдеу үшін мұнайды жеткізуді жүзеге асыруы тиіс.

Жергілікті қамту

Кодекс жер қойнауын пайдаланушылардың тауарлар, жұмыстар мен қызметтерді (ТЖК) сатып алуын мемлекеттік реттеуді, ТЖҚ бойынша есептілік және ДСҰ талаптарын ескере отырып жергілікті қамту бойынша міндеттерді сақтаған. Жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу үшін сатып алынатын, жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының талаптарында, лицензияларда белгіленетін жұмыстар мен қызметтердегі жергілікті қамту үлесі күнтізбелік жыл ішінде сатып алынған жұмыстар мен қызметтердің жалпы көлемінен **50%-дан кем емес** құрауы тиіс.

Қазақстандық кадрлар мен өндірушілерді КСШ-ға қатысты қолдау саласында құзіретті орган операторды белгілейтін болады, аталмыш оператор жер қойнауын пайдаланушылардың жергілікті қамту бойынша міндеттемелерді орындауына, жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу кезінде пайдаланылатын ТЖҚ тізілімін қалыптастыру және жүргізуіне мониторинг жасау функцияларын жүзеге асыратын болады.

Өз қызметін өнімді бөлу туралы келісімдер (келісімшарттар) (ӨБК) шеңберінде немесе Теңіз кен орны бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшарты шеңберінде жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар мен олардың мердігерлерінің тауарлар, жұмыстар мен қызметтерді сатып алу мәселелеріне келетін болсақ, мұндай жағдайларда тәртіп осындай келісімдерге (келісімшарттарға) сәйкес белгіленген рәсімдермен анықталады.

Жер қойнауын пайдалану келісімшарты мен лицензияға өзгерістер және толықтырулар енгізу

Кодекс лицензиялар мен келісімшарттарға өзгерістер енгізу жағдайларын нақты белгілеген. Жер қойнауын пайдалануға арналған лицензиялардағы өзгерістерді лицензияларды берген мемлекеттік орган қайта рәсімдеу жолымен, ал жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына – тараптардың келісімшарттарға толықтырулар жасасуы жолмен енгізеді. Жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына қатысты келісімшарттарға толықтырулар жасалатын жағдайлардың шектеулі тізімі қарастырылған.

Кодекс «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР бұрынғы Заңының ұлттық компаниялар мәртебесін реттеуге қатысты ережелер мен тәсілдемелерді, сонымен қатар, «келісімшартты мерзімінен бұрын тоқтату», «жер қойнауын пайдаланушылардың жауапкершілігі», «басым құқық», «жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат» және т.б. секілді ережелерді сақтаған.

Кодекс пайдалы қазбаларды реттеу тәртіптемелерін **көмірсутектер, уран және қатты пайдалы қазбаларға** бөлді. Осыған байланысты құзіретті органдардың құзіреттілігі:

- жер қойнауын зерттеу бойынша құзіретті орган (687-бап);
- қатты пайдалы қазбалар саласындағы құзіретті орган (687-1-бап);
- көмірсутектер саласындағы құзіретті орган (688-бап);
- уранды табу саласындағы құзіретті орган (688-1-бап);
- қоршаған ортаны қорғау саласындағы құзіретті органға бөлінген (697-бап).

Жер қойнауы туралы Кодекске сәйкес, **өндіруші саланы реттейтін заңнамалық актілерге өзгерістер енгізілді**. 2017 жылғы 27 желтоқсандағы № 126-VI «Қазақстан Республикасының жер қойнауын пайдалану мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңымен келесідей Заңдар мен Кодексстерге өзгерістер енгізілді.

1998 жылғы 20 қарашадағы №304 «Аудиторлық қызмет туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

- **Жер қойнауын пайдаланушының шығындары туралы деректер аудиті** ұғымы енгізілген– пайдалы қазбаларды барлау және өндіру бойынша операцияларға жер қойнауын пайдаланушының шығындарына аудит жасау (1-баптың 10-4 тармақшасы).
- Аудиторлық ұйымдардың аудиттен басқа көрсете алатын қызметтер тізіміне **жер қойнауын пайдаланушының шығындары туралы деректер аудитін** жүргізу қызметтері қосылған (3-бап, 2-тармақ, 1-бөлігінің 4-3) тармақшасы).
- Міндетті аудиттен өтуі тиіс заңды тұлғалардың тізіміне қатты пайдалы қазбаларды өндіру құқығына ие заңды тұлғалар қосылды: «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексімен қарастырылған жағдайларда, **көмірсутектерді барлау және өндіру және қатты пайдалы қазбаларды барлау не өндіру бойынша операцияларды жүргізуге жер қойнауын пайдалану құқығына ие** заңды тұлғалар (5-бап, 2-тармақ, бірінші бөлігінің жетінші абзацы).

Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 20 маусымдағы №442 Жер кодексі:

Жер қатынастары саласындағы заңды және жеке тұлғалардың құқықтарын, сонымен қатар, жер қатынастары саласындағы мемлекеттік органдар құзіреттілігін реттейтін нормаларға өзгерістер енгізілді:

- Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайлардан басқа, **жеке және заңды тұлғалардың жер қатынастары саласындағы құқықтарын** шектеуге болмайды (Жер кодексінің 6-бабы 5-тармағы³);
- Аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың уәкілетті органдарының аудан шекарасы, қала шекарасы (шегі) шебіндегі және оның әкімшілік бағыныстылығына берілген аумақтағы құзыретіне, геологиялық зерттеуге және пайдалы қазбаларды барлауға байланысты жер қойнауын пайдалану мақсаттары үшін **жария сервитуттарды белгілеу бойынша** ауданның, облыстық маңызы бар қаланың жергілікті атқарушы органы ұсыныстарының және шешімдерінің жобаларын дайындау (бұрынғы редакцияда – «жер учаскелерін ұсыну») жатады (14-1-бап, 3-тармақ, 2-1 тармақша);
- Аудан шекарасының шегінде жер қатынастарын реттеу саласында аудандық (қалалардағы аудандардан басқа) атқарушы органның құзыретіне геологиялық зерттеуге және пайдалы қазбаларды барлауға байланысты жер қойнауын пайдалану мақсаттары үшін **жария сервитуттарды белгілеу** жатады (бұрынғы редакцияда – «жер учаскелерін ұсыну») (17-баптың 1-1 тармақшасы).

Жерге меншік құқығын реттейтін нормалар айтарлықтай өзгерді:

- Ерекше қорғалатын табиғи аумақтарды, магистральдық теміржолдарды, жалпыға ортақ пайдаланылатын автомобиль жолдарын және магистральдық құбыржолдарды, байланысты, жер қойнауын пайдалануды, энергетиканы дамыту үшін белгіленген тәртіппен резервке қойылған, сондай-ақ бекітілген сәулет-қала құрылысы және (немесе) құрылыс құжаттамасына сәйкес әкімшілік және әлеуметтік маңызы бар объектілер (әуежайлар, әуеайлақтар, вокзалдар, станциялар, жалпыға ортақ пайдаланылатын жолдар, мемлекеттік

³2018 жылы ҚР Жер кодексіне өзгерістер енгізілуі мүмкін деп болжай отырып, осы жерде және әрі қарай 2017 жылғы 27 желтоқсандағы өзгерістер және толықтырулармен қоса 20.06.2003ж. №442 ҚР Жер кодексіне сілтеме беріледі.

органдардың әкімшілік ғимараттары, ауруханалар, мектептер, мемлекеттік тұрғын үй қоры, парктер, бульварлар, гүлзарлар және қоғамдық пайдаланудағы басқа да объектілер) салуға арналған жер учаскелері резервке қойылған мақсаттарда жер учаскелерін игеру басталғанға дейін жер пайдаланушыларға уақытша жер пайдалану құқығымен басқа мақсаттар үшін берілуі мүмкін, **алайда басқа мақсаттар үшін жеке меншікке беріле алмайды** (26-баптың 4-тармақшасы)

Жерді пайдалану құқығын ұсынудың негіздері мен шарттары және жер қойнауын пайдалану операцияларының түрлері толықтырылды (32-баптың 4-тармағы):

- Егер жер учаскесі жер қойнауын пайдалануға арналған рұқсатты, **лицензияны** немесе жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт жасасуды талап ететін қызметті жүзеге асыруға немесе іс-қимылдар жасауға арналса, онда осы учаскеге жер пайдалану құқығын беру тиісті жер қойнауын пайдалануға арналған рұқсат, **лицензия** алғаннан немесе жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт жасалғаннан кейін жүргізіледі;
- учаскесіне құқық белгілейтін құжаттар «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес құзыретті орган ұлттық компаниямен жасасатын **жер қойнауы учаскесін сенімгерлік басқару шарты** негізінде сенімгерлік басқарушыға қайта ресімделеді.
- **Пайдалы қатты қазбаларды өндіруге, жер қойнауы кеңістігін пайдалануға немесе кен іздеушілікке арналған лицензияның болуы**, көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшартты немесе өндіру учаскесінің және өндіру кезеңінің не дайындық кезеңінің бекітіп берілуі көзделетін көмірсутектерді барлау мен өндіруге арналған келісімшартқа толықтыруды немесе осы тармақтың үшінші бөлігінде көрсетілген **жер қойнауы учаскесін сенімгерлік басқару шартын** жасасу осы Кодексте көзделген тәртіппен жер учаскесін дереу беру үшін негіз болып табылады.

Жер учаскелері тізіміне **жер қойнауын уақытылы ақылы пайдалану (жалға алу) құқығын сатып алу** талап етілмейтін объектілер қосылған (33-баптың 1-тармағы):

- 1) республикалық және (немесе) коммуналдық меншікке өтеусіз берілетін ғимараттар (құрылыстар, құрылысжайлар) орналасқан жер учаскесі;
- 2) сенімгерлік басқаруға берілетін ғимараттар (құрылыстар, құрылысжайлар) орналасқан жер учаскесі.

Уақытша ақылы жерді пайдалану (жалға алу) құқығын ұсынудың негіздері мен жер қойнауын пайдалану бойынша операциялардың түрлері толықтырылған:

- Уақытша өтеулі жер пайдалану (жалдау) құқығы **пайдалы қазбаларды өндіру, жер қойнауы кеңістігін пайдалану немесе кен іздеушілік** жөніндегі операцияларды жүргізу мақсаттары үшін жер қойнауын пайдаланушыларға **жер қойнауын пайдалануға арналған лицензияның** немесе жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың бүкіл қолданылу мерзіміне беріледі. (37-баптың 5-тармағы);

Жер учаскесіне құқықты ұсыну тәртібін реттейтін нормаларға өзгерістер енгізілді:

- Жер учаскесі пайдалы қазбаларды өндіру, жер қойнауы кеңістігін пайдалану немесе кен іздеушілік мақсаттар үшін жеке және заңды тұлғаларға берілген жағдайда, өтінішке тиісті жер қойнауын пайдалануға арналған

лицензиялардың немесе жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың көшірмесі қоса беріледі (43-баптың 3-тармағы);

- Жаңа ереже бойынша *жерді резервке қою* жер қойнауын пайдалану мақсаттары үшін де жүзеге асырылады (49-2 бап);
- **Көршілес немесе басқа жер учаскесін шектеулі пайдалану құқығына** ие тұлғалар категориясына, жеке меншік иесі және жер қойнауын пайдаланушыдан басқа, *барлау және геологиялық зерттеу бойынша операцияларды жүргізетін жер қойнауын пайдаланушы* қосылған (69-бап).

Жер кодексі *пайдалы қазбаларды барлау және геологиялық зерттеу үшін жер учаскелерін пайдалануды* реттеу ерекшелігіне қатысты нормамен толықтырылған (71-1 бап):

- Жер қойнауын пайдаланушылар пайдалы қазбаларды барлау немесе геологиялық зерттеу жөніндегі операцияларды мемлекеттік меншіктегі және жер пайдалануға берілмеген жерде, мұндай жерді меншікке немесе жер пайдалануға алмай, жария сервитут негізінде жүргізе алады.
- Жеке меншіктегі немесе жер пайдаланудағы жер учаскелерінде пайдалы қазбаларды барлау немесе геологиялық зерттеу жөніндегі операцияларды жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар мұндай учаскелерде қажетті жұмыстарды жеке меншік иелерінен немесе жер пайдаланушылардан жер учаскелерін алмай жекеше немесе жария сервитут негізінде жүргізе алады.
- Пайдалы қазбаларды барлау немесе геологиялық зерттеу жөніндегі операцияларды жүргізу үшін белгіленетін жария сервитут жер қойнауын пайдаланушының өтініші бойынша, тиісті жер қойнауын пайдалануға арналған лицензия немесе жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт негізінде облыстардың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың, аудандардың, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарының, аудандық маңызы бар қалалар, кенттер, ауылдар, ауылдық округтер әкімдерінің шешімімен ресімделеді.
- Пайдалы қазбаларды барлау немесе геологиялық зерттеу жөніндегі жұмыстарды жүргізу мерзімдері мен орны, жерді рекультивациялау бойынша міндеттер және өзге де шарттар – жекеше сервитутты белгілеу туралы шартпен, ал жекеше сервитутты белгілеу туралы шарт болмаған кезде соттың шешімімен айқындалады.
- Егер жекеше сервитутты белгілеу туралы шартта өзгеше көзделмесе, жасалған жекеше сервитутты белгілеу туралы шартқа немесе соттың шешіміне сәйкес меншік иелеріне және жер пайдаланушыларға сервитут үшін төлемақы төленгенге және залалдар өтелгенге дейін жер қойнауын пайдаланушы пайдалы қазбаларды барлау немесе геологиялық зерттеу жөніндегі жұмыстарға кірісуге құқылы емес.

2003 жылғы 09 шілдедегі №481 Қазақстан Республикасының Су кодексі:

Келесідей ұғымдар енгізілген немесе өзгертілген: *жер асты сулары, құбырлы сүзгіш құдық, өнеркәсіптік жер асты сулары, термалды сулар, шахмат құдығы*

(Су кодексінің⁴ 1-бабы).

Қазақстан Республикасының *су объектілерінің тізімі* нақтыланған: оларға шекарасы, көлемі мен су режимі бар, құрлық беті рельефтеріндегі және жер қойнауындағы су шоғырланымдары жатады. Олар: теңіздер, өзендер, оларға теңестірілген каналдар, көлдер, мұздықтар және басқа да жерүсті және жерасты су объектілері болып табылады (5-бап).

2007 жылғы 09 қаңтардағы №212 Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі:

Ашық түрде күкіртті орналастыру нормативтерінің анықтамасы, пайдалану жағдайлары және қолданыс мерзімдері (27-бап) және эмиссия нормативтерін анықтау тәртібі (Экологиялық кодекстің⁵ 28-бабы) берілген:

- Парниктік газдар шығарындыларын қоспағанда, ластаушы заттар шығарындылары мен төгінділерінің шекті жол берілетін нормативтері, өндіріс және тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтері, *күкіртті ашық түрде орналастыру нормативтері* қоршаған орта сапасының нормативтеріне қол жеткізуді қамтамасыз ететіндей шартпен эмиссиялардың әрбір стационарлық көзі және тұтастай кәсіпорын үшін есептеулер негізінде белгіленетін эмиссиялар шамалары болып табылады.
- Ластаушы заттар шығарындылары мен төгінділерінің шекті жол берілетін нормативтері, өндіріс және тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтері, *күкіртті ашық түрде орналастыру нормативтері* қоршаған ортаға эмиссияға рұқсаттар беру кезінде шығарындылардың стационарлық және жылжымалы көздері, технологиялық процестер мен жабдықтар үшін эмиссиялар нормативтерінің есептеу мәндерін, техникалық үлестік нормативтерінің белгіленген мәндерін қамтитын жобалар құрамында пайдаланылады.
- Белгіленген ластаушы заттар шығарындылары мен төгінділерінің шекті жол берілетін нормативтерінің, өндіріс және тұтыну қалдықтарын орналастыру нормативтерінің, *күкіртті ашық түрде орналастыру нормативтерінің* қолданылу мерзімі I, II, және III санаттардағы объектілері үшін – табиғат пайдаланушының өтініміне сәйкес, бірақ күнтізбелік он жылдан аспайтын мерзімге, IV санаттағы объектілер үшін табиғат пайдаланушының өтініміне сәйкес немесе егер өтінімде сұралып отырған мерзім көрсетілмесе мерзімсіз кезеңге белгіленеді.
- Қоршаған ортаға *эмиссиялар нормативтері* көзделіп отырған шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға әсерін бағалау құрамында не жұмыс істеп тұрған кәсіпорындар үшін жекелеген құжаттар (эмиссиялар нормативтерінің жобалары) түрінде негізделеді.
- *Эмиссиялар нормативтерін* белгілеу кезінде эмиссиялардың сандық және (немесе) сапалық сипаттамалары, қоршаған ортаның іс жүзіндегі ластануы ескеріледі. Қоршаған орта сапасы параметрлерінің фондық шоғырлануы бойынша деректерді жобаның тапсырыс берушісімен немесе жобалау ұйымымен шарт бойынша ұлттық гидрометеорологиялық қызмет ұсынады.

⁴Осы жерде және әрі қарай сілтеме 2017 жылғы 27 желтоқсандағы өзгерістер және толықтырулармен қоса 09.07.2013ж. №481 ҚР Су кодексіне берілетін болады.

⁵Осы жерде және әрі қарай сілтеме 2017 жылғы 27 желтоқсандағы өзгерістер және толықтырулармен қоса 09.01.2017ж. №212 ҚР Экологиялық кодексіне берілетін болады.

Қоршаған орта сапасы параметрлерінің фондық шоғырлануы бойынша деректерді ұсыну қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізуге технологиялық байланысты қызметке жатады.

Қоршаған ортаға әсерін бағалау жүзеге асырылатын шаруашылық және өзге де қызмет *бағалаудың маңыздылығы мен толымдылығы* бойынша I, II, III, IV болып – 4 санатқа бөлінеді (40-бап). I және II санатқа қатысты қызмет түрлерінің тізіміне жаңа объектілер қосылған:

- I санатқа өндірістік объектілерді санитариялық сыныптауға сәйкес қауіптіліктің 1 және 2-сыныптарына жататын қызмет түрлері, сондай-ақ кең таралғандарынан басқа, пайдалы қазбаларды барлау және өндіру, *сарқынды суларды (су объектілеріне, жергілікті жердің рельефіне, жинақтауыш тоғандарға және (немесе) буландырғыш тоғандарға, тазарту құрылысжайларына) ағызу* жатады.
- II санатқа *сарқынды суларды (су объектілеріне, жергілікті жердің рельефіне, жинақтауыш тоғандарға және (немесе) буландырғыш тоғандарға, тазарту құрылысжайларына) ағызуды* қоспағанда, өндірістік объектілерді санитариялық сыныптауға сәйкес қауіптіліктің 3-сыныбына жататын қызмет түрлері, кең таралған пайдалы қазбаларды өндіру, орманды пайдаланудың және арнайы су пайдаланудың барлық түрлері жатады.

Экологиялық сараптамалар түрлерінің тізіміне⁶ (*мемлекеттік экологиялық сараптама және қоғамдық экологиялық сараптама*) *жобалардың экологиялық сараптамасы* қосылған (45-бап).

Мемлекеттік экологиялық сараптама нысандарын реттейтін нормалар «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органмен келісілетін жер қойнауын пайдалану саласындағы жобалау құжаттары міндетті мемлекеттік экологиялық сараптамаға жатпайды» деген нормамен толықтырылған (47-баптың 1-1 тармағы).

«*Мемлекеттік экологиялық сараптама қорытындысын*» реттейтін нормалар айтарлықтай өзгерістерге ұшырады, бұрындары Экологиялық кодексте болған «қорытындыны болдырмау» термині «оң қорытындыдан айыру (қайтарып алу)» терминімен алмастырылды, оған қоса норманың тұжырымдамасы да өзгерді:

- *Мемлекеттік экологиялық сараптаманың оң қорытындысынан айыруды* (қайтарып алуды) оны берген орган табиғат пайдаланушының жазбаша өтініші немесе келісімі негізінде жүзеге асырады. Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарын бұзушылықтар анықталған кезде мемлекеттік экологиялық сараптаманың *оң қорытындысынан айыру* (қайтарып алу) сот тәртібімен жүзеге асырылады (51-баптың 7-тармағы).

Қоршаған орта эмиссиясына рұқсаттарды реттейтін нормаларға өзгерістер енгізілді, бұл өзгерісте қоршаған орта эмиссиясына рұқсаттар берілетін табиғатты пайдаланушылар санаты, сонымен қатар, рұқсатты алу шарттары көрсетілген:

⁶Экологиялық сараптама мынадай мақсаттарда жүзеге асырылады:1) жоспарланып отырған басқарушылық, шаруашылық, инвестициялық, норма шығару және өзге де қызметті іске асырудың қоршаған орта мен халықтың денсаулығына ықтимал теріс зардаптарын айқындау және шектеу; 2) экономикалық даму мен қоршаған ортаны қорғау мүдделерінің балансын сақтау, сондай-ақ табиғат пайдалану процесінде үшінші тараптарға залал келтіруді болдырмау мақсатында жүргізіледі (46-бап).

- Қоршаған ортаға эмиссияға рұқсат Қазақстан Республикасында қоршаған ортаға эмиссияны жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғаларға, сондай-ақ шетелдік заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасында тіркелген филиалдары мен өкілдіктеріне олардың өтінімдеріне сәйкес осы Кодексте белгіленген тәртіппен беріледі (69-баптың 2-тармағы);
- Табиғат пайдаланушы қоршаған ортаға эмиссияға рұқсат алу үшін рұқсат беру органына қажетті құжаттар топтамасын электрондық нысанда ұсынады («қағаз тасымалдауышта» алынып тасталды)(72-бап 1-тармақ);
- I, II және III санаттардағы объектілері бар табиғат пайдаланушылар үшін қоршаған ортаға эмиссияға рұқсат алу үшін құжаттар топтамасы мыналарды қамтиды (72-бап 2-тармақ):
 - 1) рұқсат алуға өтінім;
 - 2) бекітілген эмиссиялар нормативтері қамтылған құрылыс жобаларына мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы не *ведомстводан тыс кешенді сараптаманың қорытындысы*;
 - 3) қоршаған ортаны қорғау жөніндегі іс-шаралар жоспары.
- Экологиялық рұқсатсыз эмиссияның барлық стационарлық көздерінен қоршаған ортаға эмиссияларды жүзеге асыруға тыйым салынады.

Мемлекеттік экологиялық бақылаудың бағыттарын(114-баптың 9, 11, 12, 13 және 14 тармақшалары) және **мемлекеттік экологиялық бақылауды жүзеге асыратын лауазымдық тұлғалардың құқықтарын** реттейтін нормаларға енгізілген өзгерістер берілген:

- жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялардың аяқталуына қарай немесе басқа да бүлдіретін процестер мен жұмыстардан босатылған жердің Қазақстан Республикасы жер заңнамасының талаптарына сәйкес оны одан әрі пайдалану үшін жарамды жай-күйге келтірілуіне;
- жер қойнауының ластанудан, су басудан және қоршаған орта объектілерін бүлдіруге алып келетін техногендік процестерден сақталуына;
- жер қойнауы учаскесінің және жер қойнауын пайдалану объектілерінің консервациялануына, жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу салдарының жойылуына;
- жер қойнауын пайдалану және пайдалы қазбаларды қайта өңдеу кезінде экологиялық нормалар мен қағидалардың сақталуына;
- пайдалы қазбаларды өндіру мен өңдеу кезінде қоршаған ортаны қорғау мәселелері жөніндегі жобалық шешімдердің сақталуына;
- табиғат пайдаланушы экологиялық нормалар мен талаптарды, экологиялық немесе өзге де рұқсаттарда көзделген табиғат пайдалану шарттарын бұзған, қоршаған ортаға және (немесе) халық денсаулығына аса ірі нұқсан келтірген жағдайларда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен табиғат пайдалануға арналған экологиялық және өзге де рұқсаттарды тоқтата тұру немесе олардан айыру жөнінде ұсыныстар енгізуге 117-баптың 1-тармағы (5-тармақшасы).

Табиғи ресурстар мониторингін реттейтін нормаларға енгізілген өзгерістер жер қойнауы мониторингі туралы деректер ұсынатын есепке алу объектісіне және жер қойнауы мониторингін жүзеге асыратын құзіретті органға қатысты:

- Жер қойнауының мониторингі жер қойнауының мемлекеттік қорын ұтымды басқаруды қамтамасыз ету және олардың өзгеруін уақтылы анықтау, теріс процестер салдарын бағалау, алдын алу және жою үшін жер қойнауының жай-күйін байқау, оның ішінде Жерді ғарыштан қашықтықтан зондтау деректерін пайдалана отырып байқау жүйесін білдіреді. Жер қойнауы мониторингінің деректері мемлекеттік жер қойнауы қорының бірыңғай кадастрында жинақталады. Жер қойнауы мониторингі деректері Мемлекеттік жер қойнауы қорының бірыңғай кадастрында (бұрынғы редакцияда – «Мемлекеттік жер қойнауы кадастры») жалпыланады (142-баптың 5-тармағы);
- Мемлекеттік жер қойнауы қорының бірыңғай кадастры бойынша – жер қойнауын зерттеу жөніндегі уәкілетті мемлекеттік орган⁷ – жалпы республика бойынша, ал оның аумақтық органдары – әкімшілік-аумақтық бірліктер шегінде жүзеге асырылады (150-баптың 4-тармақшасы).

Сонымен қатар, Экологиялық кодекске **Экологиялық талаптарға** қатысты өзгерістер енгізілген.

2015 жылғы 29 қазандағы № 375-V Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексі.

Кәсіпкерлік кодексе өзгерістер енгізілді, оған сәйкес **мемлекеттік бақылау және қадағалау** жер қойнауын пайдаланушылардың жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар және (немесе) лицензиялар талаптарын орындауын бақылауға байланысты қатынастарға қолданылмайды (Кәсіпкерлік кодекстің⁸ 129-бабы 4-тармағы 1-тармақшасы).

Бақылау жүзеге асырылатын кәсіпкерлік субъектілері қызметінен «жер қойнауын пайдалану саласында келісімшарттардың талаптарының орындалуына» бақылау алынып тасталды (138-баптың 3-тармақшасы) және 138-баптың 7-тармақшасының «мұнай операцияларын жүргізу саласында» деген тұжырымдамасы нақты «көмірсутектер, уран өндіру саласында жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезінде» тұжырымдамасына алмастырылды.

140-баптың 8-тармағына сәйкес, «Шағын кәсіпкерлік, оның ішінде микрокәсіпкерлік субъектілеріне қатысты (қайта ұйымдастыру тәртібімен құрылған заңды тұлғалардан және қайта ұйымдастырылған заңды тұлғалардың құқық мирасқорларынан басқа) мемлекеттік тіркелген күнінен бастап үш жыл бойы тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі бойынша тексерулерді және бақылау және қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы профилактикалық бақылау мен қадағалауды жүргізуге тыйым салынады». Алайда, кәсіпкерлік кодекске енгізілген соңғы өзгерістерге сәйкес, осы тармақтың күші **«Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтаумен»** байланысты бақылау және қадағалауды жүзеге асыруға таралмайды (140-бап, 5-тармақ, 8-тармақ).

Қатердің жоғары дәрежесіне жатқызылған нысандарға қатысты бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру кезінде тексерісті жүргізудің ерекше тәртібі

⁷27.12.2017ж. №126-VI «Жер қойнауын пайдалану мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңының 1-бабы 3-тармағы 1) тармақшасына сәйкес, бүкіл мәтін бойынша «жер қойнауын зерттеу және пайдалану бойынша» сөздері «жер қойнауын зерттеу бойынша» сөздерімен алмастырылған.

⁸Осы жерде және әрі қарай 2017 жылғы 27 желтоқсандағы өзгерістер және толықтырулармен қоса 29.10.2015ж. №375 ҚР Кәсіпкерлік кодексіне сілтеме берілген.

қолданылатын мемлекеттік бақылау және қадағалау нысандарының тізіміне *жер қойнауын пайдалану саласы* қосылған.

2012 жылғы 22 маусымдағы № 20-V «Магистральды құбыр туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

«Терминал меншік иесі» ұғымы енгізілді— магистральдық мұнай құбыры объектілерінің құрамына кірмейтін, резервуарларды білдіретін, өнім сақтауға арналған өнеркәсіптік объектіге, сондай-ақ мұнайды қабылдауға және (немесе) көлікке (теміржол цистерналары, автоцистерналар, танкерлер және басқалары) немесе мұнай құбырына тиеп-жөнелтуге арналған платформаға иелік ететін жеке немесе заңды тұлға («Магистральды құбыр туралы» ҚР Заңының 13-бабының 20-1 тармақшасы).

Өзгерістер енгізіліп, оған сәйкес «тасымал көлемі мен бағыттарын көрсетумен мұнайды тасымалдау кестесінің нақты орындалуы туралы айлық есепті» ұсыну, сонымен қатар, оны ұсыну мерзімі алынып тасталды. Енді «Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес магистральдық құбыржолдың меншік иесі не магистральдық құбыржолға өзге заңды негізде иелік ететін тұлға уәкілетті органға ведомстволық статистикалық байқау немесе әкімшілік есепке алу үшін қажет мұнай тасымалы жөніндегі деректерді ұсынады (8-баптың 3-тармағы).

«Терминал меншік иелерінің өнімді сақтау, қабылдау және (немесе) тиеп-жөнелту бойынша қызметтер көрсетуі» нормасымен толықтырылған (25-1-бап):

1. Терминал меншік иелері мұнайды сақтау, қабылдау және (немесе) тиеп-жөнелту бойынша қызметтер көрсетуге арналған шартқа, терминал меншік иесінің ішкі құжаттарына және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жөнелтушілерге резервуарларды білдіретін, өзінің өнім сақтауға арналған өнеркәсіптік объектілерінде, сондай-ақ мұнайды қабылдауға және (немесе) көлікке (теміржол цистерналарына, автоцистерналарға, танкерлерге және басқаларына) немесе мұнай құбырына тиеп-жөнелтуге арналған платформаларда мұнай тасымалдаудың жұмыс істеп тұрған маршруттары бойынша мұнайды сақтау, қабылдау және (немесе) тиеп-жөнелту бойынша қызметтер көрсетеді.
2. Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес терминал меншік иелері өздерінің өнеркәсіптік объектілерін есепке алатын бақылау аспаптарымен жарақтандырады.
3. Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес терминал меншік иесі магистральдық құбыржол саласындағы уәкілетті органға ведомстволық статистикалық байқау немесе әкімшілік есепке алу үшін қажет мұнай қозғалысы жөніндегі деректерді ұсынуға міндетті.

2014 жылғы 5 шілдедегі № 235-V ҚРЗ «Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы» Қазақстан Республикасының Кодексі.

Ескілік мерзімінің аяқталуына байланысты әкімшілік жауапкершіліктен босатуды реттейтін норманың қолданыс аясы кеңейтілді.

Жер қойнауын пайдалану саласындағы бұзушылықтар үшін жеке және заңды тұлғаларды, кәсіпкерлік субъектілерін және коммерциялық емес ұйымдарды келесідей бұзушылықтар үшін жауапкершілікке тартуды реттейтін нормалар өзгертілген немесе толықтырылған:

⁹Осы жерде және әрі қарай 27.12.2017ж. өзгерістер және толықтырулармен қоса 22.06.2012ж. № 20-V «Магистральды құбыр туралы» ҚР Заңына сілтеме берілген.

- Пайдалы қазбалардың қалған қорлары сапасының нашарлауына, олардың жобадан тыс және нормативтен тыс негізсіз ысыраптарына алып келген, **көмірсутектер және уран бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар бойынша** жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезінде жер қойнауын ұтымды және кешенді пайдалану жөніндегі қағидаларды бұзу)(345-бап);
- Жобалау құжатында көзделмеген жұмыс түрлерін, тәсілдері мен әдістерін қолдана отырып пайдалы **қатты қазбаларды барлау және (немесе) өндіру** жөніндегі операцияларды жүргізу, сол сияқты белгіленген мерзімде құзыретті органды (келісімшарт тарапы болып табылатын және (немесе) жер қойнауын пайдалануға арналған лицензия берген мемлекеттік органды) жобалау құжаттарына өзгерістер енгізу туралы хабардар етпеу (346-бап);
- Жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу кезіндегі экологиялық нормалар мен қағидаларды бұзу, егер бұл іс-әрекет елеулі нұқсан келтіруге алып келмесе (347-бап);
- Пайдалы қазбалар қорларына мемлекеттік сараптаманы жүзеге асырмай көмірсутектерді өндіру жөніндегі жұмыстарды жүргізу (348-бап);
- Жер қойнауын пайдаланушының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінде көзделген есептілікті беру тәртібін және мерзімдерін бұзуы (349-бап);
- Өндірілген пайдалы қатты қазбаларды, көмірсутектерді анық есепке алуды қамтамасыз етпеу (350-бап);
- Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасында белгіленген мерзімдерде жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу салдарын жою бойынша міндеттемелерді орындамау (353-бап);
- Мемлекеттік бақылау органдарына жер қойнауын пайдалану, өндірілген пайдалы қазбалар туралы ақпаратты, сондай-ақ геологиялық ақпаратты уақтылы, толық және анық беруден бас тарту немесе жалтару (354-бап);

Жер қойнауын пайдалану бойынша операцияларды жүргізу ережелерін бұзуды реттейтін нормаларға өзгерістер енгізілді:

- Жер қойнауын пайдалану кезіндегі экологиялық талаптарды орындамау
- Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасында көзделген көмірсутектер саласында жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізу шарттарын бұзу, сондай-ақ көмірсутектерді барлау мен өндіру жөніндегі жобалау құжаттарының талаптарын бұзу
- Жер қойнауын пайдалану саласында жобалау құжаттарыңызсыз белгіленген тәртіппен бекітпей іздестіру, бағалау жұмыстарын және өндіру жөніндегі жұмыстарды жүргізу
- «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінде көзделген жағдайларды қоспағанда, көмірсутектер саласындағы уәкілетті органның рұқсатынсыз немесе рұқсат шарттарын сақтамай шикі газды жағу
- Жер қойнауын пайдаланушының шикі газды кәдеге жаратпай және (немесе) қайта өңдемей көмірсутектерді өндіру жөніндегі жұмыстарды жүргізуі –
- Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінде көзделген жағдайларды қоспағанда, көмірсутектер саласындағы уәкілетті органның рұқсатынсыз немесе рұқсат шарттарын сақтамай теңізде көмірсутектерді барлау және (немесе) өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу

- Теңізде көмірсутектерді барлау және (немесе) өндіру жөніндегі операцияларды жүргізетін жер қойнауын пайдаланушының, теңізге мұнайдың төгілу тәуекелімен байланысты теңізде қызметін жүзеге асыратын жеке немесе заңды тұлғаның бекітілген мұнай төгілуінің алдын алу және оны жою жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру жоспарының болмауы
- Теңізге мұнайдың бірінші және екінші деңгейлерде төгілу салдарын жою үшін қажет өзінің материалдары мен жабдығынсыз не мамандандырылған ұйыммен жасалған шартсыз теңізде көмірсутектерді барлау және (немесе) өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу–

2014 жылғы 16 мамырдағы №202-V «Рұқсаттар мен хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы:

Өзгерістердің мәні келесідей – бұрындары пайдаланылған «мұнай және газдың», «көмірсутек шикізаттың» және «пайдалы қазбалардың» терминдері бірқатар мақалаларда «көмірсутектердің» терминімен, «мұнай операцияларымен» термині – «көмірсутектерді барлау және (немесе) өндіру бойынша операциялармен» терминіне, «теңіз құрылысының» термині – «теңіз объектілерінің» терминімен алмастырылды.

2012 жылғы 1 қаңтардағы № 550-IV «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» Қазақстан Республикасының Заңы:

Ұлттық әл-ауқатты қамтамасыз ету үшін Қордың ерекше құзіреттіліктерін реттейтін нормаларға *жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығару бөлігінде* өзгерістер енгізілді.

2013 жылғы 16 қаңтардағы № 70-V «Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

Континентальдық шельф¹⁰ тәртіптемесін сақтауға бақылау жасайды реттейтін нормаларға құзіретті орган¹¹ функциялары бөлігінде өзгерістер енгізілді:

- Континенттік қайраң режимін сақтауды бақылау жер қойнауын зерттеу жөніндегі уәкілетті органға және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметіне жүктеледі (53-баптың 5-тармағы).
- Континенттік қайраң режимінің бұзылуына байланысты құқық бұзушылықтар анықталған жағдайда, осы Заңға сәйкес жер қойнауын зерттеу жөніндегі уәкілетті орган және Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитеті заңсыз әрекеттерді тоқтату бойынша қажетті шаралар қабылдайды (54-баптың 2-тармағы).

2006 жылғы 7 шілдедегі №175 «Ерекше қорғалатын табиғи аумақтар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы.

Мемлекеттік қорық аумақтарында пайдалы қазбаларды табуға рұқсат беруді реттейтін нормаларға құзіретті орган функциялары¹² бөлігінде өзгерістер енгізілді:

¹⁰Континенттік қайраң шегінде теңіз түбі мен жер қойнауының табиғи ресурстарына барлау жүргізуге және оларды игеруге, жасанды аралдарды, қондырғылар мен құрылыстарды жасауға және пайдалануға, оларды консервациялау мен бөлшектеуге, қалдықтар мен өзге де материалдарды көмуге, сондай-ақ теңізде ғылыми зерттеулерді жүргізуге байланысты қызметті жүзеге асырудың континенттік қайраңдағы тәртібі - континенттік қайраң режимі белгіленеді. (2013ж. 16 қаңтардағы №70-V «Қазақстан Республикасының мемлекеттік шекарасы туралы» ҚР Заңының 53-бабының 1-тармағы).

¹¹ 27.12.2017ж. № 125-VI ҚРЗ «Жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексінің 64-бабына сәйкес;

¹² 27.12.2017ж. № 125-VI ҚРЗ «Жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексінің 64-бабына сәйкес.

«Пайдалы қазбаларды өндіруге Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 72-бабы 6-тармағы екінші бөлігінде белгіленген арнайы экологиялық талаптар ескеріле отырып, уәкілетті органмен келісілген, жер қойнауын зерттеу жөніндегі уәкілетті органның ұсынуы бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімінің негізінде айрықша жағдайларда жол беріледі».

2006 жылғы 7 шілдедегі «Концессиялар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (27.12.2017ж. редакцияда).

«Осы Заңның ережелері жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге байланысты қатынастарға қолданылмайды. Жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге байланысты қатынастар «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне сәйкес реттеледі және жүзеге асырылады» деген нақтылаулар енгізілді (2-бап 1-тармақтың екінші бөлігі).

Мұнай-газ және тау-кен секторларын қамтитын тау-кен саласын реттейтін мемлекеттік органдар Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігін (ЭМ), Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігін (ИДМ), Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігін (ҰЭМ) және Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігін (ҚМ) қамтиды.

19.09.2014ж. №994 Үкімет Қаулысымен бекітілген, ҚР Энергетика министрлігі туралы Ережеге сәйкес, ЭМ мұнай-газ саласын мемлекеттік басқаруды, мемлекеттік саясатты дайындау мен жүзеге асыруды жүзеге асырады.

ЭМ, сонымен қатар, «бөнімді бөлу туралы келісімдерде құзіретті орган ретінде анықталған компанияның қатысу үлестерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады».¹³ Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі берген сенімхаттар негізінде Солтүстік-Каспий және Қарашығанақ жобалары бойынша өнімді бөлу туралы келісімдердегі құзіретті органның мемлекеттік функцияларын «PSA» ЖШС жүзеге асырады. «PSA» ЖШС құрылтайшысы болып «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ табылады.

Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі туралы Ережеге сәйкес,¹⁴ ИДМ тау-кен саласын мемлекеттік басқаруды жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі (ҰЭМ) стратегиялық және бюджеттік жоспарлау арқылы келісілген макроэкономикалық саясатты құрастыруға жауап береді.

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі (ҚМ) бюджеттік саясатты, оның ішінде мұнай-газ секторынан түсетін табыстарды жинақтайтын Ұлттық қорды басқару саясатын дайындау мен жүзеге асыруға жауап береді. ҚМ мемлекеттік стратегиялық деп есептейтін активтерге қадағалауды жүзеге асырады. Жекелей алғанда, стратегиялық активтер тізіміне мұнай мен газдың ең ірі өндірушілері кіреді.

Өндіруші саладағы реформалар Қазақстан Республикасының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексімен бенефициарларды ашу бойынша енгізілген өзгерістерімен байланысты:

¹³ 20.06.2016 ж. № 355 «Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігінің кейбір мәселелері туралы» Үкімет қаулысы

¹⁴ ҚР Инвестициялар және даму министрлігінің кейбір мәселелері. ҚР Үкіметінің 14.09.2014ж. №995 Қаулысы

1. жер қойнауын пайдаланушыны тікелей немесе жанама түрде бақылайтын тұлғалар және (немесе) ұйымдар құрамы туралы есепті беруге міндетті (132-бап, 7-тармақ);
2. уранды өндіру келісімшарты бойынша жер қойнауын пайдаланушыны тікелей немесе жанама түрде бақылайтын тұлғалардың және (немесе) ұйымдардың құрамы туралы есепті ұсынуға міндетті (180-бап, 11-тармақ);
3. қатты пайдалы қазбаларды барлау лицензиясы бойынша жер қойнауын пайдаланушыны тікелей немесе жанама түрде бақылайтын тұлғалардың және (немесе) ұйымдардың құрамы туралы есепті ұсынуға міндетті (195-бап, 3-тармақ).

2018 ж. жер қойнауын пайдаланушыны тікелей не жанама бақылайтын тұлғалар және (немесе) ұйымдар құрамы туралы есептілік нысаны бекітілді, нысан БМБЖ-ға қосылды және 2019ж.бастап компаниялар оны толтыруға міндеттенеді.

Оған қоса, жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы Кодекс SPE-PRMS көмірсутек шикізатының қорлары бойынша бағалау мен есептіліктің халықаралық стандарттарына өтуді қамтамасыз етті. Қорлар бойынша халықаралық жүйемен үйлестіру қорларды есептеудің бірыңғай жүйесін жүргізуге, есептердің қайталануын болдырмауға, табысты болжауға баға берудің шындыққа сәйкестілігі мен дәлдік дәрежесін арттыруға мүмкіндік береді. Жалпы, бұл саланың инвестициялық тартымдылығын арттырады.

2017ж. **Қазақстан ЭЫДҰ Инвестициялар жөніндегі комитеттің қауымдасқан мүшесі** және халықаралық инвестициялар мен көпұлттық кәсіпорындар¹⁵ бойынша ЭЫДҰ Декларациясына қосылған 48-ші мемлекет болды.

2017 ж.Дүниежүзілік Банкпен бірге 2017 жылғы 22 тамыздағы №498 2018-2022жж. арналған **Ұлттық Инвестициялық стратегиясы** атты ҚР Үкіметінің Қаулысы дайындалды және бекітілді. 2018ж.Қазақстан осы стратегияны жүзеге асыруға кіріседі.

Қазыналық тәртіп

2017ж. Салық кодексі **жер қойнауын пайдалану саласындағы инвестициялық ахуалды** жақсартатын бірқатар шараларды қарастырды:

- коммерциялық анықтау бонусын алып тастау, тау-кен секторы үшін үстеме пайда салығын алып тастау, 2017ж. 27 желтоқсандағы № 125-VI «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Кодексіне сәйкес лицензия алған жер қойнауын пайдаланушылар үшін тарихи шығындардың орнын өтеу бойынша төлемді алып тастау;
- қалайының жер асты қазбасын өндіруге және жер асты суларына салық мөлшерлемелері азайтылды;
- жер қойнауын пайдалануға балама салық енгізілді.

Жер қойнауын пайдалануға балама салық көмірсутекті шикізаттың теңіздік және аса терең кен орындарын игеруді ынталандыру мақсатында енгізілген және **қосымша болып табылмайды**, себебі ол бірқатар арнайы төлемдер мен жер қойнауын пайдаланушылардың салықтары бойынша өзінің салықтық міндеттемелерін балама жолмен орындау мүмкіндігі болып табылады. Жер қойнауын пайдалануға балама

¹⁵ <http://mid.gov.kz/ru/pages/tezisy-vystupleniya-ministra-po-investiciyam-i-razvitiyu-rk-zhenisa-kasymbeka-na-kollegii-mir>

салықты енгізу жолымен салық жүктемесі *табысты алу сәтіне* ауыстырылады, осылайша жер қойнауын пайдаланушыларды инвестициялар мөлшерін ұлғайтуға ынталандырады.¹⁶

2017 жылғы 25 желтоқсандағы №120-VI «Салықтар мен бюджетке басқа төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының жаңа кодексінің бұрындары қолданыста болған 2008 жылғы 20 желтоқсандағы №99-VI «Салықтар мен бюджетке басқа төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексінің ережелерінен негізгі өзгерістерін қарастырамыз.

Келесідей ұғымдар өзгертілген немесе толықтырылған (жаңа Салық кодексінің 1-бабы):

- **жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт** – Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасында белгіленген құзыретке сәйкес құзыретті орган немесе жер қойнауын зерттеу мен пайдалану жөніндегі уәкілетті орган немесе облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың жергілікті атқарушы органы мен жеке және (немесе) заңды тұлға арасындағы пайдалы қазбаларды барлауды, өндіруді, бірлескен барлау мен өндіруді жүргізуге не барлаумен және (немесе) өндірумен байланысты емес жерасты құрылысжайларын салуға және (немесе) пайдалануға арналған не жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеуге арналған шарт. Жер қойнауын пайдалану келісімшартына жер қойнауын пайдалануға арналған лицензиялар да жатады. Бұл ретте осы Кодексте пайдаланылатын «барлауға арналған келісімшарт», «өндіруге арналған келісімшарт», «бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт» және «барлауға немесе өндіруге арналған лицензия» деген терминдер «жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт» деген ұғымға сәйкес келеді, «барлау мен өндіруге арналған келісімшарт» деген термин «бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт» деген ұғымға сәйкес келеді (22-тармақша);

жер қойнауын пайдалану жөніндегі операциялар– жер қойнауын геологиялық зерттеуге, пайдалы қазбаларды барлауға және (немесе) өндіруге қатысты, оның ішінде жерасты суларын, емдік балшықтарды барлауға және өндіруге, жер қойнауын ағынды суларды ағызу үшін барлауға байланысты, сондай-ақ барлауға және (немесе) өндіруге байланысты емес жерасты құрылысжайларын салу және (немесе) пайдалану жөніндегі жұмыстар;

көмірсутектерді дайындау – көмірсутектерді дайындайтын технологиялық процестердің кешені, оның ішінде жинау, дайындауға жеткізу, ұңғыма сұйықтығының өлшегіш қондырғыларға түсуі, газсыздандыру, сусыздандыру, тұзсыздандыру, тұрақтандыру, демеркаптанациялау;

минералды шикізат – жер қойнауының жер үстіне шығарылған, құрамында пайдалы қазба (пайдалы қазбалар) бар бір бөлігі (тау-кен жынысы, кен шикізаты және басқалары);

минералды шикізатты бастапқы өңдеу (байыту) – тау-кен өнеркәсібі қызметінің түрі, ол өндірілген жерінде жинауды, бөлшектеуді немесе ұсақтауды, жіктеуді (сұрыптауды), брикеттеуді, агломерациялауды және физикалық-химиялық әдістермен байытуды (пайдалы қазбалардың минералды нысандарын, олардың агрегаттық-фазалық жай-күйін, кристалдық-химиялық құрылымын сапалық жағынан өзгертпестен) қамтиды, сондай-ақ пайдалы қазбаларды өндіру жөніндегі жұмыстардың арнайы түрлері (жерастын газдандыру және балқыту, химиялық және бактериялық сілтісіздендіру, ұсақ тау-кен жынысы бар кен

¹⁶<http://kgd.gov.kz/ru/news/segodnya-22-fevralya-tg-v-komitete-gosudarstvennyh-dohodov-sostoyalsya-brifing-o>

орындарын түйіршіктеу және гидравликалық жолмен игеру) болып табылатын өңдеу технологияларын қамтуы мүмкін;

мұнай операциялары – көмісутектерді барлау, өндіру, қажетті технологиялық және өндірістік объектілерді салу және (немесе) пайдалану жөніндегі жұмыстар;

пайдалы қазбалар – химиялық құрамы мен физикалық қасиеттері оларды материалдық өндіру және (немесе) тұтыну саласында және (немесе) өзге де мұқтаждарға тікелей немесе өңдеуден кейін пайдалануға мүмкіндік беретін жер қойнауындағы табиғи минералды түзілімдер, көмірсутектер және жерасты сулары, сондай-ақ құрамында пайдалы құрамдастар бар табиғи минералды түзілімдер мен органикалық заттар.

Салық кодексіне «өндіру» ұғымы енгізілді, бұл ұғым «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» жаңа ҚР Кодексында болмаған, алайда 2010 жылғы 24 маусымдағы № 291-IV «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» ҚР Заңында болған.

Салық кодексінің «**Жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу**» бөлімі, жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдері мен салықтары бойынша салықтық міндеттемелерді орындау тәртібін, сондай-ақ өнімді бөлу туралы келісімнің (келісімшарттың) шеңберінде жүзеге асырылатын қызмет бойынша салықтық міндеттемелерді орындау ерекшеліктерін белгілейді (720-баптың 2-тармағы).

Жер қойнауын пайдаланушылардың арнайы төлемдері мен салықтары мыналарды қамтиды:

10.12.2008 ж. Салық кодексі (307-баптың 3-тармағы)	25.12. 2017 ж. Салық кодексі (720-баптың 3-тармағы)
1) жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдері: а) қол қойылатын бонус; б) коммерциялық табу бонусы (2019 ж. 1 қаңтарынан бастап салық түрі ретінде қысқартылады); в) тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемдер; 2) пайдалы қазбаларды өндіру салығы; 3) үстеме пайда салығы.	1) қол қою бонусы; 2) тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем; 3) жер қойнауын пайдалануға баламалы салықты; 4) роялти; 5) Қазақстан Республикасының өнімді бөлу бойынша үлесі; 6) пайдалы қазбаларды өндіру салығы; 7) үстеме пайда салығы.

Жаңа Салық кодексінің нормаларына сәйкес, «Жер қойнауын пайдаланушы жер қойнауын пайдалануға арналып жасалған әрбір келісімшарттың шеңберінде жүзеге асырылатын қызметтер бойынша салықтық міндеттемені есептеу үшін, сондай-ақ рентабельділігі төмен, тұтқырлығы жоғары, су басқан, дебиті аз немесе игерілген кен орындарын игеру кезінде **бөлек салықтық есепке алуды жүргізуге** міндетті....» (723-баптың 1-тармағы).

Алайда бұл ережелер **кең таралған пайдалы қазбаларды**, кендік емес пайдалы қатты қазбаларды¹⁷, жерасты суларын, емдік балшықты барлау және (немесе) өндіру жөніндегі келісімшарттарға, сондай-ақ осы келісімшарттар бойынша **пайдалы қазбаларды өндіруге арналған салық** бойынша салықтық міндеттемені есептеу және орындау бойынша бөлек салықтық есепке алуды жүргізу жөніндегі талаптарды қоспағанда, барлаумен және (немесе) өндірумен байланысты емес жерасты құрылыстарын салуға және (немесе) пайдалануға қолданылмайды (723-баптың 1-тармағы).

¹⁷ Салық кодексінің 746-бабындағы кестенің 13-жолында көрсетілген

Атап өтетін жайт, Қазақстан Республикасының Үкіметі немесе құзыретті орган мен жер қойнауын пайдаланушы арасында 2009 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған және міндетті салықтық сараптамадан өткен, **өнімді бөлу туралы келісімде (келісімшартта) (ӨБК)**, сондай-ақ **ҚР Президенті бекіткен жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартта** айқындалған салық режимі мұндай келісімнің (келісімшарттың) ережелеріне сәйкес оларға қатысты **салық режимінің тұрақтылығы** тікелей көзделген салық және бюджетке төленетін төлемдер үшін сақталады, мұндай келісімнің (келісімшарттың) белгіленген бүкіл қолданылу мерзімі ішінде тек қана оның тараптарына қатысты, сондай-ақ операторларға қатысты қолданылады, мұндай келісімнің (келісімшарттың) тараптары болып табылмайтын тұлғаларға немесе операторларға қолданылмайды және тараптардың өзара келісімі бойынша өзгертілуі мүмкін (722-баптың 1-тармағы).

Қазақстан Республикасының Үкіметі немесе құзыретті орган мен жер қойнауын пайдаланушы арасында 2009 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған және міндетті салықтық сараптамадан өткен **ӨБК** салық режимінде, сондай-ақ **ҚР Президенті бекіткен жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың** салық режимінде көзделген салықтың және бюджетке төленетін төлемдердің жекелеген түрлерінің күші жойылған жағдайда, жер қойнауын пайдаланушы өнімді бөлу туралы келісімде (келісімшартта) және (немесе) жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартта белгіленген тәртіппен және мөлшерде, олардың қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізілгенге дейін оларды бюджетке төлеуді жалғастырады (722-баптың 1-тармағы).

Келісімшарттық қызмет бойынша жеке салықтық есеп жүргізу келесідей салықтар және бюджетке түсетін төлемдер бойынша жүргізіледі:

10.12.2008 ж. Салық кодексі (310-баптың 4-тармағы)	25.12. 2017 ж. Салық кодексі (723-баптың 4-тармағы)
1) корпорациялық табыс салығы; 2) қол қойылатын бонус; 3) коммерциялық табу бонусы**); 4) пайдалы қазбаларды өндіру салығы; 5) үстеме пайда салығы; 6) басқа салықтар мен бюджетке басқа міндетті төлемдер бойынша.	1) корпоративтік табыс салығы; 2) қол қою бонусы; 3) тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем; 4) пайдалы қазбаларды өндіру салығы; 5) үстеме пайда салығы; 6) жер қойнауын пайдалануға баламалы салық; 7) басқа салықтар мен бюджетке төлемдер.

** *коммерциялық табу бонусы* 2019ж. 1 қаңтарынан бастап таратылады.

Жер қойнауын пайдаланушы жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жекелеген келісімшарт бойынша келісімшарттық қызметтің **корпоративтік табыс салығын** есептеу кезінде бөлек салықтық есепке алуды жүргізу мақсатында, **өндірілген көмірсутектерді** (көмірсутектерді дайындауды қоса алғанда) және (немесе) көмірсутектерді дайындау немесе минералды шикізатты бастапқы қайта өңдеуден (байытудан) ғана өткен минералды шикізатты **өткізуден түскен кіріс** ҚР трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасының сақталуы ескеріле отырып, оларды өткізу бағасының негізінде, бірақ өндірілген көмірсутектердің, минералды шикізаттың және (немесе) бастапқы қайта өңдеу (байыту) нәтижесінде алынған, халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және ҚР бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес айқындалатын **табылған көмірсутектердің өзіндік өндірістік құнынан төмендетілмей** айқындалады (723-баптың 12-тармағы).

- Мыналардан басқа:

Егер Қазақстан Республикасының газ және газбен жабдықтау туралы заңнамасына сәйкес ұлттық оператор *шикі газды* мемлекеттің басым құқығы шеңберінде сатып алса, онда жер қойнауын пайдаланушы мұндай шикі газды өткізуден түскен кірісті Салық кодексінің 227-бабына сәйкес айқындайды (бұрынғы редакцияда – «86-бапқа сәйкес»).

10.12.2008 ж. Салық кодексі (86-баптың 1-тармағы)	25.12. 2017 ж. Салық кодексі (227-баптың 1-тармағы)
Жиынтықты жылдық табысқа қосылатын табыстардан басқа, өткізілген тауарлар, жұмыстар, қызметтердің құны өткізуден түскен табыс болып табылады.	Жылдық жиынтықты табысқа қосылатын кірістерден басқа, тауарларды, жұмыстарды, көрсетілген қызметтерді өткізу кезінде туындайтын кіріс сомасы өткізуден түсетін кіріс болып танылады.

- Тізімге ерекшелікті құрайтын жағдай қосылған:

Жер қойнауын пайдаланушы өндірілген мұнайды экспортқа өткізу кезінде, егер де осындай мұнайды өткізу күніндегі мұнайдың дүниежүзілік бағасы осындай мұнайды өндірудің өндірістік өзіндік құнынан төмен болса, осындай мұнайды өткізуден түсетін табыс Салық кодексінің 227-бабына сәйкес анықталады.

Өндірілген **көмірсутектерді** және (немесе) бастапқы қайта өңдеуден (байытудан) өткен минералды шикізатты кейіннен қайта өңдеу үшін басқа заңды тұлғаға (меншік құқығын ауыстырмай) және (немесе) бір заңды тұлға шеңберінде құрылымдық немесе өзге де технологиялық бөлімшеге берген немесе өзінің өндірістік қажеттеріне пайдаланған жағдайда жер қойнауын пайдаланушы көмірсутектерді дайындауды немесе минералды шикізатты бастапқы қайта өңдеуді (байытуды) қоса алғанда, **осындай операция бойынша кірісті** өндіру мен бастапқы қайта өңдеудің (байытудың) халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасының талаптарына сәйкес айқындалатын, 20%-ға ұлғайтылған **нақты өзіндік өндірістік құны бойынша** айқындайды.

Қол қою бонусы

Қол қойылатын бонус жер қойнауын пайдаланушының келісімшарт аумағында, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен келісімшарт аумағы кеңейтілген кезде жер қойнауын пайдалану құқығын сатып алу үшін алған біржолғы тіркелген төлемі болып табылады.

Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын алу конкурсының жеңімпазы болған немесе жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер негізінде жер қойнауын пайдалану құқығын алған, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен **жер қойнауын пайдалануға арналған мынадай келісімшарттардың біреуін** жасасқан жеке немесе заңды тұлға қол қою бонусының төлеушісі болып табылады. (725-бап).

10.12.2008 ж. Салық кодексі (313-бап)	25.12. 2017 ж. Салық кодексі (725-бап)
1) барлауға арналған келісімшарт; 2) пайдалы қазбаларды өндіруге арналған келісімшарт; 3) бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт.	1) барлауға арналған келісімшарт; 2) пайдалы қазбаларды өндіруге арналған келісімшарт; 3) бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт; 4) геологиялық зерделеуге арналған лицензияны; 5) жер қойнауының кеңістігін пайдалануға арналған лицензияны; 6) кен іздеушілік лицензиясы.

Пайдалы қазбаларды өндіру келісімшартының ережесі тиісті келісімшарт аумағында (жер қойнауы учаскесінде) *барлауға арналған келісімшарттың* шеңберінде коммерциялық табуға байланысты өндіруге құқық алуға айрықша құқығының негізінде келісімшарт жасасқан жер қойнауын пайдаланушыларға қолданылмайды.

Жер қойнауы және жер қойнауы туралы ҚР заңнамасына сәйкес өткізілетін «конкурс» ұғымы Кодекске сәйкес өткізілетін «аукцион» ұғымымен бірдей.

Қол қою бонусын есептеу тәртібі

1. Қол қою бонусының бастапқы мөлшері жер қойнауын пайдалануға жасалатын әрбір келісімшарт үшін мынадай мөлшерде жеке белгіленеді (726-бап):

1) *барлауға арналған келісімшарттар үшін:*

пайдалы қазбалардың бекітілген қорлары жоқ аумақтағы:

- *Көмірсутектер бойынша* – республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және конкурс шарттары жарияланған күнге немесе ҚР жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер хаттамасына қол қойылған күнге қолданыста болатын АЕК-тің 2 800 еселенген мөлшері¹⁸;
- *пайдалы қатты қазбаларды барлауға, іздеушілікке арналған лицензияларды* және техногендік минералдық түзілімдерді игеруге арналған келісімшарттарды қоспағанда, *пайдалы қатты қазбалар бойынша* – республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және конкурс шарттары жарияланған күнге немесе ҚР жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер хаттамасына қол қойылған күнге қолданыста болатын АЕК-тің 280 еселенген мөлшері;
- *кең таралған пайдалы қазбалар*, жерасты сулары мен емдік балшық бойынша келісімшарттар үшін – республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және конкурс шарттары жарияланған күнге немесе Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер хаттамасына қол қойылған күнге қолданыста болатын АЕК-тің 40 еселенген мөлшері;
- пайдалы қазбалардың бекітілген қорлары бар *аумақта* – өндіруге, олар бойынша қорлар бекітілген тиісті пайдалы қазбаларды бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарттар үшін қол қою бонусының бастапқы мөлшерін айқындау үшін осы тармақтың 2) тармақшасында айқындалған тәртіппен;

2) *өндіру, бірлесе барлау мен өндіру келісімшарттары үшін:*

- *көмірсутектерді*
- егер қорлар бекітілмеген болса, – республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және конкурс шарттары жарияланған күнге немесе Қазақстан

¹⁸ АЕК 2017ж. 1 қаңтарынан бастап 2269 теңге көлемінде бекітілген. Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 29 қарашадағы № 25-VI «2017-2019 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» заңның 7-бабы.

Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер хаттамасына қол қойылған күніне қолданыста болатын айлық есептік көрсеткіштің 3000 еселенген мөлшерінде.

Бұл ретте егер жер қойнауын пайдалану құқығы Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес **аумағы блоктарға бөлінген** жер қойнауы учаскесіне берілсе, онда қол қою бонусының бастапқы мөлшері республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және конкурс шарттары жарияланған немесе Қазақстан Республикасының жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес жер қойнауын пайдалану құқығын беру жөніндегі тікелей келіссөздер хаттамасына қол қойылған күнге қолданыста болатын **АЕК-тің 10 еселенген мөлшеріне, 300-шіден кейінгі әрбір блок үшін** ұлғаяды;

- егер қорлар бекітілген болса, қол қою бонусының бастапқы мөлшері формула бойынша анықталады
- техногендік минералдық түзілімдерді игеруге арналған келісімшарттарды және пайдалы қатты қазбаларды өндіруге, кен іздеушілікке арналған лицензияларды қоспағанда, минералды шикізатты өндіруге және бірлескен **барлау мен өндіруге арналған келісімшарттар үшін** (қол қою бонусының бастапқы мөлшері қордың бекітілгеніне немесе бекітілмегеніне байланысты белгіленеді):
- **кең таралған пайдалы қазбаларға арналған келісімшарттар үшін,**

3) **техногендік минералдық түзілімдерді қайта өңдеуге арналған келісімшарттар үшін**

4) **сарқынды суларды ағызу үшін жер қойнауын барлауға арналған келісімшарттар үшін.**

2. Пайдалы қазбалар қорларының құны:

- 1) шикі газды қоспағанда, **көмірсутектер үшін**, –төленген күннің алдындағы соңғы жұмыс күні айқындалған валюта айырбастаудың нарықтық бағамы қолданыла отырып шетел валютасындағы баға белгіленімінің орташа арифметикалық мәні негізінде айқындалады.
- 2) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын баға бойынша Қазақстан Республикасының ішкі нарығына өндірілген шикі газды берудің ең аз көлемі туралы жер қойнауын пайдаланушының міндеттемелері көзделген **жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша шикі газ үшін.**
- 3) **пайдалы қазбалар үшін**, –төленген күннің алдындағы соңғы жұмыс күні айқындалған валюта айырбастаудың нарықтық бағамы қолданыла отырып шетел валютасындағы баға белгіленімінің орташа арифметикалық мәні негізінде айқындалады.

Аукцион нәтижелері бойынша берілетін лицензияларды қоспағанда, **геологиялық зерделеуге, кен іздеушілікке, пайдалы қатты қазбаларды барлауға немесе өндіруге арналған лицензиялар бойынша қол қою бонусын есептеу ерекшеліктері.**

Аукцион нәтижелері бойынша берілетін лицензияларды қоспағанда, геологиялық зерделеуге, кен іздеушілікке, **пайдалы қатты қазбаларды барлауға немесе өндіруге арналған лицензиялар бойынша** қол қою бонусының сомасы республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және қол қою бонусын төлейтін күнге қолданыста болатын айлық есептік көрсеткішті білдіретін мөлшерлеме негізге алына отырып есептеледі (727-бап):

25.12. 2017 ж. Салық кодексі.

№	Атауы	Мөлшерлеме, АЕК-пен
1.	Барлауға арналған лицензиясы	100
2.	Өндіруге арналған лицензия	50
3.	Іздеушілікке арналған лицензия:	
3.1.	ұсынылған аумақтың ауданы 0,3 км ² -ге дейін болған кезде	9
3.2.	ұсынылған аумақтың ауданы 0,3 - 0,5 км ² болған кезде	12
3.3.	ұсынылған аумақтың ауданы 0,5 -0,7 км ² болған кезде	15
4.	Геологиялық зерделеуге арналған лицензия	2000

Тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт жасалғанға дейін келісімшарт аумағын (жер қойнауы учаскесін) геологиялық зерделеуге және кен орындарын барлауға мемлекет шеккен жиынтық шығындарды өтеу бойынша жер қойнауын пайдаланушының тіркелген төлемі тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем болып табылады (731-бап).

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартты жасасқанға дейін келісімшарт аумағын (жер қойнауы учаскесін) геологиялық зерделеуге және кен орындарын барлауға мемлекет шығын шеккен пайдалы қазбалардың кен орындары бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт шеңберінде қызметті жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемді төлеушілер болып табылады. (732-бап).

Мынадай шарттарды бір уақытта сақтаған кезде, қатты пайдалы қазбаларды **барлау немесе өндіруге арналған лицензия** шеңберінде қызметті жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушы **тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемнің төлеушісі болып табылмайды:**

- қатты пайдалы қазбаларды барлау немесе өндіруге арналған лицензия **2017 жылдың 31 желтоқсанынан** кейін берілген;
- қатты пайдалы қазбаларды барлау немесе өндіруге қынылған аумақ **2018ж. 1 қаңтарына дейін** жер қойнауын пайдалану келісімшарты бойынша жер қойнауын пайдалану құқығы ұсынылған аумаққа жатпайды.

Тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемді белгілеу тәртібі.

1. Келісімшарт аумағын (жер қойнауы учаскесін) геологиялық зерделеуге және кен орындарын барлауға мемлекет шеккен тарихи шығындар сомасын осы мақсаттар үшін уәкілеттік берілген Қазақстан Республикасының мемлекеттік органы Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған тәртіппен есептейді және аталған сома бюджетке (733-бап 1-тармақша):

1) мемлекет меншігіндегі геологиялық ақпаратты сатып алу төлемақысын шегергенде, құпиялылық туралы келісімде белгіленген мөлшердегі тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем түрінде;

2) мемлекет меншігіндегі геологиялық ақпаратты сатып алу үшін құпиялылық туралы келісімде белгіленген мөлшердегі төлемақы түрінде төлеуге жатады.

Пайдалы қазбаларды өндіру салығы

1. Жер қойнауын пайдаланушы пайдалы қазбаларды өндіру салығын (ПҚӨС) Қазақстан Республикасының аумағында өндірілетін минералды шикізат, мұнай, жерасты сулары мен емдік балшықтың әрбір түрі бойынша жеке төлейді.

2. Өндірілетін минералды шикізаттың, мұнайдың, жерасты сулары мен емдік балшықтың барлық түрлері бойынша ПҚӨС, жүргізілетін өндіру түріне қарамастан, мөлшерлемелер бойынша және Кодекспен белгіленген тәртіппен төленеді.

10.12.2008 ж. Салық кодексі (331-бап)	25.12. 2017 ж. Салық кодексі (738-бап)
<p>Жер қойнауын пайдалануға арналып жасалған әрбір жекелеген келісімшарт шеңберінде мемлекеттік меншік болып табылатын техногендік минералдық түзілімдерден пайдалы қазбалар алуды қоса алғанда, мұнайды, минералды шикізатты, жерасты сулары мен емдік балшықты өндіруді жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар ПҚӨС төлеушілер болып табылады.</p>	<p>Кен іздеушілікке арналған лицензия шеңберінде ғана қызметін жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушыларды қоспағанда, жер қойнауын пайдалануға жасалған әрбір жекелеген келісімшарт шеңберінде олар бойынша ПҚӨС және (немесе) роялти төленбеген техногендік минералдық түзілімдерден пайдалы қазбалар алуды қоса алғанда, көмірсутектерді, минералды шикізатты, жерасты сулары мен емдік балшықты өндіруді жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушылар ПҚӨС төлеушілер болып табылады.</p>

Бұрындары пайдаланылған, «мұнай», «шикі мұнай, газ конденсаты және табиғи газ» терминдері жаңа «көмірсутектер» терминіне ауыстырылды және «шикі мұнай, газ конденсаты» терминдері- «мұнай» терминіне, «табиғи газ» - «шикі газ» немесе «газ» терминіне ауыстырылды.

ПҚӨС салу объектісі болып салықтық кезеңде жер қойнауын пайдаланушының өндірген көмірсутектерінің нақты көлемі саналады. Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салықты есептеу мақсатында жер қойнауын пайдаланушының салықтық кезең ішінде өндірген **көмірсутектерінің** жалпы көлемі мыналарға бөлінеді:

- 1) Қазақстан Республикасы аумағында орналасқан мұнай өңдеуші зауытқа қайта өңдеуге өткізілген **мұнай**;
- 2) Қазақстан Республикасы аумағында орналасқан мұнай өңдеуші зауытқа берілетін шикізат ретінде қайта өңдеуге берілген **мұнай**;
- 3) өзінің өндірістік мұқтаждықтарына пайдаланған **мұнай**;
- 4) ПҚӨС, экспортқа рента салығын, роялтиді және ҚР өнімді бөлу бойынша үлесін төлеу бойынша салық міндеттемелерінің орындалу тәртібіне сәйкес, мемлекет атынан алушыға ПҚӨС, экспортқа рента салығын, роялтиді және Қазақстан Республикасының өнімді бөлу бойынша үлесін төлеу есебіне жер қойнауын пайдаланушы заттай нысанда берген **мұнай**;
- 5) Қазақстан Республикасының ішкі нарығында өткізілген және (немесе) өзінің өндірістік мұқтаждықтарына пайдаланылған **шикі газ**.
- 6) Қазақстан Республикасының ішкі нарығында өткізілген сұйытылған мұнай газына сәйкес келетін көлемде сұйытылған мұнай газын өндіру үшін пайдаланылған **ілеспе газ**;
- 7) жүзеге асырылуы Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінде көзделген индустриялық-инновациялық қызмет субъектісі – жер қойнауын пайдаланушы пайдаланған **шикі газ**;
- 8) **тауарлы көмірсутектер** – мұнай, шикі газ және ілеспе газ көлемдерін шегере отырып, жер қойнауын пайдаланушы салықтық кезеңде жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке келісімшарт шеңберінде өндірген көмірсутектердің жалпы көлемі,

ПҚӨС бекітілген жобалау құжаттарымен қарастырылған мұнайдың алыну коэффициентін арттырумен мақсатымен қайтадан жер қойнауына құйылатын көлемде шикі газ бойынша төленбейді.

Салықтық кезеңде өндірілген көмірсутектер көлемінің құны пайдалы қазбаларды өндіру салығын есептеу үшін **салықтық база** болып табылады (740-бап).

Жер қойнауын пайдаланушы салықтық кезең ішінде жер қойнауын пайдалануға жасалған әрбір жеке келісімшарт шеңберінде өндірген **тауарлық көмірсутектердің құны** өндірілген тауарлық көмірсутектердің көлемінің және салықтық кезеңде есептелген өнім бірлігі үшін **әлемдік бағаның** көбейтіндісі ретінде анықталады.

Мұнайдың әлемдік бағасы төменде келтірілген формула бойынша салықтық кезеңдегі күн сайынғы баға кесімдерінің орташа арифметикалық мәні мен тиісті салықтық кезеңдегі валютаның нарықтық орташа арифметикалық айырбастау бағамының көбейтіндісі ретінде анықталады.

Бағаны бағамдау «The McGraw-Hill Companies Inc» компаниясының «Platts Crude Oil Marketwire» дереккөзінде жарияланған ақпараттар негізінде салық кезеңінде «Юралс Средиземноморье» (Urals Med) немесе «Датированный Brent» (Brent Dtd) шикі мұнайының стандартты сортының әрбірін жеке алғанда шетел валютасындағы шикі мұнай бағасын бағамдауды білдіреді.

Осы дереккөзде шикі мұнайдың стандарты сұрыптарының бағасы туралы ақпарат болмаған жағдайда, шикі мұнайдың аталған стандарты сұрыптарының бағалары:

- 1) «Argus Media Ltd» компаниясының «Argus Crude» дереккөзінің деректері бойынша;
- 2) жоғарыда көрсетілген дереккөздерде шикі мұнайдың көрсетілген стандартты сорттарына бағалар туралы ақпарат болмаған жағдайда - Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасында айқындалатын басқа да дереккөздердің деректері бойынша пайдаланылады.

Шикі мұнай мен газ конденсатының әлемдік бағасын айқындау үшін өлшем бірліктерін өндірілген шикі мұнайдың өлшемнің стандартты жағдайларына және мұнайдың паспортта көрсетілген сапасына келтірілген нақты тығыздығы мен температурасын есепке ала отырып, баррельден метрикалық тоннаға ауыстыру техникалық реттеу саласындағы уәкілетті мемлекеттік орган бекіткен ұлттық стандартқа сәйкес жүргізіледі.

ПҚӨС есептеу мақсаттары үшін **өлшеу бірліктерін метрлік тоннадан баррельге ауыстыру** формула бойынша баррельдеудің орташа өлшенген коэффициенті негізінде жүзеге асырылады. Баррельдеудің орташа өлшенген коэффициенті үтірден кейінгі төрт таңбаға дейінгі дәлдікпен есептеледі.

Баррельдеу коэффициенттері Қазақстан Республикасы аумағындағы экспорттық бағдардың басында анықталады.

Шикі газға әлемдік баға бекітілген коэффициентке сәйкес халықаралық өлшеу бірліктерін текше метрге ауыстыруды ескере отырып салықтық кезең ішіндегі шетел валютасындағы күн сайынғы баға кесімдерінің орташа арифметикалық мәні мен салықтық кезең ішіндегі валютаны айырбастаудың орташа арифметикалық нарықтық бағамының көбейтіндісі ретінде анықталады.

Бағаны кесімдеу «The McGraw-Hill Companies Inc» компаниясының «Platts European Gas Daily» дереккөзінде жарияланған ақпарат негізінде «Zeebrugge Day-Ahead»

табиғи газы бағасының салық кезеңі ішінде шетел валютасындағы бағамдалуын білдіреді.

Осы дереккөзде «Zeebrugge Day-Ahead» табиғи газына баға туралы ақпарат болмаған кезде «Zeebrugge Day-Ahead» табиғи газына баға:

1) «Argus Media Ltd» компаниясының «Argus European Natural Gas» дереккөзінің деректері бойынша;

2) жоғарыда көрсетілген дереккөздерде «Zeebrugge Day-Ahead» табиғи газына баға туралы ақпарат болмаған кезде Қазақстан Республикасының трансферттік баға белгілеу туралы заңнамасында айқындалған басқа да дереккөздердің деректері бойынша пайдаланылады.

ПҚӨС есептеу тәртібі:

- Бюджетке төленуге жататын пайдалы қазбаларды өндіру салығының сомасы салық салу объектілерінің, салықтық база мен мөлшерлеменің негізінде айқындалады (742-баптың 1-тармағы)
- ПҚӨС есептеу үшін жер қойнауын пайдаланушы күнтізбелік жыл ішінде жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жекелеген келісімшарт бойынша ағымдағы салықтық жылға арналған өндірудің жоспарланған көлеміне сәйкес келетін мөлшерлемені қолданады.

Бұл ретте *жер қойнауын пайдалануға арналған бір келісімшарттың* шеңберінде жер қойнауын пайдалану құқығы берілген (ауыстырылған) жағдайда, жер қойнауын пайдалануға арналған осындай келісімшарт бойынша өндірудің жалпы мәлімделген жылдық көлеміне сәйкес келетін ПҚӨС мөлшерлемесі, жер қойнауын пайдалану құқығын беру (ауыстыру) фактісіне қарамастан, қолданылады.

- ПҚӨС есептеудің дұрыстығын және бюджетке толық төленуін қамтамасыз ету мақсатында көмірсутектер саласындағы уәкілетті орган жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жекелеген келісімшарт бойынша жер қойнауын пайдаланушылар бөлінісінде көмірсутектерді өндірудің алдағы жылға жоспарланатын көлемдері туралы мәліметтерді салық органына ағымдағы **күнтізбелік жылдың 20 қаңтарына дейін** ұсынады.
- Егер есепті күнтізбелік жылдың қорытындылары бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша өндірілген көмірсутектердің нақты көлемі осындай келісімшарт бойынша жоспарланған көлемге сәйкес келмесе және ПҚӨС мөлшерлемелерінің өзгеруіне алып келсе, жер қойнауын пайдаланушы есепті жыл үшін есептелген ПҚӨС сомасын түзетуді жүргізуге міндетті.
- ПҚӨС сомасын түзету есепті салықтық жылдың соңғы салықтық кезең үшін декларацияда айқындалған өндірілген көмірсутектердің нақты көлеміне сәйкес келетін ПҚӨС мөлшерлемесін есепті салықтық жылдың 1–3-тоқсандары үшін ПҚӨС бойынша декларацияларда есептелген салықтық базаға қолдану арқылы жүргізіледі.
- Жүргізілген түзетулер ескерілетін ПҚӨС сомасы есепті жылдың соңғы салықтық кезеңде ПҚӨС бойынша салықтық міндеттеме болып табылады.

Пайдалы қазбаларды өндіру салығының мөлшерлемелері

№ р/н	Жылдық өндіру көлемі	Мөлшерлемелер, %-бен
1.	250 000 тоннаны қоса алғанға дейін	5
2.	500 000 тоннаны қоса алғанға дейін	7
3.	1 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	8
4.	2 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	9
5.	3 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	10
6.	4 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	11
7.	5 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	12
8.	7 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	13
9.	10 000 000 тоннаны қоса алғанға дейін	15
10.	10 000 000 тоннадан жоғары	18

Мұнайды Қазақстан Республикасының ішкі нарығында, оның ішінде заттай нысанда **ПҚӨС, экспортқа рента салығын, роялтиді және Қазақстан Республикасының өнімді бөлу жөніндегі үлесін** төлеу есебіне мемлекет атынан алушыға өткізген және (немесе) берген жағдайда немесе осы Кодекстің 739-бабы 2-тармағының 1), 2), 3) және 4) тармақшаларында айқындалған тәртіппен өзінің өндірістік мұқтаждықтарына пайдаланған жағдайда белгіленген мөлшерлемелерге 0,5 төмендету коэффициенті қолданылады.

Шикі газға пайдалы қазбаларды өндіру салығының мөлшерлемесі 10 пайызды құрайды. Ішкі нарықта шикі газды өткізу кезінде ПҚӨС жылдық өндіру көлеміне қарай мынадай мөлшерлемелер бойынша төленеді:

№ р/н	Жылдық өндіру көлемі	Мөлшерлемелер, %-бен
1.	1,0 млрд. текше м-ді қоса алғанға дейін	0,5
2.	2,0 млрд. текше м-ді қоса алғанға дейін	1,0
3.	2,0 млрд. текше м-ден жоғары	1,5

Рентабельділігі төмен, тұтқырлығы жоғары, су басқан, дебиті аз, игерілген санаттарына жатқызылатын кен орындары (кен орындары тобы, кен орындарының бір бөлігі) үшін мұнайға арналған ПҚӨС мөлшерлемелерін көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарт бойынша ҚР Үкіметі белгілейді.

Кең таралған пайдалы қазбаларды қоспағанда, минералды шикізатқа ПҚӨС

Минералды шикізаттың құрамындағы пайдалы қазбалар қорларының физикалық көлемі (айналыстан шыққан қорлардың салық салынатын көлемі) салық салу объектісі болып табылады).

Салықтық кезеңде минералды шикізаттың құрамындағы пайдалы қазбалардың айналыстан шыққан қорларының салық салынатын көлемінің құны пайдалы қазбаларды өндіру салығын есептеу үшін салықтық база болып табылады (745-баптың 1-тармағы).

Пайдалы қазбаларға, минералды шикізатқа ПҚӨС мөлшерлемелері (746-бап).

Қалайыға ПҚӨС мөлшерлемелері 6%-дан 3%-ға төмендетілді.

ҰЭМ деректері бойынша, бұрындары қолданылған ПҚӨС мөлшерлемесі деңгейінде (6%), жобаның рентабельділігі нөлге жақын болатын (Сырымбет – ҚР аумағындағы қалайының жалғыз кен орны).

Пайдалы қазбалар, минералды шикізаттар ПҚӨС мөлшерлемесі тізіміне, оның ішінде тек бірінші қайта өңдеуден өткендерге «Өзге кендік емес минералды шикізаттар» бойынша мөлшерлемелер қосылды.

Пайдалы қазбаларға, минералды шикізатқа ПҚӨС мөлшерлемелері

№ р/н		Пайдалы қазбалардың, минералды шикізаттың, оның ішінде бастапқы қайта өңдеуден ғана өткен минералды шикізаттың атауы	Мөлшерлемелер, пайызбен
1	Кендік емес басқа минералды шикізат	Құрамында саз балшық бар жыныстар (дала шпаты, пегматит)	2,5%
		Каолин, вермикулит және басқа да кендік емес пайдалы қатты қазбалар, құрамында кендік емес пайдалы қатты қазбалар бар минералды шикізат	4,7%

Үстеме пайда салығы

Жер қойнауын пайдаланушы үстеме пайда салығын төлеуші болып табылатын жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке келісімшарт бойынша салықтық кезең үшін есептеледі (752-бап).

Үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін жер қойнауын пайдаланушы төменде белгіленген тәртіпке сәйкес жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке келісімшарт бойынша салық салу объектісін, сондай-ақ салық салумен байланысты мынадай объектілерді (753-бап):

- 1) үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін таза кірісті;
- 2) үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін салық салынатын кірісті;
- 3) жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша жылдық жалпы кірісті;
- 4) үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін шегерімдерді;
- 5) жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша корпоративтік табыс салығын;
- 6) жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт бойынша бейрезиденттің тұрақты мекемесінің таза кірісі салығының есеп айырысу сомасын айқындайды.

Төменде көрсетілген жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарды қоспағанда, жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір жеке келісімшарт бойынша жүзеге асырылатын қызмет бойынша жер қойнауын пайдаланушылар үстеме пайда салығын төлеушілер болып табылады.

Жер қойнауын пайдалануға арналған мынадай:

- 1) ҚР Үкіметі немесе құзыретті орган мен жер қойнауын пайдаланушы арасында 2009 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған өнімді бөлу туралы келісімдер (келісімшарттар) (ӨБК), сондай-ақ Қазақстан Республикасының Президенті бекіткен жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар негізінде.
- 2) осы келісімшарттар пайдалы қазбалардың басқа топтарын өндіруді көздемеген жағдайда, пайдалы қатты қазбаларды, жерасты суларын және (немесе) емдік балшықты барлауға және (немесе) өндіруге арналған келісімшарттар негізінде;
- 3) барлауға және өндіруге байланысты емес жерасты құрылыстарын салуға және пайдалануға арналған келісімшарттардың негізінде жүзеге асырылатын қызмет бойынша жер қойнауын пайдаланушылар осы тарауда **белгіленген үстеме пайда салығын төлеушілер болып табылмайды.**

Жер қойнауын пайдаланушы үстеме пайда салығын мынадай тәртіппен айқындалатын мөлшерлемелердің өзгермелі шәкілі бойынша төлейді:

№ р/н	Үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін деңгейлер бойынша таза кірісті бөлу шәкілі, шегерімдер сомасының пайызы	Үстеме пайда салығын есептеу мақсаттары үшін таза кірісті бөлудің шекті сомасын есептеуге арналған пайыз	Мөлшерleme (%-бен)
1.	25 пайыздан аз немесе оған тең	25	Белгіленбейді
2.	25 пайыздан 30 пайызды қоса алғанға дейін	5	10
3.	30 пайыздан 40 пайызды қоса алғанға дейін	10	20
4.	40 пайыздан 50 пайызды қоса алғанға дейін	10	30
5.	50 пайыздан 60 пайызды қоса алғанға дейін	10	40
6.	60 пайыздан 70 пайызды қоса алғанға дейін	10	50
7.	70 пайыздан жоғары	Үстеме пайда салығын есептеу тәртібіне сәйкес	60

Экспортқа рента салығы

Мыналарды өткізетін жеке және заңды тұлғалар экспортқа рента салығын төлеушілер болып табылады:

1) шикі мұнай және мұнай өнімдері:

- келісімшарттар шеңберінде жер қойнауын пайдаланушылар өндірген;
- Қазақстан Республикасының құрлықтық қайраңында немесе теңіздік және аса терең кен орындарында көмірсутектерді өндіру немесе барлауға және өндіруге арналған келісімшарттар шеңберінде жер қойнауын пайдаланушылар өндірген шикі мұнай мен газ конденсатының экспорт көлемдерін қоспағанда.

2) көмір.

Жер қойнауын пайдаланушы салықтық міндеттемені орындау есебіне заттай нысанда берген пайдалы қазбалардың экспортқа өткізілетін және мемлекет атынан алушы немесе осындай өткізуге мемлекет атынан алушы уәкілеттік берген тұлға өткізетін көлемдерді қоспағанда, экспортқа өткізілетін шикі мұнайдың және шикі мұнай өнімдерінің, көмірдің көлемі экспортқа рента салығын салу объектісі болып табылады (714-бап).

Экспортқа іс жүзінде өткізілетін шикі мұнайдың және шикі мұнай өнімдерінің көлемі және әлемдік баға негізінде есептелген, экспортталатын шикі мұнайдың және шикі мұнай өнімдерінің құны шикі *мұнай және шикі мұнай өнімдері бойынша экспортқа рента салығын* есептеу үшін салықтық база болып табылады. Бұл ретте шикі мұнай және шикі мұнай өнімдері үшін әлемдік баға шикі мұнайдың әлемдік бағасын негізге ала отырып айқындалады (715-бап).

Шикі мұнай мен шикі мұнай өнімдерін экспорттау кезінде экспортқа рента салығы 0%-32% мөлшерлемелермен есептеледі¹⁹.

¹⁹ Шикі мұнайға әлемдік баға бір баррель үшін 40 АҚШ долл. төмендеген жағдайда, нөлдік салық мөлшерлемесі пайдаланылады.

Экспортқа рента салығын есептеу мақсатында шикі мұнайдың әлемдік бағасын айқындау үшін **өлшем бірліктерін баррельден метрикалық тоннаға ауыстыру** орташа өлшемді баррельдеу коэффициентінің негізінде жүзеге асырылады.

Баррельдеудің орташа өлшемді коэффициенті үтірден кейін төрт белгіге дейінгі дәлдікпен есептеледі;

Баррельдеудің коэффициенттерін Қазақстан Республикасы аумағындағы экспорттық бағдар басында анықталады.

Нақты экспортқа өткізілетін көмір көлеміне байланысты есептелген экспортталатын **көмірдің құны экспортқа рента салығын** есептеуге арналған салықтық база болып табылады.

Көмірді экспорттау кезінде экспортқа рента салығы 4,7% мөлшерлеме бойынша есептеледі.

Көмір бойынша экспортқа рента салығының 2,1%-дан 4,7%-ға ұлғаюы бюджет шығынының орнын өтеу мақсаттарында **қатты пайдалы қазбалар бойынша үстеме пайдаға салықты** алып тастаумен байланысты.

Бұл ретте көмір бойынша экспортқа рента салығын есептеу мақсаттары үшін **шетел валютасында жасалған операциялар** шартқа (келісімшартқа) сәйкес экспортталатын көмірге меншік құқығының өту күнінде анықталған валютаны айырбастаудың нарықтық бағамын пайдаланумен теңгемен қайта есептеледі.

Осылайша, жаңа Салық кодексінде баррельдеу коэффициентін пайдаланумен және шетел валютасында жасалған операциялармен байланысты даулы мәселелер жойылған.

Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық

ҚР құрлықтық қайраңында және теңіздік және аса терең кен орындарында **көмірсутектерді өндіру немесе барлауға арналған келісімшарттар бойынша** салық міндеттемелерінің орындалуы жер қойнауын пайдалануға баламалы салықты есептеу және төлеу арқылы жүзеге асырылуы мүмкін (720-баптың 5-тармағы).

1. Жер қойнауын пайдалануға балама салықты (766-бап):

- Тарихи шығындарды өтеу бойынша төлемнің;
- ПҚӨС;
- Үстеме табыс салығының;
- Мұнай экспортына рента салығының орнына пайдалануға құқылы.

ҚР Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамасына сәйкес келесідей шарттарды жасасқан заңды тұлға-жер қойнауын пайдаланушылар:

1) ҚР құрлықтық қайраңында көмірсутектерді өндіруге және (немесе) бірлесе барлау мен өндіруге арналған келісімшарт;

2) теңіздік және аса терең кен орындарының көмірсутектерін өндіру және (немесе) барлау мен өндіру келісімшарты.

Жер қойнауын пайдалануға балама салық өндіруге арналған келісімшарт жасалған немесе бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт бойынша өндіру кезеңі басталған күннен бастап жер қойнауын пайдалануға арналған тиісті келісімшарттың қолданылуы аяқталған күнге дейінгі кезеңде қолданылады және **өзгертуге жатпайды**.

Салық төлеуші осы құқықты қолдану туралы хабарламаны өндіруге арналған келісімшарт жасалған немесе бірлескен барлау мен өндіруге арналған келісімшарт

бойынша өндіру кезеңі басталған күннен бастап күнтізбелік 30 кешіктірмей тұрған жеріндегі салық органына жібереді.

Мұндай хабарлама болмаған жағдайда тарихи шығындарды өтеу бойынша төлем, ПҚӨС және үстеме пайда салығы бойынша салықтық міндеттемені орындау жалпы тәртіппен жүзеге асырылады,

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген, 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған келісімшарттар бойынша жер қойнауын пайдаланушылардың арнайы төлемдер мен салықтар жөніндегі салықтық міндеттемені орындауының баламалы тәртібін 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдану құқығы жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың қолданылуының қалған барлық кезеңіне жүргізіледі және **өзгертуге жатпайды**, бұл туралы салық төлеуші тұрған жеріндегі салық органына 2018 жылғы 1 наурыздан кешіктірмей хабарлама жібереді.

Жер қойнауын пайдалануға баламалы салықты **есептеу тәртібі** 767-бапта көрсетілген.

Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық мұнайдың әлемдік бағасына қарай мынадай мөлшерлемелер бойынша есептеледі:

№ р/н	Әлемдік баға	Мөлшерлеме %-бен
1.	Бір баррель үшін 50 АҚШ долларын қоса алғанға дейін	0
2.	Бір баррель үшін 60 АҚШ долларын қоса алғанға дейін	6
3.	Бір баррель үшін 70 АҚШ долларын қоса алғанға дейін	12
4.	Бір баррель үшін 80 АҚШ долларын қоса алғанға дейін	18
5.	Бір баррель үшін 90 АҚШ долларын қоса алғанға дейін	24
6.	Бір баррель үшін 90 АҚШ долларынан жоғары	30

Жер учаскелерін пайдалану ақысы

Жер учаскелерін пайдаланғаны үшін ақыны төлеушілер болып:

- 1) Жер учаскесін уақытша ақылы пайдалануға (жалға) алған;
- 2) Жер қойнауы учаскелерін пайдалы қатты қазбаларды барлау немесе өндіруге арналған лицензия негізінде алған тұлғалар саналады.

Пайдалы қатты қазбаларды барлауға немесе өндіруге арналған лицензия негізінде берілген жер қойнауы учаскесі бойынша төлемақы мөлшерлемелері республикалық бюджет туралы заңда белгіленген және салықтық кезеңнің 1-күніне қолданыста болатын АЕК мөлшері негізге алына отырып айқындалады және мынаны құрайды:

Жер учаскесін пайдалану ақысының мөлшерлемелері

№	Кезең	Төлемақы мөлшерлемелері (АЕК)
1.	барлауға арналған лицензия қолданысының 1-айынан бастап 36-айы аралығында, 1 блок үшін	15
2.	барлауға арналған лицензия қолданысының 37-айынан бастап 60-айы аралығында, 1 блок үшін	23
3.	барлауға арналған лицензия қолданысының 61-айынан бастап 84-айы аралығында, 1 блок үшін	32
4.	барлауға арналған лицензия қолданысының 85-айынан бастап және әрі қарай, 1 блок үшін	60
5.	Өндіруге арналған лицензия қолданысының 1-айынан бастап және әрі қарай, 1 км ²	450

Блок– бұл ҚР жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы заңнамаға сәйкес қатты пайдалы қазбаларды барлау немесе өндіруге лицензия берілген аумақ. Әрбір блоктың оны сәйкестендіретін координаттары мен жер қойнауын зерделеу және пайдалану жөніндегі құзіретті орган беретін дербес коды болады.

Жер қойнауын пайдаланушылар пайдалы қатты қазбаларды барлауға немесе өндіруге арналған лицензия негізінде берілген жер қойнауы учаскесі бойынша төлемақының жылдық сомасын есепті жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша лицензия қолданылған және оның қолданылуы аяқталған жағдайда – есепті салықтық кезеңнің 25 ақпанынан кешіктірмей немесе лицензияны есепті жылдың 1 ақпанын қоса алғанға дейін алған кезде –мөлшерлемелер бойынша айқындалатын төлемақының жылдық сомасы мөлшерінде төлейді.

3.1.2. Лицензиялар ұсыну (2.2)

Лицензияларды беру «Е-лицензиялау»²⁰ МДҚ» ақпараттық жүйесі арқылы жүзеге асырылады. Өтініш берушілер лицензияны «жер қойнауын пайдалану» бөліміндегі қызмет түріне «Е-лицензиялау» ғаламтор-порталы арқылы ала алады.

ҚР Үкіметінің 2017ж. 17 қарашадағы²¹ №754 Қаулысының Қосымшасына сәйкес, мұнай және газ саласындағы қызметті лицензиялауды жүзеге асыру бойынша лицензиялар болып ҚР Энергетика министрлігі, жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсету саласында – ҚР Энергетика министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті анықталған.

ҚР Үкіметінің 2015ж. 29 маусымдағы №489 қаулысына қосымша.

Бірінші санаттағы рұқсаттар (лицензиялар)

Лицензияның және жүзеге асыру үшін лицензияның болуы талап етілетін қызмет түрінің атауы	Жүзеге асыру үшін лицензияның болуы талап етілетін қызметтің кіші түрінің атауы
Мұнай және газ саласындағы қызметті лицензиялау	
Мұнай және газ саласындағы тау-кен өндірістерін (көмірсутек шикізаты), мұнай-химия өндірістерін жобалауға (технологиялық) және (немесе) пайдалануға, магистральдық газ құбырларын, мұнай құбырларын, мұнай өнімдері құбырларын пайдалануға арналған лицензия	<ol style="list-style-type: none"> 1) мұнайды, газды, мұнай-газ конденсатын өндіру; 2) көмірсутекті шикізат кен орындарында технологиялық жұмыстарды жүргізу (кәсіпшілік зерттеулер, сейсмикалық барлау жұмыстары; геофизикалық жұмыстар); 3) мұнай; газ; газ конденсаты; айдама ұңғымаларындағы атқылау-жару жұмыстары; 4) құрлықтағы; теңіздегі; ішкі су айдындарындағы көмірсутекті шикізат кен орындарында ұңғымаларды бұрғылау; 5) кен орындарында ұңғымаларды жерасты жөндеу (ағымдағы; күрделі); 6) көмірсутекті шикізат кен орындарында

²⁰Электронды лицензиялау бойынша жалпы ақпаратты «Е-лицензиялау» веб-порталында <http://elicense.kz> мекенжайы бойынша алуға болады.

²¹ҚР Үкіметінің 2017ж. 17 қарашадағы №754 "Мұнай және газ, жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсету салаларындағы қызметті лицензиялауды жүзеге асыру жөніндегі лицензияларды айқындау және "Қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындау және қызметтерді көрсету жөніндегі қызметті лицензиялаудың кейбір мәселелері туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 26 желтоқсандағы № 1684 қаулысына өзгеріс енгізу туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 29 маусымдағы № 489 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Қаулысы

Лицензияның және жүзеге асыру үшін лицензияның болуы талап етілетін қызмет түрінің атауы	Жүзеге асыру үшін лицензияның болуы талап етілетін қызметтің кіші түрінің атауы
	<p>ұңғымаларды цементтеу; сынау; игеру; сынаудан өткізу;</p> <p>7) көмірсутекті шикізат кен орындарында ұңғымаларды консервациялау; жою;</p> <p>8) мұнай қабаттарының мұнай беруін арттыру және ұңғымалардың өнімділігін ұлғайту;</p> <p>9) құрлықтағы; теңіздегі көмірсутекті шикізат кен орындарында мұнайдың төгілуін болдырмау және жою жөніндегі жұмыстар;</p> <p>10) мұнай-химия өндірістерін жобалау (технологиялық) және (немесе) пайдалану;</p> <p>11) көмірсутекті шикізат кен орындарына арналған жобалардың жобалық құжаттарын; технологиялық регламенттерін; техникалық-экономикалық негіздемесін жасау;</p> <p>12) магистральдық газ құбырларын, мұнай құбырларын, мұнай өнімдері құбырларын пайдалану.</p>
Жеке және заңды тұлғаларға қызмет көрсету саласындағы қызметті лицензиялау	
Қоршаған ортаны қорғау саласындағы жұмыстарды орындауға және қызметтерді көрсетуге арналған лицензия	<p>1) шаруашылық және өзге де қызметтің I санаты үшін табиғат қорғауға қатысты жобалау, нормалау;</p> <p>2) шаруашылық және өзге де қызметтің I санаты үшін экологиялық аудит</p>

ҚР Үкіметінің 2017 жылғы 2 қарашадағы №708²² қосымшасына сәйкес, экспорты және (немесе) импорты лицензиялануы тиіс тауарлардың, лицензиарлардың және лицензияны беруді келісімнен өткізуді жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың тізімі.

Экспорты және (немесе) импорты лицензиялануы тиіс тауарлардың, лицензиарлардың және лицензияны беруді келісімнен өткізуді жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың тізімі

Экспорты және (немесе) импорты лицензиялануы тиіс тауарлардың тізімі	Лицензиар	Келісімнен өткізуші мемлекеттік орган
Құнды металлдар мен құнды металлды қамтитын шикізат тауарларының экспорты	ИДМ	-
Минералды шикізат экспорты	ИДМ	-

Рұқсаттар қызметтің келесідей түрлері үшін талап етіледі:

- Жер асты суларына, емдік балшықтарға және қатты пайдалы қазбаларды барлауға, өндіру немесе бірлесе барлау мен өндіруге жер қойнауын пайдалану құқығының кепіл шартын тіркеу

²² "Экспорты және (немесе) импорты лицензиялауға жататын тауарлардың, лицензиарлардың және лицензия беруге келісуді жүзеге асыратын мемлекеттік органдардың тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 24 сәуірдегі № 287 қаулысына өзгеріс енгізу туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2017 жылғы 2 қарашадағы № 708 қаулысы. Қаулы **ресми жариялау күнінен кейін** 6 айдан соң күшіне енеді.

- Газ желісі ұйымдарын аккредиттеу
- Көмірсутегі шикізаты, көмір және уран бөлігінде жер қойнауын пайдалануға келісімшарттарды тіркеу
- Көмірсутегі шикізаты, көмір және уран бөлігінде жер қойнауын пайдалану құқығының кепіл шартын тіркеу
- Пайдалы қазбалардың кен орындарын өңдеу жобасын бекіту
- Тау-кендік бөлуді беру
- Жер қойнауын пайдаланушының жасанды аралдарды, бөгеттерді, құрылыстар мен қондырғыларды, сондай-ақ мұнай операцияларына байланысты өзге де объектілерді пайдалану процесінде өртке қарсы қорғауды қамтамасыз ету тәртібін мемлекеттік бақылау жөніндегі органдармен келісуі
- Технологиялық жабдықты іске қосу, пайдалану, оған техникалық қызмет көрсету және жөндеу жұмыстары кезінде газды технологиялық тұрғыдан еріксіз жағуда ілеспе және (немесе) табиғи газды алауға жағуға рұқсат беру
- Теңіздегі құрылыстарды салуға немесе орналастыруға рұқсат беру
- Теңізде іздестіру, барлау, пайдалану кезіндегі ұңғыманы немесе басқа да ұңғыманы бұрғылауға рұқсат беру
- Теңізде мұнай-газ құбырларын салу, монтаждау және төсеу жөніндегі жұмыстарға рұқсат беру.

Хабарлау тәртібі:

- Теңіз ғылыми зерттеулерін жүргізу жөніндегі қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама
- Бағалы металдарды, асыл тастарды, бағалы металдар мен асыл тастардан жасалған зергерлік және басқа да бұйымдарды, құрамында бағалы металдар бар шикізат тауарларын Еуразиялық экономикалық одаққа кірмейтін елдерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелу және Қазақстан Республикасының аумағынан осы елдерге әкету жөніндегі қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама
- Мұнай өнімдерінің көтерме жеткізілімдеріне байланысты қызметтің басталғаны немесе тоқтатылғаны туралы хабарлама

Энергетика министрлігі көмірсутекті шикізат, көмір және кран бөлігінде жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарды, көмірсутекті шикізат, көмір мен уран бөлігінде жер қойнауын пайдалану құқығының кепілі шартын тіркеу жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі пайдалы қазбалардың кен орындарын игеру жобасын бекітеді.

3.1.3. Лицензиялар/келісімшарттар тізілімі (2.3, 2.4)

Келісімшарттар түрі мен нөмірін, жарамдылық мерзімін, лицензиарды, мәртебесін көрсетумен ӨСАБ-қа қатынасын ғана емес, барлық компаниялардың жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттардың тізілімі бойынша ақпарат ҚР ИДМ Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің сайтында қолжетімді: 01.01.2018 жылдағы қалып бойынша көмірсутек шикізат бойынша тізім

<http://info.geology.gov.kz/images/stories/spravochnik/ubs01.01.18.pdf>

01.04.2018 жылдағы қалпы бойынша қатты пайдалы қазбалар бойынша тізім.

<http://info.geology.gov.kz/images/stories/spravochnik/tpi.01.04.18.pdf>

Бір компания бірнеше келісімшартты жасасуы мүмкін екендігін, сондай-ақ бір келісімшарт бірнеше нысанда жер қойнауын пайдалану құқығына ие болуы мүмкін екендігін айта кеткен жөн. Тиісті тізімді таңдағаннан кейін жер қойнауын пайдаланушы компания, мекенжайы, басшысы, құрылу жылы, негізгі қызмет түрі мен жер қойнауын пайдалану объектісі туралы ақпарат нақты объектіге шерту жолымен қолжетімді болады. Төменде көрсетілген терезе шығады. Осылайша, кез келген қызығушылық тудырып отырған жер қойнауын пайдаланушы компанияны таңдауға және ақпаратпен танысуға болады.

Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігінің (ҚР ИДМ) Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің **интерактивті картасы** <https://gis.geology.gov.kz/geo/> картада көрсетілетін ақпаратты таңдауды, картада ақпаратты іздестіруді жүргізуге мүмкіндік береді.

Интерактивті картада ҚПҚ, ЖАС, КСШ, КПҚ бойынша барлық қолданыстағы объектілер белгіленген: рәсімдеу кезеңіндегі келісімшарттық аумақтар, аукционға қойылған, и келіп түскен өтініштер бойынша жеңілдетілген тәртіпте ұсынылған учаскелер, нашар зерттелген бос емес объектілер. Әрбір учаске бойынша өз құрамында келісімшарт нөмірін, қызмет түрін, пайдалы қазба түрін, жер қойнауын пайдаланушы туралы деректерді, сонымен қатар олардың деректемелерін қамтитын деректер бар.

Карта стандарты режимде үнсіз баптау бойынша ашылады. Сол жақта басқару мәзірі қолжетімді, таңбашалар түрінде төрт тараудан тұрады.

1) Легенда – объектілердің шартты белгілемелері.

Қабаттардың шартты белгілемелерін қарау үшін таңбашадағы қабатты басып жазыңыз. Шартты белгілемелер тізімі ашылады.

2) Қабаттар тізімі – қабаттарды басқару.

Мазмұн панеліндегі «Қабаттар тізімі» тарауында республиканың аумағындағы барлық объектілерді қамтитын қабаттар көрсетіледі. Бұл тарауда қабат атауының жанында белгіше қою немесе алып тастау жолымен картадағы объектілердің қабаттарын көрсетуді басқаруға болады. Үнсіз баптау бойынша «ҚПҚ, ЖАС, КСШ, КПҚ бойынша қолданыстағы объектілердің» қабаттары және «Мемлекеттік жер қойнауы қорын басқару бағдарламасы (МЖҚББ)» көрсетіледі.

Қабаттың шарты белгілемелерін қарау үшін қабат атауының сол жағындағы таңбашадағы қабатты басып жазыңыз. Шартты белгілемелер тізімі ашылады.

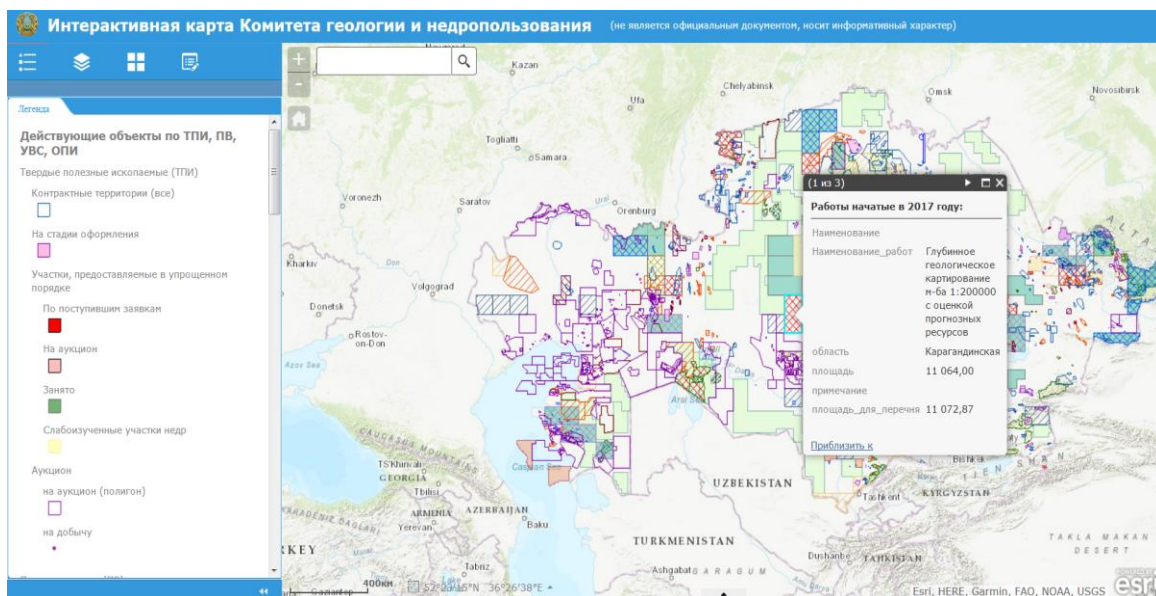
3) Карталар галереясы – түптөсемдерін басқару. Түптөсем тек біреу ғана таңдала алады.

4) Картограмма дайындау – бос жолдарды толтыра отырып, орналасқан жерін, объекті контурын анықтау.

«Картограмма» пайдаланушылар тарапынан қызығушылық тудырып отырған объектілерді толтырылған атрибуттар бойынша табуға мүмкіндік береді.

Объектілерді сәйкестендіру үшін, меңзермен оны түртіңіз. Полигон түспен (жасыл) ерекшеленеді және таңдалған аумақта қамтылатын барлық объектілер бойынша ақпаратты қамтитын терезе пайда болады.

1-сурет. Жер қойнауын пайдаланудың интерактивті картасы

Дереккөз: <https://gis.geology.gov.kz/geo/>

3.1.4. Келісімшарттар және ӨБК бойынша ақпарат (2.4)

Келісімшарттарды ұсыну (2.4)

ҚР ИДМ Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректері бойынша, 01.01.2018ж.дейінгі қалып бойынша жер қойнауын пайдалануға 582 келісімшарт қолданыста, оның ішінде қатты пайдалы қазбалар (ҚПҚ) бойынша -и403, оның ішінде барлау (Б) - 182, өндіру (Ө) - 101, барлау және өндіру (БӨ) - 109 және жер асты сулары (ЖАС) – 179, оның ішінде барлау - 2, өндіру -134, барлау және өндіру - 44.

КСШ кен орындарының 90%-нан астамы келісімге отырғызылған: көмірсутек шикізаты бойынша жер қойнауын пайдалануға 214 келісімшарт қолданыста, о.і.: барлауға – 62, бірлесе барлау мен өндіруге – 71, өндіруге – 70, ӨБК – 11.

Жер қойнауын геологиялық зерделдеуге арналған келісімшарттар саны: 2015 ж. – 3, 2016 ж. –19, 2017 ж. –3. **Жер қойнауын геологиялық зерделдеуге арналған келісімшарттар шегінде:** қазіргі кезде жұмыс 19 келісімшарт шеңберінде жүргізілуде. Инвестициялар сомасы -32 млрд.теңге құрады.

2017 жылдағы келісімшарттар саны– 42 келісімшарт, оның ішінде тікелей келіссөздер хаттамалары бойынша– 25 келісімшарт, конкурс қорытындысы бойынша – 15 келісімшарт, түрлендіру жолымен – 2 келісімшарт

Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік кодексінің 267-бабына сәйкес, Қазақстан Республикасының Инвестициялар және даму министрлігі «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының заңына сәйкес тікелей келіссөздер негізінде конкурс жүргізусіз, өндірістік қызметке (технологиялық циклға) байланысты пайдалы қатты қазбаларды барлау, өндіру, бірлесе барлау және өндіру жөніндегі операцияларды жүргізу үшін жер қойнауын пайдалану құқығын беру бөлігінде индустриалды-инновациялық қызмет субъектілеріне мемлекеттік қолдау шараларын жүзеге асырады.

2017 жылы өзінің индустриалды-инновациялық жобалары бойынша келесі компанияларға объекті бойынша жер қойнауын пайдалану құқығы ұсынылды:

- «Қазцинк» ЖШС Шығыс Қазақстан облысындағы Ревнюшинская алаңындағы полиметалл кен мен асыл металлдарды барлауға және Шығыс Қазақстан облысының Шубинская алаңында полиметалл кен мен асыл металлдарды барлауға (кенді қайта өңдеу көлемін жылына 2,25 млн.тоннадан 3,0 млн.тоннаға дейін ұлғайтумен Зырянов тау-кен байыту фабрикасын реконструкциялау);

- «Жайрем ТБК» АҚ Қарағанды облысы Ақбастау алаңында полиметалл кенді, асыл және қара металлды, сонымен қатар ілеспе құрамдастарды барлауға (1,2 және 3 учаскелер) және Қарағанды облысының Қаражал алаңында (1 және 2 учаскелер) полиметалл кенді, асыл және қара металлдарды, сонымен қатар ілеспе құрамдастарды барлауға (кенді қайта өңдеу бойынша өнімділігі жалпы жылына 5,0 млн.тоннаға дейін құрайтын байыту фабрикасының құрылысы бойынша);

- «Ертай» ЖШС Жамбыл облысындағы Дружное кен орнында қорғасын-мырыш кендері мен ілеспе құрамдастарды өндіруге («Дружное» жақын орналасқан кен орнын түрлендіру мақсатымен Ақсүйек байыту фабрикасын флотацзиялық-гравитациялық фабрикаға модернизациялау және реконструкциялау);

- «Металлинвест ТМК» ЖШС Оңтүстік-Қазақстан облысы Аңсай кен орнында барит кендерін барлауға («Аңсай кен орны базасында қуаттылығы жылына 200 мың тонна құрайтын барит концентратын өндіру бойынша ТБК құрылысы»).

Төменде ҚР ИДМ-нің ҚПҚ бойынша құқықтарды беру құқығын қарастыру нәтижелері бойынша хаттамаларының деректері берілген.

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
2017 жылғы 24 қаңтардағы №1 хаттама			
1	«Central Asia Mining Co» ЖШС	Оңтүстік Қазақстан облысы, Күмісті алаңында алтын, шашыранды алтын, күміс пен түрлі-түсті металлдарды барлауға арналған 28.06.2016ж. №4913 Оңтүстік Қазақстан облысы, Алтынтаусай кен орнында шашыранды алтынды өндіруге 23.06.2016ж. №4898.	«CentralAsiaMining Co» ЖШС-дағы үлестің 30% -ын «Оңтүстік» сауда-өнеркәсіптік корпорациясы» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2	«АлтынГео» ЖШС	Оңтүстік Қазақстан облысы Қаржан учаскесінде шашыранды алтынды барлауға арналған 14.09.2016ж. №4970	В.В.Руснакқа тиесілі «Алтынгео» ЖШС-дағы үлестің 3% -ын «Оңтүстік» сауда-өнеркәсіптік корпорациясы» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
3	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы, Васильевское кен орнындағы алтын камтитын кендерді барлауды жүргізуге арналған 17.04.2015ж. №4579	«Васильевское» тау-кен металлургия компаниясы» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 10% -ын «Олтан» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
4	«Сарыарқа mining» ЖШС	Қарағанды облысы, Түйебай-Сүртісүй алаңында темір-марганец кенін барлау мен өндіруге 08.05.2008 жылғы № 2642	«SAT&Company» АҚ-на «Орталық-Азиялық инвестициялық консалтинг компаниясы» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 99,91% -ын А.С.Өтепбергенов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
5	«Павлодар» ӘКК» ҰК» АҚ	Павлодар облысы Жамбас алаңында мыс кені мен асыл металлдарды барлауға 11.04.2016 жылғы №4815	«Zambas-PV» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығына рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр
6	«Семей цемент зауыты» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Ертіс өз.сол жағалауындағы Батыс тарамының су жинақтағышында	«БТА Банк» АҚ «Семей цемент зауыты» өндірістік компаниясы» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 100% -ын

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		жер асты суларын өндіруді жүргізуге 14.12.2019ж № 3475	«SemeyPortLand» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
7	«Есіл» ӘКК» ҰК» АҚ	Ақмола облысы, Ақбейіт кен орнында алтынды өндіруге арналған 28.02.2014ж. №4350	«EsilGoldcompany» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 20%-ын «DAMEI-ASTANA» ЖШС пайдасына беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
№2017 жылғы 2 ақпандағы №2			
8	«TURAN-KULAGER» ЖШС	Ақмола облысының Зеренді ауданы Кенеткөл кен орнында (№1943 ұңғыма учаскесі) ішетін суды өндіруді жүргізуге 04.04.01ж. № 649. ақмола облысы Құлагер-Арасан кен орнында ішетін емдік-ассу минералдық суды өндіруді жүргізуге 4.04.01 жылғы № 650.	Ахметов Мұрат Қанатұлының Нұртілеуов Шалқар Әбуғалиұлына жер қойнауын пайдаланумен байланысты объектіні «Азия Су Компаниясы» ЖШС жарғылық капиталындағы үлестің 10% түрінде және BlauweRots B.V. компаниясына Серіктестіктің жарғылық капиталындағы үлестің 30% түрінде жер қойнауын пайдаланумен байланысты объектіні беруіне рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
9	Мұқашева Токжан Аманкелдіқызы	Қарағанды облысы Үлкенжол кен орнында марганец кендерін барлауға 12.04.2013ж. № 4203	«AdelyaInvest» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 50%-ын Мұқашева Сафура Мағауияқызы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 17 ақпандағы №4 хаттама			
10	«Алтын Олжа.кен» ЖШС	Алматы облысы Онжас алаңында алтын мен полиметаллдарды барлау және өндіруге 13.09.2006 ж. № 2157	Иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: - А.Т.Салжановқа «Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталына қатысу үлесінің 25% -ын EQUINOXMININGPTE. LTDPF пайдасына; - А.М.Набиевке Салжановқа «Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталына қатысу үлесінің 25% -ын COALFIELDINVESTMENTCOMPANY PTE.LTD пайдасына; - О.В.Кулинскийге Салжановқа «Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталына қатысу үлесінің 22,5%-ын COALFIELDINVESTMENTCOMPANY PTE.LTD пайдасына.
11	«Жетісу» ӘКК» ҰК» АҚ	Алматы облысы Малайсары-Батыс кенашылымында алтын қамтитын кендерді барлауға 22.02.2016ж. № 4787	«Малайсары Алтын» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
12	«TURAN-KULAGER» ЖШС	Ақмола облысы Зеренді ауданындағы Кенеткөл кен орнында (№1943 ұңғ.учаскесі) ішетін суды өндіруді жүргізуге 04.04.2001ж. № 649	«Көкшетау минералды сулары» АҚ пайдасына келісімшарттар бойынша жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
13	«TURAN-KULAGER» ЖШС	Ақмола облысы Құлагер-Арасан кен орнындағы ішетін емдік-ассу-минералды суларды өндіруді жүргізуге 04.04.2001ж. №650	«Көкшетау минералды сулары» АҚ пайдасына келісімшарттар бойынша жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
14	«Ashaly» ТКК» ЖШС	ШҚО Ашалы-Дәубай кен даласының Асқар алабындағы учаскеде алтынды барлауға	«КЭМП-ВОСТОК» АҚ «Ashaly» ТКК» ЖШС қатысу үлесінің 90%-ын «DUM-BusinessCompany» ЖШС

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		16.07.2013 ж. № 4242	пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 30 наурыздағы №6			
15	«Тек Казинвест» сыртқы экономикалық компаниясы» ЖШС	Қызылорда облысындағы Қарамұрын кен даласында алтын, күміс, мыс, мырыш пен қорғасынды барлау мен кейінгі өндіруді жүргізуге 03.05.1999ж. № 323	«Марсель Gold» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
16	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ	Қарағанды облысы, Тантап алаңындағы темір-марганец кендерін барлауға 17.04.2015ж. № 4577	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ қатысу үлесінің 25% -ын «Недра Капитал КЗ» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
17	«Автотранссервис» ЖШС	Павлодар облысының Екібастұз-Шідерті кен орындары тобының никель-кобальт кендерін бірлесе барлау мен өндіруді жүргізе 04.09.2000ж. № 528	«Автотранссервис» ЖШС қатысу үлесінің 22% -ын Т.О.Куанышев пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
18	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Родионов Лог кен орнында темір кендерін барлауға 18.02.2016ж. №4779	«Родионов Лог» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
19	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Комсомол кен орнында алтынды барлауға 15.08.2016 ж. № 4940	«Комсомольское БК» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
20	«Сарыарқа Алтын» ЖШС	Қарағанды облысы Қарасу кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 20.08.2015ж. № 4676	«Сарыарқа» ӘКК» АҚ қатысу үлесінің 20%-ын «Азия профити» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
21	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	Шығыс Қазақстан облысындағы Атаманов су жинақтағышы учаскесінде жер асты суларын өндіруге 27.07.2004ж. № 1472	Рыбалко Е.А. 716 дана пұратты акцияларды А.А.Викс пайдасына иеліктен шығаруды жүргізуге ниетті, бұл «Үлбі металлургия зауыты» АҚ-ның 0,0265% құрайды.
22	«АҚСУ-ЕСІЛ» ТАУ-КЕН КОМПАНИЯСЫ» ЖШС	«АҚСУ-ЕСІЛ» ТАУ-КЕН КОМПАНИЯСЫ» ЖШС	«Кен шуак» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
23	«СЕНТАС» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысының Сенташ кен орнында алтынды барлауға 16.07.2013ж. 4238-ҚПҚ	«ExELT/ЭксЕЛТ» ЖШС-ға «Сентас» ЖШС жарғылық капиталындағы 90% -ды «ВостокИнвестГрупп» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
24	ROSDALE PTE. LTD. (РОСДЕЙЛ ПТЕ.ЛТД.)	«Қызылту» ЖШС Ақмола облысы Қызылту кен орны мен оның қапталдарында молибден-мыс кендері мен шектес құрамдастарды барлауға 10.03.06ж. № 1977 «Ар-ман» ЖШС ШҚО Шорское кен орнында мыс-молибден кенін өндіруге 2017 жылғы 21 тамыздағы № 2452.	ROSDALEPTE. LTD. (РОСДЕЙЛ ПТЕ.ЛТД.) жауапкершілігі шектеулі жеке акционерлік компанияға: - «Степногорск тау-кен химиялық комбинаты»ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 60 %-ын GANBERGUKLTD (ГАНБЕРГ ЮК ЛТД) компаниясының пайдасына; - «Степногорск тау-кен химиялық комбинаты»ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 40 %-ын GEXIORUKLTD (ДЖЕКСИОР ЮК ЛТД) компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			өтінішімен жүгініп отыр.
25	«Қазцинк» ЖШС	Ақмола облысы Васильков кен орнында алтын қамтитын кенді өндіруге 07.07.2003ж. № 1185	«Қазақстан қор биржасы» АҚ « (KASE кұнды қағаздардың ұйымдасқан нарығында «AltyntauKokshetau» АҚ 100% немесе 400 000 қарапайым акцияларды айналымға біріншілей шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
26	«Қазфосфат» ЖШС	Шолақтау, Ақсай, Шилібұлақ, Жанатас, Көксу, Көкжон (Қыстас учаскесі) фосфориттер кен орнының фосфорит кендерін игеруге 05.02.1997 жылғы № 94 Техногенді минералды түзілістерден: Көкжан фосфорит кен орнының №5,6 арнайы үйінділерінің фосфат-кремний ернемектерін (Қыстас учаскесі), Жаңатас фосфориттер кен орнының №4 арнайы үйіндісінің, Жанатас фосфориттер кен орнының №№4, 4» арнайы үйінділерінің кремнийін, Жамбыл облысының Түйесай, Сарысу, Талас аудандары мен ОҚО Созақ ауданындағы фосфориттердің кен орнының №№3,4,5 арнайы үйінділерінің кондициялық емес кендерін өндіруді жүргізуге 30.10.2001ж. № 786	«VeroniaEnterprisesCorp.» компаниясына KazphosphateLimited қатысу үлесінің 20% -ын, яғни KazphosphateLimited компаниясының 10 000 акциясын құрайтын үлесін Г.Ш.Есенов пайдасына беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
27	«Қазфосфат» ЖШС	Шолақтау, Ақсай, Шилібұлақ, Жанатас, Көксу, Көкжон (Қыстас учаскесі), Жаңатас фосфориттер кен орнының №4 арнайы үйіндісінің, Жанатас фосфориттер кен орнының №№4, 4» арнайы үйінділерінің кремнийін, Жамбыл облысының Түйесай, Сарысу, Талас аудандары мен ОҚО Созақ ауданындағы фосфориттердің кен орнының №№3,4,5 арнайы үйінділерінің кондициялық емес кендерін өндіруді жүргізуге 30.10.2001ж. № 786	«BallianaCapitalLimited» компаниясына KazphosphateLimited қатысу үлесінің 80%-ын Г.Ш.Есенов пайдасына беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр, аталмыш үлес KazphosphateLimited компаниясының 40 000 акцияларын құрайды.
2017 жылғы 13 сәуірдегі №7			
28	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Шұқыркөл алаңында алтын қамтитын кенді барлауға 15.06.2016ж. №4886	«Шұқыркөл» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
29	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Қамышлы-Аят алаңында алтын қамтитын кенді барлауға 04.05.2016ж. №4821	«Шұқыркөл» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
30	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Жоғарғы-Жарлы алаңындағы алтын қамтитын кендерін барлауға 15.06.2016ж. №4885	«Шұқыркөл» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
31	«Ақтоғай Мыс» ЖШС	Қарағанды облысы Долинное кен орнында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 4.12.1997ж. № 636	«DOLPHINFLIPCOLIM-ITED» компаниясына «Ақтоғай Мыс» ЖШС жарғылық үлесіне қатысудың 25%-ын PMTLHoldingLtd компаниясы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
32	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Шонай учаскесінде алтын, мыс пен шектес металлды барлауға 29.09.2015ж. № 4692-ҚПҚ	«Шонай» БК» ЖШС» жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 20 сәуірдегі №8			
33	«IRG Kazakhstan»	Чарск алтын-кен белбеуін іздестіру-барлау жұмыстарын жүргізумен	«IRG Kazakhstan» ЖШС жарғылық капиталына қатысудың 100%-ын Shine

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
	ЖШС	және игерумен байланысты жер қойнауын пайдалануға 29.02.1996 жылғы № 37 келісімшарт.	Lead Group Limited компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
34	«Теріскей» ЖШС	Күмісті кен даласының үш күміс-алтын кен орындарын: «Жолбарысты», «Шован», «Келіншектау» кен орындарын игеруді жүзеге асыруға; және Күмісті кен даласының екі алтын-күміс кен орындарын: Оңтүстік Қазақстан облысындағы «Төменгі-Күмісті», «Жоғарғы-Күмісті» кен орындарын 1996 жылғы 23 мамырдағы МГ №№ 176д, 177д, 180д, 435д, 436д сериялы лицензияларға сәйкес барлау мен өндіруді жүзеге асыруға арналған 11.12.1996ж. № 79.	«Orient Investments» қатерлік инвестициялаудың акционерлік инвестициялық қоры» АҚ-ға «Теріскей» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 50%-ын Н.А.Кейкішев пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 26 сәуірдегі №9			
35	«Тау Кетмень» ЖШС	Алматы облысы Тау Кетмен учаскесінде алтынды барлауға арналған 31.07.2012ж. № 4134-ҚПҚ	«Тау-Кен Самұрық» ҰТК» АҚ-ға «Тау Кетмень» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 100%-ын «Тау Интеринвест Каз» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
36	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысындағы Жұмба учаскесінде алтынды барлауға 28.01.2016ж. №4534	«Жұмба» БК» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
37	«Металинвест» ЖШС	Жамбыл облысы Қордай алаңында алтынды барлау мен өндіруге 15.12.2016ж. № 2230	«Металл-инвест» ЖШС-дағы үлестің 100%-ын Money Remedies Limited жауапкершілігі шектеулі жеке акционерлік компаниясы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
38	«Дидар» ЖШС	19.02.1998ж. ММК № 1380 сериялы лицензияға сәйкес, Ақтөбе облысы Талдық-Ащысай алаңында бокситтер өндіруге 1999 жылғы 30 маусымдағы № 342.	«Дидар» ЖШС –дағы үлестің 100%-ын Money Remedies Limited жауапкершілігі шектеулі жеке акционерлік компания пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
39	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысындағы Елемес учаскесінде алтынды барлауға 23.02.2017 жылғы № 5047	«Өрнек Алтын» ЖШС Жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 19 мамырдағы №11			
40	«Тентек» ЖШС	Алматы облысы Қарамола алаңында марганец кендерін барлауға 2001 жылғы 26 наурыздағы № 642 (04.03.1999ж. №1539 АИ сериялы лицензия.)	«Тентек» ЖШС жарғылық капиталындағы М.Р.Нұржаевтың қатысу үлесінің 10% -ын А.Б.Шагировтың және А.Г.Брагиннің пайдасына тең дәрежеде иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
41	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысындағы Чарск ультрабазит белбеуі шегіндегі учаскелерде никель кендерін барлауға 29.10.2015 жылғы № 4708	«Белогорское» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 26 мамырдағы №12			
42	AquilaGoldB.V., Нидерланды	Алтыналмас АҚ мынадай келісімшарттар бойынша жер	«Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) құнды қағаздардың ұйымдасқан

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
	<p>заңнамасына сәйкес құрылған, Голландия сауда тізбесінде 34379943 нөмірімен тіркелген, Амстердам к., Нидерланды мекенжайы бойынша орналасқан, кеңсе ci Strawinskylaan, 805, WTC, Toren A, 8 этаж, 1077 XX Амстердам, Нидерланды мекенжайы бойынша тіркелген жауапкершілігі шектеулі жеке компания. «Алтыналмас» АҚ» АҚ 10 000 000 қарапайым акцияларының иесі</p>	<p>қойнауын пайдалану құқықтарының иесі болып табылады: Жамбыл облысы Ақбақай алтын-күміс кен орнын игеруге 15.10.1996ж. №68; Жамбыл облысы Карьерный алтын-күміс кен орнының Карьерный учаскесінде кенді өндіруді жүргізуге 29.02.2002ж. №1089; Жамбыл облысының Светинское кен орнында алтынды өндіруді жүргізуге 11.05.2007ж. №2359; Қарағанды облысы Пустынное кен орнының алтын қамтитын кендерін өндіруді жүргізуге 30.11.1998ж. №273; Қарағанды облысы Карьерный учаскесінде алтын қамтитын кенді барлау мен өндіруді жүргізуге 23.10.2002ж. №1021; Жамбыл облысы Ақсақал-Бескемпір кен орнында алтын қамтитын кенді өндіруді жүргізуге 18.04.2001ж. №653.</p>	<p>нарығында айналымға «Алтыналмас АҚ» АҚ: - орнатылған қарапайым акциялардың 100% -ын құрайтын 10 000 000 қарапайым акциялар, KASE-те сауда арқылы қарапайым акцияларды сату күніндегі ҚР Ұлттық банкінің бағамы бойынша теңгемен; - орнатылған қарапайым акциялардың 68,6% -ын құрайтын 300 пұрсатты акциялар, KASE-те сауда күніндегі ҚР Ұлттық банкінің бағамы бойынша сату-сатып алу шартының негізінде, қарапайым акциялардың сатып алушысына қарапайым акцияларды сатып алу аяқталғаннан кейінгі де шартпен біріншілей шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.</p>
43	«Сарыарқа» ӘКК» АҚ	Қарағанды облысы Жақсы-қотыр кен орнында марганец кендерін барлауға 18.12.2015ж. № 4737-ҚПҚ	«Сарыарқа» ӘКК» АҚ-ға «Сарыарқа Мп» ЖШС қатысу үлесіндегі 25% -ды «ATRIO Ltd/АТРИО Лтд» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
44	«Азия профити» ЖШС	Қарағанды облысы Қотыр кен орнындағы алтын қамтитын кенді барлауға 20.08.2015ж. №4676	«Азия профити» ЖШС-ға «Сарыарқа Алтын» ЖШС 100% -ын А.Г.Алимов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 22 маусымдағы №13			
45	«Алтын Олжа.кен» ЖШС	Алматы облысы Онжас алаңында полиметаллды барлау мен өндіруге арналған 13.09.2006ж. № 2157	<p>- Елеусіз-Ұлы Естайға «Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 20% -ын Bridge Capital Investments. LTD компаниясының пайдасына; - А.М.Набиевке»Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 25% -ын EQUINOXMINING PTE. LTD компаниясының пайдасына; - О.В.Кулинскийге Алтын Олжа.кен» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 22,5% -ын EQUINOXMINING PTE. LTD компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.</p>
46	«Орал» ӘКК» ҰК» АҚ	Батыс Қазақстан облысы Григорьевская учаскесінде калий тұздарын барлауға арналған	«Лига Холдинг» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		09.06.2016ж. №4858	
47	«Гентек» ЖШС	Алматы облысы Қарамола алаңында марганец кенін барлауға арналған 2001 жылғы 26 наурыздағы № 642 (04.03.1999 ж. №1539 АИ сериялы лицензия)	«Гентек» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 100% -ын Кубрик Вадим Владимирович пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 29 маусымдағы №14			
48	«Ертіс» ӘКК» ҰК» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Делбегетей учаскесінде алтын, асыл, жартылай асыл және зергерлік тастарды барлауға арналған 2015 жылғы 09 ақпандағы № 4541-ҚПК; Шығыс Қазақстан облысы Канайка-1 учаскесінде алтынды барлауға 2015 жылғы 09 ақпандағы № 4542-ҚПК; Шығыс Қазақстан облысы Қалба учаскесінде алтынды барлауға арналған 2015 жылғы 09 ақпандағы №4543-ҚПК.	«Аркленд Минералз» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 10% -ын «Аркленд» ТКК пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
49	«Ертіс» ӘКК» ҰК» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Ертіс мыс балқыту зауытының (№№ 1, 2, 3, 5 террикондар) техногендік минералды түзілістерінен мыс пен шектес құрамдастарды барлауға 2012 жылғы 10 тамыздағы № 4137-ҚПК.	«East Mineral Resources» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 10% -ын «Фирма «БАТ» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
50	«Ертіс» ӘКК» ҰК» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Шүмек алаңында темір кенін барлауға 2016 жылғы 18 ақпандағы № 4782-ҚПК.	«Lacus Mining» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
51	«Бірыңғай тапсырыс беруші және инвестициялық жобалар қызметі» ЖШС	Жамбыл облысы Талас алаңында алтын, күміс және полиметаллды барлауға 05.10.2015ж. №4697	В.С.Кимге тиесілі «Бірыңғай тапсырыс беруші және инвестициялық жобалар қызметі» ЖШС –ға қатысу үлесінің 25% -ын Д.Е.Жумин пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 13 шілдедегі №15			
52	«Жалтырбұлақ» АҚ	Қарағанды облысы Жалтырбұлақ кен даласында алтынды барлауды жүргізуге 30.07.2007ж.	87 881 қарапайым акцияларды (47%) «AZALA Mining KZ» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
53	«Жыланды» ЖШС	Алматы облысы Жыланды алаңында алтын, күміс, платина, қорғасын, мырышты барлауды жүргізуге арналған 30.06.2007ж. № 2435.	«Жыланды» ЖШС-дағы келесідей қатысу үлестерін иеліктен шығару өтінішімен жүгініп отыр: - «Lancaster Invtst» АҚ 50% - «BK Gold» ЖШС 4% - Кужанов А.С. 12,065% - Абдулаев М. 3,935% «ЛАЛГео» ЖШС пайдасына.
54	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ	Қарағанды облысы Киікбай-Сайдал кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 11.08.2015ж. №4660	«Арка Goldcompany» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 25% -ын «Aslerk group» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
55	«Алтын Олжа.кен» ЖШС	Алматы облысы Онжас алаңында алтын мен полиметаллды барлау мен өндіруге арналған 13.09.2006ж. № 2157	EQUINOXMINING PTE. LTD компаниясы «Алтын Олжа.кен» ЖШС ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 25%-ын А.Т. Салжанов пайдасына, 18.03.2017

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			жылғы сатып алу-сату шартының талаптарының орындалуының қамтамасыз етуі ретінде, коммерциялық анықтау туындаған күннен бастап 12 күнтізбелік айға, 31.12.2018ж. кешіктірмей кепіл ретінде иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
56	«Когодай» БК» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Когодай алаңында мыс пен шектес металлды барлауға 25.06.2013ж. 4230	«Orsu Metals Corporation» компаниясына «Orsu Metals Corporation» компаниясына тиесілі 11 475 қарапайым акцияларды (бұл Harssin Management B.V. компаниясының жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 63,75%-ын құрайды) мынадай жолмен иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: - Баратов Т.Т. пайдасына 5 738 қарапайым акция; - Кабазиев Б.М пайдасына 5 737 қарапайым акция.
2017 жылғы 20 шілдедегі №16			
57	«Орда Group» ЖШС	Қарағанды облысы Кентөбе кен орнында баритті өндіруге 03.09.2012ж. № 4143- ҚПҚ	«Mining Resources» ЖШС-ға «Орда Group» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 100% -ын А.Н.Надыров пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
58	«Достық» ЖШС	Павлодар облысы Үштаған кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға арналған 26.05.2017ж. №5103	Жер қойнауын пайдалану құқығын «Уштаған Gold» ЖШС пайдасына беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 18 тамыздағы №17			
59	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Маралиха кен даласында алтынды барлауға арналған 29.12.2012ж. № 4168- ҚПҚ	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Maralicha» ТКК» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
60	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Манкинск кен даласында алтын қамтитын кенді барлауға 2013ж.27 желтоқсандағы №4328	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Манка» ТКК» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
61	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	ШҚО Выдрихонское Шығыс қапталында полиметалл кенді барлауға арналған 2013ж.16 шілдедегі №4241- ҚПҚ	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі Шығыс-Полиметалл» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «ФОК-УК» ЖШС пайдасына иеліктен

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
62	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	ШҚО Аягөз кен даласында алтын қамтитын кенді барлауға арналған 2013ж. 27 желтоқсандағы № 4331-ҚПҚ	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Ayagoz-Gold» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
63	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	ШҚО Терісайрық-Бодық учаскесінде алтын қамтитын кенді барлауға арналған 2013ж. 27 желтоқсандағы №4330- ҚПҚ.	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Алтын-Су» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
64	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	ШҚО Болатсу учаскесінде алтын қамтитын кенді барлауға арналған 2013ж. 27 желтоқсандағы №4329-ҚПҚ	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Bolatsu» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
65	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	ШҚО Шарық кен орнында алтынды барлауға арналған 2013ж. 16 шілдедегі № 4243-ҚПҚ . №1 (№4355, 17.03.14ж.) –жеор қойнауын пайдалану құқығын Sharyk тау-кен компаниясы ЖШС пайдасына беру.	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «Sharyk» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
66	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Тұз кен орнында алтынды барлауға арналған 23.12.2014ж. №4511	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ-ға тиесілі «TUZ» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 15% -ын жарғылық капиталды ұлғайту нәтижесінде, бір немесе бірнеше қатысушылардың қосымша салымдарды енгізуі жолымен «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
67	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Терісайрық кен ауданы аумағында мысты барлауға арналған 22.05.2017ж. №5090	«Tersairykcorper» ЖШС пайдасына, жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
68	«Айгерим» ЖШС	Ақмола облысындағы N-42-132-Г-(45) блогында, көмір мен уранды қоспағанда, қатты пайдалы қазбаларды барлауды жүргізуге арналған 09.02.2016ж. № 3-ТК.	М.И.Тулеубаевқа тиесілі «Айгерим» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 50%-ын А.Ж.Тулеубаева пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
69	«Прайм Металс Эл Эл Пи» ЖШС	Қарағанды облысы Шығыс Балқаш 1 алаңында мысты барлауға арналған 19.11.2007ж. № 2486	«Sputnik Investment Limited» ЖШС компаниясына тиесілі «Sputnik Capital» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 49.749% -

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			ын мынадай тұлғалар пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: - 13,682%, С.К. Мамеженовқа; - 13,681%, Ж.Б.Қамысбаевқа; - 7,462%, М.Т.Қаптағабекқа; - 7,462%, Ш.С.Данабаевқа; - 7,462%, А.П.Нұрабаевқа.
70	«Шубинское» ЖШС	ШҚО Новолениногорское кен орнында полиметаллдар, алтын, күмісті өндіруге арналған 18.03.2016ж.№4812	Novoko жауапкершілігі шектеулі компаниясына «Шубинское» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 49% -ын NovokoB.V., «Казцинк» ЖШС, «Шубинское» ЖШС және SK Networks Co., Ltd. Арасында 11.09.2016ж. арасында жасалған міндеттерді тоқтату туралы Келісіммен қарастырылған беру шарттарына сәйкес, «Казцинк» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
71	«Жетісу Вольфрамы» ЖШС	Алматы облысы Богутинское кен орнында вольфрам кендерін барлауға 02.06.2015ж. №4608	Джи-асинь Интернейшнл Ресоурсес Инвестмент Лимитед жарғылық капитаоында: - Sino Power International Mining Limited-ге тиесілі қатысу үлесінің 72,17%-ын Лю Личиан пайдасына; - Б. Баймухановқа тиесілі қатысу үлесінің 12,37% -ын Лю Зэ Джа пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 25 тамыздағы №185			
72	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Батыс-Мамыркөл кен орнында темір кендерін барлауға 21.12.2015ж. №4739	«Джаркульское» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
73	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Батыс-Дәукөл кен орнында темір кендерін барлауға 21.12.2015ж. №4741	«Джаркульское» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
74	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Южно – Светло - Джаркульское кен орнында темір кендерін барлауға 21.12.2015ж. №4738	«Джаркульское» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
75	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Кинебай-Кай кен орнында темір кендерін барлауға 21.12.2015ж. №4740	«Джаркульское» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
76	«Тобол» ӘКК» АҚ	Қостанай облысы Сарыөбі кен орнында темір кендерін барлауға 23.12.2016ж. №5010	«Джаркульское» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
77	«НефтьГазМаш» БК» ЖШС	Қарағанды облысындағы «Балхашцветмет» ӨБ Балқыш кен байыту фабрикасының	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ-ға «НефтьГазМаш» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		бөліктерінде мыс пен шектес құрамдастарды барлауға 26.06.2013ж. № 4233-ҚПҚ	18,1392% -ын «B.S.K.» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
78	«PROFILEX CUPRUMS» ЖШС	Қарағанды облысы Балқаш к.БКМК (Балқыш мыс балқыту зауыты) шлак үймелерінде мыс қамтитын шлактарды барлауға 26.06.2013ж. №4232- ҚПҚ.	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ-ға «PROFILEXCUPRUMS» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 18,1128% -ын «PROFILEX» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 7 қыркүйектегі №19			
79	«Брендт» ЖШС	Қостанай облысы Кутюхинское кен орнында алтынды барлау және өндіру бойынша жұмыстарды жүргізуге 23.10.2006ж. № 2181	Мергенов Б.М. 29.06.2017 ж. акцияларды сату-сатып алу шартының ережелерін ескере отырып, BrightroadsGroupPTE. Ltd.-дегі қатысу үлесінің 10%-ын А.Б.Даумов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
80	«Брендт» ЖШС	Қостанай облысы Кутюхинское кен орнында алтынды барлау және өндіру бойынша жұмыстарды жүргізуге 23.10.2006ж. № 2181	Knighthold Group Cooperatief U.A. 05.07.2017ж. акцияларды сату-сатып алу шартының ережелерін ескере отырып, Whiterock Mining B.V –ге қатысу үлесінің 30%-ын Golden Sky Pte. Ltd. пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
81	«Брендт» ЖШС	Қостанай облысы Кутюхинское кен орнында алтынды барлау және өндіру бойынша жұмыстарды жүргізуге 23.10.2006ж. № 2181	Sevencastles Group Cooperatief U.A. 31.07.2017 жылғы акцияларды сату-сатып алу шартының ережелерін ескере отырып, Whiterock Mining B.V –ге қатысу үлесінің 30%-ын Oriental Mining Investment Capital Pte. Ltd. пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
82	«Брендт» ЖШС	Қостанай облысы Кутюхинское кен орнында алтынды барлау және өндіру бойынша жұмыстарды жүргізуге 23.10.2006ж. № 2181	Invision Group Cooperatief U.A. 31.07.2017 жылғы акцияларды сату-сатып алу шартының ережелерін ескере отырып, Whiterock Mining B.V –ге қатысу үлесінің 40%-ын Brightroads Group PTE. Ltd пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
83	«Ер-Тай» ЖШС	Жамбыл облысы Родниковое кен орнында полиметалл кенді барлау мен өндіруге 27.12.2001ж. № 853	- М.Ш. Есеновке (25%); - М.Ж.Жанасовқа (25%) тиесілі «Ер-Тай» ЖШС жарғылық капиталындағы үлестің 50%-ын YTIInvestmentB.V. компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
84	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы «Чанг» учаскесінде алтынды барлауға 2012 жылғы 29 желтоқсандағы №4167-ҚПҚ	17.05.2013 жылғы «Chang» ТКК» құрылтайшылық шартына сәйкес, «Chang» ТКК» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 15%-ын «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
85	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Маралиха кен даласындағы учаскеде алтынды барлауға арналған 29.12.2012ж. № 4168-ҚПҚ	17.05.2013 жылғы Maralicha-Gold» ТКК» ЖШС құрылтайшылық шартына сәйкес, «Maralicha-Gold» ТКК» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 15% -ын «Кэмп-Восток» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			жүгініп отыр.
86	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Терісайрық аумағындағы учаскеде мысты барлауға арналған 22.05.2017ж. № 5090-ҚПҚ	«Tersairycopper» ЖШС пайдасына жарғылық капиталға жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын беру рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
87	«DATA Майнинг» ЖШС «Копалы» ЖШС жалғыз қатысушысы болып табылады.	Жамбыл облысы Қопалы кен орнында алтын, күміс пен мысты барлауды жүргізуге арналған 2007 жылғы 30 шілдедегі №2440	«Data Майнинг» ЖШС «Копалы» ЖШС қатысу үлесінің 100% -ын : - 94,375% -ды М.С.Еспаев пайдасына; - 5, 625%-ды А.М. Абдуллаев пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
88	«Алекс» ЖШС	Оңтүстік Қазақстан облысы № 7-ТС ұңғымасы учаскесінде термалды минералды жер асты суларын өндіруге 17.09.2015ж. № 4681	Исмаилов А.И. «Алекс» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 100% -ын К.С.Боранбаев пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
89	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ	Қарағанды облысы Шақша кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 29.12.2015ж. № 4761	«Saryarka Gold» ЖШС пайдасына қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
90	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ	Қарағанды облысы Тамара алаңында темір қамтитын кенді барлауға 17.10.2016ж. №4987	«BAIR-2017» ЖШС пайдасына қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
91	«Асыл Мура «Компаниясы» ЖШС	Алматы облысы Солтүстік-Жоңғар алаңында шашыранды алтынды барлауға 08.12.2006ж. № 2211	«Gronsar» ЖШС пайдасына қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 14 қыркүйектегі №20			
92	«BAUR MINERALS» ЖШС	Ақмола облысы Александровский алаңында алтын қамтитын кенді барлауға арналған 16.10.2015ж. № 4702	Келесі адамдар пайдасына «Bereke Astana Group» ЖШС қатысу үлесінің 100% -ын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: -99%, Б.К.Жүнісов пайдасына; -1 % К.К.Салтаков пайдасына.
93	«Алатау ем-сауықтыру кешені» АҚ	Алматы облысы Алматы кен орнының Жоғарғы Каменка №№ 2/80, 3/82 ұңғымаларының термоминералды жер асты суларын өндіруді жүргізуге 31.03.1999ж. № 316	«Қазақстан Республикасы Президентінің жеке қоры –Елбасы» жеке қоры «Алатау ем-сауықтыру кешені» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 25% -ын «Жылжымайтын мүлікті басқару дирекциясы» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
94	«DA MEI-ASTANA» ЖШС	Ақмола облысы Ақбейіт кен орнында алтынды өндіруге 28.02.2014ж. №4350	Ванг Джиангтао А.С.Мамытов пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
95	«Арклэнд Минералз» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Канайка-1 учаскесінде алтынды барлауға арналған 09.02.2015ж. № 4542-ҚПҚ	«East Mineral Resorces» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 21 қыркүйектегі №21			
96	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы «Чанг» учаскесінде алтынды барлауға 29.12.2012ж. №4167-ҚПҚ	«Кэмп-Восток» ЖШС «Chang» ТКК» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 90%-ын «Тау Кен Шығыс» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
97	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ	Шығыс Қазақстан облысы Анисимов Ключ кен орнында полиметалл кенді өндіруге 18.02.2016ж. № 4780-ҚПҚ	«Анисимов ключ» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
98	«Ақсу-Есіл» тау-кен компаниясы» ЖШС	Ақмола облысы Шуақ кен даласында алтын, мыс және шектес құрамдастарды барлауға 08.05.2013ж. № 4217	Central Asia Metals PLS ұйымдасқан құнды қағаздар нарығында (АІМ нарығында (Лондон қор биржасының баламалы инвестициялар нарығы фондовой биржи- Alternative Investments Market) қосымша акцияларды шығарғаннан кейін САМL шығарылған қарапайым акцияларының жалпы санынан 45% құрайтын 90 000 000-ға дейін қарапайым акцияларды біріншілей шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
99	«Бугуты-Палм» ЖШС	Ақмола облысы Келісімшарттық аумағындағы Шыңбұлақ кен даласында анықталған коммерциялық объектілерде алтын мен күмісті барлау және кейіннен өндіруге жасалған 30.11.1998ж. №269	«Buguty Mining» ЖШС пайдасына қойнауын пайдалану пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
100	«Geomore International Limited» компаниясы және «KM GOLD» АҚ	Ақмола облысы Келісімшарттық аумағындағы Шыңбұлақ кен даласында анықталған коммерциялық объектілерде алтын мен күмісті барлау және кейіннен өндіруге жасалған 30.11.1998ж. №269	«Geomore International Limited» компаниясы және «KM GOLD» АҚдауыс беруші акциялардың 5,5% -ын немесе «KM GOLD» АҚ 1 760 000 қарапайым акцияларын келесілердің пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: -2% немесе 640 000 қарапайым акция, А.А.Қуанышева пайдасына; -3,5% немесе 1 120 000 қарапайым акция «Tengri Capital Group» ЖШС пайдасына.
2017 жылғы 28 қыркүйектегі №22			
101	«ГРК МЛД» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Карчигинское кен орнында мысты барлау мен өндіруді жүргізуге 28.02.2007ж. № 2314	EildonEnterprisesLimited компаниясы келісімнің 2.3 тармағына сәйкес, «ГРК МЛД» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 94,75% -ын Global SUPPLYAND TRADING-F.Z.C.пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
102	«ГРК МЛД» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Карчигинское кен орнында мысты барлау мен өндіруді жүргізуге 28.02.2007ж. № 2314	Гамаюнов В.А. «ГРК МЛД» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 5,25% -ын Global SUPPLYAND TRADING-F.Z.C.компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
103	«Асыл Ресорсес» ЖШС	Жамбыл облысы Олимпийское кен орнында алтынды барлауға 05.05.2016ж. № 4822-ҚІПҚ	Ветиул Игорь «Асыл Ресорсес» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 100 % -ын «AAEngineeringGroup»ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 5 қазандағы №23			
104	«Павлодар» ӘКК»ҰК»АҚ	Павлодар облысы Көктас алаңында мыс кендерін барлауға 08.12.2015ж. № 4729	«Демеу Көк-тас» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 20% -ын «Демеу»ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
105	«Шағала	Қарағанды облысы Шағала кен	Шадиев Р.Н. «Шағала Mining» ЖШС-

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
	Mining» ЖШС	орнында мыс кендерін барлауға 11.08.2015ж. № 4661	ға қатысу үлесінің 25% -ын: -15%, С.М. Савельев пайдасына; -10%, Бормотова И.А. Бормотов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 27 қазандағы №24			
106	«Адайкольский редмет» ЖШС	Қостанай облысы Адайкольский учаскесінде түрлі түсті және асыл металлдарды барлауға 29.10.2015ж.№ 4713	«Тобол» ӘКК АҚ «Адайкольский редмет» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 15% - ын «Бадани-Компани» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
107	«Жетісу» ӘКК»ҰК»АҚ	Алматы облысы Адыр кенашылымында мыс қамтитын кендерді барлауға берілген 13.05.2016ж.№ 4831	«Адыр» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
108	«Жетісу» ӘКК»ҰК»АҚ	Алматы облысы Қотырқайың кен ашылымында алтынды барлауға 13.05.2016ж.№ 4832	«Altin Emel Mining» ЖШС жарғылық капиталына жарна ретінде жер қойнауын пайдалану құқығын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
109	«Қызылту» ЖШС	Ақмола облысындағы Қызылту кен орны мен оның қапталдарында молибден-мыс кендері мен шектес құрамдастарды барлауға 10.03.2006ж. № 1977	«Қазатомпром» ҰАК» АҚ «Қызылту» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 76%-ын «Степ- ногорск тау-кен химия комбинаты» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
110	«Golden Compass Jambyl» ЖШС	Жамбыл облысы Көкқия кен орнында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 29.08.2008ж.№ 2772	Саринжипов Н.М. «Golden Compass Capital» АҚ қарапайым акцияларының 3% -ын (2 665 839 дана) М.С.Даутова пайдасына, 19.09.2007ж. құнды қағаздарды сыйға тарту шартына сәйкес ақысыз негізде иеліктен шығару өтінішімен жүгініп отыр.
111	«Дидар» ЖШС	19.02.1998ж. № 1380 ММК сериялы лицензияға сәйкес Ақтөбе облысы Талдық-Ащысай алаңында бокситтер өндіруге 30.06.1999ж. №342	Я.Ш.Латыевке тиесілі «Дидар» ЖШС- дағы қатысу үлесінің 40% -ын М.Б.Мамедов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
112	«Металинвест» ЖШС	Жамбыл облысы Қордай алаңында алтынды барлау мен өндіруге 15.12.2006ж. № 2230	Я.Ш.Латыевке тиесілі «Металинвест» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 33,4% -ын М.Б.Мамедов пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
113	«Варда Минералс» БК» ЖШС	Қарағанды облысы Қарсақпай мыс балқыту зауытының ТМТ-нен мысты барлау мен өндіруге 21.01.2009ж. № 2967	Ахметов А.А. «Varda International Trading F.Z.E.» компаниясындағы қатысу үлесінің 100% -ын О.К.Ботбай пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
114	«Copper KZ – CA» ЖШС	Қарағанды облысы Борлы кен орнында мыс кенді барлауды жүргізуге 06.09.2010ж.№ 3709	«OreLand» ЖШС «Copper KZ – CA» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің 80%-ын Kavand Nahan Zamin компаниясы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
115	«Орал» ӘКК» ҰК» АҚ	Батыс Қазақстан облысы Григорьевская учаскесінде калий тұздарын барлауға 09.06.2016ж. №4858	«Altin Emel Mining» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
2017 жылғы 16 қарашадағы №26			
116	«Шұғыла GOLD» ЖШС	ШҚО-дағы Боко-Васильевское ауданындағы учаскеде алтынды барлауға 16.07.2013ж. №4244	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ 25.10.2013ж. «Шұғыла GOLD» ЖШС құрылтай шартына сәйкес, «Шұғыла GOLD» ЖШС жарғылық капиталының үлесінің 15% -ын «Шұғыла Кент» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
117	«Шұғыла GOLD» ЖШС	ШҚО-дағы Боко-Васильевское ауданындағы учаскеде алтынды барлауға 16.07.2013ж. №4244	«Ертіс» ӘКК» ҰК» АҚ «Шұғыла GOLD» ЖШС жарғылық капиталының үлесінің 10% -ын «Шұғыла Кент» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
118	«Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ	Қарағанды облысы Қасқырқазған учаскесінде мыс қамтитын кенді және молибденді барлауға 18.02.2016ж. № 4781	«Касқырқазған Mineral resources» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
119	«Шар групп» ЖШС	Ақмола облысы Баробинский учаскесінде алтын қамтитын кенді барлауға 09.10.2017ж. №5170	Шадиев Р.Н. келесі адамдар пайдасына «Шар групп» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 85% -ын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: -45%, Савельев С.М.; -40%, Бормотов И.А.
120	«Павлодар» ӘКК» ҰК» АҚ	Павлодар облысы Жамбас алаңында мыс кендері мен асыл металдарды барлауға 11.04.2016ж. №4815	«Zhambas-PV» ЖШС-ға қатысу үлесінің 20% -ын «Vickers Ltd» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр .
121	«Қазақалтын» КМК» АҚ	Ақмола облысы, Ақсу, Бестөбе, Жолымбет, Кварцит төбешіктері кен орындарында алтын қамтитын кенді барлауға 07,12,1997ж.№ 145	Financial Services B.V. компаниясы бағалы қағаздардың «Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) ұйымдасқан нарығына айналымға «Қазақалтын» КМК» АҚ орналастырылған қарапайым акцияларын құрайтын, орналастырылған қарапайым акциялардың 83 893 826 (75%) -111 858 434 (100%) аралығында айналымға біріншілей шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
122	«ҚазМұнайГаз-Сервис NS» АҚ	Ташкент маңы артезиан ұңғымасындағы «ҚазТрансОйл-Сервис» ЖАҚ шипажай-профилакториінің құрылысы учаскесі шегінде жер асты суларын барлау мен өндіруді жүргізуге 2003 жылғы 21 ақпандағы № 1109	«ҚазМұнайГаз-Сервис NS» АҚ қатысу үлесінің 100% -ын «Global Advisory Partners» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
123	«Арман 100» ЖШС	Қарағанды облысы Батыс Қамыс кен орнының маргенец кендерін барлау және кейіннен өндіруді жүргізуге 14.05.2001ж. № 671	«SAT Petrochemicals» ЖШС «Арман 100» ЖШС-дағы қатысу үлесінің 99,91% -ын «Теміртау электр-металлургиялық комбинат» АҚ пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 30 қарашадағы №27			
124	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	«Lancaster Invest» АҚ «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 29%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
125	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының	Абдуллаев М. «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 3,5%-

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
126	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	«Sail Trade Limited» ЖАҚ «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 6,25%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
127	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	Байгабулов Т.Г. «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 3,5%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
128	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	Сарымсаков А.К. «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 3,5%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
129	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	Дәукей С.Ж. «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 4,25%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
130	«Боке» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы, Боко-Васильевское кен даласының солтүстік-батыс қапталында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 30.07.2007ж. № 2436.	Mawarid Mining L.L.C. компаниясы «Боке» ЖШС жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын «BK Gold» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
131	«Металинвест» ЖШС	Жамбыл облысы Қордай алаңында алтынды барлау мен өндіруге 15.12.2006ж. № 2230	«Металинвест» ЖШС-ға қатысу үлестерінің 100%-ын иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: -90%, (С.А.Мамедовке тиесілі 66,6% және М.Б.Мамедовке тиесілі 33,4% -дың 23,4%), Money Remedies Limited компаниясының пайдасына; -10%, (М.Б.Мамедовке тиесілі 33,4% -дың 10%) Д.М. Есім пайдасына.
132	«Ертіс Медь» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысындағы Нұрбай-Сарыбұлақ тобының кен орындарында мыс кендерін барлауға 2014 жылғы 23 желтоқсандағы № 4510-ҚПҚ	«Radius Investment» ЖШС қатысушылары қатысу үлестерін иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр: - «Петорг» ЖШҚ-ға тиесілі 60%; - «Aslerk group» ЖШС-ға тиесілі 30%; - А.Г.Кимге тиесілі 10%-ды «Абсолют фарм» ЖШС пайдасына.
2017 жылғы 7 желтоқсандағы №28			
133	«Комкон» ЖШС	1998 жылғы 23 қыркүйектегі №1506 ММК лицензиясы бойынша Қарағанды облысы Ұлытау ауданындағы Байқоңыр алаңында алтынды барлау мен өндіруді жүргізуге 29.09.1999ж. № 371	Омарова З.К. «Комкон» ЖШС-ға қатысу үлесінің 10 %-ын «Vertex Netherlands B.V.» компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр. Осауленко Т.А. «Комкон» ЖШС-ға қатысу үлесінің 30 %-ын «Vertex Netherlands B.V.» компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр. «Комкон» ЖШС-ға қатысу үлесінің 40

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
			%-ын «Vertex Netherlands B.V.» компаниясының пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
134	«Комкон» ЖШС		Омарова З.К. : ->«Комкон» ЖШС-ға қатысу үлесінің 6%-ын Н.Г.Джумурбаева пайдасына; - «Комкон» ЖШС-ға қатысу үлесінің 7%-ын, С.А.Коробейников пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
№ 2017 жылғы 14 желтоқсандағы №29			
135	«Bolatsu» ТКК» ЖШС	ШҚО, Болатсу учаскесінде алтын қамтитын кенді барлауға 2013 жылғы 27 желтоқсандағы №4329-ҚПК	«Кэмп-Восток» ЖШС «Bolatsu» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 90% -ын «Eastern Alliance» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
136	«Алтын-Су» ТКК» ЖШС	ШҚО, Терісайрық-Бодық учаскесінде алтын қамтитын кенді барлауға 2013ж. 27 желтоқсандағы №4330-ҚПК	«Кэмп-Восток» ЖШС «Алтын-Су» ТКК» ЖШС-ға қатысу үлесінің 90% -ын «Eastern Alliance» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
137	«Есіл» «ӘКК» ҰК» АҚ	Ақмола облысы Таукен кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 26.05.2017ж. №5108	«Алтын-Таукен» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
138	Есіл» «ӘКК» ҰК» АҚ	Ақмола облысы Алтын-Борлық кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 26.05.2017ж. №5109	«Алтын-Борлық» ЖШС пайдасына жер қойнауын пайдалану құқығын беруге рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
139	«Кундыбай Mining» АҚ	Қостанай облысы Күндібай иттрийлі-сирек жер кен орнында геологиялық зерделеу мен өндіруді жүргізуге 1997 жылдың 23 мамырындағы №115	«Joint Resorces» ЖШС «Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) ұйымдасқан нарығына айналымға 999 859 дана қарапайым акцияны (бұл 100% құрайды) біріншілей шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
140	«Арка Gold company» ЖШС	Қарағанды облысы Киікбай-Сайдал кен орнында алтын қамтитын кенді барлауға 11.08.2015ж. №4660	«Арка Gold company» ЖШС-ға қатысу үлесінің 50%-ын «Абсолют фарм» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
141	«Ертіс Нугрим» ЖШС	Шығыс Қазақстан облысы Лениногорский ТКК-ның клинкер қамтитын үйінділерінен алынатын техногенді минералдық түзілістерде мыс, алтын мен шектес компоненттерді барлауға 18.01.2016ж. № 4771	«Ертіс Нугрим» ЖШС-ға қатысу үлесінің 10%-ын «Центр-Котло-Сервис» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
142	«Варда Минералс» БК» ЖШС	Қарағанды облысындағы Қарсақпай мыс балқыту зауытының ТМТ-нан мысты барлау мен өндіруге 21.01.2009ж.№ 2967	Молдабекова Г.К. «Varda Minerals» ЖШС-ға қатысу үлесінің 5%-ын «Varda International Trading F.Z.E.» компаниясы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
143	«Варда Минералс» БК» ЖШС	Қарағанды облысындағы Қарсақпай мыс балқыту зауытының ТМТ-нан мысты барлау мен өндіруге 21.01.2009ж.№ 2967	«Varda Minerals» ЖШС-ға қатысу үлесінің 25%-ын «Varda International Trading F.Z.E.» компаниясы пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
144	«Жамбылмыс» ЖШС	Жамбыл облысы Шатыркөл-Жайсан алаңында мыс қамтитын	Чепков О.Н. «GEMSTONE-KZ» ЖШС-ға қатысу үлесінің 49% -ын «Қазақмыс

№	Жер қойнауын пайдаланушы	Келісімшарт № мен күні	Жүгіну/шешім
		кенді барлауға 18.12.2015ж. № 4735	корпорациясы» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр. Гриненко А.А. «GEMSTONE-KZ» ЖШС-ға қатысу үлесінің 51% -ын «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
2017 жылғы 26 желтоқсандағы №30			
145	«Жамбылмыс» ЖШС		«Тараз» ӘКК» ҰК» АҚ «Жамбылмыс» ЖШС-ға қатысу үлесінің 20% -ын «GEMSTONE-KZ» ЖШС пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
146	«Автотранссервис» ЖШС	Павлодар облысындағы Екібастұз-Шідерті кен орындары тобының никель-кобальт кендерін бірлесе барлау мен өндіруді жүргізуге 04.09.2000ж. № 528	«BTSmining» ЖШС «Автотранссервис» ЖШС –ға қатысу үлесінің 40%-ын Р.А. Мухамедьяров пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
147	«Автотранссервис» ЖШС «		Туремуратов А.Ж. «Автотранссервис» ЖШС –ға қатысу үлесінің 10%-ын Р.А. Мухамедьяров пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
148	«Автотранссервис» ЖШС		Туремуратов А.Ж. «Автотранссервис» ЖШС –ға қатысу үлесінің 22%-ын Т.О.Қуанышев пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.
149	«Автотранссервис» ЖШС		Қасымханұлы Д. «Автотранссервис» ЖШС –ға қатысу үлесінің 10%-ын Р.А. Мухамедьяров пайдасына иеліктен шығаруға рұқсат беру өтінішімен жүгініп отыр.

Дереккөз: ҚР ИДМ

Қазақстанда келесідей ӨБК-ге қол қойылды (2-кесте). 2-кестеде ӨБК қатысушылары, олардың үлестері, шығу мемлекеттері бойынша деректер, келісімшарттар бойынша деректер айқындалады, 3-кестеде инвестициялар, әлеуметтік салаға жұмсалатын шығындар мен төленген салықтар бойынша соңғы үш жылдағы деректер динамикада көрсетілген.

2-кесте. ӨБК бойынша деректер: қатысушылар, олардың үлестері, шығу елдері бойынша деректер, келісімшарттар бойынша деректер

№ р/н	Жер қойнауын пайдаланушы	Кен орны	Келісімшарт, түрі, берілген күні, аяқталу күні	Мемлекет	Қатысу үлесі, %
1	Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» қазақстан филиалы	Қарашығанақ мұнай-газ конденсат кен орны	Газ, конденсат, мұнай, Барлау/ Өндіру 26.11.1999 – 26.11.2037 №381		
	«Аджип Қарашығанақ Б.В.»			Италия	29,25
	Бритиш Газ			Ұлыбритания	29,25
	Тексако			АҚШ	18,0
	«Лукойл мұнай			Ресей	13,5

№ р/н	Жер қойнауын пайдаланушы	Кен орны	Келісімшарт, түрі, берілген күні, аяқталу күні	Мемлекет	Қатысу үлесі, %
	компаниясы» АҚ ҚМГ Қарашығанақ			Қазақстан	10,0
2	«Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» филиалы	Каспий теңізінің қаз. секторы, блоктар: К-VI-11, К-VI-12, К-VII-9, К-VII-10, К-VI-15-a+К-VI-16-a, К-VII-5-b+К-VII-6+b, К-VII-11-a+К-VII-12-a, К-VII-12-b+К-VII-16-a, К-X-4-b+К-X-8-a, К-XI-5-a+К-XI-6-a, К-XI-1-b.	Газ, мұнай ММК №1016, 18.11.1997 18.11.2033		
	«Аджиб Каспиан Си Б.В.»			Нидерланды	16,81
	«ЭксонМобил Казахстан Инк.»			АҚШ	16,81
	«Шелл Казахстан Девелопмент Б.В.»			Нидерланды	16,81
	«Тоталь ЭиП Казахстан»			Франция	16,81
	«ҚҰМК Қазақстан Б.В.» филиалы			Нидерланды	8,33
	«Инпекс Норт Каспиан СИ, ЛТД»			Жапония	7,56
	«ҚМГ Қашаған Б.В.»	Нидерланды	16,87		
3	«Жайықмұнай» БК ЖШС	Чинаревское XII- 12-Е(ішінара), F(ішінара); XIII-12-А(ішінара), В(ішінара), С(ішінара); XIII-13-А (ішінара) блоктары шегінде	Газ, конденсат, мұнай Барлау өндіру №81 31.10.1997 -25.05.2032	Нидерланды	100,0
	Nostrum Oil & Gas Cooperattief U.A				
4	«Сайгақ Қазақстан Б.В.» компаниясының филиалы	Темір келісімшарт учаскесі	Мұнай, Барлау / Өндіру №26 18.02.1992 -18.02.22		
	Компания Сайгақ Казахстан Б.В. Saigak Investments B.V.			Нидерланды	60,0
				Нидерланды	40,0
5	«Сағыз Петролеум Компани» ЖШС	XXI-16-F (ішінара), 17-D,E,F, 18-D,E,F (ішінара), 19-D, E(ішінара); XXII-16-C(ішінара), F(ішінара), 17-A, B(ішінара), C(ішінара), D,E (ішінара), F (ішінара), 18-A (ішінара), B,C (ішінара), D (ішінара), E,F, 19-A,B (ішінара), D (ішінара), E(ішінара); XXIII-16	Газ, мұнай Барлау/Өндіру у №366 16.09.1999- 16.09.2033	-	100,0
	First International Oil Corporation (ФИОК)				
6	«Потенциал Ойл» ЖШС	XXVI-9-Е (ішінара) блогы шегінде Жаңаталап Шығыс қанаты	Мұнай Барлау/ Өндіру №651 4.04.2001- 4.04.2031		
	First International Oil Corporation (ФИОК) BekstarInternationalLimited			Қытай	20,0
				АҚШ	80,0
7	«Прикаспиан Петролеум Компани» ЖШС	Оңтүстік Мыңтеке (1 және 2 контур) XXVI-8-F (ішінара) блогы шегінде	Газ, мұнай Өндіру №553 19.10.2000 г.- 19.10.25		
	First International Oil Corporation (FIOC Ltd)			Қытай	100,0
8	«Каспий Меруерті Оперейтинг Компани Б.В.»	Каспий теңізі қайраңындағы Жемчужина учаскесі	Мұнай Барлау/Өндіру №1920		
	Шелл РД Оффшор Венчурз Лимитед			Ұлыбритания	55,0

№ р/н	Жер қойнауын пайдаланушы	Кен орны	Келісімшарт, түрі, берілген күні, аяқталу күні	Мемлекет	Қатысу үлесі, %
	Омау Перлз Компани Лимитед		14.12.2005-14.12.2040	Ұлыбритания	20,0
	«ҚазмұнайТеңіз» ТМК ЖШС			Қазақстан	25,0
9	«Құрманғазы Петролеум» ЖШС	К-1Х-7-Б (ішінара), 8-Б, 10- а (ішінара), б (ішінара), 11-а (ішінара), Б, 12-а,б; Х-5-б, 9-а,б, 10-а,б,13-а, 14-а теңіз блоктарының шегінде Құрманғазы құрылымы	Мұнай Барлау/Өндіру № 1787 08.07.2005 -8.07.2050	Қазақстан	50,0
	«ҚазМұнайТеңіз» ТМК АҚ			Ресей	50,0
	«РН-Эксплорейшн» ЖШҚ				
10	«Теңізшевройл» ЖШС	Королевское; Теңіз	Газ, мұнай, Барлау/Өндіріс у №16 02.04.1993 -6.04.2033	АҚШ	50,0
	Шеврон			Қазақстан	20,0
	ҚазМұнайГаз ҰК			АҚШ	25,0
	ЭксонМобил Венчурс			Ресей	5,0
	Лукарко				

Дереккөз: ЛКТ деректері негізінде дайындалған

3-кесте. ӨБК бойынша деректер: инвестициялар, әлеуметтік салаға шығындар және салықтар

№ р/с	Жер қойнауын пайдаланушы	Жылдар	Инвестициялар, млн. теңге	Әлеуметтік салаға шығындар, млн. теңге	Салықтар, млн. теңге
1	Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» казакстан филиалы	2017	317199	10355	361760
		2016	376679	8199	121333
		2015	279891	8596	200066
2	«Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» филиалы	2017	327706	14030	19433
		2016	1056064	14441	121611
		2017	820533	15915	33051
3	«Жайықмұнай» БК ЖШС	2017	87360	98	15856
		2016	74572,4	115	11899
		2015	69013	55	18525
4	«Сайғақ Қазақстан Б.В.» компаниясының филиалы	2017	413,41	0	1038,3
		2016	475,149	1,4	815,492
		2015	540,74	0	817,36
5	«Сағыз Петролеум Компани» ЖШС	2017	11035,78	112,51	4273,28
		2016	10761,83	109,437	3727,952
		2015	13405,44	55,34	4178,35
6	«Потенциал Ойл» ЖШС	2017	2469,37	25,64	6455,36
		2016	1715,433	27,51	10985,478
		2015	2869,669	16,156	7885,523
7	«Прикаспиан Петролеум Компани» ЖШС	2017	535,56	32,37	802,66
		2016	627,7	33,63	408,87
		2015	690,11	23,76	458,61
8	«Каспий Меруерті Оперейтинг Компани Б.В.»	2017	2472,8	163	225,3
		2016	3237	171,1	388,8
		2015	3305,3	110,9	691,2
9	«Құрманғазы Петролеум» ЖШС	2017	340	0	8
		2016	360	0	7
		2015	309	0	11
10	«Теңізшевройл» ЖШС	2017	2325346,264	8167,604	1762481,836
		2016	1530948,728	10551,18792	901152,6087
		2015	3414802,6	24827,67	4793448,86

Дереккөз: ЛКТ деректері негізінде дайындалған

Ең ірі ӨБК қатысушыларын қарастырайық.

«Теңізшевройл» ЖШС

«Теңізшевройл» ЖШС (бұдан әрі – ТШО) ӨБК шеңберінде Теңіз кен орнын и игереді.²³ ТШО Қатысушылары: «Шеврон» – 50%, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ – 20%, «ЭксонМобил Қазақстан Венчурс Инк.» – 25% және «Лукарко» БК – 5%. Көмірсутектерді барлау мен өндіруге арналған лицензия ТШО-ға 1993 жылы 40 жыл мерзімге берілген.

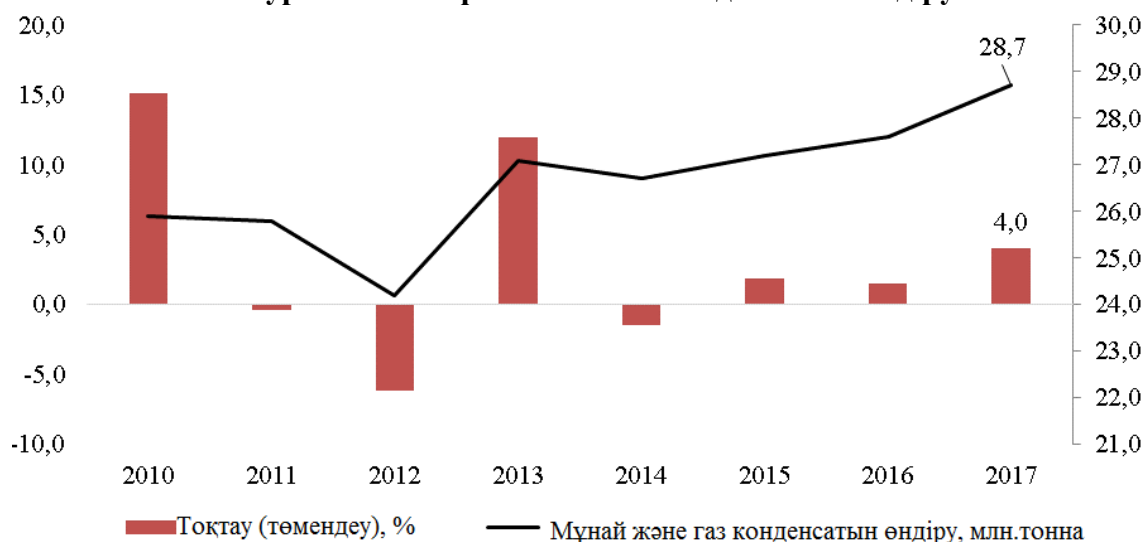
Теңіз коллекторының жалпы барланған қорлары Королевское кен орнында 3,2 млрд. тонна (25,5 млрд. баррель) және 200 млн. тонна (1,6 млрд. баррель) құрайды. Теңіз және Королевское кен орындарынан алынатын мұнайдың қорлары 890 млн. - 1,37 млрд. тонна (7,1 – 10,9 млрд. баррель) аралығын құрайды.

2017 ж. ТШО өндіріс саласында алға қойылған міндеттерге сәтті қол жеткізді және қызметтің негізгі бағыттары бойынша тамаша көрсеткіштерді көрсете білді:

2017 ж. мұнай мен газ конденсатын өндіру көлемі 28,7 млн. тонна мұнай (229 млн. баррель) құрады. 1,38 млн. тонна сұйытылған көмірсутекті газ, 7,45 млрд. текше метр табиғи газ, сонымен қатар 2,49 млн. тонн күкірт өткізілді²⁴.

2017 ж. Қазақстан Республикасына тікелей төлемдердің жалпы сомасы 8,5 млрд. АҚШ долл. 1993 ж. бері, ТШО-ның Қазақстан Республикасына төлемдері қазақстандық тауарлар мен қызметтерді сатып алуға жұмсалған шығындарды, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ дивиденттерін, Қазақстан Республикасының бюджетіне есептелген салық төлемдері мен роялтиді, мемлекеттік компанияларға төленген тарифтер мен алымдарды және қызметкерлердің жалақысын қосқанда 125 млрд. АҚШ долларынан астам соманы құрады.

2-сурет. ТШО мұнай және газ конденсатын өндіруі

Дереккөз: ҚР Энергетика министрлігі

ТШО мамандандырылған техникалық гимназия мен Ретро-парк құрылысын қоса алғанда, Атырау облысында 9 маңызды элеуметтік-инфрақұрылымдық жобаны жүзеге асырды. Қазақстандық тауарлар мен қызметтерді сатып алуға жұмсаған ТШО шығындары 2,5 млрд. АҚШ долл. құрады, США, оның ішінде Келешек кеңею

²³ «Теңізшевройл» ЖШС қызметі туралы ақпарат (мұнайды өндіру көлемі, Қазақстан бюджетіне төлемдер және т.б.) оның парақшасында қолжетімді. <http://www.tengizchevroil.com/>

²⁴ «Теңізшевройл» ЖШС «2017 ж. қызметіне шолу жасау». http://www.tengizchevroil.com/docs/default-source/publications/erk/2017-year-in-review_erk_final.pdf?sfvrsn=8

жобасын – Ертеулік қысымды басқару жобасын жүзеге асыруға 1,12 млрд. АҚШ долл. құрады.

2016 ж. ТШО серіктестері Теңіз кен орнының өндірістік қуаттылықтарын кеңейтудің келесі кезеңі болып табылатын Келешек кеңею жобасын – Ертеулік қысымды басқару жобасын (ККЖ- ЕҚБЖ) қаржыландыру туралы түпкілікті шешімді бекіту туралы жариялады.

Project Finance International (PFI) халықаралық агенттігінің нұсқасы бойынша, ТШО-ның ККЖЕҚБЖ жобасын қаржыландыру еуропалық мұнай-газ саласындағы жылдың ең үздік келісімі ретінде мойындалды.

Келешек кеңею жобасы – Ертеулік қысымды басқару жобасы оң нәтижелерге қол жеткізе отырып, дүние жүзі бойынша өз жұмыстарының қарқынын арттыруды жалғастыруда. ККЖ- ЕҚБЖ- бұл мұнай кен орнын іске пайдаланудың жаңа технологияларын енгізіп, сонымен қатар, жаңа жұмыс орындарын құра отырып, мұнай мен газды өндіру көлемін арттырып Қазақстан Республикасына елеулі пайда алып келетін ұлттық маңыздылығы бар жоба.

Қазіргі кезде 30 000-нан астам қазақстандықтар мемлекет ішінде ККЖ- ЕҚБЖ жұмыс жасауда, бұл Қазақстандағы жоба персоналының жалпы санының 92%-ын құрайды.

«Норт Каспиан Оперейтинг Компании Н.В.» (НКОК)

Солтүстік Каспий бойынша өнімді бөлу туралы келісімге 1997 жылдың 18 қарашасында қол қойылды. ӨБК қатысушылары - «Қазмұнайгаз» ҰК АҚ –16,88%, «Аджип Каспиан Си Б.В.», «Тоталь», «ЭксонМобил», «Шелл» – по 16,81%, CNPC (Қытай) – 8,33%, Импекс –7,56%.

Бірыңғай операторға бірігу және Солтүстік Каспий жобасын басқарудың жаңа операциялық моделіне өту 2015ж. 13 маусымында аяқталды. Оператор міндеттерін ӨБК Серіктестері атынан әрекет ететін Норт Каспиан Оперейтинг Компании Н.В.» (НКОК) компаниясы жүзеге асырады.²⁵

Солтүстік Каспий жобасы Қазақстан Республикасында теңіздегі мұнай-газ кен орындарын игеру бойынша алғашқы ірі жоба болып табылады. Ол бес кен орнынан тұрады: Қашаған, Қаламқас-теңіз, Қайраң, Ақтоты және Оңтүстік-батыс Қашаған.

Қашаған алып кен орны соңғы төрт он жылдықтағы ашылған ең ірі мұнай кен орындарының бірі болып табылады; оның өндірілетін қорлары шамамен 9-13 миллиард баррель (1-2 миллиард тонна) мұнайды құрайды. Қашаған кен орнының коллекторы Атырау қаласынан 80 км қашықтықта, Каспий теңізінің қайраңындағы 3-4 метр тереңдікте және теңіз түбінен 4 км-ден астам (4 200 метр) тереңдікте жатыр²⁶.

2016 жылы мұнай өндіру басталғаннан кейін НКОК 2017 жылдың басында өндіру көлемін тез және қауіпсіз тәулігіне 180 000 баррельге тең алғашқы мақсатты деңгейге дейін арттыруға қол жеткізді. 2017 жылы ең маңызды техникалық жетістігіміз тамыз айының ортасында күкіртті (немесе шикі) газды кері айдауды қауіпсіз және дер кезінде бастау болды. Бұл Қашаған кен орнында мұнай өндіру көлемін арттыру үшін газ айдау көлемін бірте-бірте артырып, оңтайландыруға мүмкіндік берді. 2017 жылдың аяғына қарай біз мұнай өндіру деңгейін тәулігіне 270

²⁵ Норт Каспиан Оперейтинг Компании Н.В. «Тұрақты даму 2017 туралы есеп». <https://www.ncoc.kz/Documents/sustainability%202017ru.pdf>

²⁶ Сол жерде.

000 баррельге (жылына шамамен 13 миллион тоннаға) жеткіздік. Бұл ретте мұнай өндіру көлемін тәулігіне 370 000 баррельге дейін арттыру 2018 жылы жалғасады.²⁷

2017 ж. жергілікті тауарлар, жұмыстар мен қызметтерге төлемдер 328 млн. АҚШ долл. құрады, бұл жалпы шығындардың 32%-на сәйкес келеді ат.

«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» қазақстан филиалы

Қарашығанақ жобасы 1997 жылдың 18 қарашасында, 1998 жылдың 27 қаңтарынан бастап күшіне енген күннен бастап 40 жыл мерзімге қол қойылған өнімді бөлу туралы Түпкілікті келісім шеңберінде жүзеге асырылады.²⁸ Мердігер компаниялар арасында үлестік қатысудың бөлінісі: «Шелл» –29,25%, «Аджи́п» – 29,25%, «Шеврон» – 18%, «ЛУКОЙЛ» – 13,5% және «Қазмұнайгаз» ҰК» АҚ – 10%. «Шелл» және «Аджи́п» компаниялары жобаның бірыңғай операторы болып табылады.

2017 жылы сұйық көмірсутектерді өндіру 11 247 млн. тонна құрады (104,6%), бұл жылдық жоспардан 0,492 млн тоннаға және 2016 жылмен салыстырғанда 0,781млн. тоннаға көп. Өсу 2016 жылы жоспарлы-алдын алу жұмыстарын жүргізгеннен кейін технологиялық қондырғылардың тұрақты және сенімді жұмыс жасауымен, сонымен қатар, өндіруші ұнғымалардың жоспарланғаннан мерзімнен ерте іске пайдалануға енгізілуімен қамтамасыз етілген.

Мұнайды өндіру деңгейін әрі қарай да арттыру үшін Қарашығанақты кеңейту жобасын жүзеге асыру жоспарланып отыр. Қазіргі кезде жоба концепцияны таңдау сатысында тұр. Жүзеге асыруды бірнеше кезеңмен жүргізу ұсынылып отыр. Бірінші кезең жаңа ұнғымаларды бұрғылау мен ескі ұнғымаларды күрделі жөндеуді, газды дайындау бойынша объектілерді салуды және газды кері айдаудың көлемдерін арттыру үшін қосымша компрессорлар орнатуды, қажетті қосалқы объектілерді салуды және т.б. қарастырады.

ӨБК негізгі қағидаттарына сәйкес, Үкімет шығындардың өтелуін тексеруге құқылы. 2017 жылдың 31 желтоқсанына дейін жүргізілген шығындардың өтелуін тексерулер нәтижесінде, анықталған шығындар орны өтелмейтін ретінде анықталған. ӨБК тараптары осы шығындардың орнын өтеуге қатысты келіссөздер жүргізуде. 2017 жылдың 31 желтоқсанына дейінгі қалып бойынша ҚазМұнайГаз ҰК топтарының дау тудырып отырған шығындардағы үлесі 242.915 миллион теңге құрайды (31 желтоқсан 2016 жыл: 201.091 миллион теңге). ҚазМұнайГаз және оның ӨБК бойынша серіктестері Үкіметпен осы шығындардың орнын өтеуге қатысты келіссөздер жүргізуде.²⁹

3.1.5. Бенефициарлық құқық бойынша ақпарат (2.5)

Қазіргі кезде қандай да бір компаниялардың бенефициарийлері туралы жеке бөлшектенген деректерді:

- Егер компания бұқаралық (жария) болса, қор биржасы сайтындағы www.kase.kz компаниялар бойынша деректерден;
- Электронды үкімет сайтынан <http://egov.kz/cms/kk>
- <https://dfo.kz> сайтында қолжетімді компаниялардың аудиторлық есептерінен алуға болады

Бенефициар құқығы бойынша Жол картасын жүзеге асыруға сәйкес, құқықтық реформаларды жүргізуде алға басушылық бар, 2017ж. жер қойнауы туралы кодекс қабылданды. Енді, жоғарыда аталып өткендей, Кодекс жер қойнауын

²⁷ Сол жерде.

²⁸ 2017 ж. «Қазмұнайгаз» ҰК АҚ жылдық есебі.

²⁹ 2017 ж. «Самұрық-Қазына» АҚ шоғырландырылған қаржылық есептілігі.

пайдаланушыларға жер қойнауын пайдаланушыны тікелей немесе жанама бақылайтын тұлға және (немесе) ұйымдар құрамы туралы есепті ұсыну талабын бекітетін нормаларды қосты. Қазақстан Республикасының 2017 жылғы 27 желтоқсандағы «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Кодексінің 47-бабының 1-тармағына сәйкес, Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың, пайдалы қатты қазбаларды барлауға арналған лицензияның немесе өндіруге арналған лицензияның негізінде туындаған, жер қойнауын пайдалану құқығына (жер қойнауын пайдалану құқығының үлесіне) ие жер қойнауын пайдаланушы осындай жер қойнауын пайдалану құқығын берген мемлекеттік органды жер қойнауын пайдаланушының қызметін тікелей немесе жанама түрде бақылайтын тұлғалар және (немесе) ұйымдар құрамының өзгергені туралы осындай өзгеріс болған күннен бастап күнтізбелік отыз күн ішінде хабардар етуге міндетті.

Әрі Қазақстан Республикасының «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» кодексінде жанама түрде бақылау тұлғаның, ұйымның өз араларында тікелей бақылау болатын үшінші ұйым (үшінші ұйымдар) арқылы басқа ұйымды бақылау мүмкіндігін білдіреді.

ҚР ҚМ Қаржы мониторингті комитеті Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңының жобасының концепциясын құрастырды, оның шеңберінде компаниялардың барлық бенефициар меншік иелері бойынша бірыңғай базаны (тізілімді) құру қарастырылған.

Осылайша, Концепция жобасында «ФАТФ 24 және 25 ұсыныстарына сәйкес, мемлекеттер бенефициар меншік және заңды тұлғаларды бақылау туралы жеткілікті, дәл және уақытылы ақпараттың болуын қамтамасыз етуі тиіс, аталмыш ақпаратты немесе оған қолжетімділікті құзіретті органдар шұғыл ала алады. Құзіретті органдарда, жекелей алғанда, құқық қорғау органдарында негізгі ақпараттарға және тиісті тараптарда сақталатын бенефициар меншік бойынша деректерге уақытылы қолжетімділікті алу үшін барлық құзіреттіліктер болуы тиіс» делінеді.

Қазіргі кезде құзіретті органдарға мүліктің нағыз иелері мен мүддесі үшін операциялар жасалып жатқан тұлғаларды уақытылы анықтауға мүмкіндік беретін компаниялардың барлық бенефициар меншіктері (тікелей не жанама) бойынша бірыңғай база (тізілім) жоқ. Мұндай базаның болуы құзіретті органдарға әрбір компанияның нақты жеке тұлғамен «байланысын» анықтауға және күрделі корпоративтік құрылымға шын мәнінде иелік етуді анықтауға мүмкіндік береді.

Бенефициар меншік иелері туралы жеткілікті, дәл және дер кезінде ұсынылатын ақпараттың болуы елдің қаржылық жүйесінің ашықтығын арттыруға, қаржы институттары мен қаржылық емес ұйымдарды ақшаны жылыстату үшін пайдалануының алдын алуға, құзіретті органдарға бенефициар меншік иелері туралы ақпаратты дер кезінде алуға, оның ішінде салық салу мақсаттары үшін алуға мүмкіндік береді.

ФАТФ халықаралық стандарттарының жалпы сөздігіне сәйкес, бенефициар меншік иесі термині түбінде меншік құқықтарына ие немесе клиент және/немесе атынан келісім жасалып отырған жеке тұлғаны бақылайтын жеке тұлғаға (тұлғаларға) жатады. Бұл ұғымға түбінде заңды тұлға немесе құрылымды бақылауды жүзеге асыратын тұлғалар қосылады.

ФАТФ бенефициар меншік иелері туралы ақпаратты алудың ең үздік тәжірибелерін зерттеген және бенефициар меншік иесі туралы ақпаратты алудың дереккөздеріне байланысты жүзеге асырылатын үш тетікті ұсынды.

24-ұсынысты жүзеге асыру бойынша ФАТФ нұсқаулығына сәйкес, бенефициар меншік иесі туралы ақпаратты алудың үш дереккөзі бар, олар: ақпарат коммерциялық ұйым құзырында бар және оның орналасқан мемлекетіндегі белгілі бір дереккөздерге (компания немесе коммерциялық ұйым ақпаратты ұсынатын орган меңзеліп отыр) жүгінген кезде қолжетімді; заңды тұлғалар тізілімі; қолда бар мәліметтерді пайдалану: қаржы мониторингі субъектілері; басқа органдар (салықтық).

Жоғарыда көрсетілген екінші және үшінші дереккөздер бенефициар меншік туралы деректерді алу үшін қолданылып жүр, нақтырақ айтсақ, АҚК/ЛҚ туралы қолданыстағы Заңның 5-бабында қаржы мониторингі субъектісі жүргізетін клиентті тиісті тексеру аясында бенефициар меншік иесін анықтау қарастырылған. Қазақстан Республикасының Әділет министрінің 2007 жылғы 12 сәуірдегі «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу жөніндегі нұсқаулықты бекіту туралы» бұйрығымен бенефициар меншік иесі жолын міндетті толтыру қарастырылған.

Едәуір табысты халықаралық тәжірибені басшылыққа ала отырып, Қазақстан «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының кодексінде пайдаланылатын тәсілдемелерді барлық коммерциялық ұйымдарға таратуы қажет. Барлық үш ақпарат көздерінен алынатын деректерді пайдалану және салғастыру еліміздің құзіретті органдарына нақты бенефициар меншік иесі туралы едәуір шындыққа сай қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

ФАТФ 24 және 25 Ұсыныстарының талаптарын орындау үшін, Қаржы мониторингі комитеті:

1. Коммерциялық ұйымдарды (ұйым қатысушыларының тізілімін жүргізуді бағалы қағаздардың ұстаушыларының тізілімі жүйесін жүргізу бойынша қызметті жүзеге асыру лицензиясы бар, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы жүзеге асыратын ұйымдарды қоспағанда) бенефициар меншік иелері (тікелей не жанама) туралы деректерді анықтауға және сақтауға міндеттеуді;
2. Коммерциялық ұйымдарды тиісті мемлекеттік органға өзінің бенефициар меншік иелері (тікелей не жанама) туралы, оның ішінде меншік иелерінің өзгерістері туралы бірден хабар беруге, сонымен қатар, мемлекеттік органдарға коммерциялық ұйымның бенефициар меншік иелері бойынша ақпаратты жүргізу және сақтау (оның ішінде ақпаратты компания таратылғаннан кейін 5 жыл ішінде сақтау) бойынша құзіреттіліктер беру;
3. Коммерциялық ұйымдардың өзінің бенефициарлық меншік иелерінің құрамы туралы ақпаратты уақытылы ұсынбағаны үшін оларға әкімшілік өтем қолдану шараларын қарастыру ұсынады.

3.1.6. Мемлекеттің өндіруші салаларға қатысуы (2.6а, б)

Қазақстан Республикасының Үкіметінің 2011 жылғы 6 сәуірдегі №376 «Ұлттық басқарушы холдингтердің, ұлттық холдингтердің, ұлттық компаниялардың тізбесін бекіту туралы» Қаулысымен бекітілген ұлттық басқарушы холдингтердің, ұлттық холдингтердің, ұлттық компаниялардың тізімі 44 компанияны қамтиды, оның ішінде ӨСАБ үшін мынадай компаниялар маңызды:

Ұлттық басқарушы холдингтер:

1. «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» Акционерлік қоғамы.

Ұлттық компаниялар:

1. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы.
2. «Қазатомпром» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы.
3. «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы.
4. «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» акционерлік қоғамы.
5. «Қазгеология» ұлттық геологиялық-барлау компаниясы» акционерлік қоғамы.

Өндіруші салалардағы мемлекеттік қатысу негізінен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (90,09%), «Қазатомпром» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (100%), «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы³⁰ секілді компанияларды біріктіретін «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры (ҰӘАҚ) АҚ арқылы жүзеге асырылады.

4-кесте. «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ-ның компанияларға қатысу үлестері

№ р/н	Атауы	Иелік ету үлесі	
		2017 жыл	2016 жыл
1	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚМГ ҰК») және еншілес ұйымдар	90,09%	90% – 1
2	«ҚМГ Қашаған Б.В.» ЖШЖК	100,00%	100,00%
3	«Қазақстан Темір Жолы» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚТЖ ҰК») және еншілес ұйымдар	100,00%	100,00%
4	«ҚазАтомПром» ұлттық атом компаниясы» АҚ («ҚАП ҰАҚ») және еншілес ұйымдар	100,00%	100,00%
5	«Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ және еншілес ұйымдар	100,00%	100,00%

Дереккөз: «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ-ның 2017ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі.

2017 жылдың ақпанында «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ 12,969 млн. теңге сомаға жарғылық капиталға мүлкті салу жолымен ҚМГ ҰК-ға **0,0881% мөлшерінде қатысу үлесін сатып алды**, ҚМГ-ға қатысудың бақыланбайтын үлесі 4,768 млн. теңгеге азайтылды.

«Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ активтерінің басым бөлігін мұнай-газ активтері құрайды – 62% (5-кесте).

5-кесте. Самұрық-Қазына таза активтерінің құны, 2017

Сала	Үлесі	Валюта	Құндық берісте, млн.
Мұнай және газ	62,0 %	\$	17 666
Тасымал және логистика	10,6 %	\$	3 017
Электр энергетикасы	8,0 %	\$	2 269
Өнеркәсіп	7,8 %	\$	2 216
Тау-кен саласы	6,1 %	\$	1 743
Коммуникациялар	3,9 %	\$	1 126
Химия саласы	1,2 %	\$	344
Жылжымайтын мүлік	0,4 %	\$	125
Барлығы	100 %	\$	28 508

Дереккөз: 2017 ж. «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ шоғырландырылған қаржы есептілігі.

³⁰ <http://sk.kz/company/indicators>

«Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы АҚ қатты пайдалы қазбаларды барлау, өндіру, қайта өңдеу және өткізу саласында жер қойнауын пайдалану бойынша тиімді қызметті қамтамасыз ету үшін құрылған тік-біріктірілген компания болып табылады, «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ компаниялар тобына кіреді.

Еншілес ұйымдар:

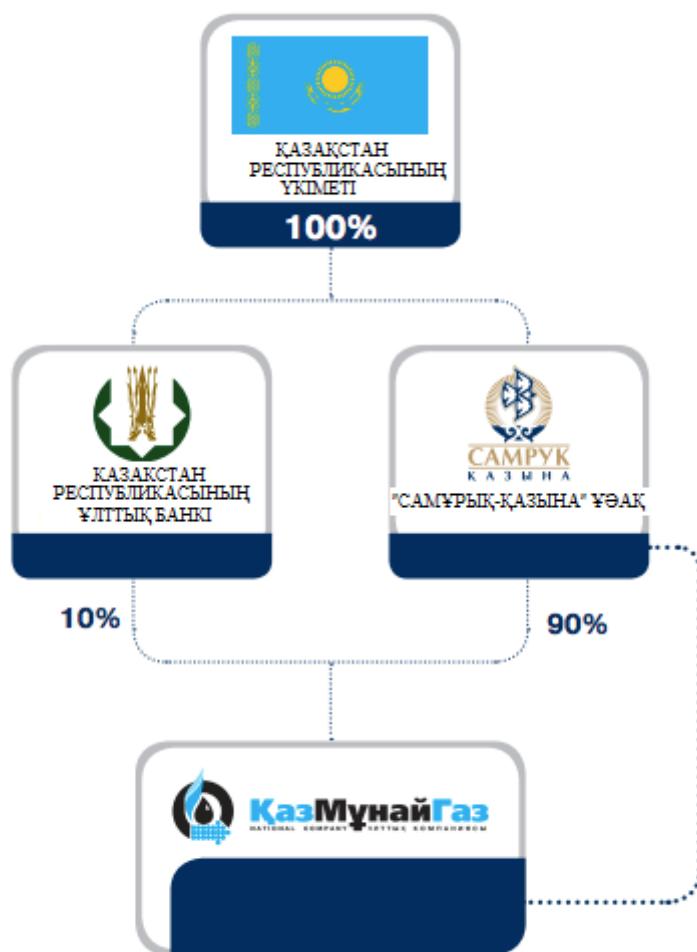
- «SiliconMining» ЖШС;
- «Масальский ГОК» ЖШС;
- «Северный Катпар» ЖШС;
- «ШалкияЦинк ЛТД» АҚ;

«Тау-Кен Самұрық» АҚ-ның 2017 жылдағы негізгі оқиғалары арасында мыналарды атап өткен жөн:

- ЕҚДБ-пен Қызылорда облысындағы Шалқия кен орнын игеру бойынша жобаны қолдау туралы келісімге қол қою. Шалқия қорғасын-мырыш кен орны – Қазақстандағы ең ірі кен орындардың бірі. Кен орнында жылына 4 млн.тонна кен өндіру жоспарланып отыр.
- «Масальское» жобасы бойынша жартылай өнеркәсіптік сынауларды аяқтау, оның қорытындысы бойынша технологиялық регламенттер құрастырылды.
- «Алайғыр» жобасы бойынша энергетикалық объектілер құрылысының және «Масальское» жобасы бойынша техника-экономикалық негіздемені құрастыруды аяқталуы.

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ («ҚМГ ҰК» АҚ) мемлекеттің мұнай-газ саласындағы мүддесін ұсынады. ҚР Энергетика министрі Директорлар кеңесінің төрағасы болып табылады. «ҚМГ ҰК» АҚ – газды барлау және өндіру, тасымалдау, маркетинг, қайта өңдеу және жүзеге асыру саласында қызметті жүзеге асыратын тік біріктірілген компания. 2017ж. соңында 191 ұйым «ҚазМұнайГаз» компаниялар тобына кіреді.

3-сурет. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-ға мемлекеттік қатысу құрылымы

4-сурет. ҚМГ ҰК еншілес компанияларына иелік ету құрылымы

Барлау және өндіру

Ұйым	Ұйым еншілеске қатынасы бойынша (ЕҰ, ТҰ, ОБҰ)	Иелік ету үлесі, %
"ҚазМұнайГаз" БӨ АҚ	ЕҰ	63.00%
"ҚазМұнайТеңіз" ТМК" ЖШС	ЕҰ	100%
"Қазақойл-Ақтөбе" ЖШС	ЕҰ	50%
"Қазақтүркмұнай" ЖШС	ЕҰ	100%
Cooperative KazMunaiGaz U.A.	ЕҰ	100%
"Каспий мұнай-газ компаниясы" ЖШС	БК	50%
"Теңізшевройл" ЖШС	БК	20%
N Block B.V.	ЕҰ	100%
"Н Оперейтинг Компани" ЖШС	ЕҰ	100%
"Урихтау Оперейтинг" ЖШС	ЕҰ	100%
"PSA" ЖШС	ЕҰ	100%
"Сатпаев Оперейтинг" ЖШС	ЕҰ	100%
"ҚМГ Қарашығанақ" ЖШС	ЕҰ	100%
"Центральная мұнай-газ компаниясы" ЖШҚ	БК	50%
"ҚМГ-Евразия" ЖШС	ЕҰ	100%
"ҚМГ-Үстірт" ЖШС	ЕҰ	100%
"Bekturly Energy operating" ЖШС	ЕҰ	50%

Тасымалдау және сақтау

Ұйым	Ұйым еншілеске қатынасы бойынша (ЕҰ, ТҰ, ОБҰ)	Иелік ету үлесі, %
"Казмортрансфлот" НМСК ЖШС	ЕҰ	100%
"ҚазТрансГаз" АҚ	ЕҰ	100%
"ҚазТрансОйл" ЖШС	ЕҰ	90%
"Қазақстан Пайплайн Венчурс" ЖШК	БК	49.90%
"КТК-К" АҚ	ҚК	19%
"КТК-Р" ЖАҚ	ҚК	19%
"ҚазРесГаз" ЖШС	ОБҰ	50%

Қайта өңдеу және маркетинг

Ұйым	Ұйым еншілеске қатынасы бойынша (ЕҰ, ТҰ, ОБҰ)	Иелік ету үлесі, %
"ҚазМұнайГаз Өнімдері" ЖШС	ЕҰ	100%
"АМӨЗ" ЖШС	ЕҰ	99.53%
ТН KazMunaiGaz N.V.	ЕҰ	100%
"ҚазМұнайГаз-Аэро" ЖШС	ЕҰ	100%
"ПМХЗ" ЖШС	ЕҰ	100%
"Caspi Bitum БК" ЖШС	ОБҰ	50%
"Karagandy CCI" ЖШС		25%
"Эр Ликид Мұнай Тех Газы" ЖШС	ТҰ	25%
KMG International N.V.	ЕҰ	100%
"КМГ-Retail" ЖШС	ЕҰ	100%

Сервис

Ұйым	Ұйым еншілеске қатынасы бойынша (ЕҰ, ТҰ, ОБҰ)	Иелік ету үлесі, %
"Каскор-Транссервис" АҚ	ҚК	12.87%
"Қазақстан-Британ техникалық университеті" АҚ	ЕҰ	100%
"ҚазМұнайГаз-Сервис" ЖШС	ЕҰ	95.30%
«KMG - Security» ЖШС	ЕҰ	100%
"Теңіз Сервис" ЖШС	ОБҰ	49.00%
"ҚМГ Құмкөл" ЖШС	ЕҰ	100%
«KMG Systems & Services» ЖШС	ЕҰ	100%
«KMG Drilling & Services» ЖШС	ЕҰ	100%
"ҚазМұнайГаз" өндіру және бұрғылау технологияларының ғылыми-зерттеу институты ЖШС	ЕҰ	100%
"АқтауОйлМаш" ЖШС		25%
"КазОйлМаш" ЖШС	ЕҰ	100%
«Professional Geo Solutions Kazakhstan» ЖШС	БК	50%
«Oil Transport Corporation» ЖШС	ЕҰ	100%
"Мұнайтелеком" ЖШС	ЕҰ	100%
"Маңғыстауэнергомұнай" ЖШС	ЕҰ	100%
«Oil Construction Company» ЖШС	ЕҰ	100%
«Oil Service Company» ЖШС	ЕҰ	100%

Дереккөз: «НК «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ http://www.kmg.kz/group_companies/structure/

«ҚМГ Барлау Өндіру» АҚ - «ҚМГ» ҰК» АҚ еншілес компаниясы, оған орналастырылған қарапайым және пұрсатты акциялардың жалпы санының 58%-ы тиесілі (31.12.2017 ж. жағдайы бойынша Компанияның жылдық есебінің деректері бойынша). «ҚМГ БӨ» АҚ көмірсутек ресурстарын барлау, игеру, өндірумен және жаңа мұнай-газ активтерін сатып алумен айналысады. Компанияның акциялары Қазақстан қор биржасында (KASE) орналастырылған, ал жаһандық депозиттік қолхаттар – Лондон қор биржасында (LSE) орналастырылған. 2017ж. желтоқсан айында ҚМГ өзінің ЖДҚ сатып алу туралы жариялады, ұсыныс бағасы – 1 ЖДҚ

үшін 14\$.³¹ Бақыланатын компания KSEP Investments BV-дегі³² 2015ж. 51%-ды 2017ж. 100%-ға, «Қазгермұнай» БК» ЖШС, «CCEL» және Ural Group Limited BVI («UGL»)-дегі үлестің 50%-ын, сонымен қатар, 33% үлесті «ПетроҚазақстан Инк»-ке (5-сурет) ұлғайтты.³³

5-сурет. ҚМГ БӨ активтерін иелену құрылымы

Дереккөз: 2017 ж. «ҚМГ БӨ» АҚ жылдық есебі

Мұнайды тасымалдауды магистральдыт құбыр бойынша ұлттық оператор – «ҚазТрансОйл» АҚ жүзеге асырады, газды тасымалдауды газ және газбен жабдықтау саласындағы ұлттық оператор «ҚазТрансГаз» АҚ жүзеге асырады, танкерлік тасымалдауды «Қазақтеңізкөлікфлоты» ұлттық теңіз кеме қатынасы компаниясы» АҚ жүзеге асырады. «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ ең ірі жұмыс берушілер қатарына жатады.

2017ж. 31 желтоқсанында «ҚазТрансОйл» АҚ акцияларының 10%-ы «Халықтық IPO» бағдарламасы шеңберінде сатып алған миноритарлық акционерлерге тиесілі. «ҚазТрансОйл» АҚ-ға қатысудың бақылау үлесі тиесілі «ҚазТрансОйл» АҚ ірі акционері болып (90%), «ҚазМұнайГаз» АҚ (әрі қарай – «ҚМГ» немесе «Бас компания») табылады.

2017ж. «ҚазТрансОйл» АҚ активтерін басқару құрылымын оңтайлапндыру мақсатында ерікті түрде еншілес компания - «BatumiTerminalsLimited» (BTL). А таратылды. «ҚазТрансОйл» АҚ BTL-ді тарату рәсімдері нәтижесінде «Батумкий нефтяной терминал» ЖАҚ және PetrotransLimited акциялар пакетінің меншік иесіне айналды.

³¹ «ҚМГ БӨ» АҚ 2017 ж. жылдық есебі

³² 2017 жылғы 15 маусымда ҚМГ БӨ MOLHungarianOilandGasPlc. («MOL») –дан 1 АҚШ долларына KSEPIInvestmentsBV («KSEP»)-ке қатысу үлесінің 49%-ын сатып алды және қазіргі таңда KSEP-ке қатысу үлесінің 100% -на иелік етеді. «ҚМГ ҰК» АҚ жылдық есебі.

³³ 2017 ж. «ҚМГ БӨ» АҚ жылдық есебі

«ҚазТрансОйл» АҚ-ға «МұнайТас» СБҚК» АҚ акциялар пакетінің 51%-ы тиесілі (қалған 49%-ы CNPC ExplorationandDevelopmentCompanyLTD-ға тиесілі) және «Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС акциялар пакетінің 50%-ы тиесілі (акциялар пакетінің қалған 50%-ы China National Oil and Gas Exploration and Development Corporation-ге тиесілі).

2017 жылғы 28 желтоқсанда жарғылық капиталында «ҚазТрансОйл» АҚ қатысу үлесінің 100% -ын қамтитын «Магистральды су таратқыш» ЖШС тіркелді.

6-кесте. «ҚазТрансОйл» 2016-2017 жж. «ҚазТрансОйл» АҚ-ға қатысу үлестері.

Атауы	Тіркеу орны	Негізгі қызметі	Қатысу үлестері	
			31 желт. 2017 ж.	31 желт. 2016 ж.
«МұнайТас» СБҚК» АҚ	Қазақстан	Мұнайды тасымалдау	51%	51%
«Қазақстан-Қытай құбыры» ЖШС (әрі қарай – «КҚК»)	Қазақстан	Мұнайды тасымалдау	50%	50%
«Batumi Terminals Limited» (әрі қарай – «BTL»)	Кипр	Мұнай және мұнай өнімдерін жөнелту, аударып тиеу және сақтау, Батуми қ. Теңіз портын және мұнай құю терминалын іске пайдалану	–	100%
«Батумский Нефтяной Терминал» ЖАҚ	Грузия	Мұнай және мұнай өнімдерін жөнелту, аударып тиеу және сақтау, теңіз портын іске пайдалану	100%	–
«Petrotrans Limited»	Біріккен Араб Әмірліктері	Мұнай және мұнай өнімдерін жөнелту	100%	–

Дереккөз: «ҚазТрансОйл» АҚ жылдық есебі

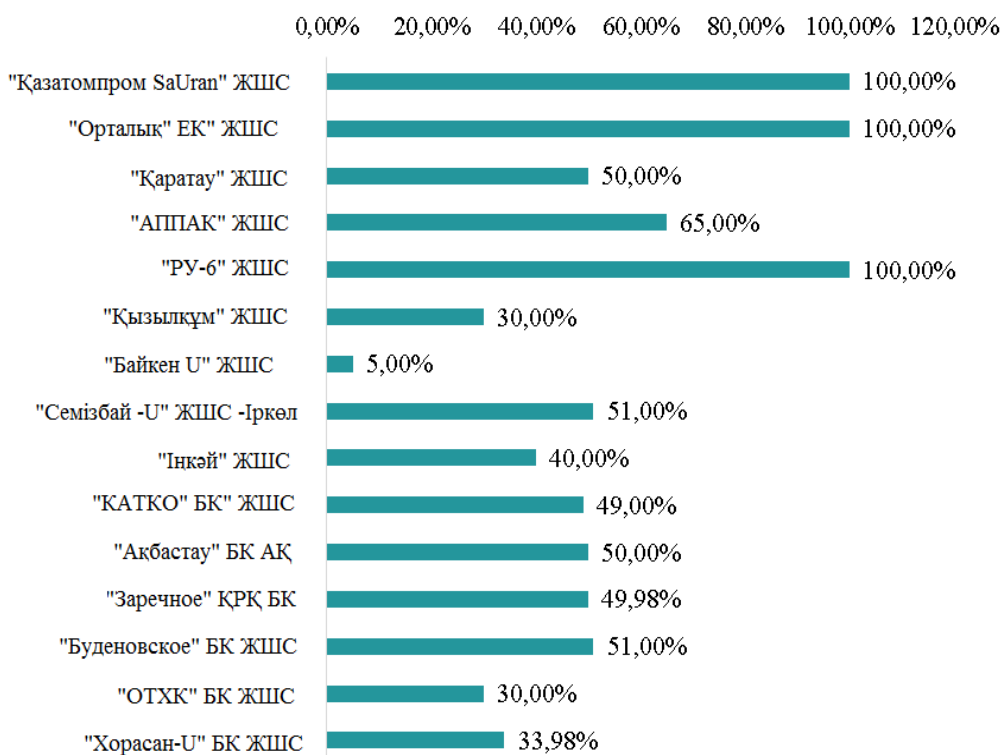
2017 ж. «ҚазТрансГаз» АҚ компаниялар тобына 12 еншілес және тәуелді компаниялар кірген болатын, олар келесідей бизнес-бағыттарда ұсынылған:

- Ресурстық базаны кеңейту: «Амангелді Газ» ЖШС, «ҚМГ Кансу Оперейтинг» ЖШС;
- Магистральды тасымалдау: «Интергаз орталық Азия» ЖШС, «Азиялық Газқұбыры» ЖШС, «Бейнеу-Шымкент газқұбыры» ЖШС, «ҚазТрансГаз-Бішкек» ЖШҚ, «АстанаГаз ҚМГ» АҚ;
- Газ тарату жүйелері бойынша тасымалдау: «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ, «ҚазТрансГаз-Тбилиси» ЖШҚ;
- Газбен сауда операциялары: «ҚазТрансГаз Өнімдері» ЖШС, «ҚазРосГаз» ЖШС;
- Өзге ЕТҰ: «Intergas Finance B.V.».

«Қазатомпром» ҰАК» АҚ ұлттық компаниясы- өндіру бойынша негізгі қызметі шетел компанияларының (AREVA, Франция; Sumitomo Corporation, Kansai Electric Power, Energy Asia Limited, Жапония; CGN, Қытай; Uranium One, Ресей; Cameco, Канада) қатысуымен жүзеге асырылатын атом энергетикасындағы ең ірі ойыншы.

Қазіргі кезде «Қазатомпром» ҰАК» АҚ сайтында уран өнімін өндіру және қайта өңдеумен айналысатын келесідей 15 еншілес және тәуелді кәсіпорындар тізімі берілген (6-сурет).

6-сурет. «Қазатомпром» ҰАК» АҚ еншілес және тәуелді компаниялары

Дереккөз: «Қазатомпром» ҰАК» АҚ <http://www.kazatomprom.kz>

БЕРЕШЕКТЕР

Самұрық-Қазына ҰӘҚ корпоративтік салық есептілігі (КСЕ) 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша компания берешектері бойынша деректерді, оның ішінде төленуі тиіс сыйақыны ашады:

Миллион теңгемен	2017 жыл	2016 жыл
Сыйақы мөлшерлемесі нақты берешектер	4,909,976	3,776,764
Сыйақы мөлшерлемесі ауытқымалы берешектер	2,006,483	1,973,964
Жиыны:	6,916,459	5,750,728
12 ай ішінде жабылуы тиіс соманы алып тастағанда	(1,516,573)	(820,570)
12 айдан кейін өтелуі тиіс сомалар	5,399,886	4,930,158
АҚШ долларымен берілген берешектер	5,507,211	4,587,544
Теңгемен бейнеленген берешектер	1,112,828	935,849
Басқа валюталарда бейнеленген берешектер	296,420	227,335
Жиыны:	6,916,459,	5,750,728

Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ, 2017 жылдағы шоғырландырылған қаржы есептілігі. 2-том

Кейбір берешек келісімшарттарының талаптары бойынша ҰӘҚ еншілес ұйымдары белгілі бір ковенанттарды сақталуы тиіс. ҰӘҚ әрбір есептік күндегі Топтың барлық берешек шарттары бойынша ковенанттардың сақталуын тексереді. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша, ковенанттар шарттары орындалмаған және есептік күнінде ковенанттарды қолданбау туралы келісім-хаттар алынған берешектердің теңгерімдік құны 227,388 миллион теңгені құрады.

Тоkyо-MitshubishiUFJ, LTD банкінен алынған берешек

2015 жылғы 30 қазанда Қор Тоkyо-Mitshubishi UFJ, LTD банкімен ҚМГ Қашаған Б.В. акцияларының 50% -ын сатып алушы үшін 1,500 миллион АҚШ доллары сомасына қарыз алу келісімін (бұдан әрі «қарыз туралы келісім») жасасты. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы қалпы бойынша негізгі қарыздың және төленуі тиіс сыйақының жалпы сомасы 497,311 миллион теңге құрады (2016 жылдың 31 желтоқсаны: 497,056 миллион теңге). Қарыз туралы келісім 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы қалпы бойынша сақталған қаржы ковенантын қамтиды. Қосымша түрде, қарыз туралы келісім бірқатар жалпы міндеттер мен шектеулерді қамтиды. Осыған байланысты, ҚМГ Қашаған Б.В.акцияларына шектеулер салу (39-ескертпе) Қарыз туралы келісімнің Қордың немесе нарықтық құны 100 миллион АҚШ долларынан (немесе кез келген басқа валютадағы эквиваленті) асатын маңызды енгілес компаниясының кез келген активтерін қамауға қоюға тыйым салу мен осындай мәселелер бойынша 40 күннен асатын анықтау жұмыстарына тыйым салуға қатысты сәйкес келмейді. Осыған байланысты, Қор Тоkyо-Mitshubishi банкі алдындағы берешектің 494,461 миллион теңге сомаға ұзақ мерзімді бөлігін қысқа мерзімді міндеттер құрамына сынаптамасын ауыстырды. 2018 жылдың 7 наурызында Қор Тоkyо-Mitshubishi банкінен осы бұзушылық бойынша босату хатын алды. Тиісінше, 2018 жылдың 07 наурызынан бастап Қор осы қарыз бойынша міндеттемелерді ұзақ мерзімді міндеттемелерге қайта сыныптама жасады.

Облигациялар шығару және жабу

«ҚМГ» ҰК және «ҚазТрансГаз» АҚ еврооблигацияларының шығарылымы төменде сипатталған.

2017 жыл ішінде «Самұрық-Энерго» АҚ 500 миллион АҚШ доллары сомасына еврооблигацияларды жабуды жүзеге асырды (жабу күніндегі баға бойынша 167,997 миллион теңгеге эквивалентті).

2017 жыл ішінде «ҚТЖ» ҰК» АҚ Мәскеу биржасында 15,000 миллион ресейлік рубль сомаға облигацияларды орналастыруды жүзеге асырды (орналастыру күніндегі бағам бойынша 83.100 миллион теңгеге эквивалентті).

Өзге қарыздар. 2017 жыл ішінде «**Бірлескен химиялық компания**» ЖШС ҚХР Мемлекеттік даму **409 млн. АҚШ доллары** сомасына (алу күніндегі бағам бойынша 134,970 миллион теңгеге эквивалентті) қарыз алды.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы қалпы бойынша, ҰӘҚ еншілес ұйымдары қимасындағы қарыздардың теңгерімдік құны төменде ұсынылған:

Миллион теңгемен	2017 жыл	2016 жыл
ҚМГ ҰК және оның еншілес ұйымдары	4,163,444	3,072,540
ҚТЖ ҰК және оның еншілес ұйымдары	1,158,981	1,086,719
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	808,453	854,533
Самұрық-Энерго және оның еншілес ұйымдары	298,527	329,179
КЕГОК және оның еншілес ұйымдары	161,789	175,099
Қазатомпром ҰАК және оның еншілес ұйымдары	121,284	127,765
Қордың өзге еншілес ұйымдары	203,981	104,893
Берілген қарыздар барлығы	6,916,459	5,750,728

Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ, 2017 ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі, 2-том.

31 желтоқсандағы қалпы бойынша **Қазақстан Республикасы Үкіметінің** берген қарыздары мыналарды қамтыған болатын:

Миллион теңгемен	2017 жыл	2016 жыл
Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі Ұлттық қордың активтері есебінен сатып алған облигациялары	719,410	796,275
Қазақстан Республикасының Үкіметінен берілген қарыздар	62,638	60,036
Қазақстан Республикасының Ұлттық банкінен берілген қарыздар		62,100
Жиыны:	782,048	918,411
12 ай ішінде төленуі тиіс соманы алып тастағанда	(5,907)	(6,231)
12 айдан кейін төленуі тиіс сомалар	776,141	912,180

Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ. 2017 ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі. 2-том

2017 жыл ішінде ҰӘҚ 239.771 миллион теңге сомаға облигацияларды толық мерзімінен бұрын жабуды жүзеге асырды.

31 желтоқсандағы қалпы бойынша өзге ұзақ мерзімді міндеттемелер мыналарды қамтыған болатын:

Миллион теңге	2017 жыл	2016 жыл
Мұнайды жеткізу шарттары бойынша алдын-ала төлем	1,109,265	1,068,819
Кепілдік шарттары бойынша міндеттемелер	29,157	36,560
Келешек кезең табыстары	25,944	22,587
Акционер алдындағы әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелер (18,5-ескертпе)	7,553	–
Мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер	101	47,413
Солтүстік-Каспий жобасында қосымша үлесті сатып алу бойынша берешек	–	250,523
Өзге қаржы міндеттемелері	2,509	–
Өзге қаржылық емес міндеттемелер	40,798	50,886
Жиыны	1,215,327	1,476,788

Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ. 2017 ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі. 2-том

ҚМГ ҰК мұнайды жеткізу шарты 2016 жылы ҚМГ ҰК тобы шикі алдын-ала төлемді алуды қарастыратын шикі мұнай мен сұйытылған газды жеткізуге ұзақ мерзімді шартты жасасты. **Топ шартты жасасқан сәттен бастап 2021 жылдың наурыз айына дейін мұнай мен сұйытылған газдың ең төменгі көлемін, шамамен 38 миллион тонна мен 1 миллион тоннаға тең болатын ең төмен көлемді жеткізеді.** Осы операция шеңберінде 2017 жылы **ҚМГ ҰК тобы** келісім бойынша шығындарды алып тастаумен **488,536 мың АҚШ доллары сомасында** (алу күніндегі бағам бойынша 159.302 миллион теңгеге эквивалентті) алдын-ала төлем алды (2016 жыл: **2,966,005 мың АҚШ доллары** немесе 1,012,020 миллион теңге). Шарт ағымдағы нарықтық баға кесімдері негізінде бағаны анықтауды қарастырады, ал алдын-ала төлем шикі мұнай мен сұйытылған газды нақты жеткізу жолымен өтеледі. Топ осы шартты Топтың күтетін болжамдары мен сату талаптарына сәйкес қаржылық емес баптарды жеткізу мақсатымен жасалған келісімшарт ретінде қарастырады.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы қалпы бойынша ҚМГ ҰК **750,000 мың АҚШ доллары** сомасына мұнайды жеткізудің алдын-ала төлемін ішінара өтеді. Алдын-ала төлем бойынша қалдыққа LIBOR + 1,85% мөлшерлеме бойынша пайыздар жыл сайын есептеледі.

2016 жыл ішінде ҚМГ Қашаған Б.В. шикі мұнайды жеткізуге ұзақ мерзімді шартты жасасты. Шарт талаптарына сәйкес, ҚМГ Қашаған Б.В. 2017 жылдың қаңтар айынан бастап 2021 жылдың желтоқсан айына дейінгі кезеңде Қашаған кен орнынан 7 миллион тоннаға тең мұнайдың ең төмен көлемін жеткізеді. 2017 жыл ішінде ҚМГ Қашаған Б.В. шикі мұнайды жеткізу шартына қосымша келісімге қол қойды. Қосымша келісімнің талаптарына сәйкес, мұнайды жеткізу мерзімі 2022 жылдың қыркүйек айына дейін ұзартылды, Қашаған кен орнынан мұнайды жеткізудің ең төменгі көлемі 11,5 миллион тоннаға дейін көбейтілді. Шарттың жаңа талаптарына байланысты, ҚМГ Қашаған Б.В. 2017 жылы Қашаған кен орнында өнділіген шикі мұнайды жеткізумен өтелетін болатын келісім бойынша шығындарды алып тастаумен 596,974 мың АҚШ доллары (алу күніндегі бағам бойынша 197.224 миллион теңгеге эквивалентті) көлемінде қосымша алдын-ала төлем алды (2016 жыл: 990,390 мың АҚШ доллары, алу күніндегі бағам 331,829 миллион теңгеге эквивалентті). Шарт ағымдағы нарықтық баға кесімдері негізінде бағаны анықтауды қарастырады, ал алдын-ала төлем шикі мұнай мен сұйытылған газды нақты жеткізу жолымен өтеледі. Шарт талаптарына сәйкес, мұнайды жеткізу 2017 жылдың қаңтар айынан басталды. ҚМГ Қашаған Б.В. осы шартты ҚМГ Қашаған Б.В.күтетін болжамдары мен сату талаптарына сәйкес қаржылық емес баптарды жеткізу мақсатымен жасалған келісімшарт ретінде қарастырады. Осы алдын-ала төлем бойынша қалдыққа ай сайын LIBOR 1м плюс 2,05% мөлшерлеме бойынша пайыздар есептеледі. Шарт талаптарына сәйкес, Компания шикі мұнайды жеткізілетін көлемдерінің ауырлатылмаған болуын қамтамасыз етуі тиіс.

2016 жыл ішінде ҰӘҚ «Нұрлы жол» бағдарламасы аясындағы мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемені мойындады. 2017 жыл ішінде мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер 4,653 миллион теңге мөлшерде мемлекеттік субсидиялар бойынша табыс сомасына азайтылды. Мемлекеттік субсидиялар бойынша табыстар дисконттың жалпы сомасына берешектер беру пайызын пайдалану арқылы есептеледі. 2017 жыл ішінде, дисконты 2016 жылы мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде мойындалған Үкіметтен берілетін қарызбен байланысты шарттардың өзгеруіне байланысты, Қор қосымша түрде мемлекеттік субсидиялар бойынша 17,237 миллион теңге сомаға табысты есептеді, сонымен қатар, мемлекеттік субсидиялар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелерді қысқа мерзімді міндеттемелерге қайта сыныптады.

Оған қоса, 2017 жыл ішінде осы бағдарлама бойынша қаражаттың бөлігін пайдаланудың арналымы өзгертілді және «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ға қайта бағытталды (18.4-Ескертпе). ағытталған қаражат мемлекеттік субсидия ретінде топтастырылмайтындықтан, 11,832 миллион теңгеге міндеттеме қарызды беру сәтінде есептен шығарылды.

Миллион теңге	2017 жыл	2016 жыл
1 қаңтардағы сальдо	47,993	–
Кезеңде алынғаны	–	52,319
Пайда мен шығындарда мойындалғаны	(33,272)	(4,326)
31 желтоқсандағы теңгерім	14,721	47,993
Минус: 12 ай ішінде төлеуге жататын сома	(14,721)	(580)
12 айдан кейін төленетін сома	–	47,413

Дереккөз: Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ. 2017 ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі. 2-том

31 желтоқсандағы жағдайы бойынша өзге ағымдағы міндеттемелер мынаны қамтитын:

Миллион теңге	2017 жыл	2016 жыл
Мұнайды жеткізу шарттары бойынша алдын-ала төлем (21-ескертпе)	332,330	249,968
Солтүстік-Каспий жобасына қатысудың бөлінбейтін үлесіндегі қосымша үлесті сатып алу бойынша берешек	272,148	271,597
Алынған аванстар және келешек кезең табыстары	180,657	123,938
Қызметкерлерге төлемдер бойынша міндеттемелер	105,810	93,139
Төлеуге жататын өзге салықтар	102,982	61,614
Клиенттердің қаражаттары	24,777	24,027
Мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер (21-ескертпе)	14,721	580
Кепіл шарттары бойынша міндеттемелер	10,378	9,551
Төлеуге жататын дивиденттер	4,077	3,965
Акционер алдындағы әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелер (18,5-ескертпе)	4,013	–
Өзге қаржы міндеттемелері	20,967	16,353
Өзге қаржылық емес міндеттемелер	45,374	38,245
Жиыны	1,118,234	892,977

Дереккөз: Дереккөз: «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ. 2017 ж. шоғырландырылған қаржы есептілігі. 2-том

Солтүстік-Каспий жобасындағы қатысудың бөлінбейтін үлесінен қосымша үлесті сатып алу бойынша берешек

2008 жылдың 31 қазанында Солтүстік-Каспий (бұдан әрі «СКЖ») жобасының барлық қатысушылары келісімге қол қойды, оған сәйкес жобаның барлық қатысушылары, ҚМГ Қашағаннан басқа, **2008 жылдың 01 қаңтарынан бастап ретроспективті түрде ӨБК-дегі ҚМГ Қашаған үлесін 8,33% -дан 16,81%-ға ұлғайту үшін пропорционал негізде жобадағы өз үлестерінің бір бөлігін ішінара беруге** келісті. ӨБК-ге қатысудың бөлінбейтін үлесін сатып алу бағасы өз құрамында негізгі қарыз сомасы **1,78 миллиард АҚШ долларын плюс жылдық пайызды** қамтиды. Жылдық пайыз LIBOR 1 м плюс 3% мөлшерлемесі бойынша есептеледі, ол жыл сайын негізгі қарыз сомасына капитализацияланады және қаржы шығындарында көрсетіледі. Жинақталған пайыздармен қоса негізгі берешек сомасы Қашаған кен орнында Қашаған коммерциялық өндірісіне («ҚКӨ») жеткеннен кейін үш тең жыл сайынғы төлемдермен төленуге жатады. 2016 жылдың 7 желтоқсанында ҚМГ Қашаған негізгі берешектің 532,265 мың АҚШ доллары (төлеу күніндегі бағам бойынша 178.335 миллион теңгеге эквивалентті) көлеміндегі ССК бойынша бірінші траншты және жинақталған пайыздардың 247,820 мың АҚШ долларын (төлеу күніндегі бағам бойынша 83.032 миллион теңгеге эквивалентті) төледі. 2017 жылдың 10 тамызында ҚМГ Қашаған негізгі берешектің 532,265 мың АҚШ доллары (төлеу күніндегі бағам бойынша 177,039 миллион теңгеге эквивалентті) көлеміндегі ССК бойынша екінші траншты және жинақталған пайыздардың 272,172 мың АҚШ долларын (төлеу күніндегі бағам бойынша 90,549 миллион теңгеге эквивалентті) төледі. Үшінші төлем 2018 жылдың 1 қарашасында төленеді. 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы қалпы бойынша ӨБК-дегі қатысудың сатып алынған бөлінбейтін үлесінің 2,54% мөлшердегі үштен бір бөлігі басқа қатысушылар пайдасына міндеттемені толық төлегенге дейін енгізілді. 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы қалпы бойынша, осы берешектің амортизацияланған құны 272,148 миллион теңге

(2016 жылдың 31 желтоқсаны: 522,120 миллион теңге) құрады. Қаржы міндеттемелерінің теңгерімдік құны олардың 2017 жылдың және 2017 жылдың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша әділ құнына теңестіріледі.

2017 жылдың 31 желтоқсанындағы қалпы бойынша, 65,629 миллиард теңге сомадағы Самұрық-Қазына ҰӘҚ бірқатар берешектеріне Қазақстан Республикасының Үкіметі кепілдік берді (2016 жылғы 31 желтоқсан: 76,155 миллион теңге).

2017 жылдың 19 қаңтарында «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (әрі қарай-Компания) ұстаушысы «Қазақстан даму банкі» АҚ табылатын шығарылған облигациялар бойынша ішінара өтеуді жүзеге асырды. Өтеу сомасы 5 006 615 мың теңге сомадағы сыйақыны қосқанда, 22 568 510 мың теңгені құрады.

2017 жылдың қаңтар айында «АМӨЗ» ЖШС («ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ еншілес ұйымы) негізгі берешекті және «Қазақстан даму банкі» АҚ-дан алынған берешектер бойынша сәйкесінше 21 093 млн. теңге және 9 756 млн. теңге сомаға сыйақыны төледі.

2017 жылдың 17 ақпанында «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ белгіленген тәртіпте 1 296 788 қарапайым акцияларды орнатты. Төлем ретінде жалпы сома 12 968 млн.теңгеге Компания газқұбырларын және оларға шектес құрылыстарды және 1,3 мың теңге мөлшерде қаражат құралдарын алды (21.02.2017ж. есептелді).

2017 жылдың 19 сәуірінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ көлемі 10,5 миллиард АҚШ долларын құрайтын орташа мерзімді жаһандық ноталарды шығарудың ағымдағы бағдарламасы аясында Компания және Kazmunaigaz FinanceSub B.V. (еншілес ұйым) шығарған жалпы көлемі 2,75 миллиард АҚШ доллары көлемінде (854 315 млн.теңгеге эквивалентті) еврооблигациялардың шығарылымдарын орналастыру үдерісін аяқтады. 2017 жылдың 18 және 27 сәуірінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Самұрық-Қазынаға 18,4 млрд.теңге сомада қосымша пайызсыз қарыз ұсынды. 2017 жылдың сәуір-мамыр айлары ішінде Компания 35 042 млн.теңгені құрайтын жалпы сомада еврооблигациялар бойынша сыйақылар төлеуді жүзеге асырды.

Солтүстік Каспий бойынша өнімді бөлу туралы келісімге қатысу үлесінің 8,48% -ын сатып алу мақсатында жасалған 2008 жылдың 31 қазанында жасалған сатып алу-сату шарты (ССШ 2008) бойынша міндеттемелердің екінші траншын өтеу үшін қаражат құралдарын тарту мақсатында, 2017 жылдың 04 тамызында ҚМГ Қашаған Б.В. және VitolS.A. компаниясы арасында 2016 жылдың 29 қарашасында жасалған мұнай жеткізілімдерін аванстау бойынша келісім сомасын арттыру туралы қосымша келісімге қол қойылды. 2017 жылдың 10 тамызында ҚМГ Қашаған Б.В. 600 млн.АҚШ доллары көлемінде аванстың қосымша сомасын алды және ССШ 2008 бойынша міндеттердің екінші траншын (негізгі берешек және есептелген сыйақы) 804,4 млн.АҚШ доллары сомасында мерзімінен бұрын жапты.

26 қыркүйекте «ҚазТрансГаз» АҚ 10 жыл айналым мерзіміне жалпы номиналды көлемі \$750 млн. құрайтын еврооблигацияларды 4,4%. Табыстылық мөлшерлемесімен табысты түрде орнатты. Мақсатты пайдалануы – берешекті қайта қаржыландыру.

2017 жылдың желтоқсан айында ҚМГ ҰК-ның «ҚМГ Қашаған Б.В.» ЧКОО-дағы акциялардың 50%-ын кері сатып алуға опционын орындау мерзімі 2018-2020жж.-дан 2020-2022жж. ауыстырылды.

7-сурет. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ қарыздарының өтелуі

Берешек: қарыздар мен еврооблигациялар, 2017ж. соңы.

2017ж. соңында несиелер ҚМГ ҰК берешегінің 29%-ын құрайды, ал облигациялар 71% құрайды.

Қарыздың 95%-ы АҚШ долларында, қалғаны теңгемен деноминацияланған.

Берешектің мөлш. 75%-ы нақты, 25%-ы - өзгермелі

2017ж.соңындағы жағдайы бойынша жалпы сомасы 2,75 млрд.АҚШ долл.еврооблигациялардың 3 шығарылымы шықты; Купондар бойынша мөлшерлемелер 3,875%- 5.75% аралығында.

2018ж.мамыр айындағы берешекті өтеу профилі

(млн.АҚШ долл)

2017 ж. «ҚазТрансГаз» АҚ ТМД бойынша корпоративтік эмитенттер арасында 4,4% тарихи ең төмен табыстылықпен және Ирландия қор биржасы («ISE») мен Қазақстан қор биржасындағы («KASE») листингпен 10 жылға айналым мерзімімен, жалпы номиналды көлемі \$750 млн.еврооблигацияларды сәтті түрде орналастырды. Салыстыру ретінде, 2017ж. Наурыз айында «Газпром» БАҚ АҚШ долларында деноминацияланған, 4,95% табыстылық мөлшерлемесі бойынша жалпы номиналды көлемі \$750 млн. 10-жылдық еврооблигацияларды орналастырды, бұл 55 bps-ке (базистік пунктiге) «ҚазТрансГаз» АҚ орналастыру бойынша мөлшерлемесінен асады;

«Интергаз Орталық Азия» АҚ 2007ж. шығарылған \$600 млн.-нан қалған сома \$128 млн.-ға еврооблигацияларды табысты түрде жапты.; «Интергаз Орталық Азия» АҚ жалпы сомасы \$220 млн.-ға ЕҚҚДБ алдындағы ұзақ мерзімді валюта міндеттемелерін қазақстандық теңгеге табысты түрде конвертациялады, бұл «Интергаз Орталық Азия» АҚ валюта тәуекелдерінің төмендеуін қамтамасыз етті;

«ҚазТрансГаз» АҚ бірлескен кәсіпорны мен TransAsiaGasPipelineLtd (CNPC еншілес ұйымы), «Бейнеу-Шымкент газқұбыры» ЖШС банктер синдикаты Қытай Даму банкі мен Қытай Лимитэд Банкі алдында \$400 млн мөлшерде міндеттемелерді ішінара мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды;

«ҚазТрансГаз» АҚ өзінің басты ұйымы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алдында алдында сумму \$350 млн. сомаға міндеттемелерді мерзімінен бұрын жабуды жүзеге асырды;

2017 жылы «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ ЕҚҚДБ-дан «ҚазТрансГаз» АҚ-ға ұсынылған несиелік желі шеңберінде Маңғыстау, Ақтөбе және Қостанай облыстарында инвестициялық бағдарламаларды жүзеге асыруға бағытталған 14,3 млрд.теңге сомаға қаражатты игерді. Модернизациялау және газдандыру нәтижесінде аймақты табиғи газбен апатсыз газбен жабдықтау қамтамасыз етілетін, тарату газ құбырларының өткізу қабілеттілігі ұлғайтылатын, өндірістік шығындар азайтылатын болады.

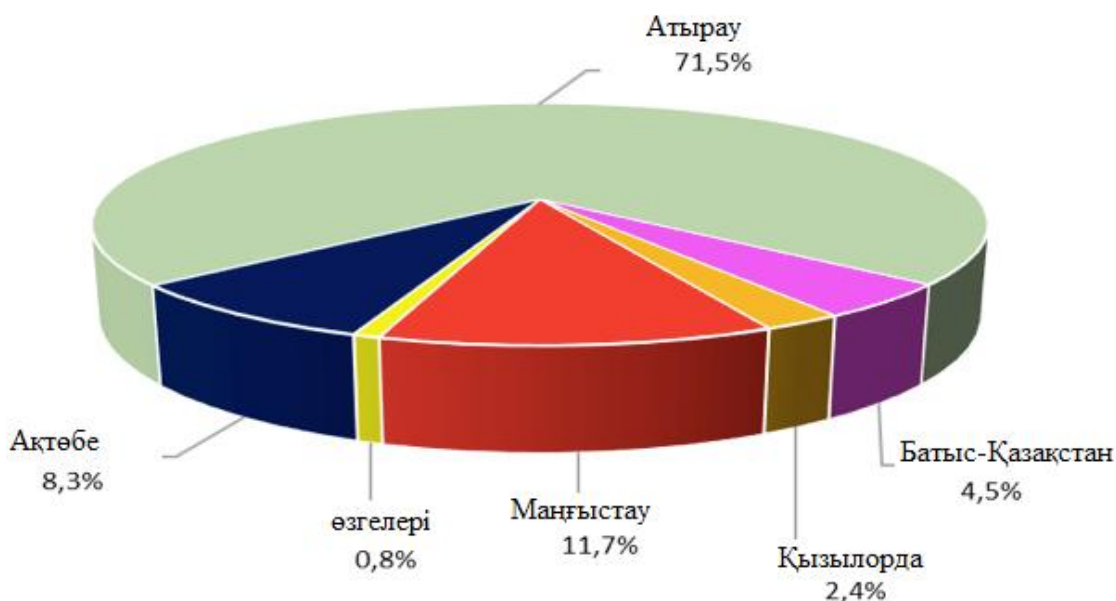
3.2. Өндіруші салаларға шолу жасау

3.2.1. Мұнай-газ секторы: қорлар, геологиялық барлау (3.3), өндіру (3.5a) және экспорт (3.5b)

ҚОРЛАР

Қазақстан Республикасындағы мұнайдың теңгерімдік қорлары 4,8 млрд.тонна құрайды. Олардың басым бөлігі Атырау (71,5%) және Маңғыстау (11,7 %) облыстарында шоғырланған (8-сурет). Қалған қорлар еліміздің Батыс, Орталық, Шығыс және Оңтүстік аумақтарының бес облыстары бойынша шоғырланған. Көмірсутектердің негізгі барланған қорлары Каспий маңы, Солтүстік-Үстірт-Бұзашы, Оңтүстік-Маңғыстау-Үстірт және Оңтүстік-Торғай, Шу-Сарысу шөкпе бассейндерінде шоғырланған.

8-сурет. Облыстар бойынша мұнайдың алынатын теңгерімдік қорларының бөлінуі, %

Дереккөз: ҚР ИДМ геология және жер қойнауын пайдалану комитеті

2017 жылдың 1 қаңтарындағы жағдай бойынша Мемлекеттік теңгерім 277 кен орны бойынша алынатын мұнай қорларын есепке алған, оның ішінде 7-уінде қорлар тек теңгерімделген. 263 теңгерімдік кен орындарында жер қойнауын пайдалануда қорлары 4745,0 млн. тонна (Қазақстан Республикасы қорларының 99%-ы) құрайтын 256 объекті болды. Игеруге 4507,5 млн. тонна қорлар тартылды (Қазақстан Республикасы қорларының 94%-ы). Қалған кен орындары мен учаскелер консервацияда болды және жалпы қорға кірген болатын. Жалпы қор 51,5 млн. тонна құрайды және 76 объектіні қамтитын (кен орындары мен кен орындары учаскелерін).

Мұнай қорының 90%-нан астамы 15 ірі кен орындарында – Теңіз, Қашаған, Қарашығанақ, Өзен, Жетібай, Жанажол, Қаламқас, Кеңкияқ, Қаражанбас, Құмкөл, Солтүстік Бұзашы, Әлібекмола, Орталық және Шығыс Прорва, Кенбай, Королевское кен орындарында шоғырланған.

7-кесте. А+В+С1 категориялы қорлары 30 млн. тоннадан асатын мұнайдың негізгі кен орындары (өндіру бойынша деректер жер қойнауын пайдаланушылардың есептіліктерінен алынады)

Жер қойнауын пайдаланушылар	Кен орындары	01.01.2017 ж. алынатын қорлар	
		А+В+С1	
		Барлығы	ҚР қорларынан %
«Теңізшевройл» ЖШС	Теңіз (М)	1028,3	33,1
	Королевское (М)	68,08	2,2
Норт Каспиан Оперейтинг Компани Б.В.	Қашаған (М)	823,6	26,5
«Өзенмұнайгаз» АҚ	өзен (Карамандыбасты қоспағанда) (ГМ)	108,2	3,5
«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ	Қаламқас (ГМ)	59,4	1,9
	Жетібай (МГК)	52,7	1,7
«Бұзашы Оперейтинг LTD»	Солтүстік Бұзашы (ГМ)	63,6	2,0
«Қаражанбасмұнай» АҚ	Қаражанбас (ГМ)	43,1	1,4
«Қарашығарақ «Петролеум Оперейтинг Б.В.» ЖШС	Қарашығанақ (МГК)	176,1	5,7
«СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ	Жаңажол (МГК)	81,3	2,6
	Солтүстік Тұрба	55,5	1,8
«Қазақойл Ақтөбе» ЖШС	Әлібекмола (МГК)	33,7	1,1
«ПҚҚР» АҚ	Құмкөл (М)	15,9	0,5
«Қазгермұнай» БК» ЖШС	Ақшабұлақ Орт.	18,1	0,6
Барлығы:		2628,1	84,6

Дереккөз: ҚР ИДМ геология және жер қойнауын пайдалану комитеті

2017 жылы 20 - 100% аралығында 2007 жылдың деңгейі өндіру өсімі жүзеге асты, осылайша газды өндіру - 100%-ға, мұнайды өндіру - 20 %-ға өсті. Осы жылдары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары нәтижесінде алынған қорлар өсімі өтелген қорлардың орнын өтемеді.

BP Statistical Review of World Energy деректері бойынша, 2017 жылдың соңында мұнайдың расталған 3,9 миллиард тонна қорлары бойынша, Қазақстан дүние жүзіндегі мұнай қорының 1,8% -на иелік етеді.³⁴ Келешекте Қазақстан халықаралық нарықтың елеулі ойыншысы болып табылады. British Petroleum бағамы бойынша жыл соңындағы жағдай бойынша қорлар деңгейі мен 2017 жылдағы өндіру деңгейі бойынша, «Reserves-to-production (R/P) ratio» 44,8 жылды құрайды – бұл осы уақыт өткеннен кейін мұнай қорлары аяқталады. Өндіру деңгейінің өсімі 2015ж. 49,3 құраған R/P-дің азаюына алып келеді.

Мұнай бойынша болжамдық ресурстар шамамен 18 млрд.тонна құрайды, оның ішінде Каспий теңізінің қазақстандық бөлігінде – 10 млрд.тонна бос газ және мұнайда ерітілгені – шамамен 11 трлн. м³ газ бар.

Газ конденсатының қорларының басым бөлігі ең ірі кен орны – Қарашығанақта шоғырланған – 74%. British Petroleum бағамы бойынша, жыл соңындағы жағдайы бойынша газдың қорлар деңгейі мен 2017ж. өндіру деңгейінде, «Reserves-to-production (R/P) ratio» 42,2 жылды құрайды – бұл осынша жылдан кейін газдың

³⁴BP (2017), Statistical Review of World Energy. June 2018

қорлары аяқталатындығын білдіреді.³⁵ Газды өндірудің өсімі R/P – дің 2015 жылдағы 75,7 жылдан айтарлықтай түсуіне алып келді.

Көмірлердің барланған қорлары 34,1 млрд. тонна құрайды, оның ішінде тас көмірлер-21,1 млрд. тонна (оның ішінде 12 млрд. тонна коксталатыны) және 13 млрд. тонна қоңыр көмір. Қорлар саны мен Қазақстан Республикасының көмірді жылдық өндіру көлемдері бойынша Қазақстан Республикасы әлемде 8 және 10 орындарды тиісінше алып отыр.

Тас көмірлердің негізгі қорлары Республиканың Орталық және Солтүстік аймақтарында шоғырланған –Қарағанды, Екібастұз, Теңіз-Қоржынкөл тас көмір бассейндері және бірнеше жеке кен орындары. Қоңыр көмірлердің негізгі қорлары Торғай (7,5 млрд. тонна) қоңыр көмір бассейнінде, салыстырмалы түрде шағын қорлары Павлодар облысында (Майкөбен бассейні), Ақтөбе облысында (Мамыт кен орны), Алматы облысында (Төменгі іле бассейні) және басқа облыстарда барланған.

Мемлекеттік теңгерім 5 көмір бассейнінің және 49 кен орнының қорларын есепке алған. Бөлінген қорда Қарағанды (7238 млн. тонна) және Екібастұз (9367 млн. тонна) тас көмір бассейнінің және 22 жеке кен орнының, оның ішінде 10 қоңыр көмір және 12 тас көмір кен орындарының қорлары есепке алынған. Қазіргі кезде 5 көмір бассейні және 14 кен орны игеруге тартылған, олардың басым көпшілігі ашық әдіспен өңделеді.

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БАРЛАУ

Геологиялық зерттеулердің бүкіл кешені:

- Қазақстан Республикасы аумағындағы геологиялық зерттелу деңгейін арттыруға;
- Пайдалы қазбалардың басым түрлері бойынша (тау-кен аудандарының минералды-шикізат базасын өндіру) республиканың аймақтарының минералды-шикізат базасын толтыру және ұлғайтуға;
- Елдің ұлттық, экологиялық және энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және шетел инвесторлары үшін Қазақстан Республикасының инвестициялық тартымдылығын ұлғайтуға бағытталған.

КСШ жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар шеңберінде (ЛКТ орындау) 2012-2016жж. инвестициялар 4600 млрд. теңге құрады, оның ішінде геологиялық барлауға–702,9 млрд. теңге; 42 КСШ кен орындары алғаш рет 2012-2016жж.Мемлекеттік теңгерімге қойылды.

2012-2016жж. КСШ бекітілген қорларының өсімі: мұнай – 449,6 млн. тонна, газ – 181,5 млрд. текше м, конденсат – 92,7 млн. тонна.

2017 жылы геологиялық барлау қарқынының өсуіне байланысты ҚМГ геологиялық барлау жұмыстарына (ГБЖ) күрделі шығындар көлемін ұлғайтты.

2017 жылы ГБЖ жер қойнауын пайдаланудың негізгі аймақтарында – Атырау, Маңғыстау және Қызылорда облыстарының барлау алаңдарында, Урихтау Оперейтинг, Маңғыстаумұнайгаз, Қазақойл Ақтөбе, Бектұрлы Энерджи, Амангелді газ, Өзенмұнайгаз, Ембімұнайгаз және ПетроҚазақстан кәсіпорындарында, сонымен қатар, Сәтпаев Оперейтинг және Жамбыл Петролеум теңіз объектілерінде жүргізілді.

³⁵BP (2017), Statistical Review of World Energy. June 2018

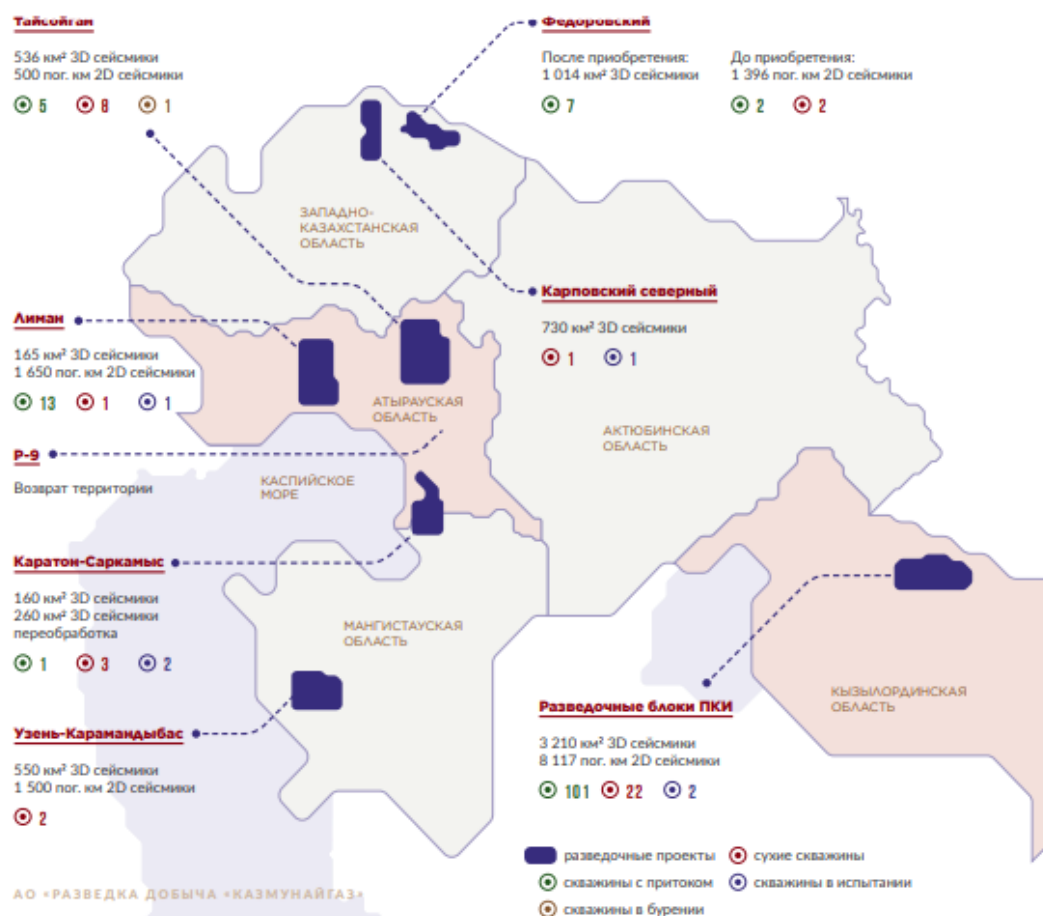
ҚМГ объектілерінде геологиялық барлаудың жаңа технологиялары белсенді түрде енгізілуде. Осылайша, 2017 жылы бірқатар жобаларда жаңа төмен жиілікті дірілдеткіштер және жоғары рұқсат бергіш кең азимуттық сейсмосбарлау қолданылды. Технология Жетібай, Бектұрлы Шығыс және Өзен-Қарамандыбас объектілерінде жоғары сапалы деректерді алып апробациялады. Алынған деректердің қорытындысы бойынша, барлау ұңғымаларының орнын белгілеу нүктелері анықталады.

ҚМГ БӨ Атырау, Маңғыстау және Батыс Қазақстан облыстарындағы барлау алаңдарында геологиялық барлау жұмыстарының бағдарламасын жүргізіп келеді.

2017 жылы Компания Маңғыстау облысында да геологиялық барлау жұмыстарын жалғастырды (2016 жылы басталған болатын). Өткен ғасырдың 60-жылдарының басынан Өзен және Қарамандыбас кен орындарына төселу тереңдігі бкм-ден асатын юраға дейінгі түзілістерді зерттеу мақсатымен шектес аумақта кең ауқымды 3D-сейсмосбарлау жұмыстары жүргізілді, оның перспективалығы бұрындары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері бойынша болжанған болатын.

Компания жоғарыда аталған жобалармен тоқтаған жоқ және өнеркәсіптік перспективалығына өзіндік және тәуелсіз бағалау нәтижелері бойынша сатып алу мақсатымен баға беру және сынамалы іске пайдалану сатысында мұнай-газ кен орындарының геологиялық және геофизикалық материалдарын зерттеу бойынша жұмыстарды белсенді жалғастырып келеді.

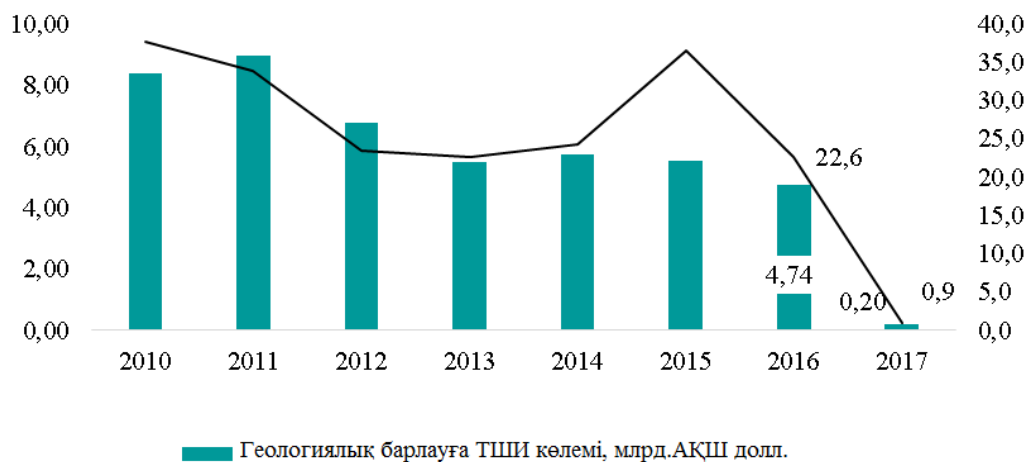
9-сурет. 2017ж. 31 желтоқсандағы қалпы бойынша ҚМГ БӨ геологиялық-барлау жобалары

Дереккөз: 2016 ж. «ҚМГ БӨ» АҚ жылдық есебі.

2017 ж. ЭЫДҰ-мен 8 жыл ортақ жұмыстан кейін Қазақстан ЭЫДҰ Инвестициялар комитетінің қауымдасқан мүшесіне айналды³⁶.

10-сурет. Геологиялық барлау мен іздестірулерді жүргізу бойынша қызметке ТШИ жиынтық ағыны

Дереккөз: ҚР Ұлттық банкі

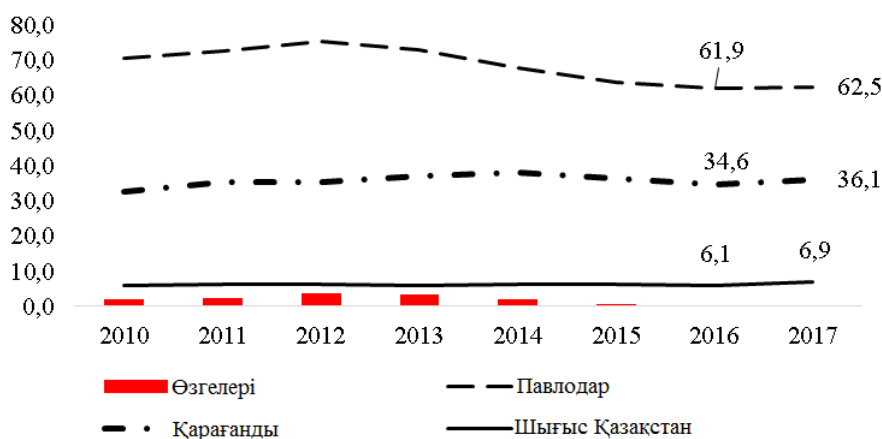
³⁶<http://mid.gov.kz/ru/pages/doklad-ministra-po-investiciyam-i-razvitiyu-rk-zhenisa-kasymbeka-na-otchetnoy-vstreche-pered>

ӨНДІРУ

Көмірді өндіру

2017 ж. тас көмірді өндіру 2016 ж.салыстырғанда 3%-ға өсті және 106,2 млн. тонна құрады, оның ішінде өндірудің 58,8%-ы Павлодар облысымен (0,9%-ға өсім), 34,0% – Қарағанды облысымен (4,4%-ға өсім) және 6,5% – Шығыс Қазақстан облысымен (12,6%-ға өсім) қамтамасыз етілген. Соңғы бірнеше жыл ішінде Павлодар облысында тас көмірді өндіру көлемінің азаю байқалуда, осылайша 2017 ж. 2012 жылмен салыстырғанда 20,5%-ға азаю байқалса, Қарағанды, Шығыс Қазақстан облыстарында тас көмір өндірісі өсуде (11-сурет). Ақмола, Алматы және Жамбыл облыстарында тас көмірдің өте шағын көлемі өндіріледі (6-Қосымша).

11-сурет. 2010-2017 жж.аймақтар қимасында тас көмірді өндіру, млн. тонна

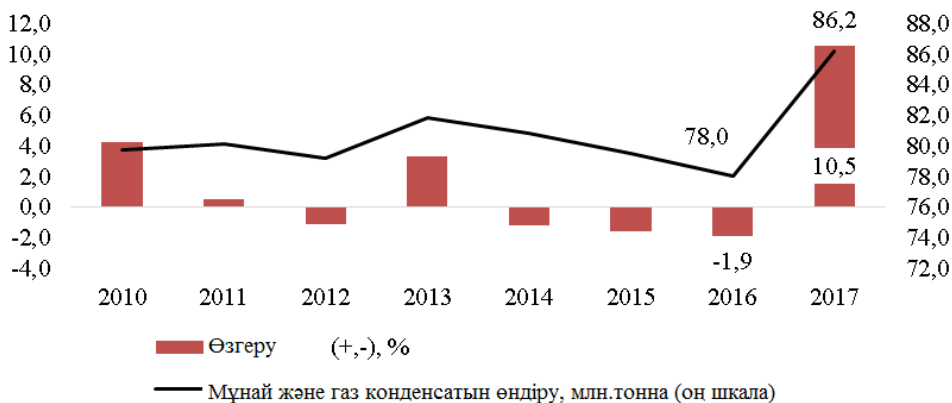

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

Мұнай мен газ конденсатын өндіру

ҚР ҰЭМ Статистика комитеті мен ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, 2017ж. мұнайды, оның ішінде газ конденсатын өндіру көлемі 2016 жылмен салыстырғанда 10,5%-ға өсті және 86,2 млн. тонна құрады, оның ішінде 72,9 млн. тонна шикі мұнай және 13,3 млн. тонна газ конденсаты. 2016 ж. 78,0 млн. тонна мұнай және газ конденсаты өндірілді (2015 жылмен салыстырғанда 1,9%-ға төмендеу).

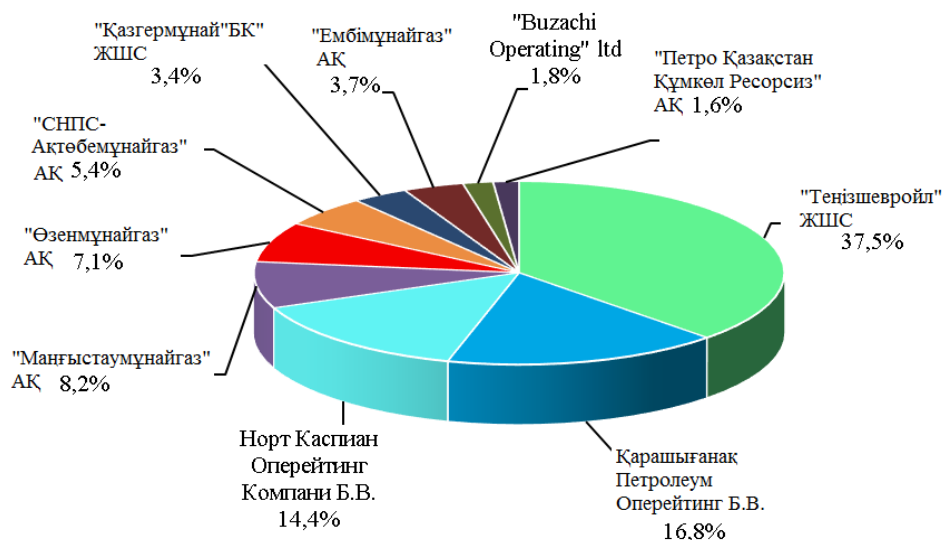
12-сурет. 2007- 2017 жж. мұнай мен газ конденсатын өндіру қарқыны

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, 2017 жылдың желтоқсан айында үш ең ірі компанияға мұнай мен газ конденсатын өндірудің жалпы көлемінен 68,7% келеді. Шикі мұнай мен газ конденсаты нарығының үштен бір бөлігінің астамын «Теңізшевройл» ЖШС алып отыр – 37,5%, одан кейінгі орында Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В түр – 16,8%. Өндіру көлемі бойынша үшінші орында Норт Каспиан Оперейтинг Компани Б.В.түр –14,4% (13-сурет).

13-сурет. Мұнай мен газ конденсатын өндірудің негізгі көлемін қамтамасыз еткен компаниялар (2017 ж.желтоқсан айындағы деректер),%

Дереккөз: ҚР Энергетика министрлігі

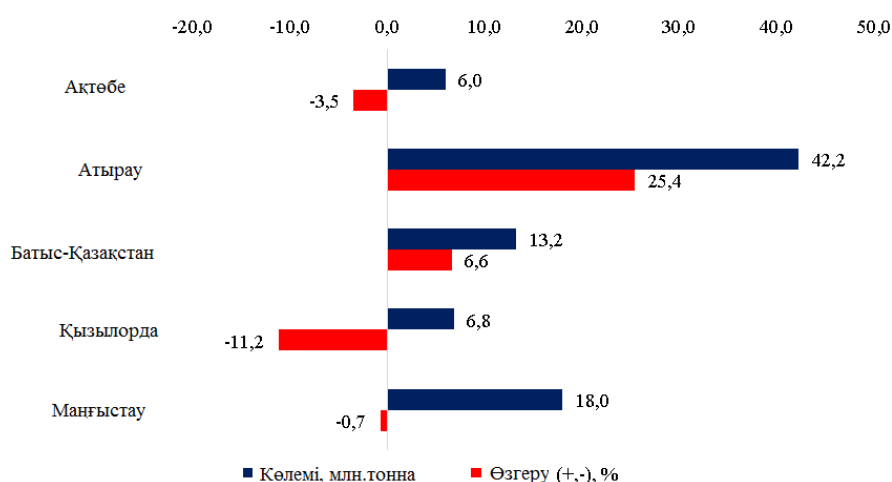
2017 ж. Атырау облысында мұнай мен газ конденсатын өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 25,4%-ға, 42,2 млн.тоннаға дейін өсті және Батыс Қазақстан облысында–6,6%-ға, 13,2млн. тоннаға дейін өсті. Қалған аймақтарда төмендеу байқалады: Маңғыстау облысында–0,7%-ға, 18,0 млн. тоннаға дейін, Ақтөбе облысында–3,5%-ға, 6,0 млн. тоннаға дейін және Қызылорда облысында – на 11,2%-ға, 6,8 млн. тоннаға дейін (6-Қосымшаны қараңыз).

2017 ж. өндірудің негізгі өсімі Теңіз (28,7 млн. тонна) және Қарашығанақ (12,5 млн. тонна) кен орындарында өндірістің өсуімен байланысты, сонымен қатар, Қашаған кен орнындағы (8,2 млн. тонна) тұрақты өсім байқалуда. Қызылорда облысындағы өндірістің қысқаруы игерілетін кен орындарының сарқылуымен және суланудың артуымен байланысты.

2018 ж. мұнайды өндіру жоспары 87 млн. тонна құрайды. Негізгі өсім Қашаған есебінен күтіледі. Қашағандағы өндіру жоспары 11 млн. тонна құрайды. Бұл ретте игерудің кеш сатысымен және осы кен орындарының табиғи сарқылуымен байланысты Ақтөбе және Қызылорда топтарының кен орындарында өндірудің төмендеуі күтіледі³⁷.

³⁷ҚР Энергетика министрінің 2017 жылдағы қызмет қорытындысы және 2018ж. арналған міндеттер туралы Министрліктің алқа мәжілісіндегі сөзі.<https://www.zakon.kz/4911798-vystuplenie-ministra-energetiki-rk.html>

14-сурет. 2017 ж. аймақтардағы мұнай мен газ конденсатының өсу қарқыны мен өндіру көлемі

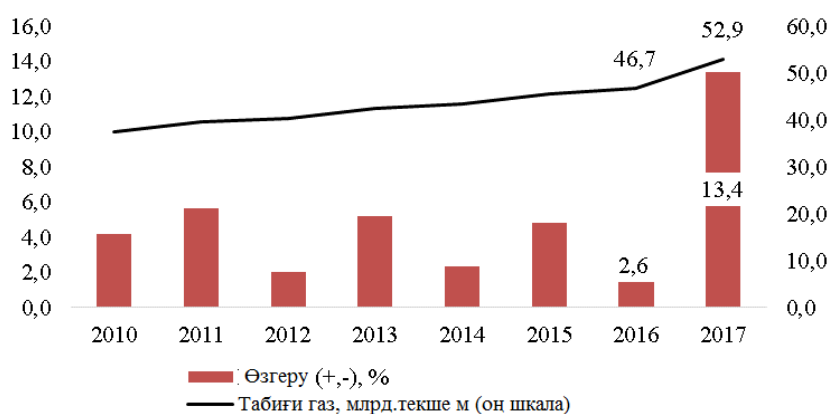
Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

Мұнай өндірісіне ең көп салымды Атырау облысының кәсіпорындары енгізді— мұнай мен газ конденсатын өндірудің жалпы көлемінен 49,0%, Маңғыстау облысы— 20,9% және Батыс-Қазақстан облысы —15,3% енгізді (14-сурет).

Табиғи газды өндіру

ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің деректері бойынша, 2017ж. табиғи газды өндіру 52,9 млрд. текше м³⁸ құрады, 2016ж.салыстырғанда 13,4%-ға өсім болды.

15-сурет. Табиғи газды өндіру, млрд.текше м

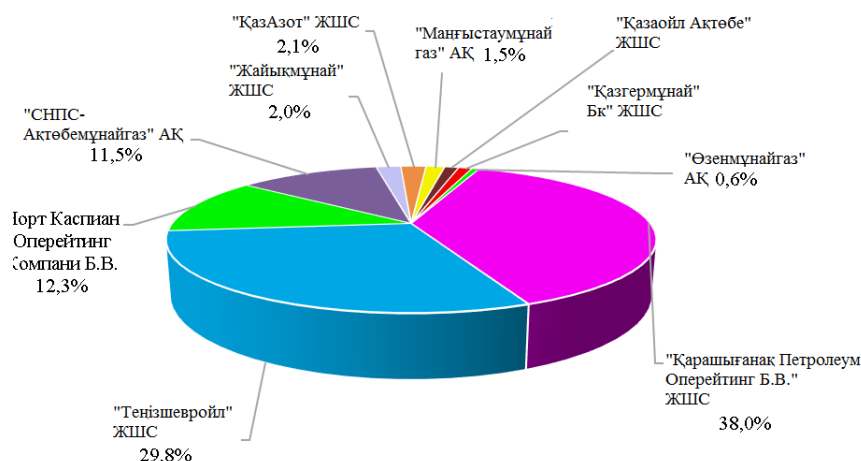

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

2017ж. желтоқсан айындағы деректер бойынша, газды өндіру бойынша Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В. көшбасшы болып тұр— 38,0%, «Теңізшевройл» ЖШС— 29,8%, Норт Каспиан Оперейтинг Компани Б.В —12,3% және «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ тұр— 11,5%. Осы компаниялардың үлесіне табиғи газды өндірудің жалпы көлемінен 91,6% келеді.

³⁸ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, табиғи газды өндіру көлемі— 52,9 млрд. текше м.

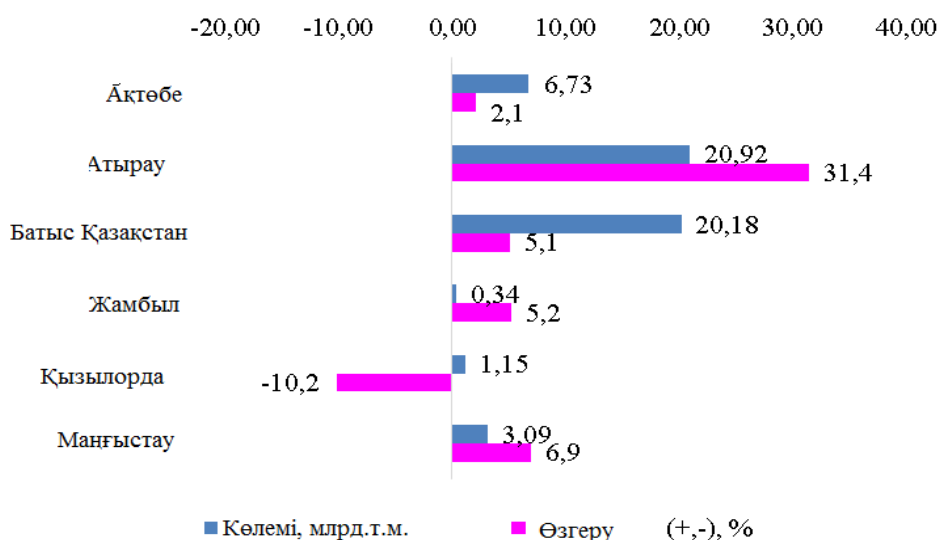
16-сурет. Табиғи газды өндірудің негізгі көлемін қамтамасыз еткен компаниялар (желтоқсан 2017 ж.), %

Дерекөз: ҚР Энергетика министрлігі

2017 ж. табиғи газды өндіру Қызылорда облысынан басқа барлық аймақтар бойынша ұлғайды, Қызылорда облысында өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 10,1%-ға, 1,28 млрд. текш. м-ден 1,15 млрд. текш. м-ге дейін қысқарды. Атырау облысында 20,9 млрд. текш. м табиғи газ өндірілді, 2016 жылмен салыстырғанда 31,4%-ға өсім, Батыс Қазақстан облысында – 20,2 млрд. текш. м (5,1%-ға өсім), Ақтөбе облысында – 6,7 млрд. текше м (2,2%-ға өсім), Маңғыстау облысы бойынша – 3,1 млрд. текш. м (7,0%-ға өсім) анықталды (17-сурет және 6-Қосымша).

17-сурет. 2017 ж. аймақтардағы табиғи газды өндіру көлемі және өсу қарқыны

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

Аймақтық қимада, Атырау облысының табиғи газды өндіруге үлесі 2016ж. 34,1%-дан 2017ж. 39,9%-ға өсті, ал Батыс Қазақстан облысының салымы 2016ж. 41,2%-дан 2017ж. 38,5%-ға түсті. Сонымен қатар, Ақтөбе облысының салымы да– 2016ж. 14,1%-дан 2017ж. 12,8% -ға төмендеді.

Өндірудің бағалық берілісі келесі екі кестеде берілген.

8-кесте. 2016-2017 жж. өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтер) өндіру көлемі, млн. теңге

Атауы	Өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтер) өндіру көлемі, млн. теңге		Өзгеріс, 2017 ж. 2016 жылға %-бен
	2017 жыл	2016 жыл*	
Өнеркәсіп	22 790 209	19 038 243	7,3
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп және карьерлер игеру, оның ішінде	11 568 785	9 397 794	9,3
Көмір мен лигнит өндіру	292 079	232 703	5,2
Шикі мұнай мен табиғи газды өндіру	9 202 733	7 409 929	10,6
<i>Шикі мұнайды өндіру</i>	8 994 914	7 293 085	10,5
<i>Табиғи газды өндіру</i>	207 819	116 844	12,6
Металл кенді өндіру	1 188 391	989 193	7,5
<i>Темір кен өндіру</i>	244 024	194 828	7,0
<i>Түрлі-түсті металл кенді өндіру</i>	944 368	794 365	7,6
Тау-кен өндіруші өнеркәсіптің басқа салалары	191 988	175 869	10,6
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп саласындағы техникалық қызметтер	693 593	590 100	2,9
Өңдеуші өнеркәсіп, оның ішінде	9 400 848	8 058 165	5,6
Негізгі асыл және түрлі-түсті металлды өндіру	2 531 768	2 239 582	6,3

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

9-кесте. 2016-2017 жж. өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтер) өндіру көлемі, құндық берілісте аймақтар бойынша, млрд. теңге

Атауы	Өнеркәсіптік өнімді (тауарлар, қызметтер) өндіру көлемі, млрд. теңге		Өзгеріс, 2017 ж. 2016 жылға %-бен
	2016 жыл	2017 жыл	
Өнеркәсіп			
Қазақстан Республикасы	19026,8	22790,2	19,8
Ақмола	455,6	561,3	23,2
Ақтөбе	1291,1	1597,1	23,7
Алматы	681,9	795,7	16,7
Атырау	4495,5	5508,2	22,5
Батыс Қазақстан	1567,0	1914,5	22,2
Жамбыл	341,3	374,0	9,6
Қарағанды	1947,7	2318,4	19,0
Қостанай	599,4	764,3	27,5
Қызылорда	669,2	731,4	9,3
Маңғыстау	1887,6	2316,2	22,7
Оңтүстік Қазақстан	789,0	832,1	5,5
Павлодар	1370,4	1778,4	29,8
Солтүстік Қазақстан	198,0	240,5	21,5
Шығыс Қазақстан	1506,6	1581,5	5,0

Астана қ.	454,4	573,9	26,3
Алматы қ.	772,1	902,5	16,9
Тау-кен өнеркәсібі және карьерлерді игеру			
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп және карьерлерді игеру	9397,6	11568,8	23,1
Ақмола	69,2	55,0	-20,6
Ақтөбе	822,4	954,1	16,0
Алматы	13,9	12,1	-12,5
Атырау	3948,9	4931,0	24,9
Батыс Қазақстан	1388,6	1690,3	21,7
Жамбыл	36,0	43,6	21,2
Қарағанды	209,4	287,8	37,5
Қостанай	236,5	296,0	25,2
Қызылорда	515,1	583,8	13,3
Маңғыстау	1613,9	2037,1	26,2
Оңтүстік Қазақстан	216,9	152,7	-29,6
Павлодар	202,7	340,4	67,9
Солтүстік Қазақстан	3,2	2,1	-34,9
Шығыс Қазақстан	121,1	182,7	50,9
Көмір және лигнит өндіру			
Қазақстан Республикасы	232,7	292,1	25,5
Ақмола	0,4	0,9	94,3
Алматы	0,1	0,2	25,3
Жамбыл	0,0	0,1	4,9
Қарағанды	110,6	145,0	31,1
Қостанай		0,0	
Павлодар	103,7	123,6	19,2
Шығыс Қазақстан	17,8	22,3	25,5
Шикі мұнай мен табиғи газды өндіру			
Қазақстан Республикасы	7409,9	9202,7	24,2
Ақтөбе	541,6	596,1	10,1
Атырау	3763,1	4716,8	25,3
Батыс Қазақстан	1276,2	1614,8	26,5
Жамбыл	7,3	13,2	81,8
Қызылорда	415,6	476,4	14,6
Маңғыстау	1398,6	1776,4	27,0
Шығыс Қазақстан	7,6	9,0	18,6
Шикі мұнайды өндіру			
Қазақстан Республикасы	7293,1	8994,9	23,3
Ақтөбе	538,5	543,4	0,9
Атырау	3759,4	4686,9	24,7
Батыс Қазақстан	1205,6	1543,0	28,0
Жамбыл	1,1	1,2	12,1
Қызылорда	415,0	475,9	14,7
Маңғыстау	1373,4	1744,5	27,0
Шығыс Қазақстан	0,1	0,0	-27,5

Табиғи газды өндіру			
Қазақстан Республикасы	116,8	207,8	77,9
Ақтөбе	3,1	52,7	1592,9
Атырау	3,7	30,0	713,1
Батыс Қазақстан	70,6	71,9	1,8
Жамбыл	6,2	12,0	93,5
Қызылорда	0,6	0,5	-9,7
Маңғыстау	25,2	31,9	26,7
Шығыс Қазақстан	7,5	8,9	19,0
Металл кен өндіру			
Қазақстан Республикасы	989,2	1188,4	20,1
Ақмола	47,2	37,2	-21,1
Ақтөбе	217,7	247,8	13,8
Алматы	0,1	0,1	-21,2
Жамбыл	4,4	3,3	-24,5
Қарағанды	78,9	111,8	41,7
Қостанай	210,2	264,7	25,9
Қызылорда	51,0	40,1	-21,3
Оңтүстік Қазақстан	204,8	138,5	-32,4
Павлодар	90,6	206,0	127,4
Солтүстік Қазақстан	0,1	0,2	169,6
Шығыс Қазақстан	84,2	138,7	64,6
Темір кен өндіру			
Қазақстан Республикасы	194,8	244,0	25,3
Ақмола	2,4	3,0	24,4
Ақтөбе	1,2	1,4	18,8
Алматы	0,1		
Қарағанды	16,6	24,8	48,7
Қостанай	173,7	214,4	23,4
Оңтүстік Қазақстан			
Шығыс Қазақстан	0,8	0,4	-44,4
Түрлі-түсті металл кендерін өндіру			
Қазақстан Республикасы	794,4	944,4	18,9
Ақмола	44,7	34,2	-23,6
Ақтөбе	216,5	246,4	13,8
Алматы	0,0	0,1	278,7
Жамбыл	4,4	3,3	-24,5
Қарағанды	62,3	87,1	39,9
Қостанай	36,5	50,3	37,8
Қызылорда	51,0	40,1	-21,3
Оңтүстік Қазақстан	204,8	138,5	-32,4
Павлодар	90,6	206,0	127,4
Солтүстік Қазақстан	0,1	0,2	169,6
Шығыс Қазақстан	83,5	138,2	65,6
Тау-кен өндіруші өнеркәсіптің басқа салалары			
Қазақстан Республикасы	175,7	192,0	9,3
Ақмола	16,3	11,5	-29,1

Ақтөбе	15,6	24,1	54,9
Алматы	12,2	10,1	-17,7
Атырау	54,4	58,9	8,1
Батыс Қазақстан	0,9	0,9	-0,9
Жамбыл	21,9	25,6	17,1
Қарағанды	9,0	11,0	22,0
Қостанай	20,7	22,5	8,9
Қызылорда	1,9	2,3	18,9
Маңғыстау	4,5	4,5	0,1
Оңтүстік Қазақстан	5,2	5,3	1,3
Павлодар	5,8	8,0	38,5
Солтүстік Қазақстан	1,1	1,4	27,6
Шығыс Қазақстан	6,1	5,8	-4,9
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп саласындағы техникалық қызметтер			
Қазақстан Республикасы	590,1	693,6	17,5
Ақмола	5,3	5,3	0,2
Ақтөбе	47,5	86,1	81,1
Алматы	1,4	1,8	31,0
Атырау	131,3	155,3	18,3
Батыс Қазақстан	111,5	74,5	-33,1
Жамбыл	2,4	1,4	-41,6
Қарағанды	10,9	20,0	83,4
Қостанай	5,6	8,8	58,1
Қызылорда	46,6	65,0	39,5
Маңғыстау	210,8	256,2	21,6
Оңтүстік Қазақстан	6,9	8,9	29,8
Павлодар	2,7	2,8	5,2
Солтүстік Қазақстан	2,0	0,5	-75,2
Шығыс Қазақстан	5,3	6,9	29,9
Негізгі асыл және түрлі-түсті металды өндіру			
Қазақстан Республикасы	2239,5	2531,8	13,0
Ақмола	110,5	205,9	86,4
Алматы	2,2	4,5	101,2
Жамбыл	15,2	19,3	26,7
Қарағанды	592,7	694,8	17,2
Қостанай	33,2	50,3	51,5
Қызылорда	44,5	31,4	-29,6
Оңтүстік Қазақстан	52,8	59,9	13,5
Павлодар	279,1	315,6	13,1
Солтүстік Қазақстан	0,2	0,1	-50,6
Шығыс Қазақстан	927,0	933,5	0,7
Астана қ.	152,8	191,4	25,3
Алматы қ.	29,2	25,1	-14,0

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

ЭКСПОРТ

КӨМІРСУТЕКТЕР ЭКСПОРТЫ

Тас көмір экспорты

2017 ж. тас көмір экспорты 2016ж.салыстырғанда нақты көлемде де (15,8%-ға, 27,5 млн. тоннаға дейін), құндық көлемде де (1,5 есе) өсті. Ресейге тас көмір экспортының жалпы көлемінен 77,4% келеді. Сонымен қатар, Финляндия, Қырғызстан мен Швейцарияға қазақстандық көмір экспорты да өсуде (10-кесте). Көмір өндіруші аймақтар – Павлодар және Қарағанды облыстары – тас көмірдің негізгі экспорттаушылары (6-Қосымша).

10-кесте. Мемлекеттер бойынша тас көмір экспорты

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017 ж. 2016 жылмен салыстырғанда, %	
		көлем	млн. АҚШ долл.	көлем	млн. АҚШ долл.	көлемі бойынша	құны бойынша
Тас көмір	мың тонна	27501,9	448,9	23751,8	296,7	15,8	51,3
Қырғызстан		1080,2	18,7	967,5	17,6	11,6	6,3
Ресей		21291,8	259,4	19376,3	175,5	9,9	47,8
Украина		404,4	54,6	591,5	53,3	-31,6	2,4
Финляндия		3 450,3	51,4	2 062,2	31,6	67,3	62,4
Швейцария		760,7	48,6	296,1	11,5	2,6 есе	4,2 есе
Өзгелері		1275,2	64,8	754,3	18,7	69,0	3,5 есе

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті, ҚМ мемлекеттік кірістер комитеті

Мұнай және газ конденсатының экспорты

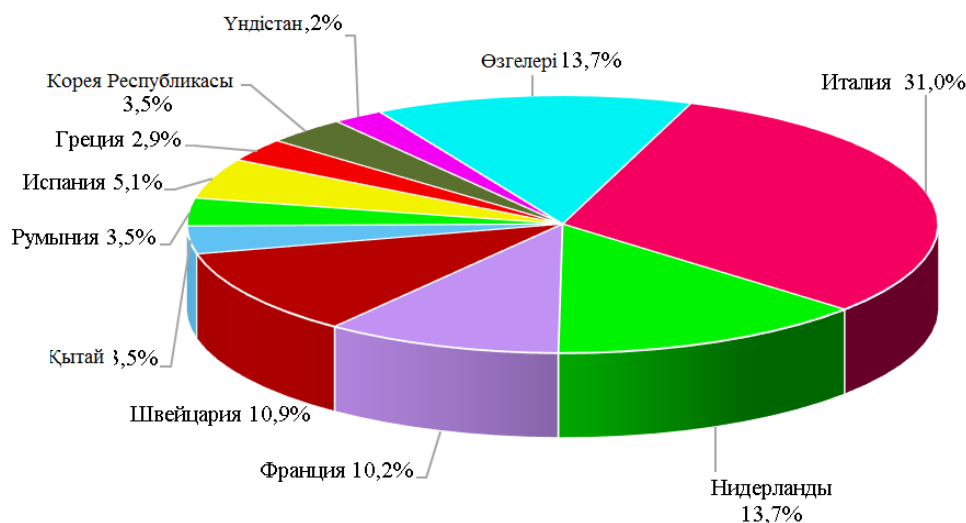
2016 ж. желтоқсан айында (Вена, Австрия) ОПЕК мемлекеттері мен ОПЕК-ке кірмейтін мемлекеттердің министрлік мәжілісі өтті, оған 25 мемлекет, оның ішінде 14 ОПЕК қатысушы мемлекеттері мен картельге кірмейтін 11 мемлекет (Қазақстан, Ресей Федерациясы, Әзірбайжан, Бахрейн, Боливия, Экваториалық Гвинея, Малайзия, Мексика, Оман, Судан және Оңтүстік Судан) қатысты. Қорытындысы ретінде, мемлекеттер мұнайды өндірудің жиынтық көлемін тәулігіне 1,8 млн.баррельге төмендету есебінен мұнайдың әлемдік нарығындағы тепе-теңдікті ұалпына келтіру рәсімін жылдамдату келісіміне келді. Бұл келісім 2017ж. 1 қаңтарынан бастап күшіне енді. Келісім ұзарту мүмкіндігімен 2017ж. бірінші жарты жылдығына жасалған болатын. 2017 жылдың мамыр айында оның әрекет ету мерзімі 9 айға -2018 жылдың наурыз айының соңына дейін ұзартылды.

2017ж. мұнайды өндіруді қысқарту туралы ОПЕК+ келісімі шеңберіндегі мәміле мұнай нарығындағы ұсынысты теңдестіруге және мұнай бағасын көтеруге мүмкіндік берді. Нәтижесінде, ЕІА деректері бойынша, шикізаттың әлемдік нарықтарында 2017ж. Brent мұнайы үшін орта баға бір баррель үшін 54,25 долл. құрады (2016 ж. – баррель үшін 43,64 долл.).

ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің және ҚР ҚМ мемлекеттік кірістер комитетінің деректері бойынша 2017 ж. мұнай мен газ конденсатының экспорты 68,7 млн. тонна құрады, бұл 2016 жылмен салыстырғанда 10,5%-ға көп, оның ішінде ЕБДҰ елдеріне 131,9 мың тонна құрады, бұл 2016 жылдан 19,9%-ға көп, сонымен қатар, 3,6 млн. тонна мұнай өнімдері мен 16,8 млрд. текше м. табиғи газ экспортталды. Әлемдік нарықтардағы шикі мұнай бағаларының өсуінің арқасында шикі мұнай экспортынан түскен табыстар 26,6 млрд. долл. жетті– өсім 37,8% болды (жылға жыл). ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, мұнай экспорты 69,8 млн. тонна немесе 2016ж.112,4% құрады.³⁹ (айырмашылық 1,1 млн. тонна).

³⁹Энергетика министрі Қ.А.Бозымбаевтың баспасөз конференциясындағы тезистері. 22.01.2018 ж. <http://www.zakon.kz/4904094-tezisy-ministra-energetiki-k-a.html>

18-сурет. 2017ж. мұнай және газ конденсаттарын импорттаушы топ 10 мемлекет, %

Дереккөз: Статистика комитеті, Мемлекеттік кірістер комитеті

2017ж. мұнайды өндіруді қысқарту туралы ОПЕК+ келісімінің шеңберіндегі мәміле мұнай нарығындағы ұсынысты теңдестіруге және мұнай бағаларын арттыруға мүмкіндік берді.

11-кесте. Мемлекеттер бойынша мұнай және газ конденсаты экспорты

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016жылмен салыст.,%	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі бойынша	құны бойынша
Шикі мұнай және газ конденсаты	мың тонна	68715,3	26587,4	62 174,1	19295,7	10,5	37,8
Белорусь		64,2	21,4	44,3	12,6	44,9	69,8
Ресей		66,2	16,1	64,7	12,3	2,3	30,9
Өзбекстан		182,9	75,4	136,8	51,4	33,7	46,8
Болгария		444,6	157,7	203,2	66,0	2,2 p	2,4 p
Греция		1 998,6	799,6	2 594,7	789,4	-23,0	1,3
Үндістан		1 527,4	619,1	500,7	177,8	3,1 p	3,5 p
Испания		3 484,4	1 380,2	2 937,8	911,1	18,6	51,5
Италия		21 283,4	8 450,7	21 865,3	7 306,2	-2,7	15,7
Қытай		2 357,1	853,4	3 240,9	876,5	-27,3	-2,6
Корея Республикасы		2 375,5	956,0	270,6	93,6	8,8 p	10,2 p
Литва		1 320,1	515,8	671,1	186,7	96,7	176,3
Мальта		499,2	191,0	125,2	48,5	4,0 p	3,9 p
Нидерланды		9 424,1	3 643,7	7 850,6	2 376,5	20,0	53,3
Польша		927,7	350,7	317,0	99,1	2,9 p	3,5 p
Португалия		1 518,6	596,0	1 122,5	355,3	35,3	67,7
Румыния		2 409,2	878,7	2 829,5	811,4	-14,9	8,3
Түркия		469,5	180,1	535,2	175,8	-12,3	2,4
Франция		7 029,8	2 806,0	5 000,0	1 572,8	40,6	78,4
Хорватия		723,9	288,7	118,8	31,8	6,1 p	9,1 p
Швейцария		7 459,4	2 633,2	7 556,8	2 065,9	-1,3	27,5
Жапония		833,9	339,4	678,8	210,7	22,8	61,1
Өзгелер		2 497,2	909,7	3 645,3	1 115,5	-31,5	-18,4

Дереккөз: Статистика комитеті, Мемлекеттік кірістер комитеті

Табиғи газ экспорты

ҚР ҰӘК Статистика комитетінің және ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетінің деректері бойынша, 2017ж. табиғи газ экспорты 25,6 млрд. текше м құрады, бұл 2016 жылдан 18,5%-ға көп. Құндық берілісте табиғи газ экспорты 1,6 млрд. АҚШ долларына жетті, бұл 2016 жылмен салыстырғанда 23,9%-ға көп. Бұл 2017ж. Қазақстанның экспорттан түсімдерінің жалпы көлемінің 3,3%-ын құрайды.

Энергетика министрлігінің деректері бойынша, 2017ж. газ экспорты 17,3 млрд. текше м құрады немесе 2016 жылғы көрсеткіштен 26,3%-ға көп болды (8,3 млрд. текше м. айырмашылық).

2017 ж. табиғи газды Украинаға жеткізу көлемдері 2016ж. салыстырғанда 53,4%-ға өсті және 9,0 млрд. м³-қа жетті, Швейцарияға жеткізу көлемі –37,1ға (5,5 млрд. м³) өсті. Дәл осы кезеңде Польшаға табиғи газды жеткізу көлемі 10,8 есе, 220,4 млн. м³-қа дейін қысқарды.

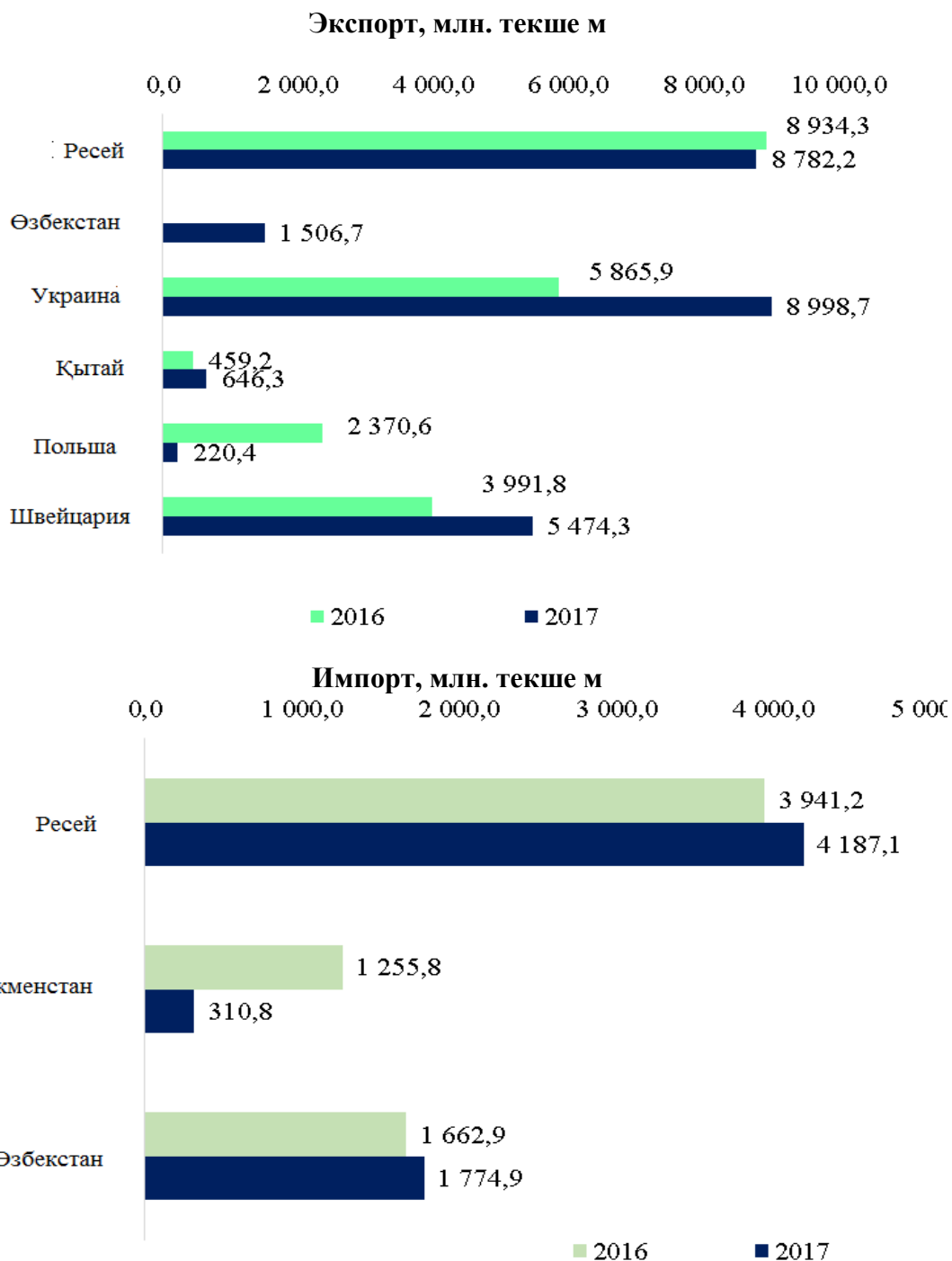
ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, 2017ж. Қытайға газды экспорттау көлемі 1,1 млрд. м³ құрады.⁴⁰ ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетіне сілтеме жасалатын ҚР ҰӘМ Статистика комитетінің деректері бойынша, Қытайға табиғи газды экспорттау көлемі 2016ж. 459,2 млн. куб. м-ден 2017ж. 646,3 млн. куб. м. дейін, 40,7%-ға өсті. Яғни табиғи газды 2016-2017жж. жиынтықты экспорттау көлемінің өзі 1,1 млрд. м³ құрайды.

2017 жылы газ құбыры жүйесінің қосымша қуаттылықтарының, нақты айтсақ, «Бейнеу-Бозой-Шымкент» газқұбырының және Қазақстан-Қытай газқұбырының «С» желісінің іске пайдаланылуына байланысты, Қытайға газды экспорттаудың техникалық мүмкіндігі пайда болды. 2017 ж. бірінші рет қазақстандық газ «ҚазТрансГаз» АҚ мен «Petro China International Company Limited» компаниясы арасында қол қойылған Шарттың шеңберінде Қытайға экспорттала бастады. Жылына 5 млрд. текше м. көлемде газды жеткізу шарты жасалды. ҚХР-ға газды жеткізу көлемін жылына 10 млрд. текше м дейін ұлғайту бойынша келіссөздер жүргізілуде. Бұл отандық компаниялардың табыстарын және бюджетке түсімдерді арттыруға мүмкіндік береді. Осылайша, республикамыздың тарихында балама экспорт мүмкіндігі пайда болды.

2017 ж. Ресейге табиғи газ экспорты шамалы төмендеді – 2016ж. салыстырғанда 1,7%-ға төмендеді және 8,8 млрд. текше м. құрады. 2017 ж. Өзбекстанға 1,5 млрд. текше м. табиғи газ экспортталды.

⁴⁰Энергетика министрі Қ.А.Бозымбаевтың баспасөз конференциясындағы тезистері. 22.01.2018 ж. <http://www.zakon.kz/4904094-tezisy-ministra-energetiki-k-a.html>

19-сурет. 2016-2017 жж. табиғи газ экспорты мен импорты

Дереккөз: ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитеті

Ішкі нарықты газбен қамтамасыз ету мақсатында 2006 жылдың 27 желтоқсанында «Газпром» ААҚ, «Узбекнефтегаз» ҰХК және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ арасында өзара газды жеткізу туралы Келісімге қол қойылды. Келісімге сәйкес, газ импорты толығымен (19-сурет) Қарашығанақ экспортымен бағасы бойынша және тең көлемде «свопталады». Келісім аясында жыл сайын Қарашығанақ кен орнының газын Қазақстан Республикасының оңтүстігі мен Қостанай облыстарына өзара жеткізу келісімшарттары жасалады⁴¹.

⁴¹Мұнай және газ министрі С.Мыңбаевтың 2012ж. қорытындысы бойынша министрлік алқасындағы баяндамасы. 2013 жылдың 28 қаңтары.

2007 ж. бастап өзара жеткізулер арқылы «КазРосГаз» ЖШС ҚР ішкі нарығына газ жеткізілімдерін жүзеге асырады. «КазРосГаз» пайдаланған өзара жеткізуді қамтамасыз ету тетігіне Қостанай облысы тұтынатын ресейлік газды, Қазақстанның оңтүстік өңірлері тұтынатын өзбекстандық және түркмендік газдарды Келісімнің күзіретті тараптары «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және «Газпром» ААҚ келісімнен өткізген және Қазақстан Республикасының үкіметі бекіткен нақты бағалар бойынша қайта өңделген қарашығанақ газының балама көлемдерімен ауыстыру жолымен қол жеткізіледі.

20-сурет. «КазРосГаз» ЖШС газды жүзеге асырудың негізгі сұлбалары

Дереккөз: <http://kazrosgas.org/rus/devatelnost/realizaciya-gaza-na-vnutrenniy-rinok/>

Жыл сайын Келісім шеңберінде «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және «Газпром» ААҚ айырбастау операциялары бойынша газ көлемі мен бағасы көрсетілетін, газ саласындағы ынтымақтастық мәселелері бойынша жиналыс хаттамасына қол қояды.

Газбен өзара алмасу бойынша жүзеге асырылатын келісім бағасын белгілеу туралы

Өзбекстан Республикасы Қазақстан Республикасы шекарасына жеткізілетін өзбек газының және Ресей Федерациясы Қазақстан Республикасы шекарасына жеткізілетін ресей газының тең көлемін қарсы жеткізу жолымен Қазақстан Республикасының ішкі нарығын 2017 жылы газбен қамтамасыз ету үшін «КазРосГаз» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі «Газпром» ашық акционерлік қоғамы уәкілеттік берген «GAZPROM Schweiz AG» ұйымымен жасасатын мәмілелер бойынша газдың бағасы Қазақстан Республикасы Ресей Федерациясы шекарасы, «Александров Гай» газ өлшеу станциясы DAP шартымен 4,9 млрд. текше метрге дейін көлемдегі Қарашығанақ кен орнының өңделген газына – 1000 текше метрі үшін 3660 ресейлік рубль баға болып баға белгіленсін;

Дереккөз: ҚР Үкіметінің 2017ж. 31 мамырдағы №320 Қаулысы. Қаулы 2017ж. 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді. <http://adilet.zan.kz/rus/docs/P1700000320/links#from>

12-кесте. Мемлекеттер бойынша табиғи газ экспорты, млн м³

Тауар, негізгі алушы мемлекеттер атауы	2017 ж.		2016 ж.		2017 ж. 2016-ға салыстырғында, %	
	көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі бойынша	құны бойынша
Табиғи газ тектес күйінде	25628,6	1590,7	21621,8	1283,7	18,5	23,9
Ресей	8782,2	149,6	8934,3	120,2	-1,7	24,5
Өзбекстан	1 506,7	118,0				
Украина	8 998,7	853,2	5 865,9	504,3	53,4	69,2
Қытай	646,3	67,6	459,2	72,4	40,7	-6,7
Польша	220,4	32,9	2 370,6	274,7	-90,7	-88,0
Швейцария	5 474,3	369,5	3 991,8	312,0	37,1	18,4

Дереккөз: ҰЭМ Статистика комитеті, ҚМ Мемлекеттік кірістер комитеті

Табиғи газ экспорты 2017ж. 25,6 млрд. текше м.кұрады, оның ішінде Ресейге – 8,9 млрд. текше м., Украинаға – 9,0 млрд. текше м (барлық дерлік өсім Украинаға келді), Өзбекстанға – 1,5 млрд. текше м, Швейцарияға – 5,5 млрд. текше м, Қытайға – 0,6 млрд. текше м., Польшаға– 0,2 млрд. текше м.кұрады (6-Қосымша).

3.2.2. Тау-кен секторы: қорлар, геологиялық барлау (3.3), өндіру (3.5a) және экспорт (3.5b)

ҚОРЛАР

Қазақстанда мемлекеттік теңгерім минералды шикізаттың 102 түрі бойынша пайдалы қазбалардың қорын, оның ішінде қатты пайдалы қазбалардың 40 түрлері бойынша қорларды есепке алады.

Игерілетін негізгі пайдалы қазбалардың басым бөлігі бойынша 2017 жылы 2007 жылдың деңгейіне 8%-15%-дан бастап 100-326% аралығында өндіру көлемінің өсуі байқалды. Әсіресе уран өндірісі (326%), мыс өндірісі (47%), қорғасын өндірісі (25%), алтын өндірісі (19%) артты. Осы жылдары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары нәтижесінде алынған қорлар өсімі жабылған қорлардың орнын өтей алмайды (темір, марганец, мыс және алтынды қоспағанда). Оған қоса теңгерімнің соңғы жылдары есепке алған мыс, алтын, темір мен марганец қорлары, негізінен, төмен сапамен сипатталады және жабылған қорларға тең бағалы эквивалент бола алмайды.

Белсенді іске пайдалану салдарында 2007 жылдың деңгейіне қатысты мырыш (14,7%), алюминий (15%), қорғасын (9%), хром (7%), күміс (8,5%) қорлары азайды. Жүргізілген зерттеулер, қазіргі кезде қол жеткізген өндіру деңгейінде Қазақстан тек көмір мен қара металл қорларымен ғана салыстырмалы түрде ұзақ уақытқа қамтамасыз етілгендігін көрсетеді.

Қара және легирлеуіш металлдар. Қазақстан Республикасы темір кендерінің расталған қорлары бойынша әлемде бесінші, ал олардың сапасы бойынша үшінші орында. Темір кендерінің баланстық қорлары шамамен 20 млрд. тоннаны құрайды, олардың 79%-ы Торғай (Қостанай облысы) темір кені аймағында шоғырланған.

2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 68 объекті бойынша темір кенінің қоры Мемлекеттік балансқа алынды, оның ішінде 10,2 млрд. тонна баланстық қоры бар 38 объекті жер қойнауын пайдаланушыларға барлау және өндіру жұмыстарын жүргізу үшін берілді.

2007 жыл және 2017 жылдар аралығында барлығы 468 млн. тонна, оның ішінде 2017 жылы 35,7 млн. тонна темір кені өндірілді. 2015-2017 жылдары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары және олардың есептері мемлекеттік сараптамадан өткеннің нәтижесінде, темір кенінің мөлшері 1 млрд. тоннаға өсті.

Қазақстан Республикасы марганец кенінің расталған қорлары бойынша әлемде үшінші орында, бірақ олардың сапасы бойынша негізгі әлемдік өндірушілерден айтарлықтай артта. Марганец кені қорларының негізгі бөлігі Қарағанды облысында шоғырланған, осы жерде оларды игеру жүзеге асып жатыр. Қалған анықталған қорлар Маңғыстау, Ақмола, Жамбыл, Ақтөбе, Алматы және Шығыс Қазақстан облыстарында жатыр. 2017 жылғы 1 қаңтарда 42 объекті (38 кен орындар және 6 техногенді-минералдық түзілімдер (бұдан әрі – ТМТ) бойынша қорлар Қазақстан Республикасының Мемлекеттік балансына алынды, оның ішінде 4 баланстан тыс кендер. 664 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 98%-ы) қоры бар 38 баланстық объектілердің 28-і жер қойнауын пайдаланушыларға пайдалану және барлау үшін берілді (бөлінген қор). 2016 жылы олар баланстық қоры 194 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 28,6%-ы) 6 объектіні игеруге тартты. Қалған объектілерде геологиялық барлау жұмыстары және пайдалануға дайындық жүргізілді. Сонымен қатар, 15 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 2,2%-ы) қоры бар 11 объект резервте (бөлінбеген қор) тұр.

Қазақстан Республикасы хром кенінің жалпы қоры және сапасы бойынша әлемде бірінші орынды иеленеді. АҚШ Геологиялық қызметінің деректеріне сәйкес әлемдегі хром кені қорының 86%-ы Қазақстан Республикасына және ОАР-ға тиесілі. Хром кенінің баланстық қорлары 362,7 млн. тоннаны құрайды. Олар Кемпірсай ультрабазиттік сілемнің (Ақтөбе облысы) оңтүстік-шығыс бөлігінде орналасқан хромиттік кен орындарында шоғырланған. 2017 жылғы 1 қаңтарда хром кені қорларының Мемлекеттік балансына 17 кен орны алынды. 9 кен орны (қоры 356,4 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 98%-ы) екі жер қойнауын пайдаланушыға («Қазхром» трансұлттық компаниясы) АҚ және «Восход-Oriel» ЖШС) берілді. Олар 2016 жылы 344,8 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 95%-ы) қоры бар 7 объектіні игеруге тартты. 8 объекті, оның ішінде баланстық қоры бар 6 объекті резервте тұр. 2007 жыл мен 2016 жыл аралығында барлығы 41421 мың. тонна хром кені өндірілді. Қазақ КСР-нің 40 жылдығы кен орнындағы Дүбірсай учаскесінде жүргізілген геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесінде 321 мың. тонна қорлар өсімі алынды. Осылайша, хром кенінің игерілген қорларының қажетті орнын толтыру мүлдем жүзеге асырылмайды.

Қазақстан Республикасы титан диоксидінің расталған қорлары бойынша әлемде 9 орында. ТМД елдері арасында 2 орында (Ресейден кейін). Қорлар бойынша көшбасшылар үштігіне Қытай (220 млн. тонна), Австралия (150 млн. тонна) және Үндістан (85 млн. тонна) кіреді. Титан диоксидінің 16 объектісі Қазақстан Республикасының пайдалы қазбалар қорларының Мемлекеттік балансына алынған, олардың 5-нде тек баланстан тыс қорлар бар. TiO_2 баланстық қоры 40 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 87%-ы) 9 объекті жер қойнауын пайдалануда болды, олардың ішінде 2,8 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 6%-ы) қоры бар 2 кен орны (Сәтпаев және Шоқаш) игерілуде болды. TiO_2 баланстық қоры 5574,7 мың тонна және титан диоксидінің мөлшері төмен 8 шашырандылар резервте тұрды. 2007-2016 жылдары Шоқаш (2007-2016 жылдары), Сәтпаев (2007-2016 жылдары), Обухов (2010-2012 жылдары) және Оңтүстік Велихов (2014 жыл) шашыранды кен орындары пайдалануда болды, олардан 125,3 мың тонна титан диоксиді өндірілді. Қарастырылып отырған кезеңде Оңтүстік Велихов, Тымлай титан-магнетиттік кен орындарында жүргізілген геологиялық барлау жұмыстарының және шашыранды кен орындарын қайта бағалау нәтижесінде 2016

жылы санаттар бойынша TiO_2 қорлары 2007 жылмен салыстырғанда 21,5 млн. тоннаға артты (негізінен Тымлай кен орны есебінен).

Қазақстан Республикасы ванадий пентоксидінің расталған қорларының мөлшері бойынша көптеген әлемдік өндірушілерден айтарлықтай артта қалып отыр. Негізінен, олардың сапасы әлемдік нарық талаптарына сәйкес келмейді. АҚШ Геологиялық қызметінің деректері бойынша ванадийдің негізгі қорлары Қытайдың (9000 тонна), Ресейдің (5000 тонна) және ОАР-дің (3500 тонна) кен орындарында шоғырланған. Құрамында ванадий бар минералдық шикізатты өндірудің негізгі көлемі аталған елдерге – Қытайға (42 000 тонна), Ресейге (16 000 тонна), ОАР-ға (12 000 тонна) келеді. 15 кен орны, оның ішінде қатты пайдалы қазбалардың 11 кен орны және КСШ-нің 4 кен орны бойынша ванадий пентоксидінің қоры Мемлекеттік баланса алынды. Қараөткел және Жебағлы ұсақ кен орындарынан басқа, олардың барлығы бөлінген қорда тұр.

Түрлі-түсті металдар. Мыс. Мыстың баланстық қоры 40,8 млн. тоннаны құрайды. Олардың басымы бөлігі (82%) еліміздің Шығыс және Орталық өңірлерінде шоғырланған. Қорлардың қалған 18%-ы Қазақстан Республикасының барлық аумағында әрқелкі бөлініп орналасқан. 125 кен орны бойынша қорлар Мемлекеттік баланса алынды, олардың 8 кен орнында тек баланстан тыс қорлар есепке алынды. Мыстың 40 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 97%-ы) қоры бар 93 баланстық кен орны бөлінген қорда тұр. 2017 жылы жер қойнауын пайдаланушылар мыстың 20,4 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 50%-ы) қоры бар объектілерді игеруге тартты.. Қалған объектілерде барлау және пайдалануға дайындық жұмыстары жүзеге асырылды. Сонымен қатар, мыстың қоры аз және салыстырмалы түрде құрамы төмен, 0,93 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 2,3%-ы) қоры бар 23 объекті резервте (бөлінбеген қор) тұр. 2015-2017 жылдары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары және олардың есептері мемлекеттік сараптамадан өткеннің нәтижесінде, мыс қорының мөлшері 1673 мың тоннаға өсті. Бұл өндіру кезінде өтелген қорлардың орнын толық толтыруға мүмкіндік берді.

Никель, кобальт. АҚШ Геологиялық қызметінің деректеріне сәйкес Қазақстан Республикасы никельдің расталған қорлары бойынша әлемде 13 орында, ал кобальт бойынша 9 орында. Никель өндіру көлемі бойынша көшбасшылар тобына Филиппин, Ресей, Канада, Австралия кіреді. Никельдің баланстық қоры 2041 мың тоннаны, кобальттікі 208 мың тоннаны құрайды. Олардың басым бөлігі Қостанай (52% және 69%) және Ақтөбе (25% және 13%) облыстарында, осында бөлінген Қостанай және Орал кобальт-никельді провинциялар шегінде шоғырланған. Никель мен кобальттің қалған қорлары Шығыс Қазақстан (Ертіс маңы кен ауданы) және Павлодар (Екібастұз Баянауыл кен ауданы) облыстарындағы кобальт-никельді объектілерімен байланысты. 2017 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының пайдалы қазбалар қорларының Мемлекеттік балансында никельдің 41 кен орны және кобальттің 58 кен орны есепке алынды, олардың ішінде тиісінше 8 және 18 объектілерде тек баланстан тыс қорлар алынды. Баланстық қоры 537,7 мың тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 26%-ы) никельдің 4 объектісі және 83 мың тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 40%-ы) қоры бар кобальттің 6 объектісі бөлінген қорда тұр. 1503 мың тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 73%-ы) қоры бар никельдің 29 объектісі және 125,3 мың тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 60%-ы) баланстық қоры бар кобальттің 34 объектісі резервте (бөлінбеген қор) тұрды. Жалпы алғанда 2007-2016 жылдар аралығында жүргізілген қайта бағалау нәтижесінде никельдің баланстық қоры 219 мың тоннаға артты. Кобальттің қорлары, негізінен, баланстан тысқа көшіру нәтижесінде 166,3 мың тоннаға азайды..

Қалайы. Қазақстан Республикасы қалайының расталған қорлары бойынша әлемде 8 орында, олардың сапасы бойынша (Сырымбет кен орны) негізгі әлемдік өндірушілерден қалыспайды. 15 кен орны Мемлекеттік балансқа алынды, олардың үш объектісінде қорлар баланстан тыс. Қазіргі уақытта еліміздің нақты шикізат базасы бір Сырымбет кен орнымен танылған, қалайы бар қалған объектілер оның мөлшерінің аздығынан, негізінен, қорларының елеусіздігінен практикалық маңызы жоқ. Сырымбет кен орнын пайдалануды тоқтатып тұрған негізгі себеп – оның сазды кендерін тиімді байыту технологиясының болмауы. Осы мәселенің шешілуі кен орындарындағы қалайы кендерін ғана емес, сондай-ақ, оның кенді алаңында анықталған бірыңғай карьермен игерілетін танталонды мүжілген қабықтар учаскесін пайдалануға мүмкіндік береді.

Қорғасын, мырыш. Қорғасын мен мырыш табиғатта әдетте бірге кездеседі және түрлі геологиялық-өнеркәсіптік типтегі кен орындарындағы кешенді қорғасын-мырыш кендері түрінде ұсынылады. Негізінен, олар еліміздің Шығыс, Оңтүстік, Орталық және Батыс өңірлерінде шоғырланған. Қазақстан мырыш пен қорғасынның расталған қорлары бойынша әлемде 4 және 3 орындарды иеленеді. Кендердегі осы металдардың орташа мөлшері бойынша Қазақстан негізгі әлемдік өндірушілер – Австралия мен Қытайдан айтарлықтай артта. Қазіргі уақытта елімізде қорғасын өндірудің 44,3%-ын және мырыштың 66,2%-ын қамтамасыз етіп отырған, геологиялық-өнеркәсіптік типтегі Кенді Алтай кен орнының (Шығыс Қазақстан) ел экономикасы үшін маңызы зор.

2015-2017 жылдары жүргізілген және есептері мемлекеттік сараптамадан өткен геологиялық жұмыстар нәтижесінде, 3984,1 мың тонна көлемінде қорлардың өсіміне қол жеткізілді, бұл өндіру кезінде жабылған барлық қорлардың орнын толтырып қана қоймай, марганец кендерінің шынайы өсіміне қол жеткізуге мүмкіндік берді.

2017 жылғы 1 қаңтарда мырыштың 93 кен орны және қорғасынның 96 кен орны Мемлекеттік балансқа алынды. Олардың ішінде, тиісінше, 19 және 22 кен орындарындағы қорлар тек баланстан тыс. 2017 жылы 28,7 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 88,2%-ы) мырыштың және 13,7 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 87,2%-ы) қорғасынның баланстық қоры бар 63 кешенді кен орны жер қойнауын пайдалануда (бөлінген қор) болды. 9,2 млн. тонна мырыштың (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 28,3%-ы) баланстық қорлары бар 18 кен орны және 3,6 млн. тонна қорғасынның қорлары бар 15 кен орны игеруге тартылды. Қалған кен орындарында геологиялық барлау жұмыстары немесе пайдалануға дайындық жүзеге асырылды. Тиісінше, 34 және 37, негізінен, 3,8 млн. тонна мырыштың және 2,0 млн. тонна қорғасынның жиынтық баланстық қоры бар ұсақ кен орындары резервте тұр. 2007-2017 жылдары 18-ден 32-ге дейін кен орны пайдалануға тартылды. Осы кезеңде олардан 6714 мың тонна мырыш және 1152 мың тонна қорғасын өндірілді. 2015-2017 жылдары жүргізілген геологиялық барлау жұмыстары және олардың есептері мемлекеттік сараптамадан өткеннің нәтижесінде, мырыш пен қорғасынның қорлары, тиісінше, 1,7 мың тоннаға және 110 мың тоннаға өсті.

Алюминий. АҚШ Геологиялық қызметінің деректеріне сәйкес Қазақстан Республикасы бокситтердің расталған қоры бойынша әлемде 13 орында, ал кендік өндіру көлемі бойынша 8 орында. Барлық өнеркәсіптік-маңызды бокситтердің кен орындары Торғай бокситті провинциясында (Қостанай облысы) шоғырланған, ондағы бокситтердің қоры 311,3 млн. тоннаны құрайды. Онда 3 бокситті аймақ: Батыс, Шығыс және Орталық Торғай ерекшеленеді, оларда провинциядағы қорлардың 86,9%, 5,3% және 7,8% орналасқан. Отқа төзімді саз балшықтар (Краснооктябрь кен орны) бокситтердің ілеспе пайдалы қазбалары, ал галлий мен

ванадий ілеспе құрамбөліктері болып табылады. 27 кен орны бойынша қорлар Мемлекеттік балансқа алынды, олардың екеуіндегі (Үштөбе және Сырымбет) қорлар баланстан тыс. 283,8 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 89,0%-ы) қорлары бар 13 кен орны жер қойнауын пайдалануда (бөлінген қор) болды, олардың ішінде 149,2 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 46,8%-ы) қорлары бар 5 кен орны игерілді. 35,0 млн. тонна (Қазақстан Республикасындағы қорлардың 11,0%-ы) қоры бар 12 кен орны резервте (бөлінбеген қор) болды. Қарастырылып отырған кезеңде (2007 және 2017 жылдар аралығы) 6-дан 8-ге дейін кен орны пайдалануда болды. Барлығы 52 млн. тонна, оның ішінде 2017 жылы 5,1 млн. тонна боксит өндірілді. Алюминий шикізатының (бокситтердің) барланған қоры 318,8 млн. тоннаны құрайды (52 %-ы – пайдаланылуда, 28 %-ы – барлануда, 20%-ы – лицензияланбаған), оның 311 млн. тоннасы Торғай бокситті провинциясында (Қостанай облысы) шоғырланған. Бұнда төмен сұрыпты бокситті кендердің 22 кен орны көбірек орналасқан.

Жалпы алғанда 2007 және 2017 жылдар аралығында бокситтің қоры 56,4 млн. тоннаға азайды. Төмен сұрыпты бокситтік кендерді қайта өңдеу технологиясына қатысты мәселенің толық шешілуі саланың маңызды проблемасы болып табылады, бұл резервтегі кен орындарын пайдалануға мүмкіндік береді. Бокситтердің 27 кен орны Мемлекеттік балансқа алынды, олардың ішінде 9 кен орны – пайдаланылатын, 6 кен орны – барланатын, 12 кен орны – резервтік.

Асыл металдар. Алтын. Алтынның баланстық қоры 2418,1 тоннаны құрайды (75% - пайдаланылады, 21% – барланады, 3% - лицензияланбаған), олардың 85%-ы еліміздің Шығыс, Солтүстік және Орталық өңірлерінде орналасқан. Қалған 15%-ы Қазақстанның Оңтүстік және Батыс облыстарында шоғырланған. Алтын өндіру саласының шикізат базасының негізін құрайтын алтын кен орындарының жетекші геологиялық өнеркәсіптік типтері жеке меншік алтын кенді (60% баланстық қорлар және 67% алтын өндіру) және кешенді (тиісінше, 36% және 32%) болып табылады. 2007-2016 жылдары 483,2 тонна алтын өндірілді.

2015-2017 жүргізілген жылдары геологиялық барлау жұмыстарының нәтижесінде алтынның қоры 120931 килограммға артты. Байытылған тірек кендері мәселесін шешу саланың басты міндеті болып табылады. Бұл ең ірі Бақыршық алтын кен орнын және бірқатар ұқсас объектілерді пайдалануға мүмкіндік береді. Елдің барланған алтын қорларымен қамтылуы шамамен 40 жылды құрайды (өнімділікке қол жеткізген кезде). Алтынның 343 (386 объекті) кен орны Мемлекеттік балансқа алынған, олардың ішінде 110 объект – пайдаланылатын, 176 объект – барланатын, 100 объект – резервте.

2017ж. «Қазгеология» ҰТК» АҚ, «Тау-Кен Самұрық» ҰТК» АҚ, «AltyntauKokshetau» АҚ⁴², «Қазақалтын» ТМК» АҚ⁴³, «Алтыналмас АҚ» АҚ, «KAZMineralsPLC», «PolymetalInternationalPLC» жылдық есептері, сонымен қатар, 2016ж. «KMGOLD» АҚ жылдық есептері жарияланды.⁴⁴

2017 ж., ҚР ИДМ Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректері бойынша, пайдалы қазбалар қорларының өсімі болды: алтын – 35 тонна, күміс – 25 мың тонна, мыс – 1,1 млн. тонна, қорғасын – 1,5 мың тонна, уран – 14,3 мың тонна. Алтынның болжамды ресурстарының өсімі бойынша жоспарлы көрсеткіштерге қол

⁴²https://kase.kz/files/emitters/ATKT/atktp_2017_rus.pdf

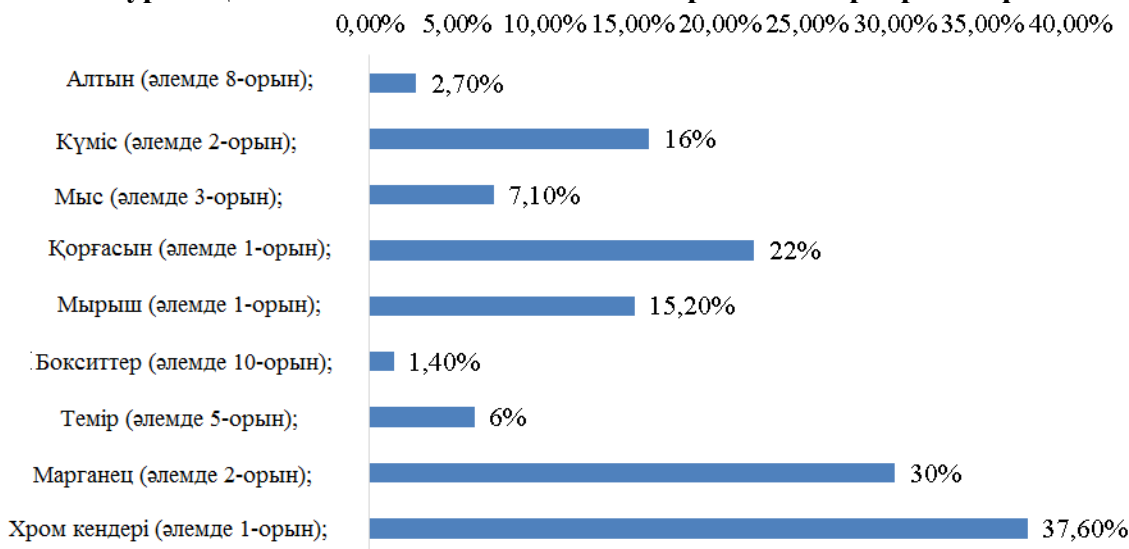
⁴³https://kase.kz/files/emitters/KZAL/kzalp_2017_rus.pdf

⁴⁴<https://www.kazminerals.com/media/7191/kaz-minerals-plc-annual-report-and-accounts-2017-russian.pdf>

жеткізілді—1,5 мың тонна, мыс— 28,2 млн. тонна, полиметаллдар —22,6 млн. тонна. Жаңа перспективалы алаңдар мен учаскелер анықталды.⁴⁵

«Қазгеология» ҰКК» АҚ деректері бойынша, Қазақстанда хром кенінің әлемдік қорының 37,60%-ы, марганец кенінің 30%-ы және темір кенінің 6%-ы шоғырланған. Мыс қорлары 7,10%, қорғасын қорлары 22% және мырыш қорлары 15,20% құрайды. Алтын қорлары бойынша Қазақстан әлемде 8-орынды, ал күміс қорлары бойынша -2 орынды иеленіп отыр. Қазақстанның алтын өндіруші өнеркәсібінің шикізаттық базасы негізінен шағын және орта кен орындарымен ұсынылған.

21-сурет. Қазақстанның жалпы әлемдік барланған қорлардағы үлесі

Дереккөз: «Қазгеология» ҰКК» АҚ жылдық есебі

Жалпы алғанда Қазақстанда 293 алтын кен орны бар (оның ішінде 38% кешенді, 60% алтын-кенді және 2% шашыранды). Кен орындары елдің барлық облыстарында анықталған. Көшбасшы орынды Шығыс, Солтүстік және Орталық Қазақстанның кен орындары алады. 11-кестеде Қазақстанның едәуір ірі кен орындары көрсетілген.

13-кесте. Қазақстан Республикасының ірі кен орындары

Аймақ	Кен орны
Солтүстік Қазақстан	Васильковское, Варваринское, Узбой, Сымбат, Комаровское, Элеваторное, Аккаргинское, Жетыгоринское
Орталық Қазақстан	Майқайың, Кварцитовые Горки, Еңбекші, Пустынное
Шығыс Қазақстан	Бакыршық, Суздальское, Большевик, Васильевское, Риддер-Сокольное, Жанан, Ақжал, Қасқабұлақ
Оңтүстік Қазақстан	Ақбақай, Алтынтас, Далабай, Ақсақал-Бескемпір, Мыңарал, Жарқұлақ, Қарамұрын, Арқарлы, Күмісті
Батыс Қазақстан	Юбилейное

Дереккөз: ҚР ИДМ Геология және жер қойнауын пайдалану комитеті

Қазақстандағы ең ірі алтын кен объектісі болып Көкшетау қ. солтүстік бағытта 17 км.қашықтықта орналасқан «Васильковское» кен орны табылады. Васильковское кен орнының дәлелденген қорлары 370 тонна алтынды құрайды, кендегі металлдың орташа мөлшері 2,8 г/т. Кен орны 1979 жылдан бері игеріліп келеді. 1991 жылдан бастап Васильков кен-байысту комбинатында үймелік сілтісіздендіру әдісін пайдаланумен кенді қайта өңдеудің жартылай өнеркәсіптік сынаулары жүргізілді.

⁴⁵<http://geology.mid.gov.kz/ru>

Қорлардың шамасы бойынша екінші орынды Қазақстанның солтүстік-шығысында орналасқан Бақыршық (Семей қаласынан 100 км қашықтықта) кен орны алады. Оның кен қорлары орташа мөлшері 7,5 г/т болумен 208 т құраса, минералды ресурстары – орташа мөлшері 6,9 г/т болумен 118 т («Большевик» кен орнын қосқанда) құрайды. Кен орнын игеру кенде көміртектің, сонымен қатар, улы күшаланың жоғары мөлшерде болуынан қиындатылған, бұл қоршаған ортаның ластану тәуекелін туындатады. Кен орны флотоконцентраттарды бактериалды немесе автоклавты сілтісіздендіру технологиясын пайдаланумен өңдеу үшін қызықты.

Қорлар және өнеркәсіптік маңыздылығы бойынша келесі орында «Ақсу», «Кварцитовые Горки», «Бестөбе», «Жолымбет» кен орындары тұр. Бұл кен орындары жер асты амалымен өңделеді.

WorldGoldCouncil деректері бойынша, 2017ж. қорытындысы бойынша Қазақстан 286 тонна таза алтын қорына ие бола отырып, алтын қоры бойынша әлемнің топ-20 елдер қатарына кірді.

ГЕОЛОГИЯЛЫҚ БАРЛАУ

Қазақстан уран қорлары мен ресурстарының көлемі бойынша әлемдегі екінші мемлекет болып табылады. ХАТЭА қорлары мен Қазақстандағы уран ресурстары қазіргі кезде шамамен 1,6 млн. тонна құрайды. 2015-2017жж.жүргізілген және есептері мемлекеттік сараптамадан өткен геологиялық барлау жұмыстары нәтижесінде 16855 тонна көлемінде уран қорларының өсіміне қол жеткізілді.

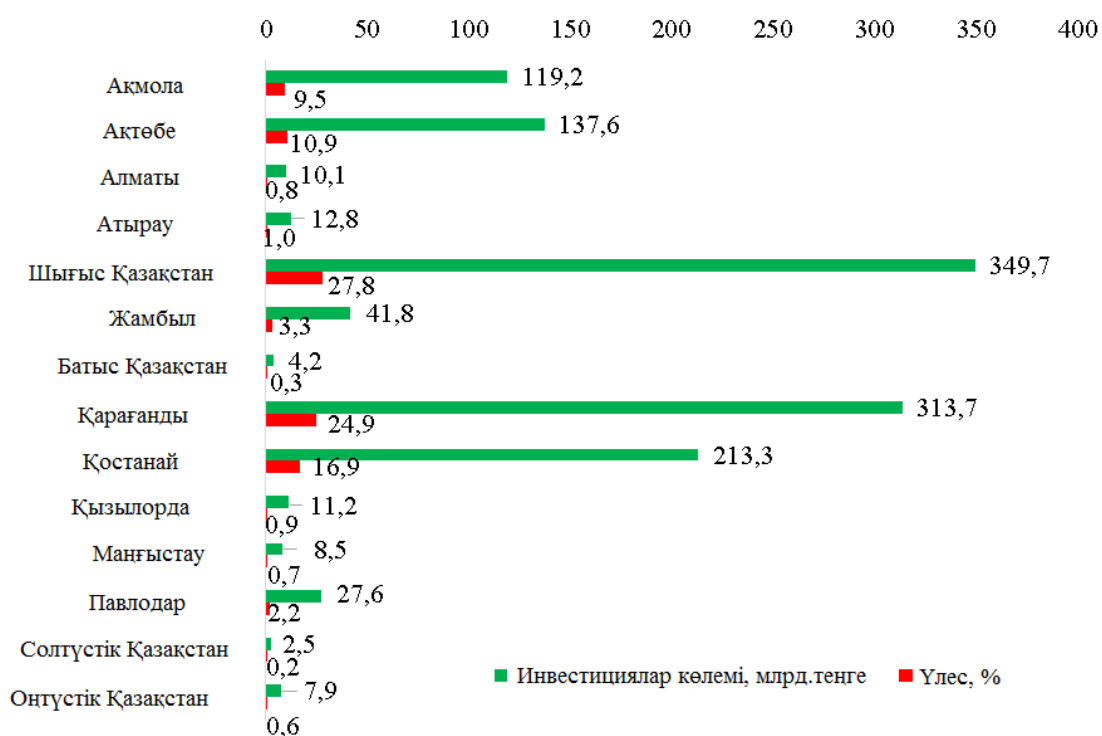
2016 ж.	2017 ж.
Уранның теңгерімдік қорлары бар 54 барланған кен орындарынан 16-сы игеріледі, ал қалған 38 – резервте тұр.	Уранның баланстық қорлары бар 56 барланған кен орнынан 16-сы игеріледі, ал қалғаны 40 – резервте тұр.

Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректеріне сілтеме берумен ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің деректері бойынша, минералды-шикізат кешенін жер қойнауын пайдалануға инвестициялар көлемі (КСШ-ға инвестицияларды есепке алмағанда) 2017ж. 1260,1 млрд.теңге құрады, оның ішінде:

- Геологиялық барлауға– 28,9 млрд. теңге (инвестициялардың жалпы көлемінен 2,3%),
- Өзге инвестициялар– 1231,2млрд. теңге (97,7%).

Жер қойнауын пайдалануға инвестициялар салу бойынша көшбасшы облыстар болып Шығыс Қазақстан облысы– 349,7 млрд. теңге (инвестициялардың жалпы көлемінен 27,8%), Қарағанды облысы – 313,7 млрд. теңге (24,9%), Қостанай облысы– 213,3 млрд. теңге (16,9%), Ақтөбе облысы– 137,6 млрд. теңге (10,9%), және Ақмола облысы– 119,2 млрд. теңге (9,5%) табылады. (22-сурет).

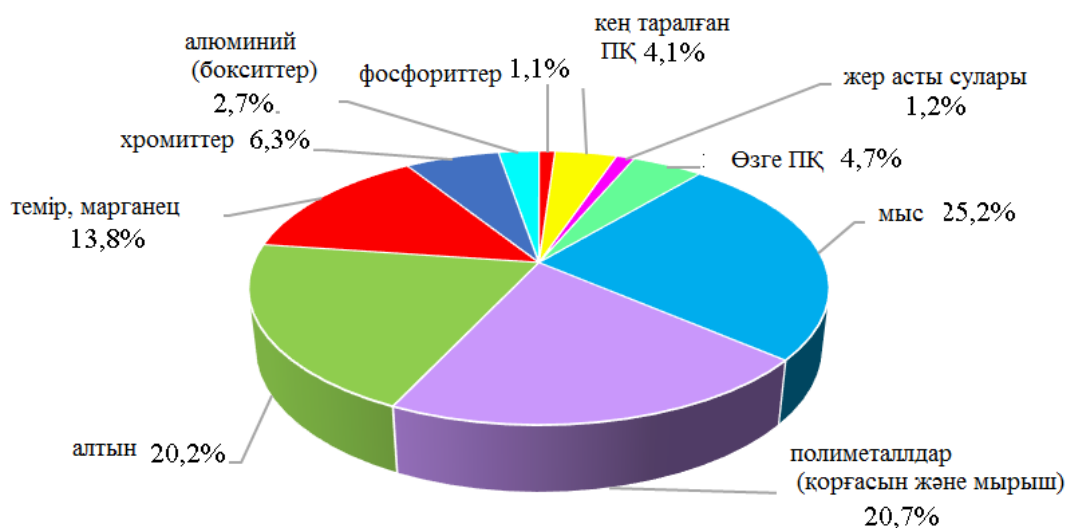
22-сурет. 2017 ж.аймақтар бойынша жер қойнауын пайдалануға инвестициялардың бөлінуі

Дереккөз: Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректеріне сілтеме берумен ҚР ҰЭМ Статистика комитеті. www.stat.gov.kz

2017 ж. инвестициялаудың басым бағыттары болып мысты жер қойнауын пайдалану объектілері табылады—317,3 млрд. теңге (инвестициялардың жалпы көлемінен 25,2%), сонымен қатар, ірі инвестициялар пайдалы қазбалардың негізгі түрлеріне бағытталған: полиметаллдарға (қорғасын және мырыш) – 260,9 млрд. теңге (барлық инвестициялардан 20,7%), алтынға –254,7 млрд. теңге (20,2%), темір мен марганецке – 174,5 млрд. теңге (13,8%), хромиттерге – 78,9 млрд. теңге (6,3%) және алюминийге (бокситтерге) – 34,0 млрд. теңге (2,7%) (23-сурет).

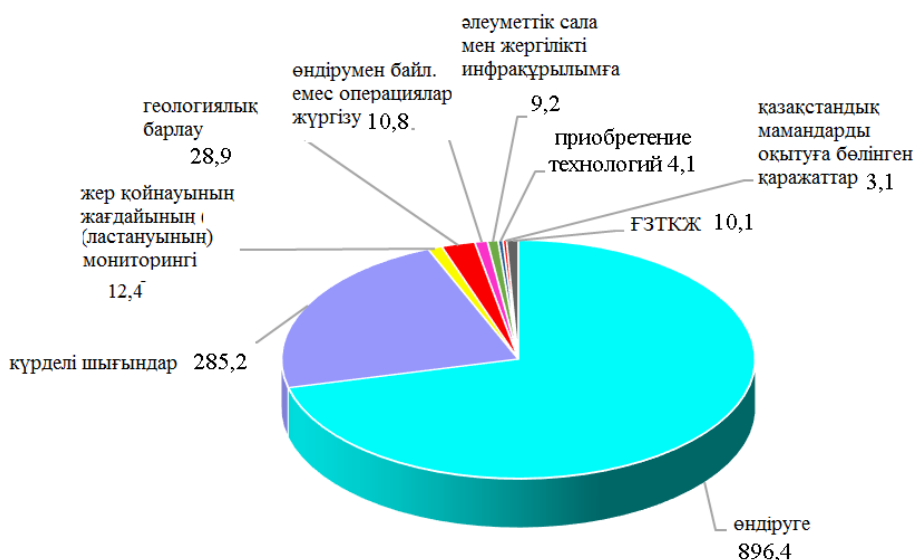
23-сурет. 2017ж. пайдалы қазбаларға инвестициялардың бөлінуі, %

Дереккөз: Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректеріне сілтеме берумен ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

2017 ж. пайдалы қазбаларды өндіруге жұмсалған шығындар – 896,4 млрд. теңге құрады (инвестициялардың жалпы көлемінен 71,1%), жер қойнауы жағдайының (ластануының) мониторингіне шығындар – 12,4 млрд. теңге (2,3%), әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымға шығындар – 9,2 млрд. теңге (0,7%) құрады және қазақстандық мамандарды оқытуға бөлінген қаражаттар –3,1 млрд. теңге (0,2%). (24-сурет).

24-сурет. 2017 ж. жер қойнауын пайдалануға салынған инвестициялар құрылымы. (шығындар, млрд. теңге)

Дереккөз: Геология және жер қойнауын пайдалану комитетінің деректеріне сілтеме берумен ҚР ҰЭМ Статистика комитеті. www.stat.gov.kz

«Қазгеология» АҚ 3 жылдан аса уақыт бойы Rio-Tinto, Ulmus, Iluka секілді ең ірі тау-кен өндіруші компаниялармен серіктес болып келеді. 2017 ж. «JOGMEC» жапондық корпорациясымен жобаны аяқтады. «Қазгеология» АҚ Жылдық есебіне сәйкес, геологиялық барлау жұмыстары шетел инвесторларымен серіктестікте жүзеге асырылатын 10 инвестициялық жобалар шеңберінде жүргізіледі:

14-кесте. Шетел инвесторларымен серіктестікте жүзеге асырылатын 10 инвестициялық жоба

№	Жоба	Инвестор
1	Қарағанды облысы Қорғانتас учаскесінде мыс-порфир кендерін барлау	«Rio Tinto» (Ұлыбритания)
2	Қарағанды облысының Сарышаған алаңында мыс-порфир кендерін барлау	«Rio Tinto» (Ұлыбритания)
3	Қарағанды облысы Бесшоқы алаңында асыл және түрлі-түсті металдарды барлау	«Ulmus Fund» (Германия)
4	Солтүстік Қазақстан, Ақмола және Қостанай облыстарының үш учаскелерінде жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеу	«Iluka Resources Ltd» (Австралия)
5	Қарағанды облысы Қыземшек учаскесінде жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеу	«JOGMEC» (Жапония)
6	Қостанай облысы Шекара учаскесінде жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеу	«Полиметалл» АҚ (Ресей)

№	Жоба	Инвестор
7	Қарағанды облысы Ақадыр учаскесінде жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерделеу	«Персиан Гадир» (Иран)
8	Қостанай облысындағы алаңда түрлі түсті металлдарды (бокситтерден басқа) барлау	Жоқ
9	Қарағанды облысы Дүйсембай учаскесінде полиметалл кенді барлау	Жоқ
10	Шығыс-Қазақстан облысы Бақанас алаңы шегінде Майлышат учаскесінде алтын қамтитын кенді барлау	Жоқ

Дереккөз: «Қазгеология» ҰТК» АҚ жылдық есебі

Аталған жобалар шеңберінде іздестіру сатысындағы тартылатын инвестициялар сомасы 16 млрд.теңге құрайды. 2015-2017 жж. 5,8 млрд. теңге инвестициялар тартылды, оның ішінде «Қазгеология» АҚ компаниясы перспективалы жобаларға 445 млн.теңге инвестициялады. 2017ж. инвестициялар көлемі 2016ж. салыстырғанда 1,9 есе өсті.

15-кесте. Тартылатын инвестициялар сомасы

Инвестор	Ел	Жер қойнауы учаскесі	Инвестициялар көлемі, млн. теңге		Өзгеріс, %/есе
			2016 ж.	2017 ж.	
Rio Tinto	Ұлыбритания	Қарағанды облысындағы Қорғантас	414,2	1 028	2,5 есе
		Балқаш-Сарышаған, Қарағанды обл.	597,7	942	57,6
ULMUS FUND	Германия	Қарағанды облысындағы Бесшоқы	283,9	289,9	2,1
ILUKA	Австралия	Солтүстік Қазақстандағы үш учаскеле	240,5	438	82,1
JOGMES	Жапония	Қарағанды облысындағы Қыземшек	16,4	18	9,8
Персен Гадир	Иран	Қарағанды облысындағы Ақадыр		75	
«Полиметаллы» АҚ	Ресей	Қостанай облысындағы Шекара		318	
«Қазгеология» ҰКК» АҚ	Қазақстан	Қостанай облысындағы аумақ	81,9	209	2,6 р
		Қарағанды облысындағы Дүйсембай	154,9	96	-38,0
		ШҚО-дағы Майлышат	15,6	43,7	2,8 есе
Барлығы			1 788	3 459	1,9 есе

Дереккөз: «Қазгеология» ҰКК» АҚ жылдық есебі

Монокалалар Риддер, Зыряновск ауданында алтынды, мыс пен полиметаллды барлау бойынша «Қазцинк» ЖШС-мен бірге бес жобаны жүзеге асыру бойынша жұмыстар басталды. «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС минералды-шикізат базасын кеңейту үшін монокалалар Жезқазған, Сәтпаев, Балқашта Серіктестік мыс қамтитын кендерді барлауды жүргізуге 5 объектіні алу бойынша рәсімдерді бастады.

«Yildizlar SSS» түрік холдингімен Қазақстанда 50 млн.АҚШ доллары сомасына геологиялық барлау жұмыстарын жүргізуге инвестициялар туралы келісім жасады. Сонымен қатар, түрік компаниясы «Yildirim Holding A.S.» хром, алтын қамтитын және платиноидты кендерді барлау бойынша 6 жобаны жүзеге асыруға қызығушылық танытып отыр.

«GHADIR Investments» иран компаниясымен серіктестікте Қарағанды облысындағы Ағадыр учаскесінің алаңдарында 6 жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеу бойынша жұмыстар басталды.

«ILUKA Resources» компаниясымен ортақ жоба шеңберінде, 307 ұңғыманы 9 109 кума метр көлемінде «Air core» құрғақ бұрғылаудың австралиялық технологиясын пайдаланумен Қостанай облысында бұрғылау жұмыстарын орындады. Жер қойнауын геологиялық зерттеу бойынша жүргізілген жұмыстардың көлемдері бойынша Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстарында шашыранды титан-цирконий кендерін барлауға арналған келісімшарттады алу үшін 2 перспективалы алаңдар таңдалды.

Қостанай облысындағы алаңда «Казгеотех» ЖШС 564 қ.км жұмыстар көлемімен ZTEM әдісімен аэроэлектрмагнитті түсіруді жүргізді. Аэрогеофизикалық зерттеулердің нәтижелері бойынша мыс-алтын кен ашылымдарына перспективалы 6 (алты) аномальды аумақтар орамалы бұрғылауға бөлінді және ұсынылады.

Ресейлік «Полиметалл» АҚ компаниясы алғаш рет Қазақстандағы геологиялық барлау жұмыстарын қаржыландыра бастады. «Қазгеология» АҚ-мен бірге алтын-күміс, мыс-алтын скарнон, алтын-сульфидтік кендердің өнеркәсіптік шоғырын анықтауға перспективалы Қостанай облысы Шекара учаскесінде аэрогеофизикалық зерттеулер орындалды.

Геологиялық барлауға шетел инвесторларын тартумен қатар, «Казгеология» АҚ «юниорлық отандық компаниялар» бастамасын белсенді түрде қолдайды. Осылайша, 2017 жылы «Казгеология» АҚ геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу бойынша стратегиялық серіктес ретінде 6 компаниялармен жұмыс жасауды бастады. Олар бойынша инвестициялардың жалпы көлемі шамамен 3 млрд.теңге, алаңның ауқымы – 1 100 ш.км құрайды.

Қарағанды облысындағы Дүйсембай учаскесінде қорларды есептеу бойынша пилоттық жоба ретінде халықаралық CRIRSCO стандарттары қолданылатын болады.

ӨНДІРУ

ҚАТТЫ ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ ӨНДІРУ

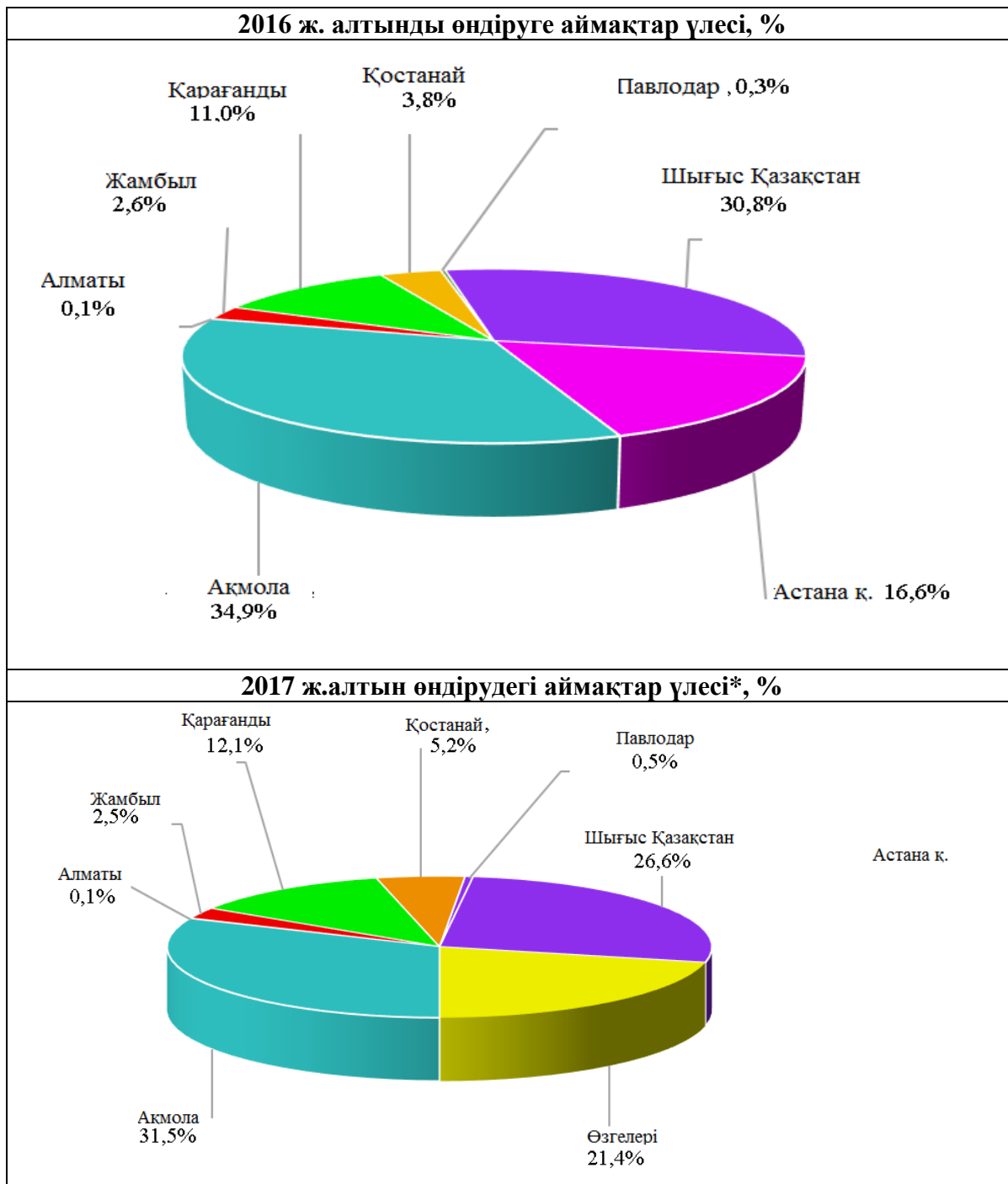
2017 ж. ҚР ҰЭМ Статистика комитеті аймақтардағы ҚПҚ кейбір түрлерін өндіру бойынша деректерді, мысалы, Астана қ. алтынды табу бойынша деректерді, Шығыс Қазақстан облысында күмісті өндіру бойынша деректерді ашпайды. Өндіру туралы көрсеткіш орнына x және ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің түсіндірмесі көрсетілген:» x » - деректер өнімнің осы түрінің облыстағы жалғыз кәсіпорынмен жүргізілетініне байланысты толтырылмаған. Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 19 наурыздағы №257 «Мемлекеттік статистика туралы» Заңының 8-бабы 5-тармағына сәйкес, респондентті тікелей не жанама түрде белгілеуге не ол туралы бастапқы статистикалық деректерді анықтауға мүмкіндік беретін статистикалық ақпарат құпия болып табылмайды және респондент келісімі болған жағдайда ғана таратыла алады⁴⁶.

⁴⁶ www.stat.gov.kz

АЛТЫН

ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің деректері бойынша, 2017ж.өңделмеген және жартылай өңделген не алтын ұнтағы түрінде алтын өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 14,2%-ға ұлғайды және 85 339 кг (85,3 тонна) құрады. Алтын өндірісі үздіксіз өсіп жатыр, 2017ж. 2010 ж.салыстырғанда 2,8 есе өсті.

25-сурет. 2016 -2017 жж.аймақтар қимасында алтын өндірісі

* Өзгелері – Астана қ. және Солтүстік Қазақстан облысы

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті. Авторлардың есептеулері.

Ақмола облысында алтын өндірісі на 3,1%-ға өсті және 26,9 тонна немесе Қазақстан Республикасындағы 2017ж. жалпы көлемнен 31,5% құрады. Шығыс Қазақстан облысында алтынды өндіру 1,5%-ға 22,7 тоннаға дейін төмендеді, жалпы көлемнен 26,6%-ға төмендеді (25-сурет). 2017ж. Қарағанды облысындағы алтынды өндіру

2016 жылмен салыстырғанда 25,7%-ға, 10,3 тоннаға дейін, Қостанай облысында 1,6 есе, 4,5 тоннаға дейін, Жамбыл облысында –12,7%-ға 2,1 тоннаға дейін және Павлодар облысында – 1,8 есе, 0,4 тоннаға дейін төмендеді (6-Қосымша).

2016 ж. алтынды өндірудің басым бөлігі Астана қаласында болды – 12,4 тонна немесе жалпы көлемнен 16,6% құрайды. 2017ж. Астана қ. алтынды өндіру бойынша деректерді ҚР ҰЭМ Статистика комитеті ашылмады.

«Тау-Кен Самұрық» ҰКК» АҚ деректері бойынша Қазақстанда өңделмеген алтынды өндірудің жалпы көлемі 85 029 кг құрады, бұл 2016 жылдың балама кезеңінен 13,8% -ға көп. Статистика комитетінің деректері бойынша, өңделмеген алтынды өндіру көлемі 85 339 кг құрады (әрі қарай қараңыз) –310 кг айырмашылық.

«Тау-Кен Самұрық» ҰКК» АҚ деректері бойынша, 2017ж. Қазақстан аумағында «Полиметалл», «Қазақалтын», «Алтынтау», «Қазақмыс», «Алтыналмас» және басқа компаниялар 19,7 млн.тонна алтын қамтитын кенді өндірді.

Қазақстанда өндірілген барлық алтынды, қазіргі кезде мемлекет сатып алып, елдің алтын валюталы қорларын тазартылған алтын кесектерімен толтырып жатыр. 2017ж. «Тау-Кен Самұрық» ҰКК» АҚ деректері бойынша, Астана қаласындағы азарту зауытында тазартылған алтынды өндіру көлемі 579 мың унция (18 тонна) құрады, оның ішінде 113 мың унцияны (3,5 тоннаны) беру негізінде (толлинг) алынған шикізаттан қайта өңделді. 2017ж. тазартылған алтынды өндіру жоспары жоспарға 120% -бен орындалды. 2017 жылдағы металлургиялық кремнийді өндіру жоспары 66%-ға орындалды.

«Altyntau Kokshetau» АҚ

«Қазцинк» ЖШС еншілес компаниясы, «Altyntau Kokshetau» АҚ алтын қамтитын кенді өндіруден бастап катодтық алтынды (Доре қорытпасы) шығаруға дейін алтын өндірісін қамтамасыз етеді⁴⁷. Компания «Васильковское» кен орнын игеруді жүргізуде.

2016 ж.5 қыркүйегінен бастап өткізудің негізгі өнімі тазартылған алтын, ал негізгі сатып алушысы ҚР Ұлттық банкі болды. Тазартылған алтынды өткізу ҚР Ұлттық банкінің жеңілдіктерін алып тастай отырып Лондон Асыл металлар биржасында белгіленген бағалар бойынша жүргізіледі.

«Altyntau Kokshetau» АҚ жылдық есебінің деректері бойынша, 2017 ж. 13228,06 кг тазартылған алтын өткізілді. 2017ж. соңында Лондон Асыл металлар биржасында алтын бағасы троя унциясы үшін 1296,5 АҚШ долл.құрады, Glencore болжамы бойынша болжамды баға 2018ж. соңында троя унциясы үшін 1315 АҚШ долл.құрайды.

«Қазақалтын ТМК» АҚ

2017 ж. Ақмола облысындағы тау-кен өндіруші саланың ең ірі кәсіпорны «Қазақалтын ТКК» АҚ өзінің 85-жылдық мерейтойын өткізді. Кәсіпорында жер асты және ашық әдістермен алтын қамитын кенді өндіру бойынша 3 жұмыс алаңдары табысты түрде жұмыс жасайды – кеніштер: «Ақсу», «Жолымбет» және «Бестөбе». «Қазақалтын ТМК» АҚ негізгі қызметі - геологиялық барлау жұмыстары, кен шикізатын қайта өңдеу және асыл металларды көтерме өткізу.

«Қазақалтын ТКК» АҚ жылдық есеп деректері бойынша, 2017ж. компанияның табысы қалдықтағы алтынды (46 %), флотоконцентратты (19 %) және кварц кенін (24 %) сату есебінен құралды. 2016ж. қалдықта өндірілген алтынның негізгі көлемі

⁴⁷https://kase.kz/files/emitters/АТКТ/atktp_2017_rus.pdf

«Тау-Кен Алтын» ЖШС тазарту зауытына (93%) және «Красцветмет» ААҚ-ға (7%) өткізілді. 2017 ж. басынан бері қалдықтағы өндірілген алтынның бүкіл көлемі «Тау-Кен Алтын» ЖШС тазарту зауытына өткізіледі.

Әлемдік нарықтардағы алтынға орташа мөлшерлі бағаның 2017 жылы 15%-ға өсуі компанияның табысының өсуіне септігін тигізеді. 2017ж. «Ақсу» және «Жолымбет» кеніштерінде жаңа алтын табатын фабрикаларды іске қосу жүзеге асырылды.

«Алтыналмас» АҚ» АҚ

«Алтыналмас» АҚ» АҚ негізгі қызметі болып геологиялық барлау жұмыстары, асыл металл мен басқа пайдалы қазбаларды өндіру, оларды қайта өңдеу, кенді емес материалдарды өндіру, асыл металлдарды өндіру табылады. Компанияның келесі жерлерде географиялық шоғырланған жер қойнауын пайдалану құқығы бар:

- Жамбыл облысы, Мойынқұм ауданы, Ақбақай кен даласында («Ақбақай» жобасы);
- Қарағанды облысы, Ақтоғай ауданындағы Северное Прибалхашье («Пустынное» жобасы).

«Алтыналмас» АҚ» АҚ түпкілікті өнімі болып Доре қорытпасындағы алтын табылады, ол әрі қарай Астана қ. «Тау-Кен Алтын» ЖШС-ға («Тау-Кен Самұрық» ТҚК бөлімшесі) тазарту зауытына тазарту үшін жібереді, аталмыш зауыт тазартуды және елдәі алтын валюта резервтерін толтыру үшін ҚР Ұлттық банкіне өткізу немесе алтынды тұтынудың ішкі/дүниежүзілік нарықтарға жібереді.

2017 ж. қызметтің басты нәтижелері:

- Алтынды өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 10% -ға өсті және 3894 кг (120 мың унциядан асады) құрады;
- «Цифрлы кеніш» жобасы бойынша ресми старт берілді;
- ISO 9001:2015, ISO 14001: 2015, OHSAS 18001-2007 халықаралық сапа стандарттарына негізделетін біріктірілген менеджмент жүйесін енгізу.

Ұлттық банк

2016ж. 14 қаңтардағы №444-V «Асыл металлдар мен асыл тастар туралы» Заңына сәйкес, Ұлттық банк отандық өндірішүлерден тікелей тазартылған алтынды сатып алуға мемлекеттің пұрсатты құқығын алған. Пұрсатты құқықты жүзеге асыру тәртібі ҚР Ұлттық банкінің Басқармасының Қаулысымен анықталады⁴⁸. Мемлекеттің пұрсатты құқығы күшіне енген сәттен бастап (2011ж.соңы⁴⁹) ішкі кесек түріндегі алтынды тұрақты толтыру жүзеге асады. Жақын жылдары ҚР Ұлттық банкі Қазақстанда шығарылатын барлық тазартылған алтынды сатып алуды жоспарлап отыр. Отандық тазарту зауыттарының алтын кесектері асыл металлдардың мемлекеттік және халықаралық стандарттарына сәйкес келеді.

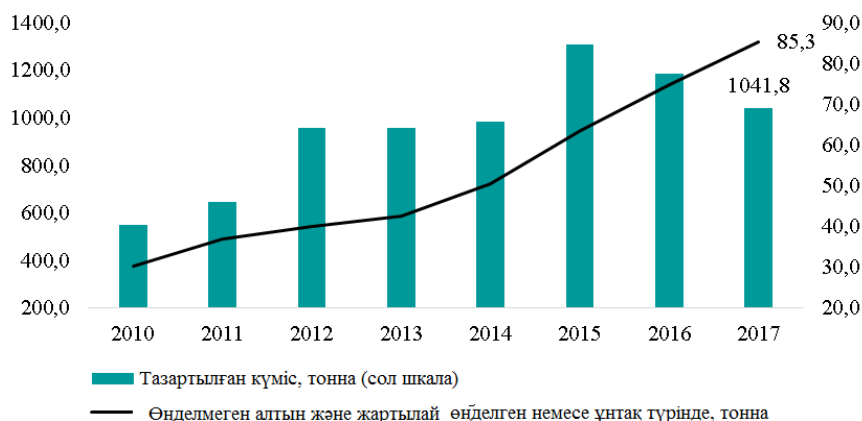
⁴⁸ «Бағалы металдардағы активтерді толықтыру үшін аффинирленген алтынды сатып алуға мемлекеттің басым құқығын іске асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 29 ақпандағы № 61 Қаулысы <http://nationalbank.kz/?&switch=kazakh>

⁴⁹ ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің алтын-валюта активтерін толықтыру үшін құймалар түріндегі тазартылған алтынды сатып алуға мемлекеттің басым құқығын іске асыру ережесін бекіту туралы» 2011 жылғы 30 қыркүйектегі №121 қаулысы және ҚР Ұлттық Банкі Басқармасының "Бағалы металдардағы активтерді толықтыру үшін тазартылған алтынды сатып алуға мемлекеттің басым құқығын іске асыру қағидаларын бекіту туралы" 2012 жылғы 24 тамыздағы № 241 қаулысы (күштерін жойған).

Күміс

2017 ж. тазартылған күміс өндірісі 2016ж. салыстырғанда 11,9-ға қысқарды және 1041,8 тонна құрады, 2010ж. салыстырғанда 1,9 есе өсті (26-сурет). Қарағанды облысында 6%-ға 359,3 тоннаға дейін өсті (6-Қосымша). Шығыс Қазақстан облысында күмісті өндіру бойынша деректерді ҚР ҰЭМ Статистика комитеті аспаған.

26-сурет 2010-2017 жж. алтын мен күмісті өндіру

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

«KAZZINC» ЖШС

«KAZZINC» ЖШС өнім түрлері бойынша өндіріс көлемі оның сайтында берілген.⁵⁰ 2017 ж.өзінің кен базасынан алтынды өндіру 585'483 унция (біздің есебіміз бойынша, 16596,3 кг) құрады, бұл 2016 жылмен салыстырғанда 12,3%-ға көп, өзінің кен базасынан күмісті өндіру – 4'978'136 унция (біздің есебіміз бойынша, 167,6 тонна), бұл 2016 жылдан 18,8% -ға көп. Тазартылған қорғасынды өндіру 151,5 мың тонна құрады, бұл 2016ж. 1,9%-ға көп, металл мырыш – 317,0 мың тонна (3,8%-ға) және мыс– 62,7 мың тонна, 2016 жылдан 8,0% -ға азырақ.

Өңделмеген алюминий; алюминий оксиді, тонна	1 745 801	1 771 697	1,5
Алматы	-	783	
Қарағанды	21	16	-23,8
Оңтүстік Қазақстан	1 165	2 806	140,9
Павлодар	1 740 181	1 764 029	1,4
Алматы қ.	4 434	4 063	-8,4

Мыс

2007-2017 жылдары 25-тен 53-ке дейін кен орны іске пайдалануда болды. Оның ішінде осы кезеңде 5537 мың тонна мыс өндірілді. Мысты жылдық өндіру 472 мың тонна мен 755 мың тонна арасында болды.

2017 ж. тазартылған өңделмеген мысты өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 4,3%-ға өсті және 426,2 мың тонна құрады, оның ішінде Қарағанды облысында – 335,6 мың тоннан (немесе жалпы көлемнен 78,7%) және Шығыс Қазақстан облысында– 81,1 мың тонна (немесе жалпы көлемнен 19%).

⁵⁰<http://kazzinc.com/kz/Өндіріс>

«KAZ Minerals»

«KAZ Minerals PLC» 2014ж. «Kazakhmys PLC»-ді қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылды. «KAZMinerals» Қазақстандағы ең ірі мыс өндірушісі болып саналады, оның акциялары Лондон, Гонконг және Қазақстан қор биржаларында кесімделеді.

2017 ж. компанияның өндірістік қызметі Павлодар облысы мен Қазақстанның Шығыс аймағында орналасқан «Бозшакөл» және «Ақтоғай» ашық типті кеніштерінде, Шығыс Қазақстандағы үш жер асты кеніштерінде, Қырғызстандағы «Бозымчак» алтын-мыс кенішінде жүргізілді. 2011 ж. бергі кезеңде компания «Бозшакөл» және «Ақтоғай» жобаларын игеруге шамамен 4 млрд. долл.инвестиция жасады.

«KAZMinerals» жылдық есебінің деректері бойынша, 2017 ж.компания 258,5 мың тонна өндірді, бұл 2016 жылмен салыстырғанда 1,8 есе көп (16-кесте).

16-кесте. 2016-2017жж. «KAZMinerals» өндірістік қызметі

Атауы	2017	2016
Мыс өндірісі, мың тонна	258.5	143.5
Бозшакөл	101.3	48.0
Ақтоғай	90.2	18.1
Шығыс аймақ және Бозымчак	67.0	77.4
Концентратты мырыш, мың тонна	57.6	75.4
Алтын өндірісі (мың унция)	178.7	127.7
Күміс өндірісі (мың унция)	3,506	3,284

Дереккөз: KAZMinerals жылдық есебі

2017 ж. «KAZ Minerals» Қазақстаннан шамамен 112 мың тонна катодтық мыс пен 144 мың тонна мыс концентратын экспорттады. «KAZ Minerals» өткізуден түскен табыстары 1663 млн. долл.құрады, Қазақстан бюджетіне төленген салықтар мен аударымдардың сомасы–365 млн.долл., оның ішінде ҚПҚӨС–183 млн.долл., КТС – 182 млн.долл.

Полиметаллдар

17-кесте. Мыс пен полиметаллдар өндірісі

Атауы	Көлемі		2017 ж. %-бен 2016 ж.
	2016 ж.	2017 ж.	
Мыс, тазартылған өңделмеген, қоспаланбаған, тонна	408 435	426 191	4,3
Қарағанды	314 730	335 622	6,6
Павлодар	1 323	X	
Шығыс-Қазақстан	79 651	81 135	1,9
Алматы қ.	12 731	X	
Өңделмеген қорғасын, тонна	134 192	149 129	11,1
Қарағанды	179	107	-40,2
Оңтүстік Қазақстан	-	1 738	
Шығыс Қазақстан	134 013	X	
Өңделмеген мырыш, тонна	325 820	331 018	1,6
Қарағанды	85	59	-30,6
Шығыс Қазақстан	325 735	330 959	1,6

«Polymetal International PLC» – асыл металлдарды өндіру бойынша көшбасшылардың бірі. Компанияның Ресейде, Қазақстанда және Арменияда активтері бар, ал олардың акциялары Лондон қор биржасында кесімделеді. «Полиметалл» алтын мен күмістің 8 қолданыстағы кен орындарына иелік етеді.

2009 ж. «Polymetal» компаниясы Қазақстанда Варваринское (Қостанай облысы) кен орнын сатып алды.

2017 ж. шамамен 2 млн. тонна кен «Комаровское» кен орнынан өндірілді және темір жолмен «Варваринское» кен орнына тасымалданды. Нәтижесінде, «Варваринское» кен орнында алтын эквивалентінде 130 мың унция жүргізілді, бұл алтын эквивалентінде 85 мың унция шығарылған 2016 жылдан 54% -ға көп⁵¹.

«Бакырчик» және «Большевик» кен орындарын қамтитын «Қызыл» жобасы 2014 жылы сатып алынды. «Қызыл» игеру сатысындағы алтын табушы жобалардың дүние жүзіндегі ең үздіктерінің бірі болып табылады. Жоба кестеге сәйкес жүзеге асырылады, оған сәйкес бірінші концентраты өндіру 2018 жылдың 3-тоқсанына жоспарланған.

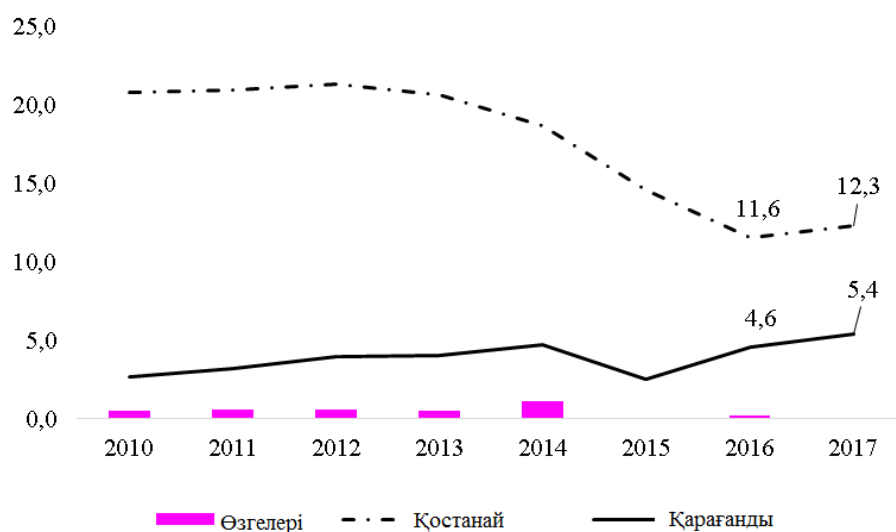
2017 ж. өңделмеген мырыштың 149,1 мың тоннасын өндірді, бұл 2016 жылдан 11,1%-ға жоғары. ҚР ЭМ Статистика комитеті Шығыс Қазақстан облысы – өңделмеген мырыштың негізгі өндірушісі бойынша деректерді ашады (17-кесте). Шығыс Қазақстан облысы да өңделмеген мырыштың көлемінің 100% -ын өндіруші болып табылады – 331,0 мың тонна, 2016 жылмен салыстырғанда 1,6%-ға өсім орын алды (17-кесте және 6-Қосымша).

Темір кен

2017 ж. 18,0 млн. тонна темір кендері өндірілді, бұл 2016ж. салыстырғанда 10,1%-ға көп. Өндірілген темір кендерінің жалпы көлемінен 68,5% Қостанай облысына және 30,2% – Қарағанды облысына келеді (27-сурет). Темір кендерін өндіру Ақтөбе облысында (2017ж. деректер ҚР ҰЭМ Статистика комитеті аспаған) басым, Ақмола облысында (2015-2017жж. деректер жок), 2017ж. Оңтүстік Қазақстан облысында өте шағын көлем– темір кендерінің 33,2 мың тоннасы келеді (6-Қосымша).

⁵¹ https://www.polymetalinternational.com/upload/iblock/12d/Polymetal_annual_report_2017_interactive_rus.pdf

27-сурет. 2010-2017 жж.аймақтар қимасында темір кендерінің өндірісі*, млн. тонна

* Өзгелері: Ақмола, Ақтөбе және Оңтүстік Қазақстан облыстары
Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

Марганец кендері

2007-2017 жылдар аралығындағы кезеңде 28,3 млн. тонна марганец кендері өндірілді.

2017 ж. марганец кендерін өндіру 2016 жылмен салыстырғанда 8,8%-ға қысқарды және 1,5 млн. тонна құрады. Соңғы 7 жыл ішінде марганец кендерін өндірудің төмендеуі байқалуда. 2017ж. марганец кендерін өндіру 2010 жылмен салыстырғанда 2,1 есе қысқарды (28-сурет). Қарағанды облысында Қазақстан Республикасындағы марганец кенін өндіру көлемінің 99,6%-ы келеді (6-Қосымша). Шығыс Қазақстан облысында марганец кенін өндіру бойынша деректерді ҚР ҰЭМ Статистика комитеті ашпаған.

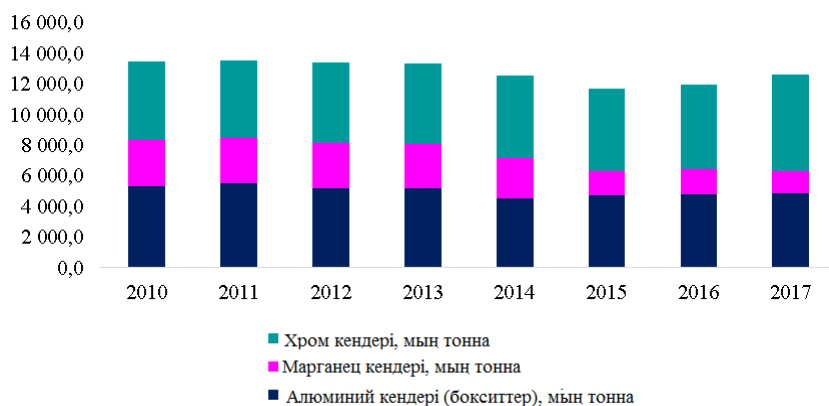
Бокситтер

Алюминий кендерін (бокситтерді) өндіру Қостанай облысында жүзеге асырылады және 2017ж. өндіру көлемі 2016ж. салыстырғанда 0,9%-ға өсті және 4,7 млн. тонна құрады (6-Қосымша). 2014-2015жж. алюминий кендерін өндірудің біршама баяулауы байқалды (28-сурет).

Хром кені

Хром кенін өндіру Ақтөбе облысында жүзеге асырылады және 2017ж. өндіру көлемі 2016ж. салыстырғанда 13,9%-ға өсті және 6,3 млн. тонна құрады, бұл 2010 жылмен салыстырғанда 24% -ға көп (28-сурет).

28-сурет. Марганец, алюминий және хром кендерін 2010-2017ж. өндіру.

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті.

2017 жылы 338,5 мың тонна мырыш және 69,6 мың тонна қорғасын өндірілді.

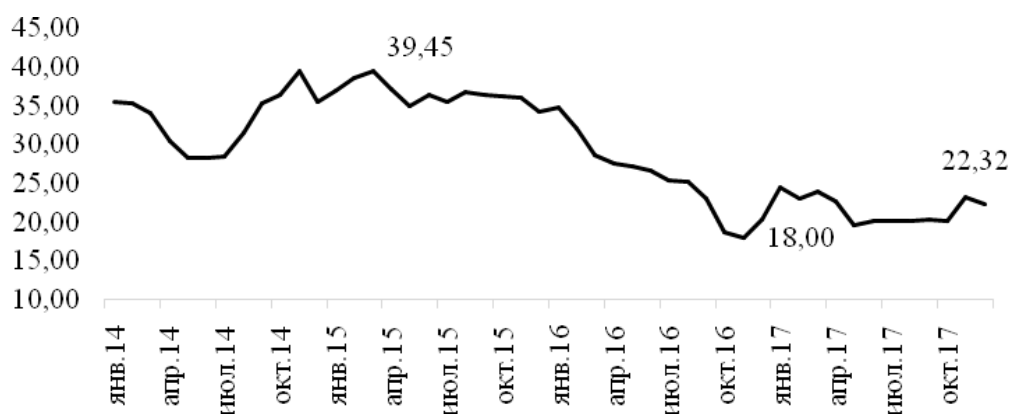
УРАН ӨНДІРІСІ

ҚР Энергетика министрлігінің деректері бойынша, 2017 ж. уранды өндіру көлемі 23 390 тонна құрады, бұл 2016 жылдан 5,3%-ға азырақ (біздің есептеулеріміз бойынша, 2016ж. 4,2%-ға азырақ). ҰЭМ Статистика комитеті уранды өндіру бойынша деректерді ашпайды. «Казатомпром» ҰАК» АҚ сайтында 2017 жылдағы уранды өндіру бойынша деректер әзірге жарияланбаған.

2017 ж. қаңтар айында Қазақстан уранды өндіру көлемін на 10%-ға қысқарту туралы мәлімдеді, бұл – жоспарлы өндірістен 2000 тоннадан көп уран мөлшері.⁵² 2017ж. 4 желтоқсанда «Казатомпром» ҰАК» АҚ өндіру көлемін сұранысқа сәйкес келтіру мақсатында, Компанияның кәсіпорындарын жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға сәйкес жоспарланған уран өндірісін 20%-ға қысқарту ниетін жариялады.

Соңғы жылдары әлемдік нарықтағы тұрақсыздық салдарынан уран бағасы, уранға сұраныс төмендеп жатыр. Осылайша, 2015ж.наурыз айынан бастап 2016 ж. қарашасына дейін уранның орташа айлық спорттық бағасы 2,2 есе, 39,45 долл./фунттан 18,0 долл./фунтқа дейін қысқарды (29-сурет).

29-сурет. 2014-2017 жж. уранға орташа айлық бағалар (спот,долл./фунт)

<https://www.cameco.com/>

⁵² <http://www.kazatomprom.kz/ru/history/2017>

ЭКСПОРТ

Өндіруші салалардың өнімі қай елдерге жеткізілкенді?

ҚАТТЫ ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАР ЭКСПОРТЫ

Алтын Шығыс Қазақстан облысынан жеткізілетін Ұлыбританияға экспорттың төмендеуінен *Алтын* экспорты 10,1 есеге, 2016ж. 128,2 кг-нан 2017ж. 12,6 кг алтынға дейін қысқарды. Алтын экспортының күрт қысқаруына Қазақстан Республикасы аумағынан өңделмеген асыл металдар, сынықтар мен асыл металл қалдықтарын шығаруға тыйым салу әсер етті.⁵³

2017ж. *күміс* экспорт Ұлыбританияға жеткізудің қысқару салдарынан 2016ж. салыстырғанда 11,4%-ға қысқарды және 1036,6 тонна құрады: Шығыс Қазақстан облысынан экспорт 16,6%-ға, 686,5 тоннаға дейін және Қарағанды облысынан-2,1 есе, 168,3 тоннаға дейін қысқарды. Сонымен қатар, 2017ж. Қарағанды облысынан Германияға 167,3 тонна күміс экспортталды және 14,6 тонна АҚШ-қа экспортталды (6-Қосымша).

Алтын және күміс экспорты

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016ж.-ға қатынаста, %	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлем	млн. АҚШ долл.	Көлемі бойынша	Құны бойынша
Алтын	кг	12,6	2,9	128,2	22,0	-10,1 есе	-7,6 есе
Біріккен Корольдік		12,6	2,9	128,2	22,0	10,1 есе	-7,6 есе
Күміс	тонна	1 036,6	538,1	1 169,8	584,5	-11,4	-7,9
Біріккен Корольдік		854,7	439,3	1 169,8	584,5	-26,9	-24,9
Германия		167,3	91,0	-	-	-	-
АҚШ		14,6	7,9	-	-	-	-

2017 ж. *марганец темір және хром кендерінің экспорты* нақты да, құндық көлемде де айтарлықтай өсті. Негізгі импорттаушылар болып Ресей және Қытай қалуда. Бұл ретте темір кендерінің экспортының жалпы көлемінен 86,0% , марганец кендерінің жалпы көлемінен 87% және хром кендерінің жалпы көлемінен 81% Ресейге келеді. 2017 ж. хром кендері Швецияға да экспортталды. Хром кендерінің экспорты Ақтөбе облысынан жүзеге асырылады, осы облыста хром кендерін өндіру жүргізіледі. Негізгі бөлік, темір кендерінің жалпы көлемінен 81% Қостанай облысынан экспортталған. Қарағанды облысынан экспортқа темір және марганец кендері жіберілді (6-Қосымша).

Темір, марганец және хром кендерінің экспорты

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016ж.-ға қатынаста, %	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	Көлемі бойынша	Құны бойынша
Темір кендері	мың тонна	9459,8	512,1	8373,8	389,4	13,0	31,5
Ресей		8131,8	462,7	7110,0	347,9	14,4	32,7
Қытай		1 309,0	49,4	1 256,1	41,2	4,2	19,8
Марганец кендері	мың тонна	446,1	48,9	282,9	23,6	57,7	2,1 есе
Ресей		388,3	40,1	240,9	17,8	61,2	2,3 есе
Қытай		57,8	8,8	42,0	5,8	37,8	51,9

⁵³Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің м.а. 2015 жылғы 24 тамыздағы № 867 «Қазақстан Республикасының аумағынан өңделмеген бағалы металдарды, бағалы металдардың сынықтары мен қалдықтарын әкетуге тыйым салуды енгізу туралы» бұйрығы. <http://adilet.zan.kz/rus/docs/V1500011965/history>

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016ж.-ға қатынаста, %	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	Көлемі бойынша	Құны бойынша
Хром кендері	мың тонна	963,7	201,1	781,8	116,4	23,3	72,8
Ресей		781,7	144,7	740,6	105,3	5,5	37,4
Қытай		123,1	37,8	41,2	11,1	3,0 есе	3,4 есе
Швеция		58,9	18,6				

Мемлекеттер бойынша өңделмеген алюминий экспорты

Өңделмеген алюминий	Мың тонна	234,3	473,2	213,8	345,3	9,5	37,0
Ресей		53,7	104,2	55,3	86,1	-2,5	21,0
Өзбекстан		21,3	41,7	21,8	33,3	-2,2	24,9
Болгария		18,3	37,7	2,7	3,9	6,8 есе	9,7 есе
Греция		59,4	117,6	49,4	81,6	20,2	44,1
Италия		24,1	48,1	32,3	51,0	-25,5	-5,7
АҚШ				16,6	24,9		
Түркия		45,1	90,2	24,5	39,9	83,5	126,4

Қытай *тазартылған мыстың, өңделмеген қорғасын және мырыштың* негізгі импорттаушысы болады. Мыс және мырыштың Түркияға жеткізілім көлемі, мырыш және қорғасынның Вьетнамға жеткізілімі өскен. Осы елдер бойынша экспорттың бағалық көлемінің өсу қарқыны экспорттың нақты көлемінің өсу қарқынынан басып озуда (төменде қараңыз). «Kazzinc» кәсіпорны орналасқан Шығыс Қазақстан облысы мырыш, қорғасын және тазартылған мыстың негізгі экспорттаушысы болып қалады. Мысты Қарағанды облысы да экспорттайды (б-қосымша).

Мыс, қорғасын және мырыш экспорты

Тауардың, негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016ж.-ға қатынаста, %	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	Көлемі бойынша	Құны бойынша
Тазартылған мыс	мың тонна	406,6	2 341,9	402,2	1 825,9	1,1	28,3
Біріккен Корольдік		47,2	279,1	48,6	229,4	-2,9	21,7
Қытай		192,8	1 095,9	190,3	854,3	1,3	28,3
БАӘ		92,5	537,4	56,7	262,8	63,0	2,1 есе
Түркия		68,8	401,3	59,3	269,0	16,0	49,2
Өзгелері		5,3	28,2	47,3	210,4	- 8,9 есе	-7,5 есе
Өңделм.қорғасын	мың тонна	125,6	251,0	122,2	216,9	2,8	15,7
Вьетнам		62,0	127,0	49,5	91,5	25,3	38,8
Испания		31,3	54,1	44,4	75,9	-29,6	-28,7
Қытай		21,9	47,0	12,3	21,4	77,4	2,2 есе
Өзгелері		8,0	17,9	2,7	4,9	3,0 есе	3,6 есе
Өңделмеген мырыш	мың тонна	299,6	834,8	287,7	551,7	4,1	51,3
Украина		21,3	41,7	21,8	33,3	-2,2	24,9
Ресей		13,8	42,6	23,4	53,7	-41,0	-20,7
Вьетнам		47,5	127,7	23,9	46,7	2,0 есе	2,7 есе
Қытай		115,5	325,5	96,4	180,1	19,9	80,7
Нидерланды		18,7	49,4	43,3	77,0	-56,9	-35,9
Түркия		88,1	244,3	87,6	167,2	0,6	46,1

УРАН ЭКСПОРТЫ

Мемлекеттік кірістер комитетінің деректері бойынша, 2017ж. уран экспорты нақты да 4,1%-ға), құндық та (22,2%-ға) көлемде қысқарды және 28,1 мың тонна құрады. Қытайға уран экспорты нақты көлемде 45,0%-ға және құндық көлемде 15%-ға өсті. Қытайдың қазақстандық уран экспортындағы үлесі 2016ж. 45,1%-дан 2017ж. 68,3%-ға дейін өсті.

Барлық қалған импорттаушы мемлекеттер бойынша теріс тренд байқалуда. Уран Қытайға, Ресейге, Францияға, Үндістанға, Канадаға, АҚШ, Украинаға экспортталды. (6-Қосымша).

Уран экспорты

Тауардың негізгі жеткізілу елдерінің атауы	Өлш. бірл.	2017 ж.		2016 ж.		2017ж. 2016ж.-ға қатынаста, %	
		көлемі	млн. АҚШ долл.	көлемі	млн. АҚШ долл.	Көлемі бойынша	Құны бойынша
Табиғи уран, өңделген	мың тонна	28,1	1340,1	29,3	1721,1	-4,1	-22,2
Ресей		3,3	149,5	4,1	245,0	-19,5	-39,0
Украина		0,2	11,6	0,2	9,4	-6,6	23,0
Үндістан		1,7	78,3	3,0	195,3	-40,8	-59,9
Канада		1,5	59,5	2,7	115,6	-42,1	-48,5
Қытай		19,2	946,5	13,2	823,3	45,0	15,0
АҚШ		1,2	51,8	1,9	128,8	-35,9	-59,8
Франция		0,9	42,9	4,2	203,7	-79,2	-78,9

Дереккөз: Мемлекеттік кірістер комитеті

3.3 Өндіруші салалар құралатын үкімет табыстары

3.3.1. Салықтар мен басқа төлемдер (4.1)

Ұлттық Қор келешек ұрпақтарға сақтау үшін, екінші жағынан – мұнай бағасы төмендеген жағдайда, мемлекеттік табыстардың, бірінші кезекте әлеуметтік табыстардың қажетті деңгейін ұстап тұру үшін оңтайлы баға конъюнктурасында жэономиканың өндіруші секторы қалыптастыратын табыстардың бөлігін жинақтайды.⁵⁴

ҚР ҚМ және ҚР ЭМ жыл сайын бекітетін тізіммен анықталған мұнай газ секторы компанияларынан түсетін салықтар ҚР Ұлттық қорына заң белгілеген салықтар және төлемдер бойынша жіберіледі. Ерекшелікті құрайтын-республикалық бюджетке жіберілетін шикі мұнайға экспорттық кедендік баж (ЭКБ). Тау-кен секторы компанияларынан секілді басқа салықтар мен төлемдер республикалық және жергілікті бюджеттерге түседі және басқа экономика секторларынан алынатын салықтардан бөлінбейді.

2017 ж., ҚР ҚМ Статистикалық бюллетень деректері бойынша, шикі мұнайға ЭКП сомасы 2016 жылмен салыстырғанда 33,7%-ға ұлғайды және 854,5 млрд. теңге құрады.

2016 ж. желтоқсан айында ОПЕК елдерінің және ОПЕК-ке кірмейтін 11 мемлекеттің (Қазақстан, Ресей Федерациясы, Әзірбайжан, Бахрейн, Боливия, Экваториалық гвинея, Малайзия, Мексика, Оман, Судан және Оңтүстік Судан) мәжілісі өтті. Нәтижесінде мемлекеттер мұнайды өндірудің жиынтықты көлемін тәулігіне 1,8 млн.

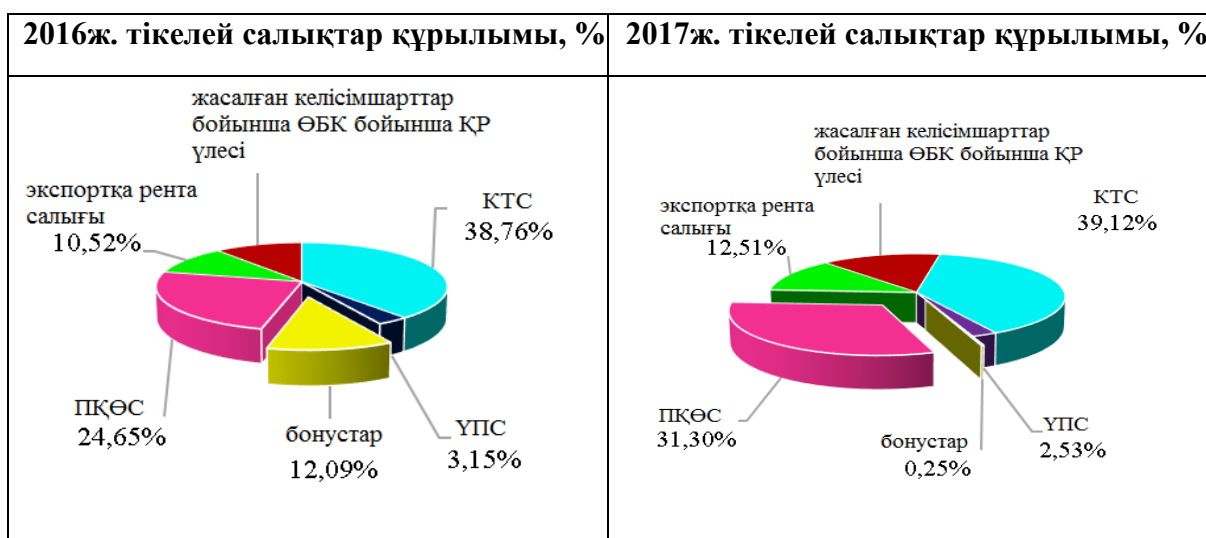
⁵⁴ Махмутова М. (2008) Управление нефтяными доходами: Концепция Национального фонда. Алматы, ФСК.

баррельге төмендету есебінен мұнайдың әлемдік нарығындағы тепе-теңдікті қалпына келтіру үдерісін тездетуге мәмілеге келді. Бұл мәміле 2017ж. 1 қаңтарынан бастап күшіне енді. Бұл мәміле ұзарту мүмкіндігімен 2017ж. бірінші жарты жылдығына жасалған болатын. 2017 жылдың мамыр айында оның әрекет ету мерзімі 9 айға -2018 жылдың наурыз айының соңына дейін ұзартылды.⁵⁵

2017ж. мұнайды өндіруді қысқарту туралы ОПЕК+ келісімі шеңберіндегі мәміле мұнай нарығындағы ұсынысты теңдестіруге және мұнай бағасын көтеруге мүмкіндік берді. Нәтижесінде, ЕІА деректері бойынша, шикізаттың әлемдік нарықтарында 2017ж. Brent мұнайы үшін орта баға бір баррель үшін 54,25 долл. құрады (2016 ж. – баррель үшін 43,64 долл.).

2017 ж. Ұлттық қорға түсімдер 2016ж. салыстырғанда 3,5 есе, 3 479,8млрд. теңгеге дейін ұлғайды. (18-кесте). Корпоративтік табыс салығының (КТС) 1,8 есе, пайдалы қазбаларды өндіру салығының (ПҚӨС) 2,2 есе, үстеме табыс салығының (ҮТС) 42,3%-ға және экспортқа рента салығының 2,1 есе өсімінің нәтижесінде, 2017 ж. мұнай секторы ұйымдарынан тікелей салықтар (жергілікті бюджетке есептелетін салықтарды қоспағанда) 2016 жылмен салыстырғанда 1,8 есе, 2001,1 млрд.теңгеге дейін өсті. Бонустар 3,7%-ға қысқарды.

30-сурет. 2016-2017жж. Ұлттық қорға түсетін мұнай-газ секторынан тікелей салықтар (жергілікті бюджетке есептелетін салықтарды қоспағанда)

Дереккөз: 2016-2017жж. Қазақстан Республикасының Ұлттық қорының түсімдері және пайдалану туралы есебі <http://www.minfin.gov.kz/>.

2017 ж. мемлекеттік бюджеттің табыстары 2016ж. салыстырғанда 24,3%-ға өсті (ІЖӨ-ге 22,4%), Ұлттық қордан трансферттердің елеулі түсімі есебінен, өсім 54,6% (ІЖӨ-ге 8,6%) құрады⁵⁶.

2017 ж. Ұлттық қордан республикалық бюджетке 4 трлн. 414 млрд. теңге (немесе доллар берілісте 13,5 млрд. долл., орташа жылдық бағам бір доллар үшін 326 теңге болғанда) көлемінде трансферттер түсті. Оның ішінде 2 трлн. 92 млрд. теңге (немесе доллар берілісте 6,4 млрд. долл.) банк секторын сауықтыру үшін «Проблемалық несиелер қоры» АҚ-ға жіберілді⁵⁷.

Атап өтетін жайт, Банк секторын сауықтыру үшін Ұлттық қордан мақсатты трансфертті бөлу туралы ҚР Президентінің нұсқауында 2 трлн. 92,9 млрд. теңге

⁵⁵<http://energo.gov.kz/>

⁵⁶ Махмутова М, Қазақстан: Макроэкономический обзор за 2017 г. PublicPolicyResearchCenter.

⁵⁷ Сол жерде.

емес, 1 трлн. 92,9 млрд. теңге⁵⁸ (немесе доллар берілісінде 3,35 млрд. долл. теңге мөлшерде қаражат қарастырылған.

18-кестеде 2016-2017ж. Ұлттық қор түсімдері мен қаражатты пайдалану туралы есеп пен өзгерістер келтірілген.

18-кесте. 2016-2017жж. Ұлттық қор түсімдері мен пайдалану туралы есеп.

Атауы	Сома млн. теңге		2017 ж. 2016 жылға қатынаста, %
	2016 ж.	2017 ж.	
Есептік кезең басындағы Ұлттық қордың қаражаты (кассалық орындау), барлығы:	25 754 359,1	23 865 623,8	-7,3
Түсімдер:	985 647,5	3 479 812,5	3,5 р
Мұнай секторы ұйымдарынан тікелей салықтар (жергілікті бюджетке есептелетін салықтарды қоспағанда)	1 130 056,8	2 001 136,0	1,8 р
Мұнай секторы ұйымдары жүзегет асыратын операциялардан басқа түсімдер (жергілікті бюджеттерге есептелетін түсімдерді қоспағанда)	7 867,8	32 369,0	4,1 р
Республикалық меншіктегі және тау-кен өндіру мен өңдеу салаларына жататын мемлекеттік мүлікті жекешелендіруден түсетін түсімдер	0,0	7 427,3	-
Ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін сатудан түсетін түсімдер	835,0	444,2	-46,8
Қорды басқарудан түсетін инвестициялық табыстар	-155 070,6*)	1 429 000,2**)	
республикалық бюджеттен кепілдік трансфертті қайтару	0,0	0,0	
республикалық бюджеттен мақсатты трансфертті қайтару	420,8	9 435,8	22,4 есе
Қазақстан Республикасының заңнамасы тыйым салмаған басқа түсімдер мен табыстар	1 537,8	0,0	-
Пайдалану, барлығы:	2 874 382,8	4 420 911,5	53,8
Оның ішінде:	0,0	0,0	
- кепілдікті трансферттер	2 110 000,0	2 880 000,0	36,5
- мақсатты трансферттер	745 574,1	1 534 317,4	2,1 р
- Қорды басқарумен және жыл сайынғы сыртқы аудитті жүргізумен байланысты шығындарды жабу	18 808,7	6 594,1	-2,9 есе
Есептік кезең соңындағы Қор қаражаты, барлығы:	23 865 623,8	22 924 524,8	-3,9

*) 2016ж. инвестициялық шығынды ескере отырып, Ұлттық қорды сенімгерлік басқару бойынша 2016ж. ҚРҰБ бекітілген есебіне сәйкес

***) 2017ж. инвестициялық табысты ескере отырып, Ұлттық қорды сенімгерлік басқару бойынша 2017ж. ҚРҰБ бекітілген есебіне сәйкес.

Дереккөз: 2018ж. 1 қаңтарындағы ҚР Статистикалық бюллетені. Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының 2016-2017жж. түсімдері мен пайдалану туралы есеп. <http://www.minfin.gov.kz/>.

Өндіруші салалардың абсолютті бірліктерде және үкіметтің шоғырландырылған табыстарынан % түрінде құрылатын үкіметтің жиынтықты табыстарын қарастырайық (19-кесте). 2017 ж. мемлекеттік бюджеттің жиынтықты табыстары 7 634 млрд. теңге құрады, Ұлттық қорға түсімдер, оның жылдық есебіне сәйкес, мемлекеттік бюджет табыстарының 23,1% -ын құрады.

⁵⁸ «2017 жылы Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан мақсатты трансфертті бөлу туралы» ҚР Президентінің 14.02.2017ж. №421 Нұсқауы.

Негізінен ҚР Ұлттық қорында мұнай-газ секторынан тікелей салықтар жиынтықталады – ол мемлекеттік бюджеттің барлық табыстарының 52,4%-ын құрайды. Ұлттық қор Өнімді бөлу туралы келісімдер бойынша Қазақстан Республикасының үлесін толықтай жинақтайды – 99,3%, толықтай дерлік – экспортқа рента салығы(98,2%), бонустар (46,8%), мұнай секторы ұйымдарының залалдың орнын өтеу туралы арыз талаптар бойынша табиғатты пайдаланушылардан түскен түсімдер (91,0%), үстеме табыс салығы (86,6%), пайдалы қазбаларды өндіру салығының басым бөлігі (70,7%).

19-кесте. 2017ж. Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына түсімдер, олардың мемлекеттік бюджет табысындағы үлесі

Төлемдер түрлері	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорына түсімдер (мың теңге)	Мемл.бюджет табыстары * (мың теңге)	Үкіметтің жалпы табыстарынан Ұлттық қор түсімдерінің үлесі, %-бен
Түсімдер	3 479 812 466	11 567 961 000	23,1
Оның ішінде: Мұнай секторы ұйымдарынан тікелей салықтар (жергілікті бюджетке есептелетін салықтарды қоспағанда)	2001135951	1 816 727 000	52,4
Оның ішінде: Корпоративтік табыс салығы	782 798 272	1 538 785 000	33,7
Үстеме пайда салығы	50 603 683	6 507 000	86,6
бонустар	5 083 596	5 784 000	46,8
Пайдалы қазбаларды өндіру салығы	626 349 595	259 183 000	70,7
Экспортқа рента салығы	250 407 739	4 462 000	98,2
Қазақстан Республикасының жасалған шарттар бойынша өнімді бөлу бойынша үлесі	285 893 066	2 006 000	99,3
Мұнай секторы ұйымдары жүзегет асыратын операциялардан басқа түсімдер (жергілікті бюджеттерге есептелетін түсімдерді қоспағанд, оның ішінде:	32 368 996	338 260 000	8,7
Орталық мемлекеттік органдар, олардың аймақтық бөлімшелерінің мұнай секторы ұйымдарына салатын әкімшілік айыппұлдары, өсімпұлдары, ықпалшаралары, өтемдер	4 812 646	22 392 000	17,7
Республикалық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелердің мұнай секторы ұйымдарына салатын өзге айыппұлдары, өсімпұлдары, ықпалшаралары, өтемдер	299 927	39 311 000	0,8
Мұнай секторы ұйымдарының залалдың орнын өтеу туралы арыздар бойынша табиғатты пайдаланушылардан алынған қаражат	27 251 201	2 685 000	91,0
Мұнай секторы ұйымдарынан басқа салықтық емес түсімдер	5222	273 872 000	0,0
Республикалық меншіктегі және тау-кен өндіру мен өңдеу салаларына жататын мемлекеттік мүлікті жекешелендіруден түсетін түсімдер	7 427 304		

Дереккөз: * - мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда

Тау-кен секторы компанияларынан түсетін салықтар секілді басқа салықтар мен төлемдер республикалық бюджетке және жергілікті бюджеттерге түседі және әдетте ҚР ҚМ статистикалық есептерінде экономиканың басқа секторларынан алынатын салықтардан бөлінбейді.⁵⁹

20-кестеде республикалық және жергілікті бюджетке және Ұлттық қорға салықтардың түсімінің егжей-тегжейлі ақпараты берілген.

20-кесте. 2017ж. шоғырландырылған бюджеттің салық түсімдерінде (МБ + ҰҚ), республикалық және ұлттық бюджеттерде өндіруші сектор компаниялардың салық түсімі туралы деректер, мың теңге

Атауы	Төлеушілер саны	ҚР бойынша барлығы (МБ+ҰҚ)	оның ішінде:			
			МБ (РБ+ЖБ)	РБ	ЖБ	ҰҚ
ҚР бойынша БАРЛЫҒЫ		9 187 515 496	7 153 566 306	5 011 400 081	2 142 166 225	2 033 949 190
Салықтықтық түсімдер		8 811 987 241	6 810 851 290	4 848 028 319	1 962 822 971	2 001 135 951
Салықтық емес түсімдер		306 832 856	274 463 859	159 426 280	115 037 579	32 368 997
Негізгі капиталды сатудан түсімдер		68 695 399	68 251 157	3 945 482	64 305 675	444 242
Оның ішінде:						
ҚР бойынша мұнай-газ секторынан (КСШ) түсімдер барлығы	159	3 298 530 397	1 265 166 215	1 052 591 763	212 574 452	2 033 364 182
<i>оның ішінде КСШ бойынша салыстыру тізімі бойынша түсімдер сомасы</i>	72	3 272 904 740	1 243 229 972	1 031 966 481	211 263 491	2 029 674 768
КСШ бойынша жалпы түсімдерден үлесі (%)		99,22	98,27	98,04	99,38	99,82
ҚР бойынша тау-кен секторынан (ҚПҚ) түсімдер сомасы барлығы	369	594 771 952	594 771 952	470 253 957	124 517 995	-
<i>оның ішінде ҚПҚ салыстыру тізімі бойынша түсімдер сомасы</i>	82	584 832 409	584 832 409	465 056 682	119 775 727	-
ҚПҚ бойынша жалпы түсімдерден үлес (%)		98,33	98,33	98,89	96,19	-
КСШ және ҚПҚ бойынша барлығы	528	3 893 302 349	1 859 938 167	1 522 845 720	337 092 447	2 033 364 182
КСШ және ҚПҚ салыстыру тізімі бойынша түсімдер барлығы	154	3 857 737 149	1 828 062 381	1 497 023 163	331 039 218	2 029 674 768
ҚР бойынша жалпы түсімдерден үлесі (%)	154	42,38	26,00	30,39	15,74	99,97

Дереккөз: ҚР ҚМ

⁵⁹ҚР ҚМ Статистикалық бюллетені

http://www.minfin.gov.kz/irj/portal/anonymous?NavigationTarget=ROLES://portal_content/mf/kz.ecc.roles/kz.ecc.anonymous/kz.ecc.anonymous/kz.ecc.anonym_budgeting/budgeting/reports_fldr

3.3.2. Заттай нысандағы төлемдер(4.2)

2017 ж. заттай берілімде төлемдер жоқ. ЛКТ бойынша есептердің деректері бойынша мұнай-газ және тау-кен секторларының компаниялары заттай берілісте төлемдерді жүзеге асырмаған.

3.3.3. Тасымалдаудан түскен табыстар (4.4)

Мұнайды тасымалдау

Қазақстандық мұнайды тасымалдау Ақтау портынан Каспий теңізіне, Батуми және Новороссийск порттары арқылы Қара теңізге, сондай-ақ «Қазмортрансфлот» ұлттық теңіз жолы компаниясының мұнай танкерлерімен Жерорта теңізінің айдынына мұнай құбыры көлігімен теңіз тасымалдары, сонымен қатар, темір жолмен жүзеге асырылады.

Мұнайды магистральды мұнай құбырлары бойынша тасымалдауды «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ еншілес компаниясы, «ҚазТрансойл» АҚ жүзеге асырады, оның ұзақтығы 5377 км магистральды мұнай құбырлары желісі және ұзақтығы 1975 км су таратқыштар желісі бар. Оған қоса, «ҚазТрансОйл» АҚ басқа шектес құбыр жүйелерімен мұнайды сақтау, ауыстырып тиеу және тасымалдау экспедициясын жүзеге асырады.

Оған қоса, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Каспий құбыр консорциумы (КҚК) мұнай құбырында 20,75% көлемде акционерлік капиталға ие, оның ішінде ҚР Үкіметі – 19%-ға және Қазақстан Пайплайн Венчурске –1,75% тиесілі.

Қазақстандық мұнайды тасымалдау бағыттарын диверсификацияның «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ үшін ерекше рөлі бар, себебі ол әлемдік нарықтарға көмірсутек ресурстарды тасымалдаудың едәуір экономикалық тиімді маршруттарын таңдау мүмкіндігін береді және экономикалық қауіпсіздік кепілдігі қызметін атқарады.⁶⁰

Негізгі қолданыстағы мұнайдың экспорттық маршруттары:

- Атырау-Самара мұнай құбыры («ҚазТрансОйл» АҚ– 100%);
- КҚК мұнай құбыры («ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ –20,75%);
- Атасу-Алашанькоу мұнай құбыры («ҚазТрансОйл» АҚ – 50%);
- Ақтау теңіз терминалы.

Атырау-Самара мұнай құбыры

Атырау-Самара мұнай құбыры (өткізу қабілеттілігі– жылына 17,5 млн. тонна мұнай), жалпы ұзақтығы 697 км (оның ішінде 535 – қазақстандық учаске) Ресей Федерациясы аумағы бойынша «Транснефть» ЖАО мұнай құбыры жүйесі арқылы Қара және Балтық теңіздерінің порттарына қолжетімділікті ұсынады.

2017 ж. Атырау-Самара мұнай құбыры бойынша мұнай тасымалы көлемі 15,9 млн. тонна, бұл 2016 жылдыдан 5,9% -ға жоғары (21-кесте).

Каспий құбыр консорциумы (КҚК)

Жалпы ұзақтығы 1510 км құрайтын (оның ішінде 452 – қазақстандық учаске) КҚК мұнай құбыры (өткізу қабілеттілігі– жылына 41 млн. тонна мұнай) «Теңіз» кен орнын және Қара теңіздегі Южная Озереевка (РФ Новороссийск қ.) теңіз

⁶⁰ «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2017ж. жылдық есебі.

терминалын байланыстырады және қазақстандық мұнайды әлем нарықтарына шығаруды қамтамасыз етеді.⁶¹

Жоба қатысушылары Ресей – 31%, Қазақстан – 20,75% және өндіруші компаниялар.

2017 ж. мұнайды тасымалдау көлемі 2016ж. салыстырғанда 3,5%-ға ұлғайды және 58 538 мың құрады. Мұнайдың жүк айналымы 12,1%-ға ұлғайды және 48 360 млн. тонн-км-ға жетті.

Қазақстан-Қытай мұнай құбыры

«Атасу-Алашанькоу» магистральды мұнай құбырының «Алашанькоу» қабылдау-өткізу пункті арқылы мұнай құбыры іске қосылған сәттен бастап 100-миллион тонна мұнай тасымалданды.

«ҚазТрансОйл» АҚ магистральды мұнай құбырларының жүйесіне мұнайды өткізу көлемдерінің негізгі өсуі «Роснефть» ҰК» ЖАҚ-пен жасалған, мұнайды тасымалдау бойынша қызметтерді ұсынуға жасалған ағымдағы келісімшартқа Қазақстан Республикасының аумағы арқылы ҚХР-ға ресейлік мұнай транзитінің көлемін жылына 10 млн.тоннаға дейін ұлғайту туралы қосымша келісім аясында ресейлік мұнай транзитінің ұлғаюымен байланысты.

«Атырау-Самара» мұнай құбыры бойынша жеткізілімнің ұлғаюы Қашаған кен орнынан магистральды мұнай құбырлары жүйесіне мұнайды өткізудің басталуымен, сонымен қатар, осы мұнай құбыры бойынша жеңіл қазақстандық мұнайды бөлек айдаудың басталуымен байланысты.

Өзбекстан бағытындағы ресейлік мұнайды айдау

Омск-Павлодар-Шымкент-Шағыр мұнай құю эстакадасы бағдары арқылы «ҚазТрансОйл» АҚ магистральды мұнай құбырлары жүйесімен ресейлік мұнай жеткізілімдері басталды (т/ж цистерналарға құю).

21-кесте. «ҚазТрансОйл» АҚ жүйесі бойынша бағыттар және тұтынушылар бойынша мұнайды тасымалдау көлемдері, мың тонна.

Бағыты	2017 ж.	2016 ж.	Өзгеріс, %
мұнай өңдеуші зауыттарға			
«Атырау мұнай өңдеуші зауыты» ЖШС	4 629	4 666	-0,8
«ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС	4 686	4 497	4,2
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС	4 732	4 599	2,9
«CASPI BITUM» ЖШС	718	624	15,1
Ресей Федерациясы аумағы арқылы транзит			
«Атырау – Самара» мұнай құбыры	15 913	15 024	5,9
Ақтау порты арқылы түсіру			
Ақтау БМАС танкерлеріне түсіру	1 192 2	196 2	45,7
Құбыр компанияларына мұнайды ауыстырып тиеу			
«ККТ» ЖШС («Атасу – Алашанькоу» мұнай құбыры)	12 289 (о.і.транзит 9 989)	10 068 (о.і.транзит 6 992)	22,1
«КҚК-К» АҚ (КҚК мұнай құбыры)	2 884	3 023	-4,6
«МұнайТас» СБҚК» АҚ	3 306	4 233	-21,9
«КҚК» ЖШС («Кенкияқ-Құмкөл» мұнай құбыры)	4 683	4 215	11,1
«Шағыр» МҚП темір жол эстакадасы			
«Шағыр» МҚП темір жол эстакадасы	261	210	- 24,2

* «ҚазТрансОйл» АҚ қатысу үлесін ескере отырып
Дереккөз: «ҚазТрансОйл» АҚ жылдық есебі

⁶¹ 2017 ж. «Қазмұнайгаз» ҰК АҚ жылдық есебі

Мұнайды теңізбен тасымалдау

Мұнайды теңізбен тасымалдауды «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ еншілес ұйымының – «ҚазТеңізТрансФлот» ҰТК ЖШС кемелері жүзеге асырады.

Бүгінгі таңда мұнайды теңізбен тасымалдаудың негізгі қолданыстағы бағдарлары келесідей:

- Ақтау- Баку (Каспий теңізі);
- Ақтау – Махачкала (Каспий теңізі);
- Қара және Жерорта теңіздерінің айдындарына бағдарлар.

31-сурет. Магистральды құбырлар сызбасы

Дереккөз: «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ

Тау-кен секторы өнімдерін, мұнай және газды тасымалдаудан түскен табыстарды төленетін салықтарды бюджетке бөлу мүмкін емес, себебі бюджетке салықтар мен басқа міндетті төлемдердің сомалары тасымалдауды жүзеге асыратын компаниялардың бүкіл қызметінен жалпы төленеді және жеке қызмет түрлеріне бөлінбейді. Компаниялардың өздері тасымалдаудан түсетін табыстарды ашады және осы Есеп аталмыш табыстарды бейнелейді.

«ҚазТрансОйл» АҚ тарифтік мөлшерлемелері мен көлемдері 7-Қосымшада келтірілген.

«ҚазТрансОйл» АҚ жүйесі бойынша мұнайды тасымалдау мына бағыттар бойынша жүзеге асырылады (22-кесте):

22-кесте. 2017 ж. мұнайды тасымалдау бағыттары мен көлемдері

№	Тасымалдау бағыты	Мұнай көлемі, млн.тонна
	Тасымадау көлемі	46,3
1	ҚР МӨЗ, оның ішінде:	14,8
	<i>АМӨЗ</i>	4,6
	<i>ПКОП</i>	4,7
	<i>ПМХЗ</i>	4,7
	<i>Битум зауыты</i>	0,7
2	Самара ҚӨП	15,9
3	Т/ж түсірімдері	0,3
4	Теңізбен түсіру (Ақтау порты арқылы экспорттау)	1,2
5	КҚК МҚ жүйесіне аударып тиеу	2,9
6	Атасу-Алашанькоу м/қ-да аударып тиеу	12,3
	оның ішінде, транзиттік ресейлік мұнай	10,0

Дереккөз: «ҚазТрансОйл» АҚ деректері

2015ж. 18 мамырдан бастап «Табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы» ҚР заңына өзгерістер мен толықтырулар күшіне енгізілді, оларға сәйкес Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзит және Қазақстан Республикасынан тысқары экспорт мақсатта магистральды құбырлармен мұнайды тасымалдау бойынша қызметтер табиғи монополиялар саласының реттелуінен шығарылады.

ҚР Энергетика Министрінің 2017 жылғы 1 наурыздағы №80 бұйрығымен 2017-2018ж. кезеңге Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Қытай Халық Республикасына (ҚХР) ҚҚС қоспағанда 1 тонна үшін 11 доллар 36 цент көлемінде 10 млн.тоннаға дейінгі мөлшерде ресейлік мұнайды тасымалдау құны бекітілді.

«ҚазТрансОйл» АҚ Бас директорының (Басқарма төрағасының) 2017ж. 10 қарашадағы №186 бұйрығымен 2017 жылдың 31 желтоқсанына дейінгі кезеңге «ҚазТрансОйл» АҚ-ның Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Өзбекстан Республикасына транзит мақсатында ресейлік мұнайды тасымалдау бойынша қызметтерінің тарифі мен құны бекітілді.

«ҚазТрансОйл» АҚ Бас директорының (Басқарма төрағасының) 2017 жылғы 22 желтоқсандағы №223 бұйрығымен Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Өзбекстан Республикасына транзит мақсатында ресейлік мұнайды тасымалдау бойынша «ҚазТрансОйл» АҚ қызметтерінің тарифтері мен құны бекітіліп, 2018 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енетін болды.

2015 жылдың маусым айында «ҚазТрансОйл» магистральды құбырлармен мұнайды айдау бойынша қызметтерге мынадай тарифтерді бекітті (№64 бұйрық):

- Қазақстан Республикасынан тысқары экспорт мақсатында–1000 км-ге 1 тоннасы 5 817,2 теңге мөлшерде (ҚҚС қоспағанда), 2015 жылдың 1 шілдесінен бастап күшіне енеді;

- Түймазы-Омск – Новосибирск-2 магистральды құбырының қазақстандық учаскесі бойынша Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзит мақсатында – 1000 км-ге 1 тоннасы үшін 1 727,1 теңге мөлшерде, 2015 жылдың 26 маусымынан бастап күшіне енеді.

2015-2019 жылдарға арналған «ҚазТрансОйл» АҚ магистральды құбырлар жүйесімен Қазақстан Республикасының ішкі нарығына мұнайды айдау бойынша

реттелетін қызметке тарифтердің шекті деңгейлерін Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті (2015 жылдың 21 тамызындағы №347-ОД бұйрық) бекітті, келесідей мөлшерде 2015 жылдың 01 қаңтарынан бастап күшіне енеді:

- 2015 жылы – 1000 км-ге бір тоннасы үшін 3 225,04 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- 2016 жылы – 1000 км-ге бір тоннасы үшін 3 547,46 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- 2017 жылы – 1000 км-ге бір тоннасы үшін 3 902,13 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- 2018 жылы – 1000 км-ге бір тоннасы үшін 4 292,40 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- 2019 жылы – 1000 км-ге бір тоннасы үшін 4 721,72 теңге (ҚҚС қоспағанда).

23-кесте. 2017 жылдағы «ҚазТрансОйл» АҚ мұнай тасымалымен байланысты алынатын табыстар турады деректер

Табыстар атауы	Сома, мың теңге
Мұнайды тасымалдау бойынша қызметтерді көрсетуден түскен табыс, оның ішінде:	184 818 487
Мұнайды экспортқа тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	120 919 129
Мұнайды ішкі нарыққа тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	44 022 263
Мұнайды (ТОН 2) бойынша тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	3 228 594
Мұнайды ТОН-2 бойынша тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	395 823
Роснефть мұнайын тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	10 146 025
Тасымалдау кезінде мұнайдың орнын толтыру бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	6 106 653
Өзге қызметтер көрсетуден түскен табыс, оның ішінде:	5 298 604
Мұнайды сақтау бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	100 327
Жеткізілмей қалған мұнайдың міндетті ең төмен жылдық көлемі (МЕТК) үшін айыппұлдар бойынша түскен табыс	5 198 277
Бірыңғай маршруттау бойынша сыйақы түріндегі табыс, оның ішінде:	697 652
Бірыңғай бағдарлау бойынша операторлық қызмет бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс	675 062
Бірыңғай бағдарлау бойынша операторлық қызмет бойынша қызметтер көрсетуден түскен табыс (ішкі нарық)	22 590
Барлығы	190 814 743

Дереккөз: «ҚазТрансОйл» АҚ

2017 жылы «ҚазТрансОйл» АҚ компаниялар тобы бойынша 33 190 885 мың теңге сомаға бюджетке салықтар мен басқа міндетті төлемдер төленді. «ҚазТрансОйл» АҚ-да қызмет түрлері бойынша салықты есептеуге арналған жеке әдістеме жоқ. Компания Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес салық салудың жалпы белгілерген тәртібінде салықтардың есебін жүргізеді. Салықтарды компания қызметтің барлық түрлері бойынша жиынтықты түрде төлейді. **2017ж. мұнайды тасымалдаудан түскен табыстар 179,5 млрд. құрады (7-Қосымша).** Төменгі кестеде компанияның қызметтің барлық түрлері бойынша жиынтықты төлеген салықтары көрсетілген.

24-кесте. 2017ж. «ҚазТрансОйл» АҚ салықтары мен бюджетке төлемдер

Салықтар атауы	Сомасы, мың теңге
Корпоративтік табыс салығы	15 031 420
Заңды тұлға-бейрезиденттерден төлеу көзінен ұсталатын КТС	21 373
Резиденттерден ұсталатын ҚҚС	2 900 000
Бейрезиденттер бойынша ҚҚС	15 368
Кеден одағы бойынша ҚҚС	8 292
ЖТС	4 247 634
Әлеуметтік салық	3 783 901
ПҚӨС (жер асты суы)	1 362
Мүлік салығы	6 860 304
Жер салығы	25 578
Көлік құралдарының салығы	39 344
Қоршаған ортаға эмиссиялар төлемі	90 954
Су ресурстарын пайдалану ақысы	7 983
Радиожиілікті спектрді пайдалану ақысы	24 848
Өзге салықтар	132 524
Жиыны	33 190 885

Дереккөз: «ҚазТрансОйл» АҚ деректері

Газды тасымалдау

Газды магистральды құбырлармен және газ бөлу жүйелерімен тасымалдауды «ҚазТрансГаз» АҚ компаниялар тобы жүзеге асырады. Газды магистральды тасымалдауды «Интергаз Орталық Азия» АҚ, сонымен қатар, «Азиялық Газқұбыры» ЖШС біріккен кәсіпорындары, «Бейнеу-Шымкент газқұбыры» ЖШС жүзеге асырады. Бөлу газқұбырларымен газды тасымалдауды «ҚазТрансГаз Аймақ» АҚ жүзеге асырады.

«ҚазТрансГаз» АҚ «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ құрамына кіреді және еліміздегі ұзақтығы 17,7 мың км, өткізу қабілеттілігі жылына 160 млрд. текше метрге дейін құрайтын тасымалдағыш газ құбырларының негізгі желісін, ұзақтығы 40 мың км-ден асатын газ бөлу құбырларының желісін бақылайды, 322 газ айдаушы агрегат орнатылған 31 компрессор станцияны қамтамасыз етеді, үш жер асты газ қоймаларына қызмет көрсетеді.

Қазақстан Республикасының газ транзиті бойынша газ тасымалдау инфрақұрылымы негізгі магистральді құбырлардан тұрады:

- «Орта Азия-Центр» – ұзақтығы шамамен 4000 км, қуаттылығы 60 млрд. текше м.дейін (түркмендік және өзбек газы);
- «Бұқара-Орал» – ұзақтығы шамамен 4500 км, қуаттылығы 7,2 млрд. текше м. дейін (өзбек газы);
- «Оренбург-Новопсков және «Союз» МГ – ұзақтығы 760 км, қуаттылығы 10 млрд. текше м. және 20 млрд. текше м. (ресейлік газ);
- «Қазақстан-Қытай» – ұзақтығы шамамен 1310 км., ең кірі газ кен орны Галкыныштан (Түркменстан) Қытайға газды тасымалдауға арналған «Орталық Азия-Қытай» магистральды газқұбырының бөлігі, ағымдағы қуаттылығы 37 млрд. текше м.құрайды, келешекте 55 млрд. текше м-ге дейін ұлғайту мүмкіндігі қарастырылуда.

2017 ж. алғаш реет қазақстандық газ «ҚазТрансГаз» АҚ және «Petro China International Company Limited» компаниясы арасында жасалған Шарт шеңберінде Қытайға экспорттала бастады. Бұл Азиядағы ең перспективалы және ауқымды өткізу нарығы болып саналады. «ҚазТрансГаз» АҚ Орта және Орталық Азиядағы газ

ағындарының ең маңызды және технологиялық ең қуатты операторына айналды. Ресей, Еуропа және Қытай бағыттарында орта азиялық газ транзитінің көлемдері ұлғайды. Үкіметаралық келісімдер қорытындысы бойынша Өзбекстан аумағы арқылы газ транзиті басталды.

«ҚазТрансГаз» АҚ жүзеге асырған тағы бір маңызды жоба – бұл Қазақстанның батысынан оңтүстігіне қарай ұзақтығы шамамен 1,5 мың км және өткізу қабілеттілігі жылына 10 млрд. текше метр құрайтын «Бейнеу-Бозой-Шымкент» магистральды газқұбырының құрылысы. «Бейнеу-Бозой-Шымкент» МГ құрылысының аяқталуымен Қазақстанның Батысы мен Оңтүстігінің магистральды жүйелерін біріктіру аяқталды және Республиканың магистральды газқұбырларның бірыңғай жүйесі құрылды.

2015-2030 жылдарға арналған, бекітілген Басты газдандыру жүйесі жаңа газқұбырларының кең ауқымды құрылысы ғана емес, республика аймақтарын газбен жабдықтаудың оңтайлы көздерін іздестіру арқылы да Қазақстанның газға ішкі мұқтаждылықтарына қамтамасыз етуге жағдай жасауға бағытталған. Оған қоса, аймақты сұйытылған табиғи газбен газдандыруды ынталандыру және дамыту шеңберінде газды мотор отыны ретінде пайдаланатын көлік құралдары үшін ынталандыру шараларын қарастырған.

Қазіргі кезде Қазақстан Республикасының 14 облысынан 10 облыс, басым түрде облыстық орталықтар газбен жабдықталған. Қазақстан Республика тұрғындарының газбен жабдықталу ауқымының деңгейі 2017 ж. 47,38% құрады.

Бөлу газқұбырлары бойынша инвестициялық жобалар шеңберінде газбен жабдықтау бойынша жұмыстар жүргізілді:

- «Тараз қ.газ тарату желілерін жаңарту» - полиэтилен газқұбырының 82,3 км салынды, 2596 шкафтық пункттер орнатылды, 3 518 абонент қайта тіркелді.
- «Маңғыстау облысының газ бөлу жүйелерін модернизациялау, реконструкциялау және жаңа құрылысы» - 737,4 км газқұбыры төселді, оның ішінде жоғары қысымды – 384 км, орта қысымды – 41,2 км, төмен қысымды – 312 км. Орнатылды: ШГРП - 23 бірл., БГП - 28 бірл. және АГТЖ – 6 бірл.
- «Ақтөбе облысының елді мекендерін газбен қамтамасыз ету және газ бөлу желілерін модернизациялау» - 33 км полиэтилен газқұбыры төселді, АГТЖ – 2 бірл., БГП – 2 дана орнатылды.
- «Қостанай облысының елді мекендерін газбен жабдықтау» - 178,788 км газ құбыры, 7 пункт газ-блоктық, 2 газ бөлгіш шкафтық пунктті орнатылды.

ҚР «Газ және газбен жабдықтау туралы» Заңына сәйкес, Ұлттық оператор – «ҚазТрансГаз» АҚ Қазақстан Республикасының жер қойнауын пайданушылардан шикі және тауар газын сатып алуға мемлекеттің пұрсатты құқығын жүзеге асырады. 2017ж. 1 шілдесінде ҚР Энергетика министрлігі ішкі нарықта тауар газын көтерме өткізудің шекті бағаларын бекітті.

«ҚазТрансГаз» қызметінің негізгі түрлері болып сыртқы және ішкі нарықтарда газды өткізу, сонымен қатар, газды өндіру және өткізу, магистральды және бөлу газқұбырларын тасымалдау және іске пайдалану бойынша қызмет іске асыратын еншілес және тәуелді ұйымдарға кураторлық жасау табылады.

32-сурет. Қазақстан Республикасының газ құбыры желісі

Дереккөз: 2017 ж. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ жылдық есебі

Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Түркіменстан және Өзбекстаннан Қытайға және Ресей Федерациясына табиғи газ транзиті жүзеге асырылады.⁶²

2017ж. «ҚазТрансГаз» АҚ шоғырландырылған табысы 662,4 млрд. теңге құрады, бұл 2016 жылдан 77,5 млрд. теңгеге көп. Бұл ретте «ҚазТрансГаз» АҚ компаниялар тобының таза пайдасы есептік кезеңде 74,8 млрд. теңге құрады, бұл жоспарланған көрсеткіштен 23 млрд.теңгеге жоғары.

2017 жылы Ұлттық оператор «ҚазТрансГаз» АҚ және оның еншілес кәсіпорындары республика бюджетіне жалпы сома 60,3 млрд.теңгеге салықтар мен өзге міндетті төлемдерді енгізді.

2017ж. «ҚазТрансГаз» АҚ топтары бойынша газды тасымалдаудан түскен тарифтер мен табыстар бойынша деректер 3-кесте, 7-қосымшада берілген.

2015 жылдың мамыр айында Табиғи монополиялар туралы Заңға енгізілген өзгерістерге сәйкес, газды экспортқа тасымалдау бойынша қызметтер мемлекеттік реттеуден алынып тасталған. Газ транзиті мен экспортының тарифтері келіссөздік негізде, Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетінің реттеуінсіз белгіленеді.

Ішкі нарықта газды тасымалдау тарифтерін Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитеті заңнамамен белгіленген тәртіпте реттейді. Магистральды құбырлармен тауар газын Қазақстан Республикасының тұтынушылары үшін тасымалдау тарифтері келесі мөлшерде бекітілген:

⁶² 2017 ж. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ жылдық есебі

- «Интергаз Орталық Азия» АҚ, 2017 жылдың 1 қаңтарынан бастап – мың м3 үшін 2 212,7 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- «Азиялық Газқұбыры» ЖШС, 2016 жылдың 1 наурызынан бастап – мың м3 үшін 3 494,4 теңге (ҚҚС қоспағанда);
- «Бейнеу-Шымкент газқұбыры» ЖШС, 2016 жылдың 1 наурызынан бастап – 18 071 теңге/мың м3 (ҚҚС қоспағанда).

Газды тасымалдау бойынша бюджетке төлемдер

Компания салықтар есебін Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес салық салудың жалпы белгіленген тәртібінде жүргізеді. Салық кодексінде қызмет түрлерінің қимасында міндетті бөлу қарастырылмаған. Салықтар есептеу және төлеу Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес жүзеге асырылады.

2017 жылы «ҚазТрансГаз» компаниялар тобы бойынша тасымалдаудан түскен табыс 822,1 млрд. теңге құрады. Бюджетке 54,7 млрд. теңге сомаға салықтар мен өзге міндетті төлемдер (7-Қосымша) төленді, оның ішінде:

- «Интергаз Орталық Азия» АҚ – 25,5 млрд. теңге (салыстыратын болсақ, 2015 ж. 11,7 млрд. теңге болды);
- «ҚазТрансГаз – Аймақ» АҚ – 4,4 млрд. теңге (салыстыратын болсақ, 2015 ж. 2,2 млрд. теңге болды);
- «Азиялық Газқұбыры» ЖШС – 24,1 млрд. теңге (2015 ж. болмады);
- «Бейнеу-Шымкент газқұбыры» ЖШС – 0,7 млрд. теңге (2015 ж. болмады).

Темір жолмен тасымалдау

Мұнай менг тау-кен секторы өнімдерін тасымалдау үшін темір жол пайдаланылады.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 21 маусымдағы №682 «Жүктерді темір жол көлігімен тасымалдау ережелерін бекіту туралы» Қаулысына сәйкес, жүкті тасымалдауды жүзеге асыру үшін тасымалдаушы мен жүкті жөнелтуші арасында тасымалдау шарты жасалады, бұл ретте жүктерді тасымалдау шарты теміржол көлік жүкқұжатымен рәсімделеді.

2001 жылғы 08 желтоқсандағы №266-ІІ ҚР «Теміржол көлігі» туралы Заңына сәйкес (бұдан әрі – Заң) теміржол тасымалдау жүкқұжатында жүк жөнелтуші – жүкті жіберуші тұлға көрсетіледі.

Оған қоса, Заңға сәйкес:

- Тасымалдау болып жолаушыларды, жүкті, жүктің пошта жөнелтілімдерін жөнелту пунктінен жеткізу пунктіне ауыстыру саналады;
- Тасымалдау үдерісі – темір жол көлігімен тасымалдауды дайындау, жүзеге асыру және аяқтау кезінде орындалатын ұйымдастырушылық және технологиялық өзара байланысты операциялардың жиынтығы;
- Тасымалдау үдерісінің қатысушысы болып тасымалдау бойынша қызметтерді пайдаланушы, тасымалдаушы, Ұлттық инфрақұрылым операторы, локомотивті пойыз операторы, вагондар (контейнерлер) операторы табылады.

Жүктерді темір жол көлігімен республика ішіндегі және халықаралық (экспорттық-импорттық) қатынастарда тасымалдау құны төрт құрамдастардан қалыптастырылады:

- Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау Комитетінің (ТМБҚК) бұйрығымен бекітілген магистральды теміржол желісі (бұдан әрі – МТЖ) қызметтеріне тарифтер;
- «ҚТЖ – Жүк тасымалдары» АҚ бұйрығымен бекітілген жүктерді тасымалдау бойынша қызметтерге (локомотивті пойыз қызметтеріне (бұдан әрі – ЛП), жүк және коммерциялық жұмыстар бойынша қызметтерге (бұдан әрі – ЖК), жүк вагондарын және контейнерлерін (бұдан әрі – ВП) пайдалануға тарифтер.

Жүктерді тасымалдау тарифтерін құру қағидаты тасымалдау қашықтығына байланысты дифференциацияға; жылжымалы құрам түріне; жылжымалы құрамның тиістілігіне (инвентарлық (жалпы) немесе меншікті (жалға алынған)); жүк түріне; вагонның жүктелуіне және т.б. негізделген.

ҚР «Табиғи монополиялар туралы» Заңына сәйкес, табиғи монополия саласына МЖС қызметтері жатады. Жүктерді тасымалдау бойынша қызметтерді ұсынатын теміржол тарифінің қалған құрамдастары (ЛП, ЖК, ВП) ҚР Кәсіпкерлік кодексіне сәйкес бағасын мемлекет реттейтін қоғамдық маңызды қызметтерге жатады.

НК «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ республикалық (облыс аралық) және халықаралық (экспорттық, импорттық) қатынастарда жүктерді тасымалдауға тариф деңгейі туралы деректерді ұсынды (7-Қосымша). «ҚТЖ-Жүк тасымалдары» АҚ тарифтік нұсқаулығы (прейскурант) 2016 жылдың 1 шілдесінде күшіне енген және жүктерді теміржол көлігімен тасымалдау бойынша қызметтерге тариф пен тасымалдаумен байланысты қосымша операциялар үшін алымдарды есептеу тәртібін анықтайды.

Сонымен қатар, «Қазақстан темір жолы» ҰК-да «ҚазТрансойл» АҚ және «ҚазТрансГаз» АҚ жылдық есептерінде мұнай мен газды тасымалдау сызбаларын ашуға балама жүктерді тасымалдау бойынша жылдық есепте ақпаратты ашу тәжірибесі жоқ.

«Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ-да тасымалдау бойынша төленген салықтар мен бюджетке басқа төлемдердің жеке есебі жүргізілмейді, осыған байланысты тасымалдау бойынша төленген салықтар мен бюджетке басқа төлемдер туралы деректерді ұсыну мүмкін емес болып отыр.

3.3.4. Инфрақұрылымды ұсыну және басқа-бас айырбас келісімдері (4.3)

ЛКТ бойынша есептіліктерге сәйкес, жер қойнауын пайдаланушы компаниялар аймақтағы инфрақұрылым объектілерін (5-Қосымша) қаржыландырады. 2017 ж. әлеуметтік салаға шығындар (толығырақ, 3.5-тарауда) мен жергілікті инфрақұрылымға шығындар 8,007 млрд. теңге құрады.

Басқа-бас айырбас келісімдер. 3.2.1. Мұнай газ секторы: қорлар, геологиялық барлау, өндіру және экспорт атты тарауда газ свопы бойынша мәселелер айқындалған: ішкі нарықты газбен жабдықтау үшін 2006 жылдың 27 желтоқсанында «Газпром» ЖАҚ, «Узбекнефтегаз» ҰХК және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ арасында өзара газ жеткізілімдері туралы Келісімге қол қойылды. Келісімге сәйкес, газдың бүкіл импорты Қарашығарақ экспортымен бірдей баға бойынша және бірдей көлемде «свопталады». Келісім шеңберінде Қарашығарақ кен орнының газын Қазақстан

Республикасының оңтүстігіне және Қостанай облысына өзара жеткізу шарттары жал сайын жасалады⁶³.

Қазақстан және Ресей арасында жасалған үкімет аралық келісімге сәйкес, РФ-нан 2012-2013 жылдары Қазақстанға жеткізілген мұнай өнімдеріне қатысты РФ федералдық бюджетінің шығындарының орнын өтеу үшін, Қазақстан Ресейге шикі мұнайды жеткізуді жүзеге асырды. 2015 жыл ішінде ҚМГ БӨ 916 мың тонна көлемде (2014 жылы -447 мың тонна) шикі мұнайды жеткізуді жүзеге асырды. Жеткізулер 2015 жылдың тамыз айында аяқталды. 2015 жылға арналған ӨСАБ Ұлттық есебі осы мәселелерді қарастырған болатын. ҚМГ БӨ жылдық есебінде 2017 жылы ішкі нарықтағы АИ-92 маркілі бензинді тұтынудың жалпы көлемінен 28%-дың Ресейден импортталғаны айтылған, 2019ж. Ішкі сұранысты үш МӨЗ-ді жаңарту есебінен өзіміздің өндірісіміздің есебінен қанағаттандыру жоспарланып отыр. 2017ж. бензин жеткізілімдеріне жауап ретінде мұнайды Ресейге өзара жеткізу туралы ҚМГ БӨ Жылдық есебінде ештеңе айтылмаған (<https://www.kmgep.kz/rus/>).

Қазақстан, Ресей және Иран каспий маңындағы мемлекеттермен мұнайлық своп-операцияларды жаңартуды жоспарлап отыр. Бірінші кезеңде күніне 50–100 мың баррель мұнай свопы мүмкін, кейіннен көлем біртіндеп өсе бастайды. Сондай-ақ, Тегеран каспий маңындағы мемлекеттермен своп-операциялар үшін қуаттылықты тәулігіне 120 мың баррельден 1,5 млн.баррельге дейін ұлғайтуды жоспарлап отыр. Қазақстан кейіннен қайта өңдеу үшін шикі мұнайды қажет ететін Иранмен своп-жеткізілімдерді жүзеге асырған болатын. Оның орнына Қазақстан мұнайды Парсы шығанағында алатын, осы шығанақтан әлемнің кез келген нүктесіне теңіз танкерлеріне қолжетімділік ашылады.

Иранның негізгі өндіруші кен орындары Парсы шығанағының маңында орналасқан, ал елдің солтүстігінде осы тұрғыдан алғанда біршама жетіспеушілік байқалады. Дәл осындай жағдай ҚР-да бар – Батыстағы елеулі өндіруге қарамастан, Солтүстік пен Оңтүстік Ресейден мұнай мен мұнай өнімдерінің импортына тәуелді. Иран Ислам Республикасынан ықпалшаралар мен шектеулерді алып тастау табысты ұлғайтуға, жеткізуді әртараптандыру және жаңа нарықтарда бекітілуге септігін тигізе отырып осы бағытты қайтадан ашады. Своп-операциялардың мәні – Иран Каспий теңізінің жағалауындағы өзінің порттарына орталық азиялық мұнайды алады және оны өзінің МӨЗ-не жібереді. Бұның орнына Иран өзінің мұнайының дәл осындай көлемін Парсы шығанағындағы өзінің порттарынан жібереді. Своп бойынша тараптар қаражатпен өзара есеп айырысуды жүзеге асырады. Бұл Ресей, Қазақстан және Түркменстан үшін өте пайдалы, себебі тасымалдау мен транзит үшін төлеу қажеттілігі болмайды. Барлық мұнайды экспорттаушы мемлекеттердің нарықтағы мүддесі қандай болса, Қазақстанда да дәл осындай мүдделер бар. Ресейлік компаниялар ағымдағы жылдың басында-ақ Иранмен своп-операциялар мәселелерін талқылап, ортақ серіктестікке қызығушылығын білдірген болатын. Мұнай бойынша своп-келісімдер технологиясы өзге тасымалдау бағыттарында, бұл жағдайда – Парсы шығанағының порттарында жеткізілетін мұнайдың көлемдерімен алмасуды қарастырады.

Своп-келісімдер қатысушыларының пайдасы – мұнайды жеткізу географиясын, оның ішінде өзіндік тасымалдау дәліздері жоқ сатып алушыларға да кеңейту мүмкіндігінің болуында.

Ресми түрде Қазақстан жетекші экспорттаушылардың бірі болып табылады, алайда іс жүзінде экспорттың елеулі бөлігі бағдары белгіленіп қойған батыстық және қытайлық компанияларға тиесілі. «ҚазМұнайГаз» тобының да жеткізу бойынша өз

⁶³Мұнай және газ министрі С.Мыңбаевтың 2012ж.қорытындысы бойынша министрлік алқасындағы баяндамасы. 2013ж. 28 қаңтары.

міндеттері бар. Мұнайды тәуелді өндірушілер үлесі көп емес. Сол себепті, Каспийдегі своп-операциялар, ең алдымен, Иранмен жасалған келісімдер есебінен өседі деп болжам жасауға болады.

3.3.5. Мемлекеттік компаниялардың транзакциялары (4.5)

Мемлекеттің өндіруші салалардағы мемлекеттің қатысуы бойынша бөлініс ұлттық холдингтер мен ұлттық компаниялардың тізімін ашады. Үкімет «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ 100% акционері болып табылады. «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ корпоративтік қаржы есебі «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ, «Қазатомпром» ұлттық атом компаниясы» АҚ, «Қазақстан Темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ, «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ ұлттық компаниялармен жасалған транзакцияларды ашып көрсетеді. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ және «Қазатомпром» ұлттық атом компаниясы» АҚ жылдық есептері еншілес компанияларымен транзакцияларды ашып көрсетеді.

2017ж. Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ Үкіметтің 2017 жылғы 13 қарашадағы Қаулысына сәйкес, 2016 жылдың қорытындысы бойынша 11.899 миллион теңге мөлшерде Акционерге дивиденттер төлеуді жүзеге асырды. 2017 жылы ҰӘАҚ «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ, «ҚазТрансОйл» АҚ, «Қазақтелеком» АҚ және басқа компаниялардағы қатысудың бақыланбайтын үлестерін ұстаушыларға 19.781 миллион сомаға дивиденттер жариялады. 2017 жылы ҰӘАҚ Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-дағы қатысудың бақыланбайтын үлесінің ұстаушысы ретінде **4.547 миллион теңге** сомаға дивиденттер жариялады.

Еншілес компаниялар «Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ-да дивиденттердің алушылары болып та, төлеушілері болып та табылатын ұлттық компанияларға дивиденттер төлейді (шоғырландырылған түрде, яғни өзінің барлық еншілес компаниялары мен ұйымдарынан, оның ішінде өндіруші компаниялардан).

Сонымен қатар, атап өтетін жайт, Қазақстанда мемлекеттік кәсіпорын (МК) және мемлекет арасындағы қаражат аударымдарын реттейтін ережелер мен практика жоқ. Осылайша, мысалы, қазіргі кезде ҚР Ұлттық банкі ҚМГ ҰК-дағы 10% акциялардың ұстаушысы болып табылады, алайда осы үлесті сатып алу осы шешімді қабылдағанға дейін еш жерде қарастырылмаған және ҚР ҰБ-ның әлі қанша уақыт ҚМГ ҰК акционері болып қалатындығы түсініксіз.

«Самұрық-Қазына» ҰӘАҚ» АҚ-ға төленген дивиденттер бойынша еншілес компаниялардың шоғырландырылған есептеріне сәйкес (2-2 қосымша):

- «Қазмұнайгаз» ҰК АҚ (мемлекеттік үлес 90%) – 41 330 046 мың теңге.
- «Тау-Кен Самұрық» АҚ - 5 617 478 мың теңге,
- «Қазатомпром» ҰАҚ» АҚ - 65 848 704 мың теңге құрады.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ҚР Ұлттық банкіне (мемлекеттік үдеріс 10%) – 4 547 451 мың теңге аударды.

«Қазгеология» Ұлттық геологиялық барлау компаниясы» АҚ Астана қ. Есіл ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер басқармасына 79 467 мың теңге аударды.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2017 жылы келесідей еншілес компаниялардан дивиденттер алды (2-2 Қосымша):

- «ҚазМұнайГаз Барлау Өндіру» АҚ (63%) - 12 452 145 мың теңге;
- «Қазақтүркмұнай» ЖШС (100% мемлекеттік үлес) – 12 000 000 мың теңге;
- «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС (100%) – 6 026 712 мың теңге;
- «ҚазТрансОйл» АҚ (90%) – 53 656 666 мың теңге;

- «Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТКҚК» ЖШС (100%) – 100 000 мың теңге;
- «KMG System & Services» ЖШС (100%) – 2 296 287 мың теңге;
- «KMG-Security» ЖШС – 60 000 мың теңге;
- «Теңгішевройл» ЖШС (20%) – 79 694 300 мың теңге;
- «Қылыш» сауда серіктестігі – 195 609 мың теңге;
- «Professional Geo Solutions Kazakhstan» ЖШС (50%) – 312 500 мың теңге;
- «КазРосГаз» ЖШС – 18 647 418 мың теңге.

«Тау-Кен Самұрық» АҚ еншілес компаниялардан дивиденттер алмаған, себебі олар қайтадан қалыптасқан және табысқа ие емес.

«Қазатомпром» ҰАК» АҚ 2017 ж. келесідей еншілес компаниялардан дивиденттер алды (2-2 Қосымша):

- «Заречное» БК АҚ 949,98%) – 1 088 794 мың теңге,
- «Семизбай-У» ЖШС – 314 767 мың теңге,
- «Ақбастау БК» АҚ (50%) – 10 765 703 мың теңге,
- «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» БК» ЖШС (30%) – 5 016 061 мың теңге,
- «Орталық ӨК» ЖШС (100%) -1 426 674 мың теңге,
- «Қаратау» ЖШС (50%) – 11 861 373 мың теңге,
- «Катко» қазақстан-француз кәсіпорны ЖШС (49%) – 10 833 900 мың теңге.

«Қазгеология» Ұлттық геологиялық барлау компаниясы» АҚ еншілес компаниялардан дивиденттер алмады.

2017 ж. желтоқсанда Қазатомпром және Самесо арасында 2016 жылдың мамыр айындағы жүзеге асыру туралы келісімде белгіленген «Іңкәй» БК» ЖШС қайта құрылымдау туралы құжаттарға қол қойылды. Жүзеге асыру туралы келісімнің талаптарына сәйкес, 2018ж. 1 қаңтарынан бастап Компания Іңкәй біріккен кәсіпорнындағы өзінің қатысу үлесін 40%-дан 60%-ға дейін ұлғайтты және операциялық бақылау алды. Сонымен қатар, келісімінің шеңберінде Іңкәй жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының мерзімін 2045ж. дейін ұзартуға рұқсат алды.

2016 ж. және 2017 ж. ішінде «Бетпак-Дала» БК ЖШС операциялық қызметті жүзеге асырмады. Кәсіпорын 2018 жылдың 1-жартысында таратылады деп күтілуде. 2017ж. «Атом станциялары» Қазақстан-Ресей компаниясы» АҚ (АСҚРК), «Қазатомпром-Сорбент» ЖШС және «КАС» ЖШҚ таратылды.

Жалғыз акционер 2018 жылдың 11 маусымындағы «Қазатомпром» ҰАК АҚ шешіміне сәйкес, «Қазатомпром» ҰАК АҚ-ға 2017ж. акциялар пакетіне дивиденттер есептеді.

Бір қарапайым акцияға дивидент мөлшері **1 215,06** (бір мың екі жүз он бес) теңге 06 (алты) тиын, жалпы сома **45 019 066 000** (қырық бес миллиард он тоғыз миллион алпыс алты мың) теңге құрайды.

45 019 066 000 (қырық бес миллиард он тоғыз миллион алпыс алты мың) теңге мөлшеріндегі төлем 2018 жылдың 19 маусымында қаражатты Жалғыз акционер – «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ банк шотына аудару жолымен жасалды.

Жалғыз акционер «Қазатомпром» ҰАК АҚ-ның 2018 жылдың 25 маусымындағы қосымша шешіміне сәйкес, 2017 жылдың қорытындысы бойынша алынған **138 527 669 000** (жүз отыз сегіз миллиард бес жүз жиырма жеті миллион алты жүз алпыс тоғыз мың) теңге мөлшеріндегі таза шоғырландырылған табыстан алынған 2017 жылдағы **93 508 603 000** (тоқсан үш миллиард бес жүз сегіз миллион алты жүз

үш мың) теңге мөлшеріндегі «Қазатомпром» ҰАК АҚ шоғырландырылған таза табысының бөлінбеген бөлігі келесі тәртіпте бөлінуі тиіс:

- 1) Жалғыз акционерге дивиденттер төлеуге **89 992 949 000**(сексен тоғыз миллиард тоғыз жүз тоқсан екі миллион тоғыз жүз қырық тоғыз мың) теңге;
- 2) Қоғам құзырында **3 515 654 000** (үш миллиард бес жүз он бес миллион алты жүз елу төрт мың) теңге көлемінде таза табысты қалдыру.

2017 жылдың қорытындысы бойынша бір қарапайым акцияға дивиденттің жалпы мөлшері **3 643,96** (үш мың алты жүз қырық үш) теңге 96 (тоқсан алты) тиын құрайды.

Төлем дивиденттерді төлеудің басталу күні -2018 жылдың 31 тамызынан бастап 90 күнтізбелік күн ігінде қаражаты Жалғыз акционер- «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ банк шотына аудару жолымен жүзеге асырылатын болады.

Дереккөз: <http://www.kazatomprom.kz/ru/shares/akcii-ao-nak-kazatomprom>

3.4. Өндіруші салалардан түсетін табыстарды бөлу (5.1)

Жоғарыда аталып өткендей, мұнай-газ секторының өндіруші компанияларынан түсетін табыстар ҚР Ұлттық қорына түседі. Тау-кен өндіруші компаниялардан табыстар салық немесе төлем түріне байланысты республикалық және жергілікті бюджеттерге түседі.

25-кесте. 2017ж. ҚР Ұлттық қорынан мақсатты трансферттерді пайдалану,

млн.теңге

Министрлік	Бюджет шығындарының баптары	Бюджет шығындарының бағыттары	Орындалуы
АШМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт қаражатынан сыртқы қарыздарды қаржыландыру есебінен	Квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қарыз алуы жөніндегі жобаларды іске асыру үшін квазимемлекеттік сектор субъектілерінің жарғылық капиталын ұлғайту	569
		ҚР тұрақты даму мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде бюджеттік инвестициялық жобаларды жүзеге асыру	604
ЕӘҚМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт қаражатынан сыртқы қарыздарды бірлесіп қаржыландыру есебінен	ҚР тұрақты даму мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде бағдарламалық жобаларды жүзеге асыру	273
БҒМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт қаражатынан сыртқы қарыздарды бірлесіп қаржыландыру есебінен	ҚР тұрақты даму мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде бағдарламалық жобаларды жүзеге асыру	1 387
ҰЭМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт қаражатынан сыртқы қарыздарды бірлесіп қаржыландыру есебінен	ҚР тұрақты даму мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде бағдарламалық жобаларды жүзеге асыру	30
ҚМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен	«Проблемалы несиелер қоры» АҚ-ға нысаналы аудару	1 092 941
ЭМ	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен	Облыстық бюджеттерге, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне газ тасымалдау жүйесін дамытуға берілетін нысаналы даму трансферттері	984
		облыстық бюджеттер, Астана және Алматы қаласының бюджеттеріне жылумен жабдықтау жүйелерін реконструкциялау сен салуға несиелер	5 560

Министрлік	Бюджет шығындарының баптары	Бюджет шығындарының бағыттары	Орындалуы
		беру	
		ҚР тұрақты дамуы мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде квазимемлекеттік сектор субъектілерінің жарғылық капиталын ұлғайтуға арналған облыстық бюджеттер, Астана және Алматы қаласының бюджеттеріне нысаналы даму трансферттері	467
		Республикалық деңгейдегі автомобиль жолдарын дамыту	143 517
		Астана халықаралық әуежайы» АҚ жарғылық капиталын ұлғайту	3 470
		«Үлестік салымдарды кепілдендіру тетігін іске асыру үшін «Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры» АҚ жарғылық капиталын кейіннен ұлғайта отырып, «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ жарғылық капиталын ұлғайту	10 000
		ҚР тұрақты дамуы мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде квазимемлекеттік сектор субъектілерінің жарғылық капиталын ұлғайтуға арналған облыстық бюджеттер, Астана және Алматы қаласының бюджеттеріне нысаналы даму трансферттері	3 551
		Областық бюджеттерді, Астана және Алматы қалаларының бюджеттерін жылу, сумен жабдықтау және суды қайыру жүйелерін реконструкциялау мен салуға несие беру	41 133
ИДМ	ҚР Ұлттық Қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен	«ҚДБ-Лизинг» АҚ арқылы өңдеу өнеркәсібі мен инфрақұрылым жобаларын лизингтік қаржыландыруды іске асыру үшін «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ-ның жарғылық капиталын кейіннен ұлғайтумен «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ жарғылық капиталын ұлғайту	20 000
		Қазақстандық өндірістің жеңіл автокөлігін сатып алушы – жеке тұлғаларды кредиттеу үшін, сондай-ақ қазақстандық өндірістің ауыл шаруашылығы техникасын қоспағанда, автокөлік құралдарын және арнайы мақсаттағы автотехниканы лизингке сатып алатын заңды тұлғалар мен дара кәсіпкерлерді лизингтік қаржыландыру үшін екінші деңгейдегі банктерді шартты қаржыландыру арқылы отандық автомобиль өндірушілерді қаржыландыру үшін «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамына бюджеттік кредит беру	10 000
ҰЭМ	ҚР Ұлттық Қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен	Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін және тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ капиталын ұлғайту	26 552

Министрлік	Бюджет шығындарының баптары	Бюджет шығындарының бағыттары	Орындалуы
БҒМ	Облыстық бюджеттерге, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне білім беру объектілерін салуға және реконструкциялауға және Алматы облысының облыстық бюджетіне, Алматы қаласының бюджетіне балаларға арналған мектепке дейінгі ұйымдардың сейсмикалық күшейту үшін республикалық бюджет қаражаты есебінен берілетін нысаналы даму трансферттері	Сапалы мектеп білімінің қолжетімділігін қамтамасыз ету	76 410
ЭМ		Жылу-электр энергетикасын дамыту	2612
	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен жылу энергетикалық жүйесіне дамытуға облыстық бюджеттер, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне берілетін нысаналы трансферттер		2 596
	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферт есебінен жылумен жабдықтау жүйелерін модернизациялау және салу шеңберінде тапсырманы орындау жөніндегі сенімді агентке ақы төлеу		16
ИДМ		«Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасының шеңберінде іс-шараларды жүзеге асыру	77130
	Облыстық бюджеттерге, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалауға, дамытуға және (немесе) жайластыруға республикалық бюджет қаражаты есебінен берілетін нысаналы даму трансферттері		50 130
	Облыстық бюджеттерге, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалауға және (немесе) салуға, реконструкциялауға Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан бөлінетін нысаналы трансферт есебінен берілетін нысаналы даму трансферттері		25 000
	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферті есебінен құрылыс салушылардың кредиттері бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін		700

Министрлік	Бюджет шығындарының баптары	Бюджет шығындарының бағыттары	Орындалуы
	субсидиялау		
	ҚР Ұлттық қорынан берілетін нысаналы трансферті есебінен халыққа берген ипотекалық тұрғын үй қарыздары бойынша сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау		667
	ҚР Ұлттық қорынан бөлінетін нысаналы трансферт есебінен «Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасы бойынша субсидиялау шеңберінде көрсетілетін оператор қызметтеріне ақы төлеу		633
		2020 жылға дейін Аймақтардың даму бағдарламасы шеңберінде тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында іс-шараларды жүзеге асыру	4955
ИДМ	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферттің есебінен жылу және сумен қамтамасыз ету, су бұры жүйелерінің құрылысын жаңғырту шеңберінде берілген тапсырмаларды орындау бойынша сенімді агентке қызметтерінің ақысын төлеу		503
	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен жылу, - сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау шеңберінде операторға көрсетілетін қызметтерінің ақысын		41
	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен жылу, - сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін салуды, реконструкциялауды және жаңғыртуды субсидиялау		4 410
ҰЭМ	Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен индустриалды инфрақұрылымды дамытуға Облыстық бюджеттерге, Астана және Алматы қалаларының бюджеттеріне дамытуға нысанады трансферттер	«Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау және дамытудың бірыңғай бағдарламасы шеңберінде іс-шараларды жүзеге асыру	8 561
	ҚР Ұлттық қорынан нысаналы трансферт қаражатынан бірлесе қаржыландыру есебінен	ҚР тұрақты дамуы мен өсуіне қолдау көрсету шеңберінде техникалық көмек көрсету іс-шараларын жүзеге асыру	3 569
		БАРЛЫҒЫ	1 534 275

Дереккөз: 2018ж. 1 қаңтарындағы №12 ҚР ҚМ Статистикалық бюллетені

3.5. Әлеуметтік шығындар (6.1)

ЛКТ есептілігіне сәйкес, 2017ж. әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымға шығындар 47,9 млрд. теңге құрады, оның ішінде мұнай-газ компанияларының шығындары 39,9 млрд. теңге (жалпы сомадан 83%), тау-кен компанияларының шығындары 8,0 млрд. теңге. Аймақтардың әлеуметтік саласын дамытуға төлемдердің есептелуі бюджеттік сыныптама коды (БСК) 206114 «Аймақты әлеуметтік-экономикалық дамыту және оның инфрақұрылымын дамытуға жер қойнауын пайдаланушылардың аударымдары» кодына түседі.⁶⁴

Сонымен қатар, әкімшілік облыстар әкімдіктерінде жыл сайынғы негізде компаниялар, жұртшылық, БАҚ-ты тартумен ашық жиналыстар өткізіледі, ол жерде жергілікті әкімшілік органдар (әрі қарай - ЖӘО) компанияның аймақтардың әлеуметтік саласын дамытуға бөлген қаражаттарын пайдалану туралы есепті ұсынады. Бұл ретте, БСК 206114-ке жіберілген қаражаттан басқа, меморандумдар, әлеуметтік серіктестік шарттары аясында шығындар жүзеге асырылады. 2017ж. материалдармен ӨСАБ ұлттық сайтында танысуға болады <http://eiti.geology.gov.kz/ru/about-us/meetings-in-akimats>

2017 ж. наурыз айында «Қазатомпром» ҰАҚ» АҚ, «УМЗ» АҚ және Шығыс Қазақстан облысы әкімдігі арасындағы серіктестік туралы Меморандумға қол қойылды, осы меморандум шеңберінде 2017-2019жж.кезеңде Шығыс Қазақстан облысының бюджетіне аймақты әлеуметтік-экономикалық дамытуға 3 млрд.теңге мөлшерде жиынтықты соманы аудару жоспарланып отыр.

3.6. Мемлекеттік компаниялардың қазыналық сыңайлы шығындары (6.2)

Мемлекеттік компаниялардың жылдық есептері ішінара немесе толықтай қазыналық іспеттіге жатқызыла алатын шығындар бойынша есепті келтіреді. Мысалы, 2017 жылдағы «Самұрық-Қазына» ҰАҚ» АҚ жылдық есебінде демеушілік және қайырымдылық көмек бойынша және мемлекеттік субсидиялар бойынша деректер келтірілген.⁶⁵ Балама ақпаратты 2017ж. ҚМГ ҰҚ, Қазатомпром ҰАҚ жылдық есептерінен табуға болады.

2018 ж. бірінші рет ӨСАБ есептілігіне қазыналық сыңайлы шығындар бойынша нысан қосылды. Ұлттық компаниялар, еншілес компаниялар және меншіктегі мемлекеттік үлесі бар бірлескен кәсіпорындардың 2017ж. қазыналық сыңайлы шығындар бойынша есеп 4-Қосымшада келтірілген. Жеке компаниялар 833,0 млрд.теңгеге қазыналық сыңайлы шығындар жасаған. Бұл ретте, аталған іс-шараларға жұмсалған барлық сомалардың «болмысын» анықтау мүмкін емес. Компаниялар қайсысы қазыналық сыңайлы шығындар болатынын, қайсысы болмайтынын анықтауға мүмкіндік беретін шығындардың егжей-тежейлі жіктелімі келтірілмейді.

«Самұрық-Қазына» ҰАҚ-ға кіретін компаниялар, өздерінің мәлімдеуі бойынша 15,0 млрд.теңгеге «Самұрық-Қазына Траст» арқылы қазыналық сыңайлы шығындар жүргізді. «Самұрық-Қазына» ҰАҚ АҚ қайырымдылық шараларының компанияның алған пайдасының есебінен (бұл жағдайда қазыналық сыңайлы

⁶⁴ «Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрінің 2013 жылғы 13 наурыздағы № 71 «Қазақстан Республикасының бірыңғай бюджеттік сыныптамасының кейбір мәселелері» бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Экономика және бюджеттік жоспарлау министрінің 17.07.2014ж. №199 бұйрығы.

⁶⁵ <https://www.sk.kz/about-fund/otchety-i-plany/>

операциялар болып саналмайды) қаржыландырылғаны немесе мемлекет нұсқауы бойынша бюджеттік қаражаттан қаражаттандырылғаны (онда бұл іс-шаралар қазыналық сыңайлы болады) анық емес. «Самұрық-Қазына» ҰАҚ ҚҚК-дан «Самұрық-Қазына Траст» табыстарының қалыптасу көздерін анықтау мүмкін болмады. Егер олар кәсіпорын құзырында қалған таза пайдадан аударымдар есебінен қалыптастырылса, олар қазыналық шынайлы шығындарға жатқызыла алмайды. Бұндағы мәселе – компаниялардың 4-Қосымшада келтірілген деректерді толтыратын кезде квазишынайлы шығындар мәнін қалай түсінетіндігінде. Осындай шығындар «табиғатын» анықтау үшін және оларды квазишынайлы шығындарды жатқызуға болатынын/болмайтынын анықтау үшін, сізге қосымша зерделеу жүргізу ұсынамыз.

«Қазақстан Республикасының Жер қойнауын пайдаланудың бірыңғай мемлекеттік жүйесі» біріктірілген ақпараттық жүйесінде (ҚР ЖП ББМЖ БАЖ) Өндіруші салалардың ашықтығы бастамасы бойынша есепті құрастыру және ұсыну тәртібі туралы әдістемелік нұсқаулық қазыналық шығайлы шығындар анықтамасын және өндіруші компаниялардың оларды анықтау әдістемесін қамтымайды.

«Самұрық-Қазына» ҰАҚ ҚҚК қазыналық сыңайлы шығындарға қатысты түсіндіруді қажет ететін шығындар қатарын қамтиды. Осылай, мысалы, **«Нұрлы жол» бағдарламасы шеңберіндегі мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер** 2016 жылы «Нұрлы жол» бағдарламасы шеңберінде мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемені мойындады. 2017 жыл ішінде мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер 4.653 миллион теңге мөлшерде мемлекеттік субсидиялар бойынша табыс сомасына азайтылды. Мемлекеттік субсидиялар бойынша табыстар дисконттың жалпы сомасына қарыздар беру пайызын пайдалану жолымен есептеледі. 2017 жыл ішінде, дисконты 2016 жылдағы мемлекеттік субсидия бойынша міндеттеме ретінде мойындалған Үкіметтен берілген қарызбен байланысты шарттардың өзгеруіне байланысты, Қонд 17,237 миллион теңге сомаға мемлекеттік субсидиялар бойынша табысты есептеді, сонымен қатар, мемлекеттік субсидиялар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелерді қысқа мерзімді міндеттемелерге қайта сыныптады.

Оған қоса, 2017 жыл ішінде осы бағдарлама бойынша қаражаттың бөлігін пайдалану мақсаты өзгертілді және «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ға қайта жіберілді. Қайта жіберілген қаражаттар мемлекеттік субсидия ретінде сыныпталмайтындықтан, 11382 миллион теңге сомаға міндеттеме қарызды беру сәтінде есептен шығарылды.

Оған қоса, 2017ж. «Самұрық-Қазына» ҰАҚ ӨБК шеңберінде құзіретті органның мемлекеттік функцияларын жүзеге асыратын «PSA» ЖШС-нің 5,803 млн.теңгеге шаруашылық қызметінің нәтижесін Акционерге өзге бөліністер ретінде мойындады.

Осы қаражаттардың табиғаты, болжам бойынша, «Самұрық-Қазына» ҰАҚ бюджеттік қаражат есебінен өзінің Жарғылық капиталын толтыратындықтан басынан бюджеттік болып табылады, сондықтан «Самұрық-Қазына» ҰАҚ түпкілікті алушыға дейін бюджеттік қаражаты жүзеге асыратын кезде осы шығындар қазыналық сыңайлы шығындар болып саналады.

Оған қоса, ҚҚК-да көрсетілген «Самұрық-Қазына» ҰАҚ шығындарының осы бағыттарымен да қиыншылық туындады. 2012 жылғы 5 сәуірдегі, 2013 жылғы 7 қазандағы және **2017 жылдың 3 шілдесіндегі** Қазақстан Республикасының экономикасын жаңарту мәселелері бойынша Мемлекеттік комиссияның шешімдеріне сәйкес, 2017 жылдың 31 желтоқсанына дейінгі қалып бойынша **Қор жалпы сомасы 174,954 миллион теңгеге бірқатар инвестициялық жобаларды қаржыландыруды жүзеге асыруы тиіс.** 2017 жылдың 31 желтоқсанындағы қалпы

бойынша Қордың міндеттері игеруге 22.434 миллион теңге көлеміндегі «Қолжетімді баспана -2020» бағдарламасын қаржыландыру бойынша міндеттемелерді және 152,520 миллион теңге мөлшердегі инвестициялық жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелерді қамтиды, оның ішінде:

- ▶ 56.770 миллион теңгеден артық емес мөлшерде «KPI Inc.» ЖШС жарғылық капиталындағы «Фирма АЛМЭКС ПЛЮС» ЖШС қатысу үлесінің 48%-ын Бірлескен Химия компаниясының сатып алуын қаржыландыру;
- ▶ «Атырау облысында интеграцияланған газ-химия кешенін салу. Бірінші фаза» инвестициялық жобасының іске асырылуын 92.316 миллион теңгеден артық емес мөлшерде қаржыландыру, оның ішінде «Атырау облысында интеграцияланған газ-химия кешенін салу. Екінші фаза» инвестициялық жобасының іске асырылуына бұрын бөлінген қаражаттың есебінен 12.495 миллион теңге сомасына қаржыландыру;
- ▶ 3.434 миллион теңге мөлшерінде «Тараз химиялық паркі» арнайы экономикалық аймақты құру» жобасын қаржыландыру.

3.7. Қазақстандық қамтылу бойынша ақпарат

2017 жылдағы тауарлар, жұмыстар мен қызметтерді сатып алудағы қазақстандық қамту бойынша ақпарат 9-Қосымшада келтірілген. **2017ж. сатып алынатын ТЖҚ-дағы қазақстандық қамтылу үлесі 42% құрады.**

Мұнай газ секторы (КСШ). Қазақстан жер қойнауын пайдаланушылардың сатып алуларының негізгі үлесі негізгі үш жер қойнауын пайдаланушыға келеді: ТШО, Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В. және North Caspian Company B.V.).

2017 жылы салыстырудан өткен жер қойнауын пайдаланушылардың тартатын тауарлар, жұмыстар және қызметтер бойынша жалпы сома 4402,8 млрд.теңге құрады, қазақстандық қамту үлесі – 39,8 % (1 753,8 млрд.теңге).

Тау-кен секторы (ҚПК). 2017 жылы салыстырудан өткен жер қойнауын пайдаланушылардың тартатын тауарлар, жұмыстар және қызметтер бойынша жалпы сома 713,8 млрд.теңге, қазақстандық қамту үлесі – 55,1% (393,4 млрд.теңге) құрады.

ДСҰ-ға кіру бойынша келіссөз үдерісінде қол жеткізілген шарттарға сәйкес, Қазақстан 2015 жылдың 1 қаңтарына дейін жасалған жер қойнауын пайдалану келісімшарттары үшін 2021 ж. 1 қаңтарына дейін жергілікті қамтуды сақтау құқығын мәлімдеді.

3.8 Өндіруші салалардың экономикаға қосатын үлесі (6.3)

ҚР ҰЭМ Статистика комитетінің есептеулері бойынша, 2017ж. мұнай-газ секторының жиынтықты қосылған құны (ЖҚҚ) 9877,1 млрд. теңге немесе ЖЖӨ-ге 18,6% құрады⁶⁶ (2016 ж.– ЖЖӨ-ге 18,2%). Шикі мұнай мен табиғи газды өндіру үлесі; тау-кен өндіруші өнеркәсіптегі техникалық қызметтер ЖЖӨ-ге 11,1% құрайды (2016 ж.– ЖЖӨ-ге 10,4%).

Бейресми сектор қызметінің бағасын Статистика комитеті жүргізбейді, осы есеп шеңберінде мұндай бағамдар жүргізу мүмкін емес.

2017ж. тау-кен өндіруші өнеркәсіп және карьерлерді игеру секторындағы өндіріс көлемі 2016ж. салыстырғанда 9,3%-ға өсті және 11 568,8млрд. теңге құрады, өнеркәсіптік өндірістің жалпы көлеміндегі оның үлесі 2016 жылдағы 49,4% -дан 50,8%-ға жетті (26-кесте).

⁶⁶ҚР ҰЭМ Статистика комитеті. 31.07.2018ж. № 36-2/274 жедел ақпарат.

Бүкіл тау-кен өндіруші сектор (яғни мұнай газ және тау-кен секторы) өнеркәсіптің 61,9 %-ын қамтамасыз етеді.

26-кесте. 2016-2017 жж. Қазақстан өнеркәсібі құрылымындағы тау-кен өндіруші өнеркәсіп

	Өндіріс кәсіпорындарының саны	Өндіріс көлемі, млрд. тенге		2017 ж. 2016ж %-бен	Үлес, %	
		2016 ж.	2017 ж.		2016ж.	2017ж.
Өнеркәсіп – барлығы	12 385	19 038,2	22 790,2	7,3	100,0	100,0
Тау-кен өндіруші өнеркәсіп және карьерлер игеру	1 458	9 397,8	11 568,8	9,3	49,4	50,8
1. Көмір және лигнит өндіру	36	232,7	292,1	5,2	1,2	1,3
2. Шикі мұнай мен табиғи газды өндіру	100	7 409,9	9 202,7	10,6	38,9	40,4
<i>Шикі мұнай өндіру</i>	98	7 293,1	8 994,9	10,5	38,3	39,5
<i>Табиғи газды өндіру</i>	2	116,8	207,8	12,6	0,6	0,9
3. Металл кен өндіру	100	989,2	1 188,4	7,5	5,2	5,2
<i>Темір кен өндіру</i>	13	194,8	244,0	7,0	1,0	1,1
<i>Түрлі-түсті металл кенін өндіру</i>	87	794,4	944,4	7,6	4,2	4,1
4. Тау-кен өндіруші өнеркәсіптің басқа салалары	707	175,9	192,0	10,6	1,0	0,8
5. Тау-кен өндіруші өнеркәсіп саласындағы техникалық қызметтер	515	590,1	693,6	12,9	3,1	3,1

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті. Кестеге ескертпелер: курсивпен ерекшеленген жолдар қалың қаріппен жолда көрсетілген соманың түсіндірмесі болып табылады

Өндіруші салалардағы жұмысбастылық

2017 ж. тау-кен өнеркәсібі қызметкерлерінің саны 2016 жылмен салыстырғанда 1,4% -ға өсті және 199,8 мың адам құрады (өнеркәсіптегі қызметкерлердің жалпы санынан 31,0%).

2017ж. тау-кен өндіруші өнеркәсіптің қызметкерлерінің экономкаға тартылған жалпы саннан үлесі 2016 ж.деңгейінде сақталды – 2,3%. Өндіруші салалардағы жұмысбастылық бойынша деректер абсолютті бірліктерде және жұмысбастылықтың жалпы санынан пайыз түрінде (27-кестеде) келтірілген.

27-кесте. Тау-кен өндіруші өнеркәсіп қызметкерлерінің саны және олардың жұмысбастылардың жалпы санындағы үлесі

№ р/н	Атауы	2016 ж.	2017 ж.	2017 ж.2016 ж-ға қатынаста,%
1	Экономикаға тартылғандар барлығы, мың адам	8 553,4	8 585,2	0,4
2	Өнеркәсіп	653 697	643 532	-1,6
3	Тау-кен өндіруші салада, барлығы, адам, оның ішінде:	197 071	199 758	1,4
4	Көмір және лигнит өндіру	29 686	28 420	-4,3
5	Шикі мұнай мен табиғи газды өндіру	47 283	48 332	2,2
6	Металл кен өндіру, адам	78 191	82 062	5,0
7	Тау-кен өндіруші өнеркәсіптің басқа салалары	12 782	11 556	-9,6
8	Тау-кен өндіруші өнеркәсіп саласындағы техникалық қызметтер	29 129	29 388	0,9
9	Экономикаға тартылғандардың жалпы санынан тау-кен өндіруші өнеркәсіп қызметкерлерінің үлесі, %	2,3	2,3	

Дереккөз: ҚР ҰЭМ Статистика комитеті

IV. ЕСЕП ТӨЛЕМДЕРІН САЛЫСТЫРУ

4.1. Елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтықты есеп

Алушы ҚР ҚМ МКД ақпараттық жүйесінің- Аналитикалық есептер құрастырғышы деректеріне сәйкес алынған Төлеушілер бойынша мәліметтерді ұсынды. Бюджетке аударымдарды, оның ішінде өндіруші салалардың аударымын бақылау Есеп комитетінің Жыл сайынғы бақылау іс-шараларының жоспарлары бойынша сыртқы мемлекеттік қаржылық бақылау бағдарламасында қарастырылған.

«Елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдер/Түсімдер туралы есептерді» салыстыру төмендегіні қосқанда сатып алынатын қызметтердің техникалық сипаттамасына сәйкес жүргізілген:

- Тізімді нақтылау;
- ҚР ЖҚП БМБЖ БАЖ жүйесінен Төлеушілерден Есептер алу;
- Төлеушілермен есептер бойынша жұмыс жасау (деректерді нақтылау, есепті толтыру нұсқаулығына сәйкес құрастыру тәртібін бұзумен байланысты техникалық деректерді түзету);
- Алушыдан Төлеушілер бойынша есепті алу;
- Төлеушілердің есебін Алушының есептерімен салыстыру;
- Айырмашылықты анықтаған жағдайда растаушы құжаттарды (банктердің, төлем тапсырмаларының, дербес шоттардың және т.б.үзінді көшірмелері) ұсыну үшін Төлеушілерге электронды пошта бойынша сұраныстар жібердік;
- «Елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтықты есепті» құрастыру.

Салыстыру барысында біз 148 Төлеушіде қаржылық есептіліктің Халықаралық стандарттарына сәйкес құрастырылған, 2017 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы қаржы есептілігіне аудит жүргізілгенін анықтадық, осыдан келіп Төлеушілердің есептерінде ұсынылған ақпарат тексерілген және аудиторлық есеппен расталған деген қорытынды жасауға болады. Қалған Төлеушілерде аудиторлық тексеріс жүргізілуде, 2018 жылдың қараша айының соңында аяқталады деп күтілуде. Аудиторлық есепті ұсынбаған компаниялар бойынша 1 974,2 мың теңге сомда салықтар төленген, ол келіп түскен салықтардың жалпы сомасынан 0,52% құрайды. Төлеушілер бойынша ақпарат 1-4 және 1-5 қосымшаларда ұсынылған.

Айырмашылықтарды нақтылауға және айырмашылықтардың себептерін анықтауға бағытталған рәсімдерді жүргізгеннен кейін, біз «2017 жылдағы Қазақстан Республикасының мұнай-газ және тау-кен секторларының Төлеушілерінің елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдері/Түсімдері туралы жиынтықты есепті» құрастырдық (1-6 Қосымшасы). Төлеушілер қимасындағы бюджетке төлемдер бойынша ақпарат 1-4 және 1-5. Қосымшаларында ұсынылған. 2017 жылы Техникалық тапсырмаға сәйкес салыстыруға 163 компания, оның ішінде 91 тау-кен секторының компаниясы және 72 мұнай-газ секторының компаниялары қосылған.

Тау-кен секторының 91 компанияларының ішінде «Қазақмыс корпорациясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы – «Карагандацветмет» өндірістік бірлестігі салыстыруға кірмейді, себебі Алушы ол бойынша деректерді жеке ұсынбады, салыстыру бүкіл компания бойынша жалпы орындалды. Бір компания есепті ұсынбалы («Сатбор» ЖШС), жұмыстар жүргізілуде, оған шаралар қолданылуда. «Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ компаниясы, «Стандарт Цемент» ЖШС, «Крамдс Кварцит» ЖШС келесідей себептермен салыстыруға қатыспайтындығы туралы хаттарды ұсынды:

- «Сарыарқа» ӘКК» ҰК» АҚ 2017 жылы жер қойнауын пайдалану келісімшарттары бойынша қызметті жүзеге асырмады;
- «Крамдс-Кварцит» ЖШС Тектұрмас кварциттер кен орнын игеруде және кең таралған пайдалы қазбаларды (ҚТПК) өндірумен айналысуда;
- «Стандарт цемент» ЖШС негізгі қызметі болып цемент өндіру табылады, 2017 жылы «ОҚО Созақ ауданы Таскөмірсай кен орнында көмірді өндіру келісімшарты бойынша жұмыс бағдарламасына» сәйкес өндіру бойынша жұмыстар жүргізілмеді және бюджетке төлемдер болмады.

Олардың салықтары мен төлемдерінің жалпы сомасындағы үлесі 1 613,32 млн.теңге құрады (2017ж. тау-кен секторы бойынша салықтардың жалпы сомасынан 0,28 %).

Мұнай-газ секторының 72 компаниясының ішінен салыстырудан «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ алынып тасталды, ол өзінің «ӨзенМұнайГаз» және «Ембімұнайгаз» өндірістік филиалдарын жеке акционерлік қоғамдарға қайта ұйымдастырды. Осы АҚ-лар салыстыруға дербес жер қойнауын пайдаланушы-компаниялар ретінде қатысады.

«Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» филиалы, «PSA» ЖШС, «КОР» мұнай компаниясы» АҚ компаниялары келесідей себептермен салыстыруға қатыспайтындығы туралы хаттарды ұсынды:

- «Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В.» филиалы жер қойнауын пайдаланушы емес, Солтүстік Каспий бойынша өнімді бөлу туралы келісім шеңберінде тағайындалған Оператор болып табылады;

- «PSA» ЖШС мемлекет атынан 1997 жылғы 18 қарашадағы Солтүстік Каспий бойынша өнімді бөлу туралы Келісім бойынша үлесті алушысы ретінде анықталған. Осыған байланысты, жер қойнауын пайдаланушыдан заттай нысандағы салық міндеттемесінің орындалу есебінде алынған пайдалы қазбаларды заттай нысандағы салық міндеттемесінің орындалу есебінде өткізеді;

- «КОР» мұнай компаниясы» АҚ Компанияның құпия саясатына байланысты ӨСАБ бойынша есепті ұсынбады.

Олардың салықтары мен төлемдерінің жалпы сомасының үлесі 28 471,73 млн.теңге құрады (2017ж. мұнай-газ секторы бойынша салықтардың жалпы сомасынан 0,87 %).

Салықтар мен бюджетке өзге міндетті төлемдердің алушылары (бұдан әрі –»Алушы»):

- Қазақстан республикасыны Қаржы Министрлігінің мемлекеттік табыстар комитеті, – салықтар, кедендік және бюджетке басқа төлемдер бойынша;
- ҚР энергетика және минералдық ресурстар министрлігі, - заттай нысанда жүргізілетін Төлемдер бойынша.

2017 жылы жер қойнауын пайдаланушы Төлеушілерден (салыстыру жүргізілген) 3 827 652,1 млн.теңге сомада салықтар мен өзге төлемдер бойынша бюджетке табыстар түсті, оның ішінде мұнай-газ секторы Төлеушілерінен 3 244 433,01 млн.теңге сомада (табыстардың жалпы сомасынан 84,76%), тау-кен секторы Төлеушілерінен 583 681,42 млн.теңге сомада (табыстардың жалпы сомасынан 15,24%) табыстар түсті.

Төлеушілерді деректері мен Алушыларды деректерінің 2017 жылдағы айырмашылықтары 16 018,27 млн. теңге құрады, (Төлемдердің жалпы сомасынан 0,42%), оның ішінде мұнай газ секторы бойынша 14 873,76 млн.теңге, тау-кен секторы бойынша 1 144,51 млн.теңге құрады. Айырмашылық негізінен I-III «Салықтар» және IV»Кеден төлемдері» тарауы бойынша жүзеге асты. Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлемдер дербес шоттармен, салыстыру актілерімен және төлем тапсырмаларымен расталған.

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы айырмашылықтың сипаттамасы төменде берілген. Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы жалпы айырмашылықтар объективті көрсету мақсатымен модуль бойынша есептелген, осыған байланысты айырмашылықтарды жақсырақ түсіну үшін пайдаланушыларға бөдшектенген ақпараттармен танысу керек.

4.1.1. Салық түсімдері

Мың теңге 2017

Төлеушілер есебі	1 371 085 543
Алушы есебі	1 383 934 849

Айырма **13 563 671**

Оның ішінде салықтар қимасында салыстыру нәтижесі:

1. Корпоративті табыс салығы, БСК 101105-101110

Корпоративті табыс салығының жалпы қорытынды сомасы бұл сомалардың белгілі бір кезеңге жатқызылуынан тәуелсіз, өсімпұл мен айыппұлдарды ескере отырып, корпоративті табыс салығының барлық түрлері бойынша есепті кезеңде іс жүзінде төленген Төлемдерден, сондай-ақ көрсетілген БСК-на қатаң сәйкестікте артық төленген басқа салықтар немесе төлемдер сомаларының есебінен салық берешегін өтеу сомасынан тұрады. Басқа салықтың немесе төлемнің есебіне жазылған салықтың артық төленген сомасын төлем сомасын азайту деп санаған жөн.

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	1 378 811 860
Төлем алушының есебі	1 378 717 296

Айырма **394 564**

Төлеушілердің деректерімен Төлем алушының деректері арасындағы «Корпоративті табыс салығы» бойынша айырмашылық 394 564 мың теңге құрады.

Айырмашылықтар бойынша ақпарат төменде келтірілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Ақбастау» БК АҚ «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг	4 421 659	4 571 659	150 000	-
2	Б.В.» қазақстан филиалы	(2 900 000)	(2 949 682)	49 682	-
3	«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ	4 381 020	4 246 081	134 939	-
4	«Теңізшевройл» ЖШС	608 083 741	608 023 798	59 943	-
Жиыны		613 986 420	613 891 856	394 564	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Ақбастау» БК» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 150 000 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101110	«Ақбастау» БК» АҚ	4 421 659	4 571 659	150 000	-
Жиыны		4 421 659	4 571 659	150 000	-

Төлеуші, «Ақбастау» БК» АҚ растаушы құжаттар ретінде 150 000 мың теңгені 105302-ден БСК101110 -ға ауыстыру бойынша 05.07.2017 жылғы салықтар, төлемдер мен өсімпұлдардың артық (қате) төленген сомасын есептеуге арналған

өтінішті, 2017 жылдағы жоғарыда көрсетілген БСК бойынша абсолютті дербес шоттар бойынша үзінді көшірмелерді ұсынды. Айырмашылық Төлеушінің өзінің есебінде сомалардың басқа БСК-дан аударылғанын есепке алмағанының нәтижесінде орын алған:

№ р/п	БСК	Төлөнді			Бюджеттен қайтарылды (ауыстыру)			Жиыны
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	101110	4 421 659	-	-	150 000	-	-	4 571 659
2	105302	-	-	-	(150 000)	-	-	(150 000)
Жиыны		4 421 659	-	-	-	-	-	4 421 659

«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» және Алушы арасындағы айырмашылық 49 682 мың теңгені құрады. Айырмашылық Төлеушінің бейрезидени-компания үшін жасалған төлемді ескермеуінің салдарында орын алды.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101105	«Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» қазақстан филиалы	(2 900 000)	(2 949 682)	49 682	-
Жиыны		(2 900 000)	(2 949 682)	49 682	-

Растамасы ретінде «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» ЖШС БСК 101105 бойынша дербес шотынан үзінді көшірмені жіберді, аталмыш көшірмеде Төлеушінің бейрезидент компания үшін 49 682 мың теңгені төлегені көрінеді.

«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ және Төлеуші арасындағы айырмашылық 134 939 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101110	«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ	-	(134 939)	134 939	-
Жиыны		-	(134 939)	134 939	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша нөлдік түсімдерді қамтитын абсолютті дербес шот бойынша үзінді көшірмені ұсынды. Алушы берген түсініктемелерге сәйкес, осы айырмашылық Төлеушінің 2016 жылы жасаған қате төлемді қайтару салдарында орын алған, ал 2017 жылы аталмыш төлемді Алушы қажетті БСК-ға аудару жолымен реттеген болатын.

«Теңізшевройл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 59 943 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101110	«Теңізшевройл» ЖШС	-	(31 698)	31 698	-
101105	«Теңізшевройл» ЖШС	608 083 741	608 055 496	28 245	-
Жиыны		608 083 741	608 023 798	59 943	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша БСК 101110 бойынша нөлдік түсімдерді қамтитын абсолютті дербес шот бойынша үзінді көшірмені ұсынды. Ауызша түсініктемесіне сәйкес, «Теңізшевройл» ЖШС мұнай секторының ұйымы болып табылады, сәйкесінше, осы БСК «Мұнай секторы

ұйымдарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, заңды тұлғалардан ұсталатын корпоративтік табыс салығы» бойынша ешқандай операцияларды жүзеге асырмайды.

Қосымша сұрау салу бойынша, ҚР ҚМ және Қазынашылық «ERUMA SECURITY INTERNATIONAL LIMITED» компаниясының пайдасына, Компанияның 22.11.2017 жылғы хатына сәйкес жүргізілген 84 820,11 АҚШ доллары сомасында жүргізілген қайтаруды растады, бұл теңге эквивалентінде 28 245 мың теңгені құрады. Сондай-ақ, Компанияның 30.01.2017ж. хатына сәйкес, «ГТТ Прайм» ЖАҚ пайдасына жүргізілген теңге эквивалентінде 31 698 мың теңгені құрайтын 96 427,12 АҚШ долларын қайтару жүргізілген. «Атырау облысы бойынша МКД» РММ жоғарыда көрсетілген компаниялар мен Төлеушінің мекенжайларына хаттар жіберді, аталмыш хата Салық комитеті тақырыптық тексерістерді жүргізгеннен кейін төлеу көзінен ұсталған салықтарды Төлеушіге қайтару қажеттілігі көрсетілген. Қосымша түрде, біздің сұранысымызға сәйкес, растау ретінде ҚР ҚМ Қазынашылық комитеті Атырау облысы бойынша «Шетел валютасындағы шоттар, сыртқы берешектердің немесе байланысты гранттардың шоттары, сыртқы берешектердің немесе байланысты гранттардың шоттарына арналған шоттар бойынша үзінді көшірмені» жіберді, аталмыш үзінді көшірмеде операциялардың арналымында жоғарыда көрсетілген деректер көрсетілген. Төлеуші өз есебінде аталмыш қайтаруларды көрсетпегендіктен, бұл айырмашылықтардың пайда болуына себеп болды.

2. Жеке табыс салығы, БСК 101201-101202, 101204-101205

Жеке табыс салығының жалпы қорытынды сомасы белгілі бір кезеңге тиістіліне қарамастан, өсімпұл мен айыппұлдарды ескере отырып, жеке табыс салығының барлық түрлері бойынша есепті кезеңде іс жүзінде төленген төлемдерден, сондай-ақ көрсетілген БСК-на қатаң сәйкестікте артық төленген басқа төлемдердің есебінен салық берешегін өтеу сомасынан тұрады. Басқа төлемнің есебіне жазылған артық төленген төлем сомасы есепке жазылған сомаға азайтылды.

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	78 242 453
Төлем алушының есебі	90 981 903

Айырмашылық **12 739 450**

Төлеушілердің деректері мен Төлем алушының деректері арасындағы «Жеке табыс салығы» бойынша айырмашылық 12 739 450 мың теңге құрады.

Айырмашылықтар жайлы ақпарат төменгі кестеде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«VERTEX HOLDING» ЖШС	4 669	4 864	195	-
2	«Теңізшевройл» ЖШС	6 109 486	18 531 903	12 422 418	-
3	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	48 800	365 638	316 838	-
Жиыны		6 162 955	18 902 405	12 739 450	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ және Төлеуші арасындағы айырмашылық жыл сайын пайда болатын 316 838 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101201	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	48 800	365 638	316 838	-
Жиыны:		48 800	365 638	316 838	-

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша:

БСК	Айырмашылық	Түсініктеме	Ұсынылған құжаттар
101201	316 838	«Толқын» және «Боранкөл» келісімшарт аумақтарын сенімгерлік басқару (СБ) бойынша қызметті жүзеге асырады. СБ бойынша қызмет шенберінде салықтар мен бюджетке төлемдерді төлеу ҚР ЭМ рұқсатымен арнайы банк шотынан жүзеге асырылады. СБ бойынша қызметті есепке алу жеке жүргізіледі, ҚМТ филиалының жеке қаржы есептілігінде көрсетіледі және «Ernst & Young ЖШС аудиторлары растаған ҚМТ қаржы есептілігінде шоғырланбайды.	15.08.2018ж. № 201-09/784 шығыс хаты , 21.07.2010ж. № 1 ДУ-УВС/198-26 және № 2-ДУ-УВС/197-26 келісімшарт
103101	286 084		
104309	6 039		
105115	625		
105326	17 691		
204110	599		
204201	227		
106110	1 315 873		
106201	512		

Жиыны 1 944 488

«Теңізшевройл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 12 422 418 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101201	«Теңізшевройл» ЖШС	6 109 486	18 531 903	12 422 418	-
Жиыны :		6 109 486	18 531 903	12 422 418	-

«Теңізшевройл» ЖШС бойынша БСК 101201 бойынша 12 422 418 мың теңге сомасында айырмашылық қалыптасты, Төлеуші соманы Шеврон компаниясының іссапарға жіберілген қызметкерлерінің ЖТС-ның төлемі ретінде түсіндіреді. Шеврон компаниясы ЖТС-ны ҚР бюджетіне тікелей төлейді, есептеу «Теңізшевройл» дербес шоттарына жыл сайын БСК 101201-ге жүзеге асырылады, алайда Төлеуші бізге құжаттық растау берген жоқ.

«Vertex Holding» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 195 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
101202	«Vertex Holding» ЖШС	-	195	195	-
Жиыны:		-	195	195	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде Алматы қ. МҚД Алматы ауданы бойынша МКБ бойынша 2018 жылғы 09 шілдедегі жағдайы бойынша «Есебі мемлекеттік кірістер органдарында жүргізілетін берешектің жоқтығы (болуы) туралы деректерді» ұсынды, онда «Салық сомасы, артық төлем» бағанында 195 мың теңге көрсетілген. Алушы ұсынған ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша ұсынған деректерге сәйкес, Төлеушінің тиісті өтініштері бойынша осы БСК-ға 30.11.2017ж. 130 мың теңге және 27.12.2017ж. 65 мың теңге есептелді. Бұл айырмашылық Төлеушінің өз есебінде осы БСК бойынша салықтың ауыстырыларын

ескермегендігінен, ал Алушының осы төлемдерді өз есебінде ескергенінен туындап отыр.

3. Әлеуметтік салық, БСК 103101

Көрсетілген төлемдердің жалпы қорытынды сомасы. Оған сомалардың белгілі бір кезеңге жатқызылуынан тәуелсіз, өсімпұл мен айыппұлдарды ескере отырып, көрсетілген төлемдердің есепті кезеңде іс жүзінде төленген сомалары, сондай-ақ көрсетілген БСК-на қатаң сәйкестікте артық төленген басқа төлем сомаларының есебінен салық берешегін өтеу сомалары кіреді. Төлемнің артық төленген сомасы басқа төлемді төлеу есебіне жазылды, есепке жазылған сомаға азайтылды.

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	90 268 822
Төлем алушының есебі	90 555 065

Айырмашылық 286 244

Төлеушілердің деректері мен Төлем алушының деректері арасындағы «Әлеуметтік салық» бойынша айырмашылық 286 244 мың теңге құрады.

Айырмашылықтар жайлы ақпарат төменгі кестеде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Сатбор» ЖШС «ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	8 965	9 125	-	160
2		49 441	335 525	286 084	-
Жиыны		58 406	344 650	286 084	160

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 103101 бойынша 286 084 мың теңге сомада айырмашылық түзілді, түсініктемесін осы есептің 163 бетінен қараңыз:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
103101	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	49 441	335 525	286 084	-
Жиыны:		49 441	335 525	286 084	-

«Сатбор» ЖШС бойынша анықталмаған айырмашылық Төлеушінің есепті ұсынбауы салдарынан орын алды. Төлеуші тарапынан түсініктемелер берілмеді.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
103101	«Сатбор» ЖШС	8 965	9 125	-	160
Жиыны		8 965	9 125	-	160

4. Заңды тұлғалардың және жеке кәсіпкерлердің мүлкіне салық, БСК 104101

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	66 227 411
Алушының есебі	66 251 692

Айырмашылық 25 719

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Мүлік салығы» бойынша айырмашылық 25 719 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Байқоңыр» ӘКК» ҰК» АҚ	8 400	7 681	719	-
2	«СНПС-Ай-Дан Мунай» АҚ	126 367	151 367	25 000	-
Жиыны		134 767	159 048	25 719	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Байқоңыр» ӘКК» ҰК» АҚ бойынша 719 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
104101	«Байқоңыр» ӘКК» ҰК» АҚ	8 400	7 681	719	-
Жиыны:		8 400	7 681	719	-

Растаушы құжаттар ретінде Төлеуші, мынадай МҚД бойынша 31.12.2017ж. жағдайы бойынша «Байқоңыр» ӘКК» ҰК» АҚ, төлемдер бойынша бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, салық міндетінің, сонымен қатар, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу және аудару, әлеуметтік аударымдарды, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және (немесе) жарналарды есептеу және төлеу бойынша міндеттемелердің орындалуы бойынша есепке алуды ұсынды:

- Оңтүстік Қазақстан облысының әл-Фараби ауданы;
- Қызылорда облысы Жаңақорған ауданы;
- Қызылорда облысының Сырдария ауданы;
- Қызылорда облысының Қазалы ауданы;
- Қызылорда облысы бойынша.

ҚР ҚМ-дан алынған түсіндірмелер бойынша, 719 мың теңге ОҚО бойынша МКБ-ға есептелді және салдарында 2017 жылы түзетпе жасалды.

№ р/н	Компания	Төлөнді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Байқоңыр» ӘКК» ҰК» АҚ	8 398	8	-	-	(6)	-	8 400
Жиыны:		8 398	8	-	-	(6)	-	8 400

«СНПС-АйданМунай» АҚ бойынша 25 000 теңге сомада айырмашылық калыптасты:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
104101	«СНПС-АйданМунай» АҚ	126 367	151 367	25 000	-
Жиыны:		126 367	151 367	25 000	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде абсолютті дербес шоты бойынша үзінді көшірмені ұсынды, онда Алушы 28.12.2017ж. «26.12.2017ж. № ТНК 3310/17-0019147 қорытындымен» 25 000 мың теңгені БСК104101-ден алып тастады, бұл айырмашылықтың пайда болуына себепші болды.

Алушыдан сұратылған ақпарат бойынша, мынадай түсіндірме алынды

Салық төлеуші	Төлем	Төлем сомасы	Есептен шығару, есептеу күні	Опер. күні	Төлем арналуы	Өткізу түрі	Банк, төлеуші/жіберушінің шоты	МКО-Алушы
СТТН: 331000042403 ЖСН/БСН: 030640005443	№ ТНК3310/17-0019147 төлем тапсырмасы 25.12.2017 Тіркелді	25000000	26.12.2017 25.12.2017	12.02.2018	25.12.2017ж. №331026122017H00019 сұраныс бойынша, «СНПС- Ай Дан Мунай» акционерлік қоғамы ЖСН/БСН 030640005443, 101105	Төлем	«Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитетінің Астана қаласы бойынша қазынашылық департаменті» РММ KZ24070105KSN000000	3306 – Сырдария ауданы бойынша МКБ

Төлеушінің сұранысы бойынша 25 000 мың теңге мөлшеріндегі соманы БСК 101105-ден БСК 104101-ге есептеу жүргізілді, алайда екінші деңгейлі банктердің («Халық банкі», «Қазпошта» АҚ) кінәсінен онлайн төлемдердің істен шығуынан осы сома төлеушілердің дербес шотына 2018 жылдың басында тіркелді, сол себепті төлеушінің 2017 жылға ұсынған дербес шоты бойынша үзінді көшірмеде бұл сома жоқ.

5. Жер салығы, БСК 104303-104309

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	3 506 130
Төлем алушының есебі	3 512 169

Айырмашылық

6 039

Төлеушілердің деректері мен Төлем алушының деректері арасындағы «Жер салығы» бойынша айырмашылық 6 039 мың теңге құрады.

Айырмашылықтар жайлы ақпарат төменгі кестеде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	6 039	6 039	-
Жиыны		-	6 039	6 039	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 104309 бойынша 6 039 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты, түсіндірме осы есептің 163-бетінде берілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
104309	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	6 039	6 039	-
Жиыны:		-	6 039	6 039	-

6. Заңды тұлғалардың көлік құралдарыныңсалығы, БСК 104401

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	588 350
Төлем алушының есебі	588 458

Айырмашылық **107**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Көлік құралдары салығы» бойынша айырмашылық 107 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Сатбор» ЖШС	1 361	1 468	-	107
Жиыны		1 361	1 468	-	107

«Сатбор» ЖШС бойынша анықталмаған айырмашылық Төлеушінің есепті ұсынбауы салдарынан орын алды. Төлеуші тарапынан түсініктемелер берілмеді.

7. ҚР аумағында өндірілген тауарларға, орындалған жұмысқа, көрсетілген қызметтерге салынатын қосымша құн салығы, БСК 105101-105115

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	(346 617 440)
Төлем алушының есебі	(346 624 926)

Айырма **3 676**

Төлеушілердің деректері мен Төлем алушының деректері арасындағы «ҚР аумағында өндірілген тауарларға, орындалған жұмысқа, көрсетілген қызметтерге салынатын қосымша құн салығы» бойынша айырмашылық 3 676 мың теңге құрады.

Айырмашылықтар жайлы ақпарат төменгі кестеде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС (КАЗ Минералз Бозшакөл)	(43 154 334)	(43 158 010)	3 676	-
Жиыны		(43 154 334)	(43 158 010)	3 676	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеуші бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«KAZ Minerals Boshakol» ЖШС бойынша БСК 105101 бойынша есепте 3 676 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105101	«KAZ Minerals Boshakol» ЖШС	(43 154 334)	(43 158 010)	3 676
Жиыны		(43 154 334)	(43 158 010)	3 676

«KAZ Minerals Boshakol» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. дейінгі жағдайы бойынша абсолютті дербес шоттан үзінді көшірмесін жіберді.

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«KAZ Minerals Boshakol» ЖШС	-	-	-	(43 154 334)	-	-	(43 154 334)
Жиыны		-	-	-	(43 154 334)	-	-	(43 154 334)

Бұл айырмашылық 3 676 мың теңгені Төлеушінің 2016 жылы осы БСК-ға 02.11.2016ж. № 62532 төлем тапсырмасымен аударып, салдарында, 01.02.2017ж. БСК 105102-ге аударылып тастауы салдарында туындаған. Төлеуші өз есебінде салықтың басқа БСК-ға аударылып тастауын ескермеген, Алушы бұл деректерді ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерді ұсыну жолымен растады.

8. Ресей Федерациясынан және Белорус Республикасы аумағынан импортталатын тауарларға ҚҚС-ты қоспағанда, ҚР аумағына импортталатын өндірілген тауарларға қосылған құн салығы, БСК 105102

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	37 751 192
Алушының есебі	37 748 820

Айырмашылық **2 835**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Ресей Федерациясынан және Белорус Республикасы аумағынан импортталатын тауарларға ҚҚС-ты қоспағанда, ҚР аумағына импортталатын өндірілген тауарларға қосылған құн салығы» бойынша айырмашылық 2 835 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Іңкэй БК» ЖШС	1 727	-	1 727	-
2	«KAZ Minerals Boshakol» ЖШС (КАЗ Минералз Бозшакөл)	636 159	636 096	63	-
3	«Сатпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	29	29	-
4	«Теңізшевройл» ЖШС «Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы	7 881	7 181	-	700
5	филиалы	78 285	78 273	12	-

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
6	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	3 643	3 565	78	-
7	«Фирма АДА-Ойл» ЖШС «Аджиб Каспиан Си Б.В.» жауапкершілігі шектеулі	50	253	203	-
8	компаниясының филиалы	24	-	24	-
Жиыны		727 769	725 398	2 135	700

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Іңкәй БК» ЖШС бойынша есепте БСК 105102 бойынша 1 727 мың теңге сомада айырмашылық қалыптастыр.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Іңкәй БК» ЖШС	1 727	-	1 727
Жиыны		1 727	-	1 727

«Іңкәй БК» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 2017 жылдағы дербес шоттан үзінді көшірмені, салықтың «Халық Банк» АҚ корпоративтік картасы бойынша бағынысты тұлғамен төленгені туралы жазбаша түсінікті, 22.06.2017ж. 1 727 мың теңге сомаға № 005 ұсынды. Осы төлемнің Алушыға басқа БСН бойынша түскеніне байланысты, айырмашылық пайда болды:

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Іңкәй БК» ЖШС	1 727	-	-	-	-	-	1 727
Жиыны		1 727	-	-	-	-	-	1 727

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС бойынша есепте БСК 105102 бойынша 63 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	636 159	636 096	63
Жиыны		636 159	636 096	63

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша абсолютті дербес шот бойынша үзінді көшірмені жіберді.

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	636 159	-	-	-	-	-	636 159
Жиыны		636 159	-	-	-	-	-	636 159

Төлеуші ұсынған ҚР ҚМ МК комитетінің ұсынған төлем ақпараты бойынша осы БСК-ға жалпы сомасы 636 096 мың теңгеге төлемдер есептелді.

«Сатпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС бойынша есепте БСК 105102 бойынша 29 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Сатпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	29	29
Жиыны		-	29	29

«Сатпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша төлемдік түсімдермен абсолютті дербес шоты бойынша үзінді көшірмені жіберді.

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Сатпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	-	-	-	-	-	-
Жиыны:		-	-	-	-	-	-	-

Алушы растаушы құжаттар ретінде ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетінің төлем тапсырмасы бойынша деректерді жіберді, онда 12.04.2017ж. № 1060/1 29 мың теңгені құрайтын төлем хабарламасы көрсетілген, төлеуші болып Төлеушінің БСН-на есептелген «SatpaevskTitanumMines» ЖШС табылады, осы айырмашылыққа себеп болды. Төлеуші өз есебінде үшінші тұлғаның өзінің пайдасына жасалған төлемін есепке алмады.

«Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы бойынша есепте 12 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы	78 285	78 273	12
Жиыны		78 285	78 273	12

Растама ретінде «Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы «Алматы қаласы бойынша МКД» және «Атырау қаласы бойынша МКД» бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылы 78 285 мың теңге төлегені көрініп тұр. Айырмашылық Алматы филиалы бойынша деректердің есебінен пайда болды.

«Тарбағатай Мұнай» ЖШС есебінде БСК 105102 бойынша 78 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	3 643	3 565	78
Жиыны		3 643	3 565	78

Растама ретінде «Тарбағатай Мұнай» ЖШС Алматы қаласы бойынша МКД бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылы л 3 643 мың теңге төлегені көрсетіліп тұр.

Кеден бекеті	Кезең басындағы сальдо (берешек, артық төлем +)	Есептелген і/азайтылғ аны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
Алматы қаласы бойынша МКД	453	4 066	(453)	4 010	30
Жиыны	453	4 066	(453)	4 010	30

Бұл айырмашылық Төлеушінің өз есебінде жүкті кедендік тазалау кезінде Төлеушінің атынан төлемдер жасаған «ДХЛ Интернешнл Казахстан» ЖШС тасымалдау компаниясының 78 мың теңге сомада жасаған төлемін ескергенімен түсіндіріліп отыр.

«Фирма АДА-Ойл» ЖШС бойынша есепте БСК 105102 бойынша 203 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты:

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Фирма АДА-Ойл» ЖШС	50	253	203
Жиыны		50	253	203

Растама ретінде «Фирма Ада Ойл» ЖШС Ақтөбе облысы бойынша МҚД кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылы 50,0 мың теңге төлегені көрсетілген.

Кеден бекеті	Кезең басындағы сальдо (берешек, артық төлем +)	Есептелген і/азайтылғ аны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
Ақтөбе облысы бойынша МҚД	-	46	-	50	4
Жиыны	-	46	-	50	4

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде 05.12.2017ж. №10 61 мың теңгеге төлем хабарламасы және 05.12.2017ж. №8 142 мың теңгеге төлем хабарламасы көрсетілген. Бұл төлемдерді Төлеуші «Қазпошта» АҚ арқылы жасаған және есепте ескермеген.

«Аджи́п Каспиан Си Б.В» филиалы бойынша есепте БСК 105102 бойынша 24 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Аджи́п Каспиан Си Б.В» филиалы	24	-	24
Жиыны		24	-	24

Растама ретінде Филиал «Аджи́п Каспиан Си Б.В» филиалы 31.12.2017ж. №143 төлем тапсырмасын жіберді, онда «Алматы қ. МҚД Алмалы ауданы бойынша МКБ»-ға 23,7 мың теңге сомада салықты үшінші тұлға -»ЕАТ» ЖШС төлегені көрсетілген.

«Теңішевройл» ЖШС бойынша есепте БСК 105102 бойынша 700 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты:

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
105102	«Теңішевройл» ЖШС	7 881	7 181	700
Жиыны		7 881	7 181	700

Біз Төлеушіден айырмашылық сомасына қатысты түсініктемелер алмадық. Осы айырмашылық есепті толтыру кезінде ПББМ БАЖ жүйесінде сандардың қате таралуы салдарынан пайда болды деп пайымдаймыз.

9. Бейрезидент үшін қосылған құн салығы, БСК

Мың теңгемен **2017**

Төлеушілердің есебі	8 150 525
Алушының есебі	8 150 587

Айырмашылық **62**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Бейрезидент үшін қосылған құн салығы» бойынша айырмашылық 62 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Нефтяная Компания Лукойл» АҚ (Ресей) Дөңгелектеу есебінен өзге компаниялар бойынша	-	61	61	-
2	шағын айырмашылықтар	-	1	1	-
Жиыны		-	62	62	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Нефтяная Компания Лукойл» АҚ деректері мен Алушы деректері арасындағы айырмашылық 61 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
105104	«Нефтяная Компания Лукойл» АҚ	-	61	61	-
Жиыны:		-	61	61	-

Растам ретінде «Нефтяная Компания Лукойл» АҚ 12.10.2017ж. №319 төлем тапсырмасын жіберді, онда «Қарашығарақ Петролеум Оперейтинг Б.В.» қазақстандық филиалының дербес шотына 60,9 мың теңге сомада салық төлегені көрініп тұр, бұл Төлеуші мен Алушы арасындағы айырмашылықтарға себеп болды.

10. Кеден одағының бірыңғай кеден аумағын құрғанға дейін Ресей Федерациясы және Белорус Республикасы аумағында шығарылатын және өндірілетін тауарларға қосылған құн салығы, БСК 105113

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	(20 500)
Алушының есебі	(20 500)

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасында «Кеден одағының бірыңғай кеден аумағын құрғанға дейін Ресей Федерациясы және Белорус Республикасы аумағында шығарылатын және өндірілетін тауарларға қосылған құн салығы» бойынша айырмашылық жоқ.

11. ЕАЭС мүше-мемлекеттер аумағынан импортталған тауарлар құнына қосылған құн салығы, БСК 105115 (105109, 105108)

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	49 140 812
Алушының есебі	49 141 437

Айырмашылық **625**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «ЕАЭС мүше-мемлекеттер аумағынан импортталған тауарлар құнына қосылған құн салығы» бойынша айырмашылық 625 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	625	625	-
Жиыны		-	625	625	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 105109 бойынша 625 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты, түсіндірмені осы есептің 163 бетінен қараңыз.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
105109	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	625	625	-
Жиыны		-	625	625	-

12. Өсімпұл сомасын аудару, салық тексерістерін жүргізуде қайтаруға расталмаған және бюджеттен бұрын қайтарылған қосылған құн салығын асыру сомасын салық төлеушінің соманы аударуы (қайтару), БСК 105114

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	4 651 471
Алушының есебі	4 651 471

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Өсімпұл сомасын аудару, салық тексерістерін жүргізуде қайтаруға расталмаған және бюджеттен бұрын

қайтарылған қосылған құн салығын асыру сомасын салық төлеушінің соманы аударуы (қайтару)» бойынша айырмашылық жоқ.

13. ҚР аумағында өндірілетін шикі мұнай мен газ конденсатына акциздер, БСК 105229

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	1 176
Алушының есебі	1 176
Айырмашылық	-

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «ҚР аумағында өндірілетін шикі мұнай мен газ конденсатына акциздер» бойынша айырмашылық жоқ.

14. Республикалық бюджетке өзге салық түсімдері, БСК 107109

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	16 686
Алушының есебі	(86 069)
Айырмашылық	104 021

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Республикалық бюджетке өзге салық түсімдері» бойынша айырмашылық 104 021 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
	«Қазақмыс корпорациясы»				
1	ЖШС	-	(103 388)	103 388	-
2	«Golden Compass Jambyl» ЖШС	-	21	21	-
3	«Байқоңыр» ӘКК ҰК АҚ	-	612	612	-
	Жиыны	-	(102 755)	104 021	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 103 388 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
107109	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	-	(103 388)	103 388	-
	Жиыны	-	(103 388)	103 388	-

Төлеуші, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС айырмашылық бойынша мынадай түсіндірме берді: ЖШС 30.12.2016ж. №92491 төлем тапсырмасы бойынша 103 388 мың теңгені БСК 206114 бойынша төледі. Алушы осы төлемді жағдайды анықтағанша БСК 107109 «Республикалық бюджетке өзге түсімдер» бойынша

есепке алды, және әрі қарай 2017 жылы салық түсімін осы БСК бойынша түзетпе жасады. Бұл операция бізге Төлеушінің жіберген абсолютті дербес шотында көрсетілген.

№ р/н	Компания	Төлөнді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	-	-	-	(103 388)	-	-	(103 388)
Жиыны		-	-	-	(103 388)	-	-	(103 388)

«Golden Compass Jambyl» ЖШС (әрі қарай Төлеуші) мен Алушы арасындағы 21 мың теңге соманы құрайтын айырмашылықтың туындау себебі- 21 мың теңге сомадағы төлем 09.09.2017ж. № 3714/17-19-2398 атқару парақшасына сәйкес А.М.Сапарбаевтың жалақысынан Талдықорған қаласы бойынша МКБ пайдасына ұсталуы.

Растама ретінде Төлеуші 18.09.2017ж. №884 21 мың теңге сомаға төлем тапсырмасын ұсынды.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
107109	«Golden Compass Jambyl» ЖШС	-	21	21	-
Жиыны		-	21	21	-

«Байқоңыр ӘКК ҰК» АҚ « және Алушы арасындағы айырмашылық 612 мың теңге сомада қалыптасты:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
107109	«Байқоңыр ӘКК ҰК» АҚ	-	612	612	-
Жиыны		-	612	612	-

Төлеушіден алынған түсіндірмелерге сәйкес, осы БСК ҚР Қаржы министрінің 2014 жылғы 4 желтоқсандағы №540 бұйрығымен бекітілген Бюджеттің орындалуы және оған кассалық қызме көрсету Ережелерінің 142-тармағына сәйкес, РБ-ға өзге салық түсімдерін есепке алуға арналған. Егер салық төлеуші өзінің төлем тапсырмаларында деректемелерді, мысалы, алушының БСН немесе БСК көрсететін болса, Қазынашылық осындай төлемдерді осы БСК-ға есептейді. Анықтағаннан кейін, МКД төлемді арналу орны бойынша жібереді.

Растаушы құжаттар ретінде Алушы ҚР ҚМ МК комитетінің төлем тапсырмасы бойынша деректерді ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
1	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ33001/17-0000417	19.09.2017	(159,1)	Қайтару
2	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ33001/17-0000406	21.09.2017	(45,4)	Қайтару
3	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ33001/17-0000407	21.08.2017	(45,4)	Қайтару
4	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ33001/17-0000414	21.09.2017	(113,5)	Қайтару
5	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	416	10.09.2017	45,4	Жарамсыз БСК 105305
6	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	410	08.08.2017	45,4	Жарамсыз БСК 105305

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
7	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	411	08.08.2017	113,5	Жарамсыз БСК 105305
8	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	397	02.08.2017	159,1	Жарамсыз БСК 105305
9	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ33001/17- 0000214	02.06.2017	45,4	Жарамсыз БСК 105305
10	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	263	24.05.2017	45,4	Жарамсыз БСК 105305
11	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ5821/17- 0000035	30.03.2017	(1,0)	Қайтару
12	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ5821/17- 0000029	29.03.2017	(718,5)	Қайтару
13	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ5821/17- 0000027	27.03.2017	718,5	Жарамсыз БСК 104101
14	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ3301/17- 0000081	06.03.2017	(106,1)	Қайтару
15	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ3301/17- 0000080	06.03.2017	(45,4)	Қайтару
16	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	75	21.02.2017	718,5	Жарамсыз БСК 104101
17	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	76	21.02.2017	1,0	Жарамсыз БСК 104309
18	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	ТНҚ3301/17- 0000023	31.01.2017	(45,4)	Қайтару
19	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	39	31.01.2017	45,4	Жарамсыз БСК 105305
20	«Байқоңыр» ӘКК ҰК» АҚ (Байқоңыр)	29	25.01.2017	(45,4)	Қайтару
Жиыны				612,4	

Осы айырмашылық Төлеушінің өз есебінде осы деректерді есепке алмағанынан, ал Алушының өз есебінде көрсеткенінен туындап отыр.

15. Жергілікті бюджетке өзге салық түсімдері, БСК 107110

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	366 597
Алушының есебі	366 271

Айырмашылық **327**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Жергілікті бюджетке өзге салық түсімдері» бойынша айырмашылық 327 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Варваринское» АҚ	327	-	327	-
Жиыны		327	-	327	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

Төлеуші, «Варваринское» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 327 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
107110	«Варваринское» АҚ	327	-	327	-
Жиыны		327	-	327	-

Төлеуші, «Варваринское» АҚ растаушы құжаттар ретінде 327 мың теңге сомаға төлем тапсырмасын жіберді, онда сыртқы визуалды жарнаманы орналастырғаны үшін төлем бойынша алушы болып «Таран елді мекенінің әкімдігінің аппараты» ММ табылады:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Варваринское» АҚ	166	23.01.2017	27,2
2	«Варваринское» АҚ	482	23.02.2017	27,2
3	«Варваринское» АҚ	786	18.03.2017	27,2
4	«Варваринское» АҚ	1148	24.04.2017	27,2
5	«Варваринское» АҚ	1526	23.05.2017	27,2
6	«Варваринское» АҚ	1942	23.06.2017	27,2
7	«Варваринское» АҚ	2387	21.07.2017	27,2
8	«Варваринское» АҚ	342	22.08.2017	27,2
9	«Варваринское» АҚ	409	21.09.2017	27,2
10	«Варваринское» АҚ	439	20.10.2017	27,2
11	«Варваринское» АҚ	427	21.11.2017	27,2
12	«Варваринское» АҚ	428	20.12.2017	27,2
Жиыны				326,7

4.1.2. Табиғи және басқа ресурстарды пайдалану үшін түсімдер

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	1 530 281 393
Алушының есебі	1 530 232 705

Айырмашылық **251 311**

Оның ішінде жер қойнауын пайдаланудың арнайы төлемдер бойынша қимада салыстыру нәтижесі:

1. Мұнай секторы кәсіпорындарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, үстеме пайда салығы, БСК 105302

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	6 598 499
Алушының есебі	6 448 499

Айырмашылық **150 000**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Мұнай секторы кәсіпорындарынан түсетін түсімдерді қоспағанда, үстеме пайда салығы» бойынша айырмашылық 150 000 мың теңгені құрады.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Ақбастау» БК» АҚ	-	(150 000)	150 000	-
Жиыны		-	(150 000)	150 000	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

Төлеуші, «Ақбастау» БК» АҚ және Алушы деректері арасындағы айырмашылық 150 000 мың теңгені құрады және Төлеушінің өз есебінде осы салықтан ауыстырып тастауды ескермегінен туындады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
105302	«Ақбастау» БК» АҚ	-	(150 000)	150 000	-
Жиыны		-	(150 000)	150 000	-

Төлеуші, «Ақбастау» БК» АҚ растаушы құжаттар ретінде 05.07.2017ж. 150 мың теңгені БСК 105302-ден БСК 101110-ге ауыстырып тастау бойынша салықтар, төлемдер мен өсімпұлдың артық (қате) төленген сомасын есептеуге өтінішті, 2017 жылдағы аталған БСК бойынша абсолютті дербес шоттар бойынша үзінді көшірмелерді ұсынды.

№ р/н	БСК	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	101110	4 421 659	-	-	150 000	-	-	4 571 659
2	105302	-	-	-	(150 000)	-	-	(150 000)
Жиыны		4 421 659	-	-	-	-	-	4 421 659

2. Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін үстеме пайда салығы, БСК 105322

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі **56 957 710**
Алушының есебі **56 957 710**

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін үстеме пайда салығы» бойынша айырмашылықтар жоқ.

3. Мұнай секторынан түсімдерді қоспағандағы бонустар, БСК 105305

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі **2 624 404**
Алушының есебі **2 708 005**

Айырмашылық **83 601**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Мұнай секторынан түсімдерді қоспағандағы бонустар» бойынша айырмашылықтар 83 601 мың теңге соманы құрады.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
2	«Сатбор» ЖШС	425 569	509 170	-	83 601
Жиыны		425 569	509 170	-	83 601

«Сатбор» ЖШС бойынша анықталмаған айырмашылық Төлеушінің есепті ұсынбауы салдарынан орын алды. Төлеуші тарапынан түсіндірмелер берілмеді.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
105305	«Сатбор» ЖШС	425 569	509 170	-	83 601
Жиыны		425 569	509 170	-	83 601

4. Мұнай секторы ұйымдарынан бонустар, БСК 105325

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	4 558 656
Алушының есебі	4 558 656

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Бонустар» бойынша айырмашылықтар жоқ.

5. Мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда, пайдалы қазбаларды өндіру салығы, БСК 105306

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	247 439 905
Алушының есебі	247 439 905

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Пайдалы қазбаларды өндіру салығы» бойынша айырмашылықтар жоқ.

6. Мұнай секторы ұйымдарынан пайдалы қазбаларды өндіруге ұсталатын салық, БСК 105326

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	629 587 369
Алушының есебі	629 587 369

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Пайдалы қазбаларды өндіру салығы» бойынша айырмашылықтар жоқ.

7. Экспортқа рента салығы, БСК 105307, 105327

Мың теңге	2017
------------------	-------------

Төлеушілердің есебі	251 114 357
Алушының есебі	251 114 357

Айырмашылық	-
--------------------	----------

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Экспортқа рента салығы» бойынша айырмашылықтар жоқ.

8. Қазақстан Республикасының өнімді бөлу бойынша үлесі, БСК 105308, 105328

<i>Мың теңге</i>	2017
------------------	-------------

Төлеушілердің есебі	270 256 831
Алушының есебі	270 256 831

Айырмашылық	-
--------------------	----------

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Қазақстан Республикасының өнімді бөлу бойынша үлесі» бойынша айырмашылықтар жоқ.

9. Республикалық маңызды ерекше қорғалатын аумақтарды пайдалану төлемі, БСК 105313

<i>Мың теңге</i>	2017
------------------	-------------

Төлеушілердің есебі	40 655
Алушының есебі	40 655

Айырмашылық	-
--------------------	----------

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Республикалық маңызды ерекше қорғалатын аумақтарды пайдалану төлемі» бойынша айырмашылықтар жоқ.

10. Жер учаскелерін пайдалану ақысы, БСК 105315

<i>Мың теңге</i>	2017
------------------	-------------

Төлеушілердің есебі	5 108 508
Алушының есебі	5 108 508

Айырмашылық	-
--------------------	----------

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Жер учаскелерін пайдалану ақысы» бойынша айырмашылықтар жоқ.

11. Қоршаған орта эмиссиясы төлемі, БСК 105316

2017

Мың теңге

Төлеушілердің есебі	39 288 956
Алушының есебі	39 306 666

Айырмашылық 17 710

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Қоршаған орта эмиссиясы төлемі» бойынша айырмашылықтар 17 710 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Сатбор» ЖШС	12	32	-	20
2	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	17 691	17 691	-
3	Дөңгелектеу есебінен өзге компаниялар бойынша шағын айырмашылықтар	-	(1)	(1)	-
Жиыны		12	17 722	17 690	20

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Сатбор» ЖШС бойынша анықталмаған айырмашылық Төлеушінің есепті ұсынбауы салдарында орын алды. Төлеуші тарапынан түсіндірмелер берілмеді.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
105316	«Сатбор» ЖШС	12	32	-	20
Жиыны		12	32	-	20

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК105316 бойынша 17 691 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты, түсіндірме осы есептің 163-бетінде берілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
105316	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	17 691	17 691	-
Жиыны		-	17 691	17 691	-

12. Шығындардың орнын өтеу бойынша төлем, БСК 105319

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	16 188 988
Алушының есебі	16 188 988

Айырмашылық -

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Шығындардың орнын өтеу бойынша төлем» бойынша айырмашылықтар жоқ.

13. Радиожиілікті спектрді пайдалану төлемі, БСК 105309

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	88 499
Алушының есебі	88 499

Айырмашылық -

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Радиожиілікті спектрді пайдалану төлемі» бойынша айырмашылықтар жоқ.

14. Кеме жүретін су жолдарын пайдалану төлемі, БСК 105310

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	185
Алушының есебі	185

Айырмашылық -

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Кеме жүретін су жолдарын пайдалану төлемі» бойынша айырмашылықтар жоқ.

15. Үстіртін су көздерін пайдалану, орманды пайдалану төлемі, БСК 105303, 105304

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	427 872
Алушының есебі	427 872

Айырмашылық -

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Үстіртін су көздерін пайдалану, орманды пайдалану төлемі» бойынша айырмашылықтар жоқ.

4.1.3. Бюджетке өзге салықтық емес түсімдер

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	44 831 146
Алушының есебі	44 821 246

Айырмашылық 223 219

Оның ішінде, басқа міндетті төлемдер қимасында салыстыру нәтижесі:

1. Мұнай секторы ұйымдарынан түсімдерді қоспағанда, зиянның орнын өтеу арыздары бойынша табиғат пайдаланушылардан алынған қаражат, БСК 204110

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	1 485 365
Алушының есебі	1 486 008

Айырмашылық 643

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Зиянның орнын өтеу арыздары бойынша табиғат пайдаланушылардан алынған қаражат» бойынша айырмашылықтар 643 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазцинк» ЖШС	976 901	976 945	44	-
2	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	599	599	-
Жиыны		976 901	977 544	643	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазцинк» ЖШС есебінде БСК 204110 бойынша төлемді көрсетпейді, ал Алушы 976 945 мың теңге сомаға төлемді көрсетеді.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық
204110	«Қазцинк» ЖШС	976 901	976 945	44
Жиыны		976 901	976 945	44

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде 44 мың теңге құрайтын айырмашылық сомасына төлем тапсырмаларын жіберді.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазцинк» ЖШС	338471	10.11.2017	20
2	«Қазцинк» ЖШС	341524	11.12.2017	1
3	«Қазцинк» ЖШС	374004	27.12.2017	23
Жиыны				44

Осы айырмашылықтың себебі – Төлеуші есепте 44 мың теңгеге азырақ көрсетті, себебі салықты атқару парағы бойынша өз қызметкерінен ұстап қалды.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 204110 бойынша 599 мың теңге сомаға айырмашылық қалыптасты, түсіндірме осы есептің 163-бетінде берілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
204110	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	599	599	-
Жиыны:		-	599	599	-

2. Мұнай секторы ұйымдарына орталық мемлекеттік органдар, олардың аумақтық бөлімшелеріне салынатын әкімшілік айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, БСК 204201

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі **4 320 312**
 Алушының есебі **4 319 995**

Айырмашылық **772**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар» бойынша айырмашылықтар 772 мың теңгені құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Теңізшевройл» ЖШС	3 388 495	3 387 950	-	545
3	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	227	227	-
Жиыны		3 388 495	3 388 177	227	545

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 204201 бойынша 227 мың теңге сомаға айырмашылық қалыптасты, түсіндірме осы есептің 163-бетінде келтірілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
204201	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	227	227	-
Жиыны		-	227	227	-

«Теңізшевройл» ЖШС бойынша анықталмаған айырмашылық 545 мың теңгені құрады. Төлеуші тарапынан айырмашылықтар берілмеді.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
204201	«Теңізшевройл» ЖШС	3 388 495	3 387 950	-	545
	Жиыны:	3 388 495	3 387 950	-	545

3. Мұнай секторы ұйымдарына республикалық бюджеттен қаржыланатын, мемлекеттік мекемелер салатын өзге де айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, төлетулер, БСК 204202

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	214 733
Алушының есебі	214 733

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Мұнай секторы ұйымдарына өзге де айыппұлдар, өсімпұлдар, санкциялар, төлетулер» бойынша айырмашылықтар жоқ.

4. Мұнай секторы ұйымдарына зиянды өтеу туралы талаптар бойынша табиғатты пайдаланудан алынған қаражат, БСК 204203

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	27 245 489
Алушының есебі	27 245 489

Айырмашылық **-**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Мұнай секторы ұйымдарына зиянды өтеу туралы талаптар бойынша табиғатты пайдаланудан алынған қаражат» бойынша айырмашылықтар жоқ.

5. Мұнай секторы ұйымдардан түсімдерді қоспағанда, республикалық бюджетке басқа да салықтық емес түсімдері, БСК 206108

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі	3 805
Алушының есебі	5 161

Айырмашылық **1 356**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Мұнай секторы ұйымдардан басқа да салықтық емес түсімдері» бойынша айырмашылықтар 1 356 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	545	1 146	601	-
2	«Казцинк» ЖШС	-	661	661	-
3	«Шұбаркөл көмір» АҚ	-	94	94	-
Жиыны		545	1 901	1 356	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС (әрі қарай Төлеуші) және Алушы арасындағы 601 мың теңгеге айырмашылық 601 мың теңге сомадағы төлемнің Мемлекеттік бюджет пайдасына атқару парақтарына сәйкес қызметкерлердің жалақысынан ұсталуынан пайда болды. Төлеуші бұл сомаларды есепке қоспады.

Растам ретінде Төлеуші:

- Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулы;
- Төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулыны беру күні	Жалақысынан сома ұсталған жеке тұлға	Төлем тапсырмасының №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	03.06.2017	Сериков А.Е.	108756	05.07.2017	6,5
2	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	112187	14.08.2017	7,0
3	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	100918	10.04.2017	24,4
4	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	103365	11.05.2017	24,4
5	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	106189	08.06.2017	24,4
6	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	108757	05.07.2017	24,4
7	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	96066	09.02.2017	48,9
8	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	93516	11.01.2017	52,1
9	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	10.06.2016	Бекенов Д.Д.	98696	13.03.2017	55,6
10	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	30.10.2016	Тен В.Л.	123129	08.12.2017	161,6
11	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет» ӨБ	04.02.2017	Турсынбаев Б.А.	141671	14.03.2017	6,5
12	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет» ӨБ	04.02.2017	Турсынбаев Б.А.	149530	11.08.2017	17,5
13	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет»	04.02.2017	Турсынбаев Б.А.	143382	14.04.2017	21,3

№ р/н	Компания атауы	Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулыны беру күні	Жалақысынан сома ұсталған жеке тұлға	Төлем тапсырмасының №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
14	ӨБ «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет»	06.02.2017	Калибеков И.К.	141734	14.03.2017	29,9
15	ӨБ «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет»	06.02.2017	Калибеков И.К.	145356	23.05.2017	35,4
16	ӨБ «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС- «Жезқазғантүстімет»	04.02.2017	Турсынбаев Б.А.	144737	15.05.2017	60,8
Жиыны						600,8

«Қазцинк» ЖШС (әрі қарай Төлеуші) мен Алушы арасындағы 661 мың теңге сомаға айырмашылық төлемнің Мемлекеттік бюджет пайдасына атқару парақтарына сәйкес қызметкерлердің жалақысынан ұсталуынан пайда болды.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылықтар	
				Анықталған	Анықталмаған
206108	«Қазцинк» ЖШС	-	661	661	-
Жиыны			-	661	-

Растама ретінде Төлеуші:

- Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулы;
- Төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/ чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
1	«Қазцинк» ЖШС	132856	10.03.2017	9	940428351037 Е. Кибатаевтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау. Сот шығындары
2	«Қазцинк» ЖШС	133510	15.03.2017	9	650712301271Ю.Г.Подзоровтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
3	«Қазцинк» ЖШС	133501	15.03.2017	5	890829351878 А.Ж. Бейсатовтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
4	«Қазцинк» ЖШС	136058	14.04.2017	6	931207351783 А.Г. Худяковтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
5	«Қазцинк» ЖШС	136177	14.04.2017	50	920826351186 Б.С. Турысбековтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
6	«Қазцинк» ЖШС	138359	12.05.2017	14	900602300516 К.Н.Ярцевтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
7	«Қазцинк» ЖШС	138478	12.05.2017	37	920826351186 Б.С.Турысбековтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
8	«Қазцинк» ЖШС	321372	13.06.2017	49	920826351186 Турысбеков Берик Сакеновичтің атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
9	«Қазцинк» ЖШС	321660	14.06.2017	12	830619302222 Башканыя А.Г. – іс жүргізу шығындары
10	«Қазцинк» ЖШС	321758	14.06.2017	22	871026303227 Т.Н.Тасановтың атқ.пар. бойынша мемлекет пайдасына жал. ұстау.
11	«Қазцинк» ЖШС	323949	11.07.2017	8	830619302222 Юашканыя А.Г. - іс жүргізу шығындары

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/ чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
12	«Қазцинк» ЖШС	324235	12.07.2017	47	920826351186 Б.С.Турысбековтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау
13	«Қазцинк» ЖШС	324701	14.07.2017	7	871026303227 Т.Н. Тасановтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау.
14	«Қазцинк» ЖШС	324791	14.07.2017	34	710725302660 А.В. Корнеевтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау.
15	«Қазцинк» ЖШС	324683	14.07.2017	3	871026303227 Т.Н. Тасановтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау.
16	«Қазцинк» ЖШС	330077	10.08.2017	48	920826351186 Б.С. Турысбековтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау.
17	«Қазцинк» ЖШС	330538	14.08.2017	33	710725302660 А.В.Корнеевтың жал.ұстау, атқ.парағы бойынша іс жүргізу шығындары
18	«Қазцинк» ЖШС	330493	14.08.2017	12	710725302660 М.Ю.Григорьевтің жал.ұстау, атқ.парағы бойынша іс жүргізу шығындары
19	«Қазцинк» ЖШС	333127	13.09.2017	24	920826351186 Б.С.Турысбековтың атқ.парақт.бойынша жал. ұстау
20	«Қазцинк» ЖШС	333427	14.09.2017	34	710725302660 А.В.Корнеевтың жал.ұстау, атқ.парағы бойынша іс жүргізу шығындары
21	«Қазцинк» ЖШС	333308	14.09.2017	1	Уд. Атқ.парағы бойынш. Климов-Головановтың жал.өнд.шығындар НО. 850218401482 укмк
22	«Қазцинк» ЖШС	336100	13.10.2017	32	710725302660 А.В. Корнеевтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау.
23	«Қазцинк» ЖШС	338838	14.11.2017	28	710725302660 А.В. А.В. Корнеевтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау
24	«Қазцинк» ЖШС	341556	11.12.2017	8	920516350142 Б.В. Ильенконың атқ.парағы бойынша жал. ұстау
25	«Қазцинк» ЖШС	341555	11.12.2017	8	900215300999 В.А. Мищенко атқ.парағы бойынша жал. ұстау әкімш. айып.
26	«Қазцинк» ЖШС	341597	11.12.2017	19	960523351136 А.А.Ягодкиннің атқ.парағы бойынша жал. ұстау
27	«Қазцинк» ЖШС	341616	11.12.2017	28	710725302660 А.В. Корнеевтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау
28	«Қазцинк» ЖШС	373982	27.12.2017	16	960523351136 А.А.Ягодкиннің атқ.парағы бойынша жал. ұстау
29	«Қазцинк» ЖШС	374025	27.12.2017	34	710725302660 А.В. Корнеевтың атқ.парағы бойынша жал. ұстау. іс жүргізу шығындары
30	«Қазцинк» ЖШС	373963	27.12.2017	12	941015350303 А.В.Сергиенконың атқ.парағы бойынша жал. ұстау. іс жүргізу шығындары
31	«Қазцинк» ЖШС	374608	28.12.2017	12	880522302244 атқ.парақ бойынша берешек (сараптамалық зерттеу) Резников В.А. 2017ж.желтоқсан
Жиыны				661	

«Шұбаркөл Көмір» АҚ (әрі қарай Төлеуші) мен Алушы арасындағы 94 мың теңге сомаға айырмашылық 94 мың теңге көлеміндегі төлемнің қызметкерлердің жалақысынан мемлекет бюджеті пайдасына атқарушы парақтар бойынша ұсталғанынан пайда болды.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылықтар	
				Анықталған	Анықталмаған
206108	«Шұбаркөл көмір» АҚ	-	94	94	-
Жиыны:		-	94	94	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде 94 мың теңгені құрайтын бүкіл сомаға төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Шұбаркөл көмір» АҚ	27	29.08.2017	4,5
2	«Шұбаркөл көмір» АҚ	26	29.08.2017	2,7
3	«Шұбаркөл көмір» АҚ	17	26.07.2017	0,4
4	«Шұбаркөл көмір» АҚ	4	26.06.2017	1,7
5	«Шұбаркөл көмір» АҚ	598	20.02.2017	48,1
6	«Шұбаркөл көмір» АҚ	35	18.09.2017	11,3
7	«Шұбаркөл көмір» АҚ	34	18.09.2017	11,3
8	«Шұбаркөл көмір» АҚ	1074	18.03.2017	7,0
9	«Шұбаркөл көмір» АҚ	10001364	17.11.2017	7,2
Жиыны				94,2

6. Жергілікті бюджетке өзге салықтық емес түсімдер, мұнай секторы ұйымдарынан басқа салықтық емес түсімдер, БСК 206109, 206111

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	1 046 183
Алушының есебі	1 047 027

Айырмашылық 844

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Өзге салықтық емес төлемдер бойынша...» айырмашылықтар 844 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	-	473	473	-
2	«Қазцинк» ЖШС	-	318	318	-
3	«ЕЭК» (Евразиялық энергетика компаниясы)	-	53	53	-
Жиыны		-	844	844	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС (әрі қарай Төлеуші) мен Алушы арасындағы 473 мың теңге сомаға айырмашылық 473 мың теңге мөлшеріндегі төлемнің қызметкерлердің жалақысынан атқарушы парақтарға сәйкес жергілікті бюджет пайдасына ұсталғаны салдарында пайда болды.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
206109	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	-	473	473	-
	Жиыны	-	473	473	-

Растама ретінде Төлеуші:

- Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулы;
- Төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулыны беру күні	Жалақысынан сома ұсталған жеке тұлға	Төлем тапсырмасының №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	147973	13.07.2017	25,0
2	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	143449	14.04.2017	31,0
3	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	146386	12.06.2017	43,0
4	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	149451	11.08.2017	44,0
5	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	144828	15.05.2017	50,0
6	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	156095	12.12.2017	50,0
7	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	150817	13.09.2017	80,0
8	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	12.12.2016	Шахмуратов М.Н.	152597	11.10.2017	150
	Жиыны					473,0

«Қазцинк» ЖШС (әрі қарай Төлеуші) және Алушы арасындағы 318 мың теңге сомаға айырмашылық төлемнің қызметкерлердің жалақысынан атқарушы парақтарға сәйкес жергілікті бюджет пайдасына ұсталғаны салдарында пайда болды.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
206109	«Қазцинк» ЖШС	-	318	318	-
	Жиыны	-	318	318	-

Растама ретінде Төлеуші:

- Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулы;
- Төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы /чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
1	«Қазцинк» ЖШС	128158	12.01.2017	94	Айыппұл (келт.залал) Кизатуллин Канат Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк Атқ.парақ (сот сарапт.) бойынша жалақыдан ұстау Атажанов
2	«Қазцинк» ЖШС	128068	12.01.2017	17	Дидар Анарбекович 891015300197 укмк Айыппұл (келт.залал) Кизатуллин Канат
3	«Қазцинк» ЖШС	130805	13.02.2017	7	Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы /чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Ескертпе
4	«Қазцинк» ЖШС	130812	13.02.2017	9	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк Айыппұл (келт.залал) Кизатулдин Канат
5	«Қазцинк» ЖШС	133127	13.03.2017	9	Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк
6	«Қазцинк» ЖШС	133125	13.03.2017	5	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк Айыппұл (келт.залал) Кизатулдин Канат
7	«Қазцинк» ЖШС	136135	14.04.2017	27	Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк
8	«Қазцинк» ЖШС	136051	14.04.2017	5	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк Айыппұл (келт.залал) Кизатулдин Канат
9	«Қазцинк» ЖШС	138174	11.05.2017	26	Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк
10	«Қазцинк» ЖШС	138084	11.05.2017	5	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк Айыппұл (келт.залал) Кизатулдин Канат
11	«Қазцинк» ЖШС	321613	14.06.2017	27	Абылхановичтің жалақысынан 880802300498 укмк
12	«Қазцинк» ЖШС	321568	14.06.2017	5	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк
13	«Қазцинк» ЖШС	324718	14.07.2017	10	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк
14	«Қазцинк» ЖШС	324777	14.07.2017	28	Кизатулдин Канат Абылханович жалақысынан келт.залалды атқ.парағы бойынша ұст. 880802300498 укмк
15	«Қазцинк» ЖШС	330544	14.08.2017	36	Кизатулдин Канат Абылханович жалақысынан келт.залалды атқ.парағы бойынша ұст. 880802300498 укмк
16	«Қазцинк» ЖШС	330451	14.08.2017	2	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк
17	«Қазцинк» ЖШС	333307	14.09.2017	1	Кизатулдин Канат Абылханович жалақысынан келт.залалды атқ.парағы бойынша ұст.880802300498 укмк
18	«Қазцинк» ЖШС	333330	14.09.2017	5	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк
19	«Қазцинк» ЖШС	335950	13.10.2017	1	Сот сарапт. Атажанов Дидар Анарбекович жалақысынан 891015300197 укмк
Жиыны				318	

«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ (әрі қарай Төлеуші) және Алушы арасындағы 53 мың теңге сомаға айырмашылық 53 мың теңге мөлшеріндегі төлемнің қызметкерлердің жалақысынан атқарушы парақтарға сәйкес жергілікті бюджет пайдасына ұсталғаны салдарында пайда болды.

БСК	Компания	Төлеуші	Төлем алушы	Айырмашылық	
				Анықталған	Анықталмаған
206109	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	-	53	53	-
Жиыны		-	53	53	-

Растама ретінде Төлеуші:

- Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулы;
- Төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Жалақы мен табыстың басқа түрлеріне өндіріп алуға жүгіну туралы қаулыны беру күні	Жалақысын ан сома ұсталған жеке тұлға	Төлем тапсырмасының №	Төлем тапсырмасының күні	Соманың теңгемен
1	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	31.08.2017	Мельник А.В.	10012534	10.11.2017	49,5
2	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	31.08.2017	Мельник А.В.	10013756	08.12.2017	3,4
Жиыны						52,9

7. Аймақты әлеуметтік-экономикалық дамыту мен оның инфрақұрылымын дамытуға жер қойнауын пайдаланушылардың аударымдары, БСК 206114

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі **10 515 257**
 Алушының есебі **10 502 833**

Айырмашылық **219 605**

Төлеушілердің деректері мен Алушы деректері арасындағы «Аймақты әлеуметтік-экономикалық дамыту мен оның инфрақұрылымын дамытуға жер қойнауын пайдаланушылардың аударымдары» айырмашылықтар 219 605 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	534 561	637 949	103 388	-
2	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	4 970	5 172	202	-
3	«Қазақстан алюминийі, КБКБ филиалы» АҚ	74 049	-	74 049	-
4	«Казфосфат» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы	22 343	20	22 323	-

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
	«Қаратау» тау-кен өңдеуші кешені				
5	«Қазақстан Аллюминий, ТБКБ филиалы» АҚ	25 230	22 230	3 000	-
6	«Phystech II» АҚ (Фирма «Физтех» ЖШС)	16 643	-	16 643	-
Жиыны		677 795	665 371	219 605	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС мен Алушы арасындағы айырмашылық 103 388 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
206114	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	534 561	637 949	103 388	-
Жиыны		534 561	637 949	103 388	-

Төлеуші, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС, айырмашылыққа қатысты мынадай түсініктеме берді: оларға 30.12.2016ж. № 92491 төлем тапсырмасы бойынша 103 388 мың теңге БСК 206114 бойынша төленді. Алушы осы төлемді БСК 107109 «Республикалық бюджетке өзге түсімдер» бойынша есептеді және әрі қарай, 2017 жылы салықтың түсімін осы БСК бойынша түзетпе жасады. Осы операция абсолютті дербес шотта көрсетілді. Төлеуші, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС растама ретінде 2016 жылғы 30 желтоқсандағы 103 388 мың теңге сомаға №92491 төлем тапсырмасын ұсынды, оны Алушы 2017 жылы есепке алды.

«Үлбі металлургия зауыты» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 202 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
206114	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	4 970	5 172	202	-
Жиыны		4 970	5 172	202	-

«Үлбі металлургия зауыты» АҚ деректері бойынша айырмашылықтың себебі – Сатып алушы бүкіл Компания бойынша деректерді жалпы, жер қойнауын пайдаланудың барлық келісімшарттары бойынша көрсеткен, ал Төлеуші «Қазақстан Республикасының Шығыс Қазақстан облысы аумағында орналасқан Қаражал кен орнында флюоритті өндіру бойынша жұмыстарды жүргізуге арналған келісімшарт» бойынша ғана көрсеткен, 10.04.2006 жылғы тіркеу № 2008.

Айырмашылық бойынша ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы /чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Келісімшарт
1	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	117629	20.09.2017	100,0	27.07.2004ж. №1472 ШҚО Өскемен қ.Атамановский су жинақтағышы учаскесінде жер асты суларын өндіруді жүргізуге жер қойнауын пайдалану келісімшарты 02.11.2002ж. тірк.№ 003 ҚР ШҚО-дағы «ҮМЗ» АҚ ағымдағы қалдық қоймасы учаскесінде зиянды заттектерді (өндіріс қалдықтарын) қоймалау мен көмуге арналған құқылыстарды салу мен іске пайдалануға жер қойнауын пайдалану келісімшарты.
2	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	117628	25.09.2017	100,0	25.05.2001ж. тірк.№29 ШҚО Өскемен қ. «ҮМЗ» АҚ қалдық қоймасы учаскесінде құрылыс топырағын (саздақ, құмдақ, құрылыс тасы) барлау мен өндіру келісімшарты.
3	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	112719	06.01.2017	0,8	27.07.2004ж. №1472 ШҚО Өскемен қ.Атамановский су жинақтағышы учаскесінде жер асты суларын өндіруді жүргізуге жер қойнауын пайдалану келісімшарты
4	«Үлбі металлургия зауыты» АҚ	113216	27.01.2017	1,2	27.07.2004ж. №1472 ШҚО Өскемен қ.Атамановский су жинақтағышы учаскесінде жер асты суларын өндіруді жүргізуге жер қойнауын пайдалану келісімшарты
Жиыны				202,0	

Төлеуші, «Қазақстан алюмині» АҚ (КБКБ филиалы), растама ретінде Қостанай облысы бойынша МҚД РММ-ға төленген 74 049 мың теңге жалпы сомаға төлем тапсырмаларын ұсынды. Төлем құжаттарында басты ұйым болып табылатын «Қазақстан алюмині» АҚ, яғни төлеушінің БСН-і 940140000325 көрсетілген, салыстыруға БСН-і 040441006441 КБКБ қатысты.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазақстан алюмині» АҚ	10014376	22.12.2017	1 275,8
2	«Қазақстан алюмині» АҚ	10014377	22.12.2017	2 673,0
3	«Қазақстан алюмині» АҚ	10004362	11.07.2017	7 500,0
4	«Қазақстан алюмині» АҚ	10006192	11.08.2017	6 900,0
5	«Қазақстан алюмині» АҚ	10001117	05.05.2017	50 000,0
6	«Қазақстан алюмині» АҚ	10002526	31.05.2017	2 700,0
7	«Қазақстан алюмині» АҚ	10005648	31.07.2017	3 000,0
Жиыны				74 048,8

«Казфосфат» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы, «Қаратау» тау-кен өңдеуші кешені» және Алушы арасындағы айырмашылық 22 323 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
206114	«Казфосфат» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы, «Қаратау» тау-кен өңдеуші кешені»	22 343	20	22 323	-
Жиыны		22 343	20	22 323	

Осы айырмашылықтың себебі – Төлеуші өзінің есебінде Жамбыл және Оңтүстік Қазақстан облыстары бойынша жасалған төлемдерді есепке алғанымен байланысты. Растаушы құжаттар ретінде төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/ чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Алушы
1	«Казфосфат» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы, «Қаратау» тау-кен өңдеуші кешені»	6834	21.12.2017	11 245,3	Жамбыл облысы Сарысу ауданының МКБ
2	«Казфосфат» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы, «Қаратау» тау-кен өңдеуші кешені»	6835	21.12.2017	11 077,4	Оңтүстік Қазақстан облысы Созақ ауданының МКД
Жиыны				22 322,7	

«Қазақстан алюминий» АҚ, ТБКБ филиалы және Алушы арасындағы айырмашылық 3 000 мың теңге құрады. Бұл айырмашылық Төлеушінің өз есебінде басты компания жасаған төлемді есепке алғанымен байланысты.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
206114	«Қазақстан алюминий» АҚ, ТБКБ филиалы	25 230	22 230	3 000	-
Жиыны		25 230	22 230	3 000	-

Төлеуші, «Қазақстан алюминий» АҚ (ТБКБ филиалы), растама ретінде Қостанай облысы бойынша МКД РММ-ға төленген 2017 жылғы 21 маусымдағы 3 000 мың теңге сомаға № 10003585 төлем тапсырмасын ұсынды. Төлем құжатында Төлеушінің, басты ұйым болып табылатын «Қазақстан алюминий» АҚ-ның БСН-і 940140000325 көрсетілген, салыстыруға БСН-і 040441006441 ТБКБ филиалы қатысты.

«Phystech II» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 16 643 мың теңге құрады. Айырмашылықтың себебі – Алушы Маңғыстау облысы бойынша МКД-ға жасаған төлемді есепке алмағаны.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
206114	«Phystech II» АҚ	16 643	-	16 643	-
Жиыны:		16 643	-	16 643	-

Растама ретінде «Phystech II» АҚ 11.01.2017ж. № 7 төлем тапсырмасын жіберді, бұл тапсырмада «Маңғыстау облысы бойынша МКД»-ға 16 642,5 мың теңге сомаға төлем жасалғаны көрсетілген.

4.1.4. Кеден төлемдері

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	867 853 017
Алушының есебі	868 663 298
Айырмашылық	1 980 070

Оның ішінде кеден төлемдері қимасында салыстыру нәтижесі:

1. Кіріс кеден баждары, оның ішінде, БСК 106101

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	6 357 521
Алушының есебі	5 970 971
Айырмашылық	390 971

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Кіріс кеден баждары» бойынша айырмашылық 390 971 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
	«Қазақмыс корпорациясы»				
1	ЖШС	267 993	205 046	62 947	-
2	«Қазхром» ҰАК» АҚ	823 930	572 035	251 895	-
3	«Қазцинк» ЖШС	1 459 306	1 459 318	12	-
4	«ССКБӨБ» АҚ	205 700	184 272	21 428	-
5	«КАТКО» БК ЖШС	51 372	37 639	13 733	-
6	«ЕЭК» АҚ (Еуразия энергетика компаниясы)	49 801	49 581	220	-
7	«Коппер Технолоджи» ЖШС	54 570	54 340	230	-
8	«АрселорМиттал Теміртау» АҚ ҚД	1 871 959	1 871 897	62	-
	«KAZ Minerals Bozshakol» (КАЗ Минералз Бозшакөл)	229			
9	ЖШС	118	229 057	61	-
10	«Қазақалтын» ТМК АҚ	32 046	34 004	1 958	-
11	«Алтыналмас» АҚ» АҚ	11 592	11 687	95	-
12	«Варваринское» АҚ	15 046	15 000	46	-
13	«Қазақстан алюминий, КБКБ филиалы» АҚ	31 100	8 900	22 200	-
14	«Вару Mining» ЖШС	11	(207)	218	-
15	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС (КАЗ Минералс Ақтоғай)	771 944	763 266	8 678	-
16	«Теңізшевройл» ЖШС	1 849	1 743	106	-
17	«Петро Қазақстан Кумколь Ресурсиз» АҚ	-	(6 869)	6 869	-
18	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	1 719	1 662	57	-
19	«Фирма АДА-Ойл» ЖШС	40	189	149	-
20	Дөңгелектеу есебінен өзге компаниялар бойынша шағын айырмашылықтар		7	7	-
	Жиыны	5 879 096	5 492 567	390 971	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

Төлеуші, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС 267 993 мың теңгені құрайтын бүкіл төлем сомасына төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	93270	11.01.2017	17,9
2	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	96631	17.02.2017	4 013,8
3	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	96545	15.02.2017	232,0
4	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	101511	17.04.2017	991,6
5	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103857	16.05.2017	27,0
6	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	93335	09.01.2017	1 012,0
7	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	93629	11.01.2017	10 143,3
8	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	94973	30.01.2017	3 231,9
9	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	94970	30.01.2017	2 137,0
10	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	95376	02.02.2017	5 702,3
11	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	95695	03.02.2017	7 253,4
12	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	95610	06.02.2017	6 857,5
13	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	96494	14.02.2017	15 773,8
14	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	97090	21.02.2017	6 794,8
15	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	97980	10.03.2017	4 082,4
16	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	98229	10.03.2017	1 404,3
17	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	97989	10.03.2017	871,5
18	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	97995	10.03.2017	653,6
19	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	98222	13.03.2017	13 380,6
20	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	98513	13.03.2017	1 232,1
21	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	99424	27.03.2017	3 281,8
22	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	100574	07.04.2017	1 326,0
23	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	100577	07.04.2017	4 130,0
24	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	100580	07.04.2017	450,0
25	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103877	16.05.2017	5 598,4
26	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103870	16.05.2017	452,0
27	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103883	18.05.2017	1 470,3
28	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103867	18.05.2017	12 337,5
29	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103874	18.05.2017	5 210,5
30	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103886	18.05.2017	4 718,2
31	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103864	18.05.2017	1 326,0
32	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	103880	18.05.2017	2 030,7
33	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	105896	08.06.2017	1 667,1
34	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	105893	08.06.2017	453,3
35	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	106598	12.06.2017	24 537,1
36	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	106596	12.06.2017	16 673,9
37	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	107929	29.06.2017	20 555,6
38	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	107932	29.06.2017	479,8
39	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	108701	14.07.2017	6 422,4
40	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	110187	25.07.2017	13 476,2
41	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	110185	25.07.2017	18 599,0
42	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	110692	28.07.2017	13,4
43	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	111240	09.08.2017	4 528,6
44	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	113112	25.08.2017	512,3
45	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	113195	25.08.2017	22 601,9
46	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	113201	25.08.2017	5 892,5
47	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	115008	14.09.2017	3 108,1
48	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	116959	06.10.2017	5 098,9
49	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	120486	13.11.2017	3 028,3
50	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	121662	23.11.2017	3 992,7
51	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	124099	21.12.2017	12 348,2

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
52	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	124202	21.12.2017	4 409,3
53	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	148396	19.07.2017	240,0
54	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	151010	30.09.2017	300,0
55	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	152694	12.10.2017	190,0
56	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440098	12.05.2017	(4 082,4)
57	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440469	12.05.2017	(1 326,0)
58	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440470	12.05.2017	(1 232,1)
59	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440703	12.05.2017	(3 281,8)
60	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440704	12.05.2017	(1 404,30)
61	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440471	12.05.2017	(401,3)
62	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440702	12.05.2017	(4 130,0)
63	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	66440097	12.05.2017	(13 380,6)
64	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	65806058	12.04.2017	(30,9)
65	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	65806073	12.04.2017	(10,8)
Жиыны				267 993,0

Біз Төлеуші мен Алушы ұсынған деректерді мұқият талдадық және айырмашылықтың себебі – кейбір төлемдер мен қайтарулардың есептелмеуі екендігін анықтадық. Нәтижелер төменде ұсынылған:

СБ коды	ҚР Салық қызметінің органы	Төлеуші деректері	Алушы деректері	Айырмашылық
<i>Жүргізілген төлем</i>				
Деректер сәйкес шыққан төлем тапсырмалары бойынша сома		233 986	233 986	-
т/т бойынша төлем	Қазыбек би ауданы бойынша СБ Қарағанды облысы бойынша СБ ҚР ҚМ СК	51 517	10	51 507
Төленгені барлығы		285 503	233 996	51 507
<i>Салық басқармалары бойынша қайтарулар</i>				
3020	Қазыбек би ауданы бойынша СБ Қарағанды облысы бойынша СБ ҚР ҚМ СК	(17 510)	(27 956)	10 446
3001	Қарағанды облысы бойынша СБ ҚР ҚМ СК	-	(10)	10
6007	ҚР ҚМ СК Алматы қаласы бойынша СД Алмалы ауданы бойынша СБ	-	(983)	983
1816	Өскемен қаласы бойынша СБ ҚР ҚМ СБ Шығыс Қазақстан облысы бойынша СД	-	(1)	1
Жиыны		(17 510)	(28 950)	11 440
Барлығы		267 993	205 046	62 947

«Қазхром» ТҰК» АҚ мен Алушы арасындағы айырмашылық 251 895 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Қазхром» ТҰК» АҚ	823 930	572 035	251 895	-
Жиыны		823 930	572 035	251 895	

Төлеуші, «Қазхром» ТҰК» АҚ, жалпы сомасы 823 930 мың теңгеге кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актілерін ұсынды. Айырмашылықтың себебі – Төлеуші өзінің есебінде филиалдар үшін барлық төлемдерді есепке алды:

Төлеуші	Кеден бекеті	Сома мың теңгемен	Кезең
Қазмарганец кен басқармасы	Қарағанды облысы бойынша МҚД	-	01.01.17-31.12.17
Ақсу феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	277 500	01.01.17-31.12.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	133 500	01.01.17-23.05.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	9 350	01.10.17-31.12.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	169 000	24.05.17-30.09.17
Дөң ТКК филиалы	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	65 000	01.01.17-01.05.17
Дөң ТКК филиалы	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	16 520	01.05.17-01.08.17
Дөң ТКК филиалы	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	10 210	01.08.17-10.10.17
Дөң ТКК филиалы	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	60 000	11.10.17-31.10.17
Дөң ТКК филиалы	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	82 850	01.11.17-31.12.17
Жиыны		823 930	

«Қазцинк» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 12 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Қазцинк» ЖШС	1 459 306	1 459 318	12	-
Жиыны		1 459 306	1 459 318	12	-

Растама ретінде «Қазцинк» ЖШС төлемнің бүкіл сомасы 1 459 306 мың теңгеге төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазцинк» ЖШС	131292	14.02.2017	100
2	«Қазцинк» ЖШС	340493	28.11.2017	536
3	«Қазцинк» ЖШС	127168	05.01.2017	21 000
4	«Қазцинк» ЖШС	127257	06.01.2017	47 000
5	«Қазцинк» ЖШС	128823	17.01.2017	4 000
6	«Қазцинк» ЖШС	129168	20.01.2017	4 700
7	«Қазцинк» ЖШС	129996	03.02.2017	20 000
8	«Қазцинк» ЖШС	130115	06.02.2017	1 000
9	«Қазцинк» ЖШС	131420	16.02.2017	1 400
10	«Қазцинк» ЖШС	131662	20.02.2017	4 300
11	«Қазцинк» ЖШС	131766	21.02.2017	2 600
12	«Қазцинк» ЖШС	131953	23.02.2017	1 400
13	«Қазцинк» ЖШС	132327	02.03.2017	10 000
14	«Қазцинк» ЖШС	132326	02.03.2017	400
15	«Қазцинк» ЖШС	132697	07.03.2017	10 000
16	«Қазцинк» ЖШС	133351	13.03.2017	1 600
17	«Қазцинк» ЖШС	133954	17.03.2017	30 000
18	«Қазцинк» ЖШС	133967	17.03.2017	4 400
19	«Қазцинк» ЖШС	134118	18.03.2017	1 000
20	«Қазцинк» ЖШС	135076	06.04.2017	4 000
21	«Қазцинк» ЖШС	135944	13.04.2017	1 000
22	«Қазцинк» ЖШС	135945	13.04.2017	1 400
23	«Қазцинк» ЖШС	136492	17.04.2017	6 000

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
24	«Қазцинк» ЖШС	137050	24.04.2017	18 100
25	«Қазцинк» ЖШС	137477	02.05.2017	750
26	«Қазцинк» ЖШС	137760	05.05.2017	13 000
27	«Қазцинк» ЖШС	138009	10.05.2017	13 500
28	«Қазцинк» ЖШС	138814	15.05.2017	2 500
29	«Қазцинк» ЖШС	319589	22.05.2017	1 500
30	«Қазцинк» ЖШС	319686	23.05.2017	800
31	«Қазцинк» ЖШС	319997	26.05.2017	1 200
32	«Қазцинк» ЖШС	320318	01.06.2017	6 000
33	«Қазцинк» ЖШС	320319	01.06.2017	15 000
34	«Қазцинк» ЖШС	320391	02.06.2017	7 500
35	«Қазцинк» ЖШС	320518	05.06.2017	40 000
36	«Қазцинк» ЖШС	320891	08.06.2017	4 000
37	«Қазцинк» ЖШС	320889	08.06.2017	1 500
38	«Қазцинк» ЖШС	321134	09.06.2017	4 200
39	«Қазцинк» ЖШС	321275	12.06.2017	15 000
40	«Қазцинк» ЖШС	322500	20.06.2017	2 700
41	«Қазцинк» ЖШС	323482	04.07.2017	8 500
42	«Қазцинк» ЖШС	323857	10.07.2017	1 200
43	«Қазцинк» ЖШС	324145	11.07.2017	27 000
44	«Қазцинк» ЖШС	325040	14.07.2017	2 400
45	«Қазцинк» ЖШС	325210	17.07.2017	1 000
46	«Қазцинк» ЖШС	325211	17.07.2017	1 600
47	«Қазцинк» ЖШС	325213	17.07.2017	4 200
48	«Қазцинк» ЖШС	325559	20.07.2017	5 500
49	«Қазцинк» ЖШС	325888	25.07.2017	2 600
50	«Қазцинк» ЖШС	328997	26.07.2017	350
51	«Қазцинк» ЖШС	329306	01.08.2017	3 000
52	«Қазцинк» ЖШС	329308	01.08.2017	11 200
53	«Қазцинк» ЖШС	329613	04.08.2017	4 500
54	«Қазцинк» ЖШС	330276	10.08.2017	1 000
55	«Қазцинк» ЖШС	331544	22.08.2017	1 200
56	«Қазцинк» ЖШС	331739	24.08.2017	1 000
57	«Қазцинк» ЖШС	331843	25.08.2017	9 600
58	«Қазцинк» ЖШС	332187	04.09.2017	205 000
59	«Қазцинк» ЖШС	332490	07.09.2017	1 200
60	«Қазцинк» ЖШС	332900	11.09.2017	205 000
61	«Қазцинк» ЖШС	333044	12.09.2017	500
62	«Қазцинк» ЖШС	333279	13.09.2017	1 500
63	«Қазцинк» ЖШС	333633	14.09.2017	3 900
64	«Қазцинк» ЖШС	334209	21.09.2017	12 200
65	«Қазцинк» ЖШС	334342	22.09.2017	7 400
66	«Қазцинк» ЖШС	334341	22.09.2017	7 300
67	«Қазцинк» ЖШС	334655	28.09.2017	500
68	«Қазцинк» ЖШС	334854	03.10.2017	2 400
69	«Қазцинк» ЖШС	335089	06.10.2017	200

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
70	«Қазцинк» ЖШС	336440	16.10.2017	850
71	«Қазцинк» ЖШС	336747	19.10.2017	6 000
72	«Қазцинк» ЖШС	337082	24.10.2017	2 000
73	«Қазцинк» ЖШС	338071	07.11.2017	5 500
74	«Қазцинк» ЖШС	338546	09.11.2017	120
75	«Қазцинк» ЖШС	339281	15.11.2017	2 000
76	«Қазцинк» ЖШС	339282	15.11.2017	4 500
77	«Қазцинк» ЖШС	339730	17.11.2017	4 200
78	«Қазцинк» ЖШС	339738	17.11.2017	100
79	«Қазцинк» ЖШС	340488	29.11.2017	8 300
80	«Қазцинк» ЖШС	341185	07.12.2017	500
81	«Қазцинк» ЖШС	342564	14.12.2017	4 600
82	«Қазцинк» ЖШС	373742	26.12.2017	12 000
83	«Қазцинк» ЖШС	373738	26.12.2017	800
84	«Қазцинк» ЖШС	373741	26.12.2017	8 800
85	«Қазцинк» ЖШС	127428	09.01.2017	1 000
86	«Қазцинк» ЖШС	136718	19.04.2017	1 000
87	«Қазцинк» ЖШС	323656	05.07.2017	6 500
88	«Қазцинк» ЖШС	328995	26.07.2017	4 000
89	«Қазцинк» ЖШС	329304	01.08.2017	4 000
90	«Қазцинк» ЖШС	330909	16.08.2017	3 000
91	«Қазцинк» ЖШС	332258	05.09.2017	8 000
92	«Қазцинк» ЖШС	333045	12.09.2017	70 400
93	«Қазцинк» ЖШС	334752	29.09.2017	5 000
94	«Қазцинк» ЖШС	335821	11.10.2017	22 600
95	«Қазцинк» ЖШС	343529	25.12.2017	5 000
96	«Қазцинк» ЖШС	127166	05.01.2017	5 700
97	«Қазцинк» ЖШС	127958	11.01.2017	25 000
98	«Қазцинк» ЖШС	130116	06.02.2017	5 000
99	«Қазцинк» ЖШС	130211	07.02.2017	10 000
100	«Қазцинк» ЖШС	131289	14.02.2017	8 000
101	«Қазцинк» ЖШС	131868	22.02.2017	5 000
102	«Қазцинк» ЖШС	132132	27.02.2017	3 800
103	«Қазцинк» ЖШС	132242	28.02.2017	5 000
104	«Қазцинк» ЖШС	132695	07.03.2017	5 000
105	«Қазцинк» ЖШС	134120	18.03.2017	5 000
106	«Қазцинк» ЖШС	134335	27.03.2017	3 000
107	«Қазцинк» ЖШС	136491	17.04.2017	5 000
108	«Қазцинк» ЖШС	136954	21.04.2017	8 000
109	«Қазцинк» ЖШС	319888	25.05.2017	4 000
110	«Қазцинк» ЖШС	320392	02.06.2017	10 000
111	«Қазцинк» ЖШС	325558	20.07.2017	3 000
112	«Қазцинк» ЖШС	329312	01.08.2017	40 000
113	«Қазцинк» ЖШС	332262	05.09.2017	10 000
114	«Қазцинк» ЖШС	332484	06.09.2017	20 000
115	«Қазцинк» ЖШС	332491	07.09.2017	10 000

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
116	«Қазцинк» ЖШС	335824	11.10.2017	60 000
117	«Қазцинк» ЖШС	342333	13.12.2017	160 000
Жиыны				1 459 306

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерден Төлеушінің есепке алмаған, ҚР ҚМ СК Алматы қаласы бойынша СД Алмалы ауданы бойынша СБ-ға төленген 12 мың теңге сомаға төлем хабарламасы бар.

«ССКБӨБ» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 21 428 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«ССКБӨБ» АҚ	205 700	184 272	21 428	-
Жиыны		205 700	184 272	21 428	-

Растау ретінде Төлеуші, «ССКБӨБ» АҚ төлемнің бүкіл сомасына, 205 700 мың теңгеге төлем тапсырмаларын ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«ССКБӨБ» АҚ	10000219	13.01.2017	19 500
2	«ССКБӨБ» АҚ	10005677	30.03.2017	5 000
3	«ССКБӨБ» АҚ	10010392	12.06.2017	18 000
4	«ССКБӨБ» АҚ	10012623	18.07.2017	8 000
5	«ССКБӨБ» АҚ	10013855	11.08.2017	5 000
6	«ССКБӨБ» АҚ	10014911	22.08.2017	34 000
7	«ССКБӨБ» АҚ	10015636	07.09.2017	15 000
8	«ССКБӨБ» АҚ	10016921	19.09.2017	23 000
9	«ССКБӨБ» АҚ	10018969	17.10.2017	22 000
10	«ССКБӨБ» АҚ	10021506	17.11.2017	3 200
11	«ССКБӨБ» АҚ	10022375	06.12.2017	10 000
12	«ССКБӨБ» АҚ	10023203	12.12.2017	10 000
13	«ССКБӨБ» АҚ	100236662	14.12.2017	20 000
14	«ССКБӨБ» АҚ	10024432	27.12.2017	13 000
Жиыны				205 700

Айырмашылықтың себебі – Алушы бенефициар «Қостанай қ.бойынша МКБ» РММ» болоған 21 200 мың теңге сомадағы төлем тапсырмасын есепке алмаған, ал Төлеуші – 228 мың теңге сомаға қайтаруларды есепке алмаған:

№ р/н	Төлем	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	Төлем	10005677	30.03.2017	5 000
		10012623	18.07.2017	8 000
		10013855	11.08.2017	5 000
		10021506	17.11.2017	3 200
Жиыны				21 200
2	Қайтарулар			(228)
Барлығы				21 428

«КАТКО» БК» ЖШС мен Алушы арасындағы айырмашылық 13 733 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«КАТКО» БК» ЖШС	51 372	37 639	13 733	-
	Жиыны	51 372	37 639	13 733	-

Растама ретінде «КАТКО» БК» ЖШС бүкіл сомасы 51 372 мың теңгеге төлем тапсырмаларын жіберді, олардың тізілімі төменде келтірілген:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«КАТКО» БК» ЖШС	600098698	04.07.2017	6 660
2	«КАТКО» БК» ЖШС	600101555	05.10.2017	2 850
3	«КАТКО» БК» ЖШС	600094017	07.02.2017	90
4	«КАТКО» БК» ЖШС	600092758	10.01.2017	2 050
5	«КАТКО» БК» ЖШС	600098820	10.07.2017	7 070
6	«КАТКО» БК» ЖШС	600092843	12.01.2017	2 030
7	«КАТКО» БК» ЖШС	600092843	12.01.2017	1 335,4
8	«КАТКО» БК» ЖШС	600092843	12.01.2017	11,1
9	«КАТКО» БК» ЖШС	600100776	12.07.2017	480
10	«КАТКО» БК» ЖШС	600098973	14.07.2017	200
11	«КАТКО» БК» ЖШС	600093133	17.01.2017	38
12	«КАТКО» БК» ЖШС	600097173	18.05.2017	1 200
13	«КАТКО» БК» ЖШС	600093186	19.01.2017	26 500
14	«КАТКО» БК» ЖШС	600096435	20.04.2017	850
15	«КАТКО» БК» ЖШС	3143004445	23.05.2017	(35,1)
16	«КАТКО» БК» ЖШС	600095390	24.03.2017	43

Жиыны

51 372,4

Айырмашылықтар себебі – Төлеуші барлық қайтаруларды өз есебінде ескермеді, ал Алушы есепке алды.

«ЕЭК» АҚ (Еуразия экономика компаниясы) және Алушы арасындағы айырмашылық 220 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	49 801	49 581	220	-
	Жиыны	49 801	49 581	220	-

Төлеуші, «Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ, растаушы құжаттар ретінде бүкіл сома 49 801 мың теңге сомаға төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10013983	12.12.2017	1 500
2	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10010593	28.09.2017	3
3	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10011120	12.10.2017	5 000
4	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10010097	15.09.2017	70
5	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10009640	07.09.2017	2 000
6	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10008798	18.08.2017	650
7	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10008732	17.08.2017	441

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/ чек №	Төлем тапсырмасын ың күні	Сома мың теңгемен
8	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10008048	03.08.2017	15 037
9	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10008628	14.08.2017	2 200
10	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10000289	12.01.2017	6 700
11	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10005195	25.05.2017	5 062
12	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10006053	14.06.2017	2 000
13	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10006148	20.06.2017	2 500
14	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10006270	21.06.2017	1 500
15	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10006880	10.07.2017	3 788
16	«Еуразия энергетика корпорациясы» АҚ	10007484	19.07.2017	1 350
Жиыны				49 801

Айырмашылықтың себебі –Төлеуші өз есебінде қайтаруды есепке алмаған.

«Коппер Технолоджи» ЖШС мен Алушы арасындағы айырмашылық 50 690 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Коппер Технолоджи» ЖШС	54 570	54 340	230	-
Жиыны		54 570	54 340	230	-

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде төлемнің бүкіл сомасы 54 570 мың теңге сомаға төлем тапсырмаларын жіберді:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507610	12.01.2017	60
2	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507607	12.01.2017	2 310
3	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507613	12.01.2017	6 057
4	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507648	23.02.2017	6 083
5	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507636	22.02.2017	103
6	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507640	22.02.2017	47
7	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507660	05.04.2017	4 503
8	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507668	31.05.2017	17 578
9	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507676	15.08.2017	8
10	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507682	23.08.2017	2 191
11	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507690	28.08.2017	2 190
12	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507700	05.09.2017	374
13	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507695	05.09.2017	359
14	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507698	05.09.2017	749
15	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507719, 507715, 507710	06.09.2017	1
16	«Коппер Технолоджи» ЖШС	507726	07.09.2017	637
17	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955707	13.10.2017	602
18	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955721	13.11.2017	11
19	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955716	13.11.2017	13
20	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955738	14.11.2017	1 248
21	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955728	14.11.2017	710
22	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955731	14.11.2017	1 063

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
		955747, 955745,		
23	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955753	27.11.2017	2
24	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955758	08.12.2017	80
25	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955766	08.12.2017	4 573
26	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955769	08.12.2017	1 348
27	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955780	08.12.2017	166
28	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955786	22.12.2017	14
29	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955792	22.12.2017	37
30	«Коппер Технолоджи» ЖШС	955798	22.12.2017	1 451
Жиыны				54 570

Айырмашылық себебі – Төлеуші Ақтөбе қ.бойынша СБ бойынша қайтаруды есепке алмады.

«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД және Алушы арасындағы айырмашылық 62 мың теңге құрады:

КСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	1 871 959	1 871 897	62	-
Жиыны		1 871 959	1 871 897	62	-

Төлеуші растау құжаттары ретінде төлем тапсырмаларын, 12 056 мың теңге сомада жүргізілген төлемге корпоративтік картадан чектер және 1 859 902 мың теңге сомаға кеден бекеттерімен салыстыру актілерін жіберді.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Кеден бекеті
1	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6181943	11.04.2017	3 513,2	Астана
2	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6184846	14.06.2017	330,0	Астана
Төлем тапсырмалары бойынша қорытынды				3 843,2	
3	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	29	15.11.2017	2 021,2	КБО Алматы КБ
4	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	311	29.11.2017	673,6	КБО Алматы КБ
5	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	451	06.12.2017	1 153,4	КБО Алматы КБ
6	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	631	13.12.2017	221,7	КБО Алматы КБ
7	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	630	13.12.2017	1 054,7	КБО Алматы КБ
8	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	200	23.11.2017	253,8	КБО Алматы КБ
9	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	909	05.09.2017	425,4	КБО Алматы КБ
10	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	863	29.08.2017	193,8	КБО Алматы КБ
11	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	527	04.08.2017	1,2	КБО Алматы КБ

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Кеден бекеті
12	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	442	14.07.2017	258,8	КБО Алматы КБ
13	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	796	13.07.2017	87,4	КБО Алматы КБ
14	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	686	30.06.2017	488,9	КБО Алматы КБ
15	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	239	19.06.2017	813,9	КБО Алматы КБ
16	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	148	10.04.2017	547,6	КБО Алматы КБ
17	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ КД	164	16.01.2017	17,3	КБО Алматы КБ
Чектер бойынша қорытынды				8 212,7	
Барлығы				12 056,0	

Кеден бекеті	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелген і/азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек, артық төлем +)
Қарағанды-КБО (Көмір)	26 232,3	247 285,6	0,0	247 500,0	26 446,7
Әуежай-Қарағанды	0,0	3 498,3	0,0	3 498,3	0,0
Жетісу Алматы	3 100,2	95 840,0		95 927,8	3 188,1
Теміртау (Болат)	34 676,7	1 544 939,3	0,0	1 512 976,2	2 713,6
Жиыны	64 009,2	1 891 563,2	0,0	1 859 902,4	32 348,4

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 61 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	229 118	229 057	61	-
Жиыны		229 118	229 057	61	

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша төлемдер бойынша бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, салық міндетінің, сонымен қатар, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу және аудару, әлеуметтік аударымдарды, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және (немесе) жарналарды есептеу және төлеу бойынша міндеттемелердің орындалуы бойынша есепке алуды ұсынды:

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	229 118	-	-	-	-	-	229 118
Жиыны		229 118	-	-	-	-	-	229 118

«Қазақалтын тау-кен металлургия концерні» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 1 958 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Қазақалтын ТКМ» АҚ	32 046	34 004	1 958	-
Жиыны		32 046	34 004	1 958	-

Төлеуші, «Қазақалтын тау-кен металлургия концерні» АҚ растаушы құжаттар ретінде 32 046 мың теңге сомаға төлем тапсырмаларын жіберді.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	114	29.11.2017	60
2	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	74	24.10.2017	292
3	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	27	17.10.2017	1 101
4	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	28	17.10.2017	58
5	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	64	05.10.2017	431
6	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	38	23.08.2017	4 287
7	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	511	03.08.2017	4
8	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	4	03.07.2017	6 670
9	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	173	30.06.2017	1 891
10	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	168	21.06.2017	58
11	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	264	13.06.2017	1 101
12	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	150	11.05.2017	8 255
13	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	137	07.04.2017	425
14	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	62	15.03.2017	1 107
15	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	113	21.02.2017	6 187
16	«ҚАЗАҚАЛТЫН» ТКМ» АҚ	188	06.01.2017	120
Жиыны				32 046

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде төленген, алайда Төлеуші ескермеген келесідей сомаға төлем хабарламалары бар:

- ҚР ҚМ СК Ақмола облысы бойынша СД Көкшетау қаласы СБ бойынша 1 897 мың теңге;
- Астана қ.Сарыарқа ауданы бойынша СБ -61 мың теңге, айырмашылықтардың пайда болуына себеп осы.

«Алтыналмас АҚ» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 95 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«АК Алтыналмас АҚ» АҚ	11 592	11 687	95	-
Жиыны		11 592	11 687	95	-

Төлеуші, «Алтыналмас АҚ» АҚ, растаушы құжаттар ретінде төлем тапсырмалары мен жалпы сомасы 11 592 мың теңге сомаға төлем өткен корпоративтік картадан чектерді ұсынды.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«АК Алтыналмас АҚ» АҚ	6388	10.05.2017	123,0
2	«АК Алтыналмас АҚ» АҚ	7304	19.07.2017	105,5

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
3	«АК Алтыналмас АК» АҚ	7302	19.07.2017	562,5
4	«АК Алтыналмас АК» АҚ	7687	18.08.2017	2 084,0
5	«АК Алтыналмас АК» АҚ	7686	18.08.2017	1 464,0
6	«АК Алтыналмас АК» АҚ	7927	08.09.2017	17,8
7	«АК Алтыналмас АК» АҚ	8539	02.10.2017	1,1
8	«АК Алтыналмас АК» АҚ	2624	11.12.2017	775,3
9	«АК Алтыналмас АК» АҚ	5247	14.02.2017	1 016,5
10	«АК Алтыналмас АК» АҚ	56	15.02.2017	15,0
11	«АК Алтыналмас АК» АҚ	23232	13.04.2017	1 100,0
12	«АК Алтыналмас АК» АҚ	179	05.09.2017	300,0
13	«АК Алтыналмас АК» АҚ	59	15.02.2017	3 041,9
Банк арқылы барлығы				10 606,8
14	«АК Алтыналмас АК» АҚ	205	01.02.2017	27,8
15	«АК Алтыналмас АК» АҚ	205	01.02.2017	0,5
16	«АК Алтыналмас АК» АҚ	100	16.01.2017	87,1
17	«АК Алтыналмас АК» АҚ	175	25.05.2017	382,3
18	«АК Алтыналмас АК» АҚ	99	11.04.2017	434,6
19	«АК Алтыналмас АК» АҚ	6480162	05.10.2017	7,8
20	«АК Алтыналмас АК» АҚ	117	16.02.2017	45,6
Чектор бойынша төленгені барлығы				985,7
Қорытындысы				11 592

Төлеуші жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде Төлеушінің ҚР ҚМ СК Жамбыл облысы бойынша Тараз қ. СБ бойынша 95 мың теңге сомаға төлеген, алайда Төлеуші өз есебінде ескермеген Төлем хабарламасы бар.

«Варваринское» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 46 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Варваринское» АҚ	15 046	15 000	46	-
Жиыны		15 046	15 000	46	-

Растама ретінде Төлеуші, «Варваринское» АҚ, 16.06.2017ж. 15 000 мың теңге сомаға №1815 төлем тапсырмасын және 04.05.2017ж. 46 мың теңге сомаға жүргізілген төлемнен «Халық Банк» АҚ корпоративтік картасынан түбіртеккі, 04.05.2017ж. № 55301/040517/0025191 кеден декларациясының көшірмесін ұсынды, «Төлемдердің есептелуі» атты 47-бағанда төленген кеден бажының сомасы көрсетілген.

«Қазақстан алюминийі» АҚ, КБКБ филиалы мен Алушы арасындағы айырмашылық 22 200 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Қазақстан алюминийі» АҚ, КБКБ филиалы	31 100	8 900	22 200	-
Жиыны		31 100	8 900	22 200	-

Растаушы құжаттар ретінде «Қазақстан алюминийі» АҚ (КБКБ филиалы) Қостанай облысы бойынша МҚД бойынша 2017 жылы жасалған 31 000 мың теңге жүргізілген төлемнің бүкіл сомасына кеден төлемдері мен салықтар бойынша салыстыру актілерін жіберді.

Кеден бекеті	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/а зайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
01.01.17-31.01.17	5 569	173	-	-	5 396
01.02.17-31.05.17	5 396	-	-	-	5 396
01.06.17-31.07.17	5 396	9 296	-	8 900	5 000
01.08.17-31.08.17	5 000	1 277	-	-	3 723
01.09.17-31.12.17	3 723	21 294		22 200	4 629
Жиыны		32 040	-	31 100	

Айырмашылық себебі – 22 000 мың теңге сомадағы төлемдерді бас компания, «Қазақстан алюминий» АҚ басқа БСН-мен жасаған, ал салыстыруға филиал қатысқан.

«Вару Mining» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 218 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Вару Mining» ЖШС	11	(207)	218	-
	Жиыны	11	(207)	218	-

Растаушы құжаттар ретінде «ВаруMining» ЖШС «Нұрбанк» АҚ-ға төлеу және 11 мың теңге жалпы сомасына қайтару туралы түбіртектер мен төлем тапсырмаларын жіберді:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Вару Mining» ЖШС	1476	26.07.2017	10
2	«Вару Mining» ЖШС	633439	18.08.2017	1
3	«Вару Mining» ЖШС	6260170	25.07.2017	11
4	«Вару Mining» ЖШС	71047360	29.11.2017	(10)
	Жиыны			11

Айырмашылықтардың себебі –Төлеуші өз есебінде бюджетке қайтаруларды есепке алған, ал Алушы осы деректерді есепке алған.

«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 8 678 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС	771 944	763 266	8 678	-
	Жиыны	771 944	763 266	8 678	-

Төлеуші, «KAZ Minerals Aktogay» ЖШС, растаушы құжаттар ретінде төлемнің бүкіл сомасына, 771 944 мың теңгеге төлем тапсырмаларын жіберді.

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде төленген, алайда Төлеуші есепке алмаған бюджеттен қайтарулар және келесідей сомаға салықты аударып тастаулар бойынша төлем хабарламалары бар:

- ҚР ҚМ СК Павлодар облысы бойынша СД Павлодар қ.СБ бойынша 549 мың теңге;
- ҚР ҚМ СК Алматы қ. Б бойынша СД Алмалы ауданы бойынша СБ - 8 129 мың теңге, айырмашылықтың туындауына осы себеп болды.

«Теңізшевройл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 106 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Теңізшевройл» ЖШС	1 849	1 743	106	-
	Жиыны	1 849	1 743	106	-

Растама ретінде Төлеуші бүкіл төленген сома 1 849 мың теңгеге салыстыру актісін ұсынды. Алушы өзінің есептік деректерінде азырақ соманы көрсеткен.

«Петро Қазақстан Құмкөл» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 6 869 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Петро Қазақстан Құмкөл» АҚ	-	(6 869)	6 869	-
	Жиыны	-	(6 869)	6 869	-

Айырмашылықтың себебі – Төлеуші өзінің деректерінде бюджеттен жүргізілген қайтаруларды есепке алмаған, ал ҚР ҚМ МК комитетінің ұсынған төлем ақпараты бойынша осы қайтарулар есептік деректерінде есепке алынған.

«Тарбағатай Мұнай» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 57 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	1 719	1 662	57	-
	Жиыны	1 719	1 662	57	-

Растама ретінде «Тарбағатай Мұнай» ЖШС Алматы қ. МКД бойынша 2017 жылдағы төлем тапсырмалары және салықтар бойынша салыстыру актісін жіберді.

Кезең	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
01.01.17-31.12.17	-	1 936,623	(217,526)	1 719,097	-
Жиыны	-	1 936,623	(217,526)	1 719,097	-

Айырмашылықтың себебі – өзінің деректерін Төлеуші өзінің пайдасына 57 мың теңге сомаға тасымал компаниясы, «ДХЛ Интернешнл Қазақстан» ЖШС жасаған төлемді есепке алған.

«Фирма Ада Ойл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 149 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106101	«Фирма Ада Ойл» ЖШС	40	189	149	-
	Жиыны	40	189	149	-

Растама ретінде «Фирма Ада Ойл» ЖШС Ақтөбе облысы бойынша МКД бойынша кеден баждары, салық алымдары және өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылы 40,0 мың теңге төлегені көрсетілген.

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде Алматы қ. Бойынша МКБ-ға төленген, алайда Төлеуші өз есебінде есепке алмаған 05.12.2017ж. 105 мың теңгеге сомаға №12 және 05.12.2017ж. 44 мың теңге сомаға №14 төлем тапсырмалары бар.

2. Шығыс тауарларға кеден баждары, БСК 106102

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	500 592
Алушы есебі	431 861
Айырмашылық	68 903

Төлеушілердің деректері мен Алушы арасындағы «Шығыс тауарларға кеден баждары» бойынша айырмашылық 68 903 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазақмыс корпорациясы» ЖШС	(24)	(2)	22	-
2	«Востокцветмет» ЖШС	(44)	(3)	41	-
3	«Altyntau Kokshetau» АҚ	(24)	(2)	22	-
4	«АК Алтыналмас АК» АҚ	-	(7)	7	-
5	«Торғай-Петролеум» АҚ	483 898	415 088	68 810	-
6	Дөңгелектеу есебінен өзге компаниялар бойынша шағын айырмашылықтар	-	1	1	-
Жиыны		483 806	415 075	68 903	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС» және Алушы арасындағы айырмашылық 22 мың теңге құрады және Алушының өзінің есептік деректерінде азырақ соманы көрсетуінен пайда болды:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106102	«Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС	(24)	(2)	22	-
Жиыны		(24)	(2)	22	-

Растам құжаттар ретінде Төлеуші, «Қазақмыс корпорациясы» ЖШС 24 мың теңге мөлшерінде жасалған төлемнің бүкіл сомасына төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС	65916373	18.04.2017ж.	(14)
2	«Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС	66060552	24.04.2017ж.	(10)
Жиыны				(24)

«Востокцветмет» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 41 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106102	«Востокцветмет» ЖШС	(44)	(3)	41	-
	Жиыны	(44)	(3)	41	-

Төлеуші, «Востокцветмет» ЖШС, растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша төлемдер бойынша бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, салық міндетінің, сонымен қатар, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу және аудару, әлеуметтік аударымдарды, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және (немесе) жарналарды есептеу және төлеу бойынша міндеттемелердің орындалуы бойынша есепке алуды ұсынды:

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Востокцветмет» ЖШС	-	-	-	(44)	-	-	(44)
	Жиыны:	-	-	-	(44)	-	-	(44)

«Өскемен қ.бойынша МКБ» РММ-ден бюджеттен қайтару бойынша 2017 жылғы 14 наурыздағы 44 мың теңге сомаға № 65218677 төлем тапсырмасы.

«Altyntau Kokshetau» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 22 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106102	«Altyntau Kokshetau» АҚ	(24)	(2)	22	-
	Жиыны	(24)	(2)	22	-

Растама ретінде Төлеуші төлемнің бүкіл сомасына төлем тапсырмасын ұсынды:

р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Төлем орны
1	«Altyntau Kokshetau» ЖШС	69156466	14.09.2017	(24)	Көкшетау қ.бойынша МКБ РММ-ден қайтару
	Жиыны			(24)	

«Алтыналмас АҚ» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 7 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106102	«Алтыналмас» АҚ» АҚ	-	(7)	7	-
	Жиыны	-	(7)	7	-

Төлеуші, «Алтыналмас» АҚ» АҚ растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша төлемдер бойынша бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, салық міндетінің, сонымен қатар, міндетті зейнетақы жарналарын есептеу, ұстап қалу және аудару, әлеуметтік аударымдарды, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар және (немесе) жарналарды есептеу және төлеу бойынша міндеттемелердің орындалуы бойынша есепке алуды ұсынды.

Төлеуші өзінің деректерінде бюджеттен жасалған қайтаруды есепке алмаған.

«Торғай-Петролеум» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 68 810 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106102	«Торғай-Петролеум» АҚ	483 898	415 088	68 810	-
Жиыны :		483 898	415 088	68 810	-

Растама ретінде «Торғай-Петролеум» АҚ Қызылорда қаласы бойынша МКД және ОҚО бойынша МКД бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 68 810 мың теңге сомаға 2 қайтаруды есепке алмағанын байқауға болады.

3. Шикі мұнайға экспорттық кеден баждары, БСК 106110

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	849 597 367
Алушының есебі	850 925 039

Айырмашылық

1 454 072

Төлеушілердің деректері мен Алушылардың деректері арасындағы «Шикі мұнайға экспорттық кеден баждары» бойынша айырмашылық 1 454 072 мың теңгені құрады. Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	1 315 873	1 315 873	-
2	«Жайықмұнай» БК» ЖШС	1 304 108	1 379 108	75 000	-
3	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1 236 827	1 173 627	63 200	-
4	Дөңгелектеу есебінен өзге компаниялар бойынша шағын айырмашылықтар	-	(1)	(1)	-
Жиыны		2 540 935	3 868 607	1 454 072	

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Бұзашы Мұнай» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 63 200 мың теңгені құрады, бұл Төлеушінің өзінің деректерінде Ақтау өкілдігі бойынша салықтың қайтаруын есепке алмағанынан туындаған.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Төлем алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106110	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1 236 827	1 173 627	63 200
Жиыны		1 236 827	1 173 627	63 200

Растама ретінде Төлеуші, «Бұзашы Мұнай» ЖШС төлемнің бүкіл сомасынға төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен
1	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	38	11.01.2017	37 051
2	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	171	06.02.2017	34 360
3	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	408	06.03.2017	36 360
4	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	674	14.04.2017	22 120
5	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	740	26.04.2017	32 200
6	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1169	06.06.2017	45 360
7	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2449	27.10.2017	30 060
8	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1697	03.08.2017	31 110
9	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1825	25.08.2017	29 100
10	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0037	11.01.2017	55 576
11	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0170	06.02.2017	51 540
12	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0406	06.03.2017	54 540
13	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0595	07.04.2017	32 000
14	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0685	14.04.2017	41 080
15	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0741	26.04.2017	59 800
16	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1168	06.06.2017	68 040
17	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1407	03.07.2017	71 610
18	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1696	03.08.2017	72 590
19	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1826	25.08.2017	67 900
20	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	0519	05.04.2017	63 200
21	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2238	04.10.2017	75 900
22	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2442	27.10.2017	70 140
23	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1409	03.07.2017	30 690
24	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2839	20.12.2017	20 500
25	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2914	28.12.2017	70 000
26	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	2916	28.12.2017	31 000
27	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	1716	04.08.2017	3 000

Жиыны

1 236 827

«Жайықмұнай» БК» ЖШС мен Алушы арасындағы айырмашылық 75 000 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Төлем алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106110	«Жайықмұнай» БК» ЖШС	1 304 108	1 379 108	75 000
Жиыны		1 304 108	1 379 108	75 000

Растамата ретінде «Жайықмұнай» БК» ЖШС 30.12.2016ж. 75 000 мың теңге сомаға төлеу туралы түбіртеккі жіберді, оны Алушы 2016 жылдағы есеп деректерінде есепке алған.

«Қазмұнайтеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК 106110 бойынша 1 315 873 мың теңге сомада айырмашылық қалыптасты, түсіндірмесі осы есептің 163-бетінде берілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106110	«Қазмұнайтеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	1 315 873	1 315 873	-
Жиыны		-	1 315 873	1 315 873	-

4. Мұнайдан өндірілген тауарларға әкету кеден баждары, БСК 106111

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	29 648
Алушының есебі	29 648

Айырмашылық -

Төлеушілердің деректері бойынша «Мұнайдан өндірілген тауарларға әкету кеден баждары» бойынша айырмашылықтар жоқ.

5. Әкелінетін тауарларға кеден баждары, БСК 106112

Мың теңге 2017

Төлеушілердің есебі	1 438 705
Алушының есебі	1 438 450

Айырмашылық 255

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасында «Әкелінетін тауарларға кеден баждары» бойынша айырмашылықтар 255 мың теңге соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Теңізшевройл» ЖШС	1 136	881	255	-
Жиыны		1 136	881	255	

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Теңізшевройл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 255 мың теңгені құрады:

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Төлем алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106110	«Теңізшевройл» ЖШС	1 136	881	255
Жиыны		1 136	881	255

Растама ретінде «Теңізшевройл» ЖШС Атырау облысы бойынша МҚД бойынша кеден төлемдері мен салықтар бойынша 2017 жылдағы жүргізілген төлемнің бүкіл сомасы 1 136 мың теңгеге салыстыру актілерін жіберді.

Кезең	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/ азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
01.01.17-31.12.17	39 706	(559)	-	1 136	40 283
Жиыны	39 706	(559)	-	1 136	40 283

6. Кедендік бақылаужы жүзеге асырудан және кеден рәсімдерінен жүзеге асырудан түсімдер, БСК 106201

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	9 657 069
Алушының есебі	9 595 147

Айырмашылық 65 815

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Кедендік бақылаужы жүзеге асырудан және кеден рәсімдерінен жүзеге асырудан түсімдер» бойынша айырмашылықтар 65 815 мың теңге соманы құрады.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Қазхром» ТҰК» АҚ «Арселор Миттал Теміртау»	126 365	66 653	59 712	-
2	АҚ ҚД	264 609	264 558	51	-
3	«Оңтүстік тау-кен химия компаниясы» БК ЖШС	286	225	61	-
4	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС (КАЗ Минералз Бозшакөл)	10 702	10 660	42	-
5	«Қазатомпром» ҰАК» АҚ	1 600	1 500	100	-
6	«АППАК» ЖШС	225	125	100	-
7	«Қостанай минералдары» АҚ	10 419	10 369	50	-
8	«Варваринское» АҚ	1 075	1 050	25	-
9	«Қазақстан алюминий, КБКБ филиалы» АҚ	425	75	350	-
10	«Теміртау электр металлургия комбинаты» АҚ	954	1 164	210	-
11	«Сәтпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	25	25	-
12	«Теңізшевройл» ЖШС	55 968	54 826	1 142	-
13	«ҚазМұнайТеңіз теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	512	512	-
14	«Жайықмұнай» БК ЖШС	211 662	212 812	1 150	-
15	«Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы	1 636	1 458	178	-
16	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	798	773	25	-
17	«Фирма АДА-Ойл» ЖШС	797	847	50	-
18	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	37 669	35 669	2 000	-
19	«Аджип Каспиан Си Б.В.» жауапкершілігі шектеулі компаниясының филиалы	457 295	457 264	31	-
Жиыны		1 182 485	1 120 565	65 815	-

Анықталмаған айырмашылықтар бойынша төлеушілер бюджетпен есептеулер жағдайы туралы дербес шоттан үзінді көшірмелерді, төлем тапсырмаларын және жазбаша түсініктемелерді ұсынды.

«Қазхром» ТҰК» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 59 712 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	АО «ТНК «Қазхром»	126 365	66 653	(59 712)
Жиыны		126 365	66 653	59 712

Төлеуші, «Қазхром» ТҰК» АҚ жалпы сомасы 126 365 мың теңгеге кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актілерін ұсынды:

Төлеуші	Кеден бекеті	Сома мың теңгемен	Кезең
Қазмарганец кен басқармасы	-	-	01.01.17-31.12.17
Ақсу феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	31 650	01.01.17-31.12.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	10 500	01.01.17-23.05.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	12 000	01.10.17-31.12.17
Ақтөбе феррокорытпа зауыты	Павлодар облысы бойынша МҚД	10 500	24.05.17-30.09.17
Дөң ТКБК филиал	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	480	01.01.17-01.05.17
Дөң ТКБК филиал	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	415	01.05.17-01.08.17
Дөң ТКБК филиал	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	60 210	01.08.17-10.10.17
Дөң ТКБК филиал	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	260	11.10.17-31.10.17
Дөң ТКБК филиал	Ақтөбе облысы бойынша МҚД	350	01.11.17-31.12.17
Жиыны		126 365	

Айырмашылықтың себебі – Төлеушінің өзінің деректерінде филиал- Дөң тау-кен байытк комбинаты бойынша бюджеттен қайтаруды есепке алмаған, ал Алушы осы деректерді өз есебінде есепке алған.

«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД және Алушы арасындағы айырмашылық 51 мың теңге құрады. Айырмашылықтың себебі – Алушы КБО Алмалы КБ бойынша 25 мың теңгеге екі төлем есепке алынбаған:

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	264 609	264 558	51
Жиыны		264 609	264 558	51

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде төлем тапсырмаларын, 7 695 мың теңге сомаға жүргізілген төлемге корпоративтік картадан чектерді және 256 914 мың теңге сомаға кеден бекеттерімен салыстыру актілерін жіберді.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Кеден бекеті
1	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	15386167	11.04.2017	36,0	Астана
2	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6184846	14.06.2017	25,0	Астана
3	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	15413057	08.12.2017	500,0	Ақтау
4	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6188043	21.08.2017	1 000,0	Ақтау
5	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6186793	26.07.2017	1 000,0	Ақтау
6	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6186223	13.07.2017	500,0	Ақтау
7	«Арселор Миттал Теміртау» АҚ ҚД	6185488	26.06.2017	500,0	Ақтау

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/чек №	Төлем тапсырмасының күні	Сома мың теңгемен	Кеден бекеті
8	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6184734	09.06.2017	500,0	Ақтау
9	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6184274	31.05.2017	500,0	Ақтау
10	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6183433	16.05.2017	500,0	Ақтау
11	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6182934	02.05.2017	500,0	Ақтау
12	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6182478	21.04.2017	500,0	Ақтау
13	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6178002	12.01.2017	1 000,0	Ақтау
14	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	6183471	16.05.2017	25,0	Астана
Төлем тапсырмалары бойынша жиыны				7 086,0	
15	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	29	15.11.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
16	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	311	29.11.2017	58,0	КРО Алмалы КБ
17	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	451	06.12.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
18	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	631	13.12.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
19	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	630	13.12.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
20	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	200	23.11.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
21	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	909	05.09.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
22	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	863	29.08.2017	47,0	КРО Алмалы КБ
23	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	527	04.08.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
24	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	442	14.07.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
25	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	796	13.07.2017	47,0	КРО Алмалы КБ
26	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	686	30.06.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
27	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	239	19.06.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
28	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	148	10.04.2017	36,0	КРО Алмалы КБ
29	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	164	16.01.2017	30,0	КРО Алмалы КБ
30	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	687	30.06.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
31	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	938	25.07.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
32	«Арселор Миттал Темірғау» АҚ КД	4	14.09.2017	25,0	КРО Алмалы КБ
Чектер бойынша барлығы				609,0	
Барлығы				7 695,0	

Кеден бекеті	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/ азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
Қарағанды-КРО (Көмір)	113,0	8 125,6	-	9 500,0	1 487,4
Әуежай-Қарағанды	-	160,0	-	160,0	-
Жетісу Алматы	-	-	-	13 229,0	-
Теміртау (Болат)	17 552,5	243 044,9	-	234 025,0	8 532,6
Жиыны	17 665,5	251 330,5	-	256 914,0	23 249,0

«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 61 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	286	225	61
	Жиыны	286	225	61

Төлеуші, «Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» ЖШС растаушы құжаттар ретінде корпоративтік картадан төлемге чектерді және жалпы сома 286 мың теңгеге төлем жүргізілген жүктік кеден декларацияларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Чек төленген ЖКД №	Төлем күні	Сома мың теңгемен
1	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/101117/0003502	10.11.2017	25
2	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0003686	20.11.2017	25
3	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0000431	20.02.2017	20,3
4	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0000422	20.02.2017	20,3
5	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0000423	20.02.2017	20,4
6	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0000772	18.03.2017	25
7	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0000773	18.03.2017	25
8	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0001164	19.04.2017	25
9	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0001485	19.05.2017	25
10	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0002224	20.07.2017	25
11	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/201117/0002427	11.08.2017	25
12	«Оңтүстік тау-кен химиялық компаниясы» БК» ЖШС	51512/140917/0002772	14.09.2017	25
	Жиыны			286

Айырмашылықтың пайда болу себебі –Алушы жалпы сомасы 61 мың теңгеге Тараз КРО бойынша 20,346 мың теңгеден 3 төлемді есепке алмаған.

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 42 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	10 702	10 660	42
Жиыны		10 702	10 660	42

«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша абсолютті дербес шоты бойынша үзінді көшірмені жіберді.

№ р/н	Компания	Төлөнді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«KAZ Minerals Bozshakol» ЖШС	10 702	-	-	-	-	-	10 702
Жиыны		10 702	-	-	-	-	-	10 702

«Қазатомпром» ҰАК» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 100 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Қазатомпром» ҰАК» АҚ	1 600	1 500	100
Жиыны		1 600	1 500	100

Растама ретінде «Қазатомпром» ҰАК АҚ 2017 жылдағы 1 600 мың теңгеге жүргізілген төлемнің бүкіл сомасына облыстар бойынша МКД бойынша кеден салықтары және салықтар бойынша салыстыру актілерін жіберді:

Кезең	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелме ні/азайты лғаны	Қайтарылды	Төлөнді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
Ақмола облысы бойынша МКД					
01.01.17-31.03.2017	-	25	-	25	-
01.04.17-30.06.2017	-	125	-	125	-
01.07.17-30.09.2017	-	0	-	0	-
01.10.17-31.12.2017	-	75	-	75	-
Жиыны		225	-	225	
Жамбыл облысы бойынша МКД					
01.01.17-31.03.2017	1	75	-	75	1
01.04.17-30.06.2017	1	325	-	325	1
01.07.17-30.09.2017	1	150	-	150	1
01.10.17-31.12.2017	1	275	-	275	1
Жиыны		825	-	825	
Қызылорда облысы бойынша МКД					
01.01.17-31.03.2017	-	25	-	25	-
01.04.17-30.06.2017	-	75	-	75	-
01.07.17-30.09.2017	-	-	-	-	-
01.10.17-31.12.2017	-	100	-	100	-
Жиыны		200	-	200	
Шығыс Қазақстан облысы бойынша МКД					
01.01.17-31.12.2017	20	350	-	350	20
Жиыны	-	350	-	350	-
Барлығы	-	1 600	-	1 600	-

Айырмашылықтың себебі – Алушы өзінің деректерінде Қызылорда облысы бойынша филиалды есепке алмаған.

«АППАК» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 100 мың теңге құрады. Айырмашылықтың себебі – Алушы төлемдерді толық көлемде есепке алмаған.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«АППАК» ЖШС	225	125	100
Жиыны		225	125	100

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде төлемнің бүкіл сомасы 225 мың теңгеге «Халық Банк» АҚ корпоративтік картасынан төлем туралы чектерді және жүктік декларациялардың көшірмелерін ұсынды, оның «Төлемдердің есептелуі» атты 47-бағанда ақысы төленген кеден баждарының сомасы төленген.

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмасы/ чектің №	Төлем тапсырмасының күні	Соманың теңгемен	ЖКД № (жүктік кеден декларациясы)
1	«АППАК» ЖШС	163	25.03.2017	25	51512/180517/0001478
2	«АППАК» ЖШС	184	18.05.2017	25	51512/190417/0001173
3	«АППАК» ЖШС	386	19.04.2017	25	51512/230617/0001888
4	«АППАК» ЖШС	485	16.06.2017	25	51512/130917/0001789
5	«АППАК» ЖШС	429	23.08.2017	25	51512/230817/0003547
6	«АППАК» ЖШС	561	12.09.2017	25	51512/130917/0002753
7	«АППАК» ЖШС	024	15.12.2017	25	51512/201217/0004381
8	«АППАК» ЖШС	041	20.12.2017	25	51512/201217/0004381
9	«АППАК» ЖШС	035	15.11.2017	25	51512/151117/0003598
Жиыны			225		

«Қостанай минералдары» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 50 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Қостанай минералдары» АҚ	10 419	10 369	50
Жиыны		10 419	10 369	50

Растама ретінде «Қостанай минералдары» АҚ 02.05.2017ж. айырмашылықтың бүкіл сомасы 50 мың теңгеге «Халық Банк» АҚ корпоративтік картасынан төлем чегі бойынша үзінді көшірмені жіберді.

«Варваринское» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 25 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Варваринское» АҚ	1 075	1 050	25
Жиыны		1 075	1 050	25

Төлеуші ретінде, «Варваринское» АҚ 04.05.2017ж. 25 мың теңгеге төленген сомамен «Халық Банк» АҚ корпоративтік картасынан түбіртектегі, 04.05.2017ж. № 55301/040517/0025191 жүктік кеден декларациясы көшірмесін ұсынды, оның «Төлемдердің есептелуі» атты 47-бағанда ақысы төленген кеден баждарының сомасы төленген.

«Қазақстан алюминийі» АҚ, КБКБ филиалы, және Алушы арасындағы айырмашылық 350 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Қазақстан алюминийі» АҚ, КБКБ филиалы	425	75	350
Жиыны		425	75	350

Растам ретінде «Қазақстан алюминийі» АҚ, КБКБ филиалы 2017 жылдағы 425 мың теңге жүргізілген төлемнің бүкіл сомасына Қостанай облысы бойынша МҚД бойынша кеден төлемдері және салықтар бойынша есептеулерді салыстыру актілерін жіберді.

Кезең	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/ азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
01.01.17-31.01.17	166	59	-	25	132
01.02.17-31.05.17	132	-	-	-	132
01.06.17-31.07.17	132	122	-	75	85
01.08.17-31.08.17	85	61	-	-	24
01.09.17-31.12.17	24	280	-	325	69
Жиыны		522	-	425	

Айырмашылықтың себебі – Алушы бас ұйым, «Қазақстан алюминийі» АҚ жасаған төлемдерді басқа БСН-мен есепке алмаған.

«ТЭМК» АҚ және Алушы арасындағы айырмашылық 210 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«ТЭМК» АҚ	954	1 164	210
Жиыны		954	1 164	210

Растам ретінде «ТЭМ» АҚ Қарағанды облысы бойынша МҚД бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актілерін жіберді, актіде Төлеушінің барлығы 895,7 мың теңге төлегені көрсетілген, оның ішінде:

- 295,7 мың теңге, 01.01.2017 - 31.03.2017 жыл аралығындағы кезеңде;
- 200,0 мың теңге, 01.04.2017 - 31.07.2017 жыл аралығындағы кезеңде;
- 200,0 мың теңге, 01.08.2017 - 31.10.2017 жыл аралығындағы кезеңде;
- 200,00 мың теңге, 01.11.2017 - 29.12.2017 жыл аралығындағы кезеңде;

Сонымен қатар, Төлеуші растам ретінде 21.12.2017ж. №9843 58,0 мың теңге сомаға төлем тапсырмасын ұсынды.

Төлеуші айырмашылықтардың себебін төлемді өзге заңды тұлғаның, «TEMIRTAUSKELEKTROMET» АҚ-ның төлем картасынан Төлеушінің басқа БСН-на жасағанымен түсіндіреді.

«Сәтпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС мен Алушы арасындағы айырмашылық 25 мың теңгені құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Сәтпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	25	25
Жиыны		-	25	25

«Сәтпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж. жағдайы бойынша абсолютті дербес шот бойынша үзінді көшірмені жіберді.

№ р/н	Компания	Төленді			Бюджеттен қайтарылды			Қорытынды
		салық	өсімпұл	айыппұл	салық	өсімпұл	айыппұл	
1	«Сәтпаев тау-кен байыту кәсіпорны» ЖШС	-	-	-	-	-	-	-
	Жиыны	-	-	-	-	-	-	-

Алушы растама ретінде ҚР ҚМ Мемлекеттік кірістер комитетінің төлем тапсырмасы бойынша деректерді жіберді, онда 22.05.2017ж. 25 мың теңге сомаға № 1054/1 төлем хабарламасы бар, онда Төлеуші болып Төлеушінің БСН-на есептелген «SatpaevskTitanumMines» ЖШС көрсетілген, осы айырмашылықтың пайда болуына себепші болды. Төлеуші өз есебінде үшінші тұлғаның өз пайдасына жасаған төлемін есепке алмаған.

«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ бойынша БСК106201 бойынша 512 мың теңгеге айырмашылық қалыптасты, түсіндірме осы есептің 163-бетінде берілген.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«ҚазМұнайТеңіз» теңіз мұнай компаниясы» АҚ	-	512	512	-
	Жиыны	-	512	512	-

«Жайықмұнай» БК» ЖШС деректері және Алушы деректері арасындағы айырмашылық 1 150 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Жайықмұнай» БК» ЖШС	211 662	212 812	1 150	-
	Жиыны	211 662	212 812	1 150	-

Растама ретінде «Жайықмұнай» БК» ЖШС 2016 жылғы есепте есепке алған, 30.12.2016ж. 1 150 мың теңге сомадағы төлем туралы түбіртеккі жіберді.

«Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалының деректері мен Алушы деректері арасындағы айырмашылық 178 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы	1 636	1 458	178	-
	Жиыны :	1 636	1 458	178	-

Растама ретінде «Маерск Ойл Казахстан ГмбХ» компаниясының филиалы «Алматы қаласы бойынша МКД» және «Атырау қаласы бойынша МКД» бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылға 178 мың теңге төлегені көрінеді, осы айырмашылыққа себеп болды.

«Теңізшевройл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 1 142 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Төлем алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106201	«Теңізшевройл» ЖШС	55 968	54 826	1 142
Жиыны :		55 968	54 826	1 142

Растама ретінде «Теңізшевройл» ЖШС 2017 жылдағы жүргізілген төлемнің бүкіл сомасы 55 968 мың теңгеге Атырау облысы бойынша МҚД бойынша кеден салықтары және салықтар бойынша салыстыру актілерін жіберді.

Кезең	Кезең басындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)	Есептелгені/ азайтылғаны	Қайтарылды	Төленді	Кезең соңындағы сальдо (берешек -, артық төлем +)
01.01.17-30.06.17	4 434	(24 721)	-	26 562	6 275
01.07.17-31.12.17	6 275	(23 071)	-	29 406	12 610
Жиыны	4 434	(47 792)	-	55 968	12 610

«Тарбағатай Мұнай» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 57 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Тарбағатай Мұнай» ЖШС	798	773	25	-
Жиыны		798	773	25	-

Айырмашылықтың себебі – Төлеуші өзінің деректерінде тасымалдау компаниясы, «ДХЛ Интернешнл Қазақстан» ЖШС өз пайдасына 25 мың теңге сомада жасалған төлемді есепке алған. Растаушы құжаттар ретінде Төлеуші 30.06.2017ж. №8872 төлем шотын, «ДХЛ Интернешнл Қазақстан» ЖШС тасымал компаниясы жасаған төленген сома бойынша корпоративтік картадан чекті ұсынды.

«Фирма Ада Ойл» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 50 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Фирма Ада Ойл» ЖШС	797	847	50	-
Жиыны		797	847	50	-

Растама ретінде «Фирма Ада Ойл» ЖШС Ақтөбе облысы бойынша МҚД бойынша кеден баждары, салықтар, кеден алымдары мен өсімпұлдар бойынша салыстыру актісін жіберді, онда Төлеушінің 2017 жылы 797,0 мың теңге төлегені көрсетілген. Сонымен қатар, 05.12.2017 жылғы жалпы сомасы 50 мың теңгеге БКС № 171205864458 және 1712058636700 25 мың теңгеден түбіртек-чектер жіберілген. Айырмашылықтың себебі –Төлеуші өз есебінде «Қазпошта» АҚ-да жасалған осы төлемдерді есепке алмаған, ал Алушы Төлеушінің БСН-і бойынша есепке алған.

«Бұзашы Мұнай» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 2 000 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Бұзашы Мұнай» ЖШС	37 669	35 669	2 000	-
	Жиыны	37 669	35 669	2 000	-

Растама ретінде «Бұзашы Мұнай» ЖШС 2017 жылдағы 37 669 мың теңгеге төлемнің бүкіл сомасына төлем тапсырмаларын жіберді.

Біз Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерін Алушы деректерімен салыстыру кезінде, айырмашылықтың себебі – Төлеушінің өз есебінде Ақтау өкілдігі бойынша 2 000 мың теңге сомаға бюджетке қайтаруды есепке алмағаны болғандығын анықтадық.

«Аджи́п Каспиан Си Б.В.» жауапкершілігі шектеулі компаниясының филиалы мен Алушы деректері арасындағы айырмашылық 31 мың теңге құрады:

БСК	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
106201	«Аджи́п Каспиан Си Б.В.» жауапкершілігі шектеулі компаниясының филиалы	457 295	457 264	31	-
	Жиыны:	457 295	457 264	31	-

Төлеуші үшінші тұлға, «ЕАТ» ЖШС-ның филиал үшін 31 мың теңге сомаға төлеген 24.01.2017ж. №112 төлем тапсырмасын жіберді, осы айырмашылық себебі болды.

6. Арнайы қорғаныстық, антидемпингтік және өтемақылық баждар, БСК 106202

Мың теңге **2017**

Төлеушілердің есебі **272 115**
 Алушының есебі **272 169**

Айырмашылық **54**

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Арнайы қорғаныстық, антидемпингтік және өтемақылық баждар» бойынша айырмашылықтар 54 мың теңге жалпы соманы құрайды.

Айырмашылықтар туралы ақпарат төменде көрсетілген:

№ р/н	Компания	Қорытынды деректер		Айырмашылық	
		Төлеуші	Төлем алушы	Анықталған	Анықталмаған
1	«Kazakhmys Aktogay» ЖШС	6 824	6 878	54	-
	Жиыны	6 824	6 878	54	-

«Kazminerals Aktogay» ЖШС және Алушы арасындағы айырмашылық 54 мың теңге құрады.

БСК	Компания	Төлеуші деректері бойынша	Алушы деректері бойынша	Айырмашылық
106202	«Kazminerals Aktogay» ЖШС	6 824	6 878	54
Жиыны		6 824	6 878	54

Төлеуші, «KAZ Minerals Aktogay» ЖШС, растаушы құжаттар ретінде төлемнің бүкіл сомасы, 6 824 мың теңге сомаға төлем тапсырмаларын ұсынды:

№ р/н	Компания атауы	Төлем тапсырмас/чектің №	Төлем тапсырмасының күні	Соманың теңгемен	Алушы (бенефициар)
1	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС	75177	20.01.2017	75,8	Алмалы ауданы бойынша МКБ
2	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС	751	20.01.2017	22,2	Алмалы ауданы бойынша МКБ
3	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС	1304179	13.04.2017	945,5	Алмалы ауданы бойынша МКБ
4	«KAZ Minerals Aktogay» ЖШС	100811	05.07.2017	5 780,4	Өскемен қ. бойынша МКБ
Жиыны				6 823,9	

Алушы жіберген ҚР ҚМ МК комитетінің төлем ақпараты бойынша деректерде Алматы қ. Алмалы ауданы бойынша МКБ-ға төленген 11.10.2017ж. № 118140 төлем тапсырмасы бар, оны өз деректерінде Төлеуші есепке алмаған.

4.2. Шетел валютасында көрсетілген төлемдер (АҚШ доллары)

	2017 Мың АҚШ долларымен	2017 Мың теңгемен
Төлеушілердің есебі	4 820 493	1 570 580 160
Алушының есебі	4 820 493	1 570 580 160

Айырмашылық

-

-

Оның ішінде шетел валютасында төленген салықтар қимасында салыстыру нәтижесі:

1. Корпоративтік табыс салығы, БСК 101105-101110

	2017 Мың АҚШ долларымен	2017 Мың теңгемен
Төлеушілердің есебі	2 551 198	832 453 034
Алушының есебі	2 551 017	832 424 788

Айырмашылық

181

59 973

Осы айырмашылықтың себебі – «Теңізшевройл» ЖШС БСК 101110 және 101105 бойынша есепте «Төлеушілер/Алушылар «Шетел валютасында жасалатын төлемдер бойынша нысан» атты 1-1 Қосымшада көрсетілгеннен көп доллардағы сомамен толтыратын салықтық төлемдер бойынша есеп нысаны» атты 1-Қосымшасын көрсеткен.

Төлеуші растаушы құжаттар ретінде 31.12.2017ж.жағдайы бойынша нөлдік түсімдермен БСК 101110 бойынша абсолютті дербес шот бойынша үзінді көшірмені жіберді. Ауызша берген түсіндірмесіне сәйкес, «Теңізшевройл» ЖШС мұнай секторы ұйымы болып табылады, сәйкесінше, осы БСК «Мұнай секторы ұйымдарынан келетін түсімдерді қоспағанда, заңды тұлғалардан ұсталатын корпоративтік табыс салығы» бойынша ешқандай операцияларды жүргізбейді.

Қосымша сұраныс бойынша, ҚР ҚМ және Қазынашылық «ERUMA SECURITY INTERNATIONAL LIMITED» компаниясының пайдасына жүргізілген 84 820,11 АҚШ доллары сомасында жүргізілген қайтаруды растады, бұл теңге эквивалентінде 28 245 мың теңге құрады. Сонымен қатар, Компанияның 30.01.2017ж. хатына сәйкес, «ТГТ Прайм» ЖАҚ пайдасына жүргізілген 96 427,12 АҚШ доллары, 31 698 мың теңге эквивалентінде қайтаруды растады. Төлеуші өзінің есебінде қайтаруды көрсетпеді. Растама ретінде ҚР ҚМ Қазынашылық комитеті Атырау облысы бойынша «Шетел валютасындағы шоттар, сыртқы берешектердің немесе байланысты гранттардың шоттары, сыртқы берешектердің немесе байланысты гранттардың шоттарына арналған шоттар бойынша үзінді көшірмені» жіберді.

2. Жеке табыс салығы, БСК 101201-101205

	2016 <i>Мың АҚШ</i> <i>долларымен</i>	2016 <i>Мың</i> <i>теңгемен</i>
Төлеушілердің есебі	84	27 482
Алушының есебі	84	27 482
Айырмашылық	-	-

3. Мүлік салығы, БСК 104101

	2017 <i>Мың АҚШ</i> <i>долларымен</i>	2017 <i>Мың</i> <i>теңгемен</i>
Төлеушілердің есебі	39 638	12 853 707
Алушының есебі	39 638	12 853 707
Айырмашылық	-	-

4. ҚҚС, БСК 105101-105115

	2017 <i>Мың АҚШ</i> <i>долларымен</i>	2017 <i>Мың</i> <i>теңгемен</i>
Төлеушілердің есебі	241 117	78 832 971
Алушының есебі	241 117	78 832 971
Айырмашылық	-	-

5. Өндіру салығы, БСК 105326

	2017 <i>Мың АҚШ</i> <i>долларымен</i>	2017 <i>Мың</i> <i>теңгемен</i>
Төлеушілердің есебі	1 199 953	388 673 284
Алушының есебі	1 199 953	388 673 284
Айырмашылық	-	-

6. Қазақстан Республикасының өнімді бөлу бойынша үлесі, БСК 105308 және 105328

	2017 <i>Мың АҚШ</i> <i>долларымен</i>	2017 <i>Мың</i> <i>теңгемен</i>
Төлеушілердің есебі	788 503	257 739 682
Алушының есебі	788 503	257 739 682
Айырмашылық	-	-

Жер қойнауын пайдалану келісімшарттарына сәйкес, салықтар мен бюджетке басқа міндетті төлемдерді төлеуді шетел валютасында (АҚШ доллары) жасаған жеті төлеушілер есепті АҚШ долларында ұсынды.

Әрбір компания бойынша Есепті салыстыру кезінде шетел валютасын төлемнің бюджетке түсу күнінде қайта есептеуді жүргізді.

4.3. Салықтар мен бюджетке өзге міндетті төлемдер барлығы

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	3 814 051 100
Алушының есебі	3 827 652 097
Айырмашылық	16 018 270
Оның ішінде:	

4.3.1. Мұнай-газ секторы Төлеушілерінен бюджетке салық төлемдері

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	3 230 369 737
Алушының есебі	3 244 433 012
Айырмашылық	14 933 702

Төлеушілердің деректері мен Алушының деректері арасындағы «Мұнай-газ секторы Төлеушілерінен бюджетке салық төлемдері» бойынша айырмашылық 14 933 702 мың теңге соманы құрайды.

4.3.2. Тау-кен секторының Төлеушілерінен бюджетке төленетін салық төлемдері

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	583 681 361
Төлем алушының есебі	583 219 085
Айырмашылық	1 144 511

Төлеушілердің деректері мен Төлем алушының деректері арасындағы «Тау-кен секторының компанияларынан бюджетке төлейтін салық төлемдері» қорытындысы айырмашылық 1 144 511 мың теңгені құрады.

4.4. Салықтар мен басқа міндетті төлемдерді бюджеттер бойынша бөлу

Ұлттық қор

<i>Мың теңге</i>	2017
Төлеушілердің есебі	2 036 714 005
Төлем алушының есебі	2 036 635 761
Айырмашылық	106 943

Республикалық бюджетке төленетін салық төлемдері

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	1 482 183 028
Төлем алушының есебі	1 482 800 287

Айырмашылық 2 643 528

Жергілікті бюджетке төленетін салық төлемдері

Мың теңге

2017

Төлеушілердің есебі	295 154 125
Төлем алушының есебі	308 216 049

Айырмашылық 13 296 044

2017 жылы Төлеушілер мен Төлем алушы өз есептерінде бюджетке заттай түрде төленетін төлемдерді көрсетпеді, осыған байланысты осы есепте де төлемдердің бұл түрі жоқ.

4.5. Анықталмаған айырмашылықтардың деңгейі мен пайызы

Біз анықталмаған айырмашылықтардың деңгейі мен пайызын тауып, нәтижелерін төменгі кестеде ұсынамыз:

№ р/н	Бюджетке төленетін төлем түрлері	БСК	Төлеушілер деректері	Алушының деректері	Анықталмаған айырмашылық	Анықталмаған айырмашылық %
I-III. салықтар мен бюджетке түсетін өзге салықтық емес түсімдер						
1	Корпоративтік табыс салығы	101110-101105	1 378 811 860	1 378 717 296	-	0,000%
2	Жеке табыс салығы	101201-101205	78 242 453	90 981 903	-	0,000%
3	Әлеуметтік салық	103101	90 268 822	90 555 065	160	0,000%
4	Жеке кәсіпкерлердің және заңды тұлғалардың мүлік салығы	104101	66 227 411	66 251 692	-	0,000%
5	Жер салығы	104309 (104303, 104308)	3 506 130	3 512 169	-	0,000%
6	Заңды тұлғалардың көлік салығы	104401	588 350	588 458	107	0,018%
7	Қосылған құн салығы	105101, 105102, 105104, 105113, 105114, 105115	-246 943 939	-246 953 111	700	0,000%
8	ҚР аумағында өндірілген шикі мұнай мен сұйық газға акциздер	105229	1 176	1 176	-	0,000%
9	Өзге салық түсімдері	107109, 107110	383 283	280 202	-	0,000%
10	Мұнай секторы кәсіпорындарынан түсетін түсімдерден басқа үстеме пайда салығы	105302	6 598 499	6 448 499	-	0,000%
11	Мұнай секторы кәсіпорындарынан алынатын үстеме пайда салығы	105322	56 957 710	56 957 710	-	0,000%
12	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа, бонустар	105305	2 624 404	2 708 005	83 601	3,087%

№ р/н	Бюджетке төленетін төлем түрлері	БСК	Төлеушілер деректері	Алушының деректері	Анықталмаған айырмашылық	Анықталмаған айырмашылық %
13	Мұнай секторы ұйымдарының бонустары	105325	4 558 656	4 558 656	-	0,000%
14	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа, пайдалы қазбаларды өндіру салығы	105306	247 439 905	247 439 905	-	0,000%
15	Мұнай секторы ұйымдарының пайдалы қазбаларды өндіру салығы	105326	629 587 369	629 587 369	-	0,000%
16	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа, экспортқа салынатын рента салығы	105307	3 247 218	3 247 218	-	0,000%
17	Мұнай секторы ұйымдарының экспортына рента салығы	105327	247 867 139	247 867 139	-	0,000%
18	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа, жасасқан келісімшарттар бойынша өнімді бөлісу бойынша Қазақстан Республикасының үлесі	105308	0	0	-	0,000%
19	Мұнай секторы кәсіпорындарынан жасасқан келісімшарттар бойынша өнімді бөлу бойынша Қазақстан Республикасының үлесі	105328	270 256 831	270 256 831	-	0,000%
20	Өнімді бөлісу туралы келісімшарт бойынша қызметін жүзеге асыратын жер қойнауын пайдаланушының мұнай секторы ұйымдарынан келіп түсетін қосымша төлемі	105329	0	0	-	0,000%
21	Республикалық маңызы бар ерекше қорғалатын аумақтарды пайдалану үшін төлем	105313	40 655	40 655	-	0,000%
22	Жергілікті маңызы бар ерекше қорғалатын аумақтарды пайдалану үшін төлем	105314	0	0	-	0,000%
23	Жер телімдерін пайдалану үшін төлем	105315	5 108 508	5 108 508	-	0,000%
24	Қоршаған ортаға эмиссиялар үшін төлем	105316	39 288 956	39 306 666	20	0,000%
25	Тарихи шығындарды өтеу төлемі	105319	16 188 988	16 188 988	-	0,000%
26	Радиожилікті спектрді пайдалану үшін төлем	105309	88 499	88 499	-	0,000%
27	Кеме жүретін су жолдарын пайдалану үшін төлем	105310	185	185	-	0,000%
28	Үстіртін қайнар көздерінің су ресурстарын пайдалану төлемі	105303	426 784	426 784	-	0,000%
29	Орманды пайдалану үшін төлем	105304	1 088	1 088	-	0,000%

№ р/н	Бюджетке төленетін төлем түрлері	БСК	Төлеушілер деректері	Алушының деректері	Анықталмаған айырмашылық	Анықталмаған айырмашылық %
30	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа залалдың орнын толтыру туралы өтініштер бойынша табиғатты пайдаланушылардан алынатын қаражат	204110	1 485 365	1 486 008	-	0,000%
31	Орталық мемлекеттік органдар, олардың аумақтық бөлімшелері мұнай секторы ұйымдарына салатын әкімшілік айыппұлдар, өсімпұлдар, ықпалшаралар, төлету жазалары	204201	4 320 312	4 319 995	545	0,013%
32	Республикалық бюджеттен қаржыландырылатын мемлекеттік мекемелер мұнай секторы ұйымдарына салатын өзге айыппұлдар, өсімпұлдар, ықпалшаралар, төлету жазалары	204202	214 733	214 733	-	0,000%
33	Мұнай секторы ұйымдарымен келтірілген заладың орнын толтыру туралы өтініштер бойынша табиғатты пайдаланушылардан алынатын қаражат	204203	27 245 489	27 245 489	-	0,000%
34	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін түсімдерден басқа республикалық бюджетке түсетін басқа да салықтық емес түсімдер	206108	3 805	5 161	-	0,000%
35	Жергілікті бюджетке түсетін басқа да салықтық емес түсімдер	206109	1 041 642	1 042 486	-	0,000%
36	Мұнай секторы ұйымдарынан түсетін басқа да салықтық емес түсімдер	206111	4 541	4 541	-	0,000%
37	Жер қойнауын пайдаланушылардың аймақтың әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымын дамытуға бағытталған аударымдары	206114	10 515 257	10 502 833	-	0,000%
	ӨСАБ салыстырып тексеру бойынша салықтар жиыны		2 946 198 084	2 958 988 801	85 133	0,003%
1	Кеден одағында кедендік әкелім баждарын (балама әрекеті бар өзге баждарды, салықтар мен алымдарды) есепке қосу және үлестіру тәртібін белгілеу туралы келісімге сәйкес	106101	6 357 521	5 970 984	-	0,000%

№ р/н	Бюджетке төленетін төлем түрлері	БСК	Төлеушілер деректері	Алушының деректері	Анықталмаған айырмашылық	Анықталмаған айырмашылық %
	төленген кедендік әкелім баждары (балама әсері бар өзге баждар, салықтар мен алымдар)					
2	Әкетілетін тауарлардың кедендік баждары	106102	500 592	431 861	-	0,000%
3	Әкелінетін тауарларға жиынтық кедендік төлем	106105	0	0	-	0,000%
4	Шикі мұнайға кедендік әкетілім баждары	106110	849 597 367	850 925 039	-	0,000%
5	Мұнайдан жасалған тауарларға кедендік әкетілім баждары	106111	29 648	29 648	-	0,000%
6	Төлеу міндеті Кеден одағында кедендік әкелім баждарын (балама әрекеті бар өзге баждарды, салықтар мен алымдарды) есепке қосу және үлестіру тәртібін белгілеу туралы келісімге байланысты туындаған әкелінетін тауарлардың кедендік баждары және/немесе кедендік әкелім баждары	106112	1 438 705	1 438 450	-	0,000%
7	Кедендік бақылау мен кедендік рәсімдерін жүзеге асырудан түскен түсімдер	106201	9 657 069	9 595 147	-	0,000%
8	Арнайы қорғаныс, демпингке қарсы және өтемақылық баждар	106202	272 115	272 169	-	0,000%
	ӨСАБ салыстырып тексеру бойынша кеден төлемдері барлығы		867 853 017	868 663 298	-	0,000%
	IV бөлім бойынша ЖИЫНЫ		3 814 051 101	3 827 652 099	85 133	0,002%

Байқауға болатындай, анықталмаған айырмашылықтар пайызы 0,002% құрады, негізінен Төлеуші тарапынан түсіндірмелердің алынбауы салдарында, әлеуметтік және көлік салығы, ҚҚС, бонустар, эмиссия төлемі, Төлеуші «Сатбор» ЖШС бойынша айырмашылықтар есебінен қалыптасты. Анықталмаған айырмашылық бюджетке келіп түсетін барлық түсімдердің 1 %-нан аспайды және болмашы болып табылады.

4.6. Әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымды дамытуға бағытталған төлемдер туралы жиынтық есептер

БСК 206114 бойынша аударылған ақшалай қаражаттан басқа, аймақтардың әлеуметтік дамуы мен жергілікті инфрақұрылымын дамытуға бағытталған шығындар бойынша 2017 жылғы жиынтық есеп (№ 3-2-қосымшаны қараңыз) жер қойнауын пайдаланушылардың есептері мен облыс әкімшіліктері берген деректердің негізінде жасалған.

БСК 206114 бойынша аударылған қаражаттан басқа, келісімшарт міндеттемелері (ЛКТ) аясында әлеуметтік даму және инфрақұрылымды дамытуға бағытталған шығындар бойынша есепті мұнай-газ және тау-кен секторының Төлеушілері ТТ-ның 3-қосымшасына сәйкес толтырады. Әлеуметтік саланы, жергілікті инфрақұрылымды дамытуға, қоғамдық маңызы бар мақсаттарға бағытталған төлемдер келісімшарт

міндеттемелерін орындау шеңберінде ескерілген сомалардан асуы мүмкін, себебі компания аталмыш шараларды жергілікті әкімшілік органдармен (әкімшіліктермен) жасалған келісімдер, меморандумдар, шарттар, әлеуметтік ынтымақтастық бойынша өзінің қарауынша қосымша қаржыландыруы мүмкін.

2017 жылғы әлеуметтік даму мен инфрақұрылымға жұмсалған шығындар бойынша үлгіні облыс әкімшіліктері ТТ-ның 3-1-қосымшасына сәйкес толтырды.

Әлеуметтік даму мен жергілікті инфрақұрылымды дамытуға жұмсалған шығындар туралы жиынтық есепте, әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымды дамытуға бағытталған төлемдерді санамағанда, (3-2-қосымшаны қараңыз) 3-1 және 3-қосымшалардың негізінде салыстырып тексеру жүргізілген.

№ 11-қосымшада әр айырмашылықтың тетігі, сондай-ақ Төлеушілер мен Төлем алушылардың бұл айырмашылықтарға берген түсіндірмелері және қандай растаушы құжаттарды тапсырғаны жете жазылған.

4.7. 2017 жылғы Төлеушілердің меншігіндегі мемлекеттік үлестер бойынша 2018 жылы төленген/келіп түскен Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтық есеп және оларды салыстырып тексерудің нәтижелері

«2017 жылғы Төлеушілердің меншігіндегі мемлекеттік үлестер бойынша 2018 жылы төленген/келіп түскен Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтық есепті» (2-3-қосымшаны қараңыз), мемлекетке тиесілі меншік үлестері бойынша Төлемдерді жүзеге асыратын Төлеушілер және аталмыш төлемдерді алуға мемлекет тарапынан уәкілетті етілген Төлем алушылар толтырған.

Төлеушілердің меншігіндегі мемлекеттік үлестер бойынша төленген/келіп түскен Төлемдер/Түсімдер туралы жиынтық есеп Дивидендтерді Төлеушілер/Төлем алушылар тізімінде көрсетілген және есептерді тапсырған Төлеушілердің есептері негізінде жасалған. Төлеушілердің есептері нұсқаулыққа сәйкес жасалған және есепті мерзім ішінде іс жүзінде жасалған Төлем сомаларын көрсетеді. Ақпараттың сапасы мен анықтылығы үшін жауапкершілікті Төлеушінің/Төлем алушының бірінші басқарушысы немесе уәкілетті өкілі көтереді.

Ұсынылған мәліметтердің барлығы аудитпен расталған, бұл жөнінде компаниялардың бірінші басқарушылары қолын қойған ілеспе хаттарда айтылып өткен.

V. ҰСЫНЫСТАР

Өткізілген салыстырып тексерудің нәтижелері бойынша келесі ұсыныстарымыз бар:

1. «Қазақстан Республикасының мұнай-газ және тау-кен секторлары Төлеушілерінің елеулі салықтық және салықтық емес Төлемдері/Түсімдері туралы есепті» тапсыратын Төлеушілерге салыстырып тексеру үшін Есептерді толтыру жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес Есептерді әзірлеу сапасын жақсарту.
2. № 3-2 «БСК 206114 бойынша аударылған қаражаттан басқа, әлеуметтік дамуға және жергілікті инфрақұрылымды дамытуға жұмсалған шығындар бойынша жиынтық есеп» қосымшасы бойынша айырмашылықты қысқарту мақсатында, әкімшіліктер үшін 3-1 үлгінің басына «...БСК 206114 бойынша аударылған қаражаттан басқа...» деген қосымша ескертпені қосу керек, себебі орындаушылар тарапынан түсініспеушілік туғызды. Әкімшіліктердің көбісі салыстырып тексеруге дәл осы БСК бойынша дұрыс толтырылмаған есептерді жіберді. 3-2 «БСК 206114 бойынша аударылған қаражаттан басқа, әлеуметтік дамуға және жергілікті инфрақұрылымды дамытуға жұмсалған шығындар бойынша жиынтық есеп» үлгісі бойынша есепті толтырмас бұрын үлгіні толтыру жайлы түсіндірме жұмысты жүргізу керек.
3. Төлеушілер тарапынан БМБЖ БАЖ жүйесінде деректерді орналастыруды валюта бағамын қайта есептеуді ескере отырып, Техникалық Тапсырмаға сәйкес енгізуді және БМБЖ БАЖ-де айырма есебін математикалық модуль бойынша жүргізуді кеңес етеміз. Бұл жайында толық ақпарат «Аудиторлардың түсініктемесі 1-6» және «2017 жылғы 1-6 үлгісі мен БМБЖ-не енгізілген деректерді салыстырып тексеру» файлдарында баяндалған.
4. 2019 жылдарға арналған Жұмыстар жоспарына Компаниялардың жауапты лауазымдық тұлғалары үшін НСЗС жүргізуді, Есепті құрастыру кезінде есептік нысандарды толтыру бойынша нұсқаулықтардың сақталуы бойынша оқытушы семинар-тренингтер жүргізуді қосу.
5. Соңғы жылдардағы есептердегі түсініктемелерді есепке ала отырып, салыстыруға қатысатын компаниялардың тізімін түзетуді ұсынамыз (тізімнен «Қазақмыс корпорациясы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің филиалы-«Қарағандытүстімет» өндірістік бірлестігі», «ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ және т.б. алып тастау).

Бастаманы тиімді енгізу үшін шешілмеген мәселелер және МТҰК қарастыруына ұсынылатын ықтималды түзету шаралары

6. Валидацияның жүргізілетінін назарға ала отырып, біз дайындаған 2017 жылғы Ұлттық есеп Стандарттың барлық талаптарын ескереді және Техникалық тапсырмада қажет етілмейтін мәселелерді де айқындайды. Яғни, біз Техникалық тапсырмадан тыс жұмыс көлемін орындап шықтық. Сонымен қатар, бұдан кейінгі Валидацияны назарға ала отырып, осы Ұлттық есептің құрылымы Валидация бойынша есептерге қойылатын барлық талаптарға жауап береді. Осыған байланысты, *ӨСАБ бойынша Ұлттық есепті әзірлеудің келесі Техникалық тапсырмасын Тәуелсіз Әкімгерге арналған Техникалық тапсырманың талаптарына <https://eiti.org/guidance-notes-and-standards-reference#ToRIA> және Стандарттың талаптарына сәйкес дайындауды ұсынамыз.*
7. ӨСАБ стандартының 4.5 тармағы мемлекеттік кәсіпорын (МК) және мемлекет арасында қаражаттың аударылуын, бөлінбеген табысты, реинвестициялау мен шеткі ұйымдардың қаржыландыруын реттейтін ережелер мен практика туралы ақпараттың ашылуын талап етеді. Стандарттың 6.2 тармағы «Мемлекеттің өндіруші салаларға қатысуы табыстардың елеулі төлемдерінің артуына алып келетін жерде, енгізуші мемлекеттер мемлекеттік кәсіпорындардың квазиқазыналық шығындарын ашуды қосуы тиіс. Квазиқазыналық шығындар МК әлеуметтік қызметтерді, мемлекеттік

инфрақұрылымды, жұмысбастылықты, отын субсидияларын, мемлекеттік берешекке қызмет көрсетуді және т.б.төлеу секілді мемлекеттік әлеуметтік шығындарды мемлекеттік бюджеттік процестен тысқары жүзеге асыратын шараларды қамтиды. Мүдделі тараптардың көп тарапты тобы төлемдер мен табыстардың басқа ағындарымен өлшеуге келетін ашықтық деңгейіне қол жеткізу есебімен есептілік үдерісін құрастыруы және еншілес компаниялар және МК ортақ кәсіпорындарының өкілдерін қамтуы тиіс».

Қазақстанда мемлекеттік кәсіпорын (МК) мен мемлекет арасындағы ақшалай қаражат аударымдарын реттейтін ережелер мен тәжірибе жоқ. **Осыған байланысты «МТҰК-не басқа төлемдер мен табыс ағындарының ашықтығымен шамалас ашықтық деңгейіне қол жеткізетіндей есептілік үдерісін әзірлеу және МК-дың еншілес фирмалары мен бірлескен кәсіпорындарының да деректерін қосуды»** кеңес етеміз. Бұл мәселелер МТҰК-не Қаржы министрлігіне жіберіліп, Үкіметпен талқыға салынуы және мұндай деректерді жариялау бойынша шешім қабылдануы тиіс. Себебі мемлекеттік кәсіпорындар бойынша: «МТҰК есептілік үдерісі мемлекеттік кәсіпорындардың рөлін, соның ішінде мұнай-газ және тау-кен өндіруші компаниялардың елеулі төлемдері мен МК-дың және басқа мемлекеттік ұйымдардың арасындағы ақша аударымдарын жан-жақты қарауы тиіс» (2016 ж. Стандарт 4.5.).

8. ӨСАБ стандарттарында келісімшарттарды жариялау үшін Үкіметті ынталандыратын ережелер бар (2.4). Қазақстан келісімшарттарды жарияламайды, және бұл мәселе талқыға салынуы мен тиісті шешім қабылдау үшін Үкіметке МТҰК-не және Парламентке жолдануы тиіс.

9. Квазиқазыналық шығындар бойынша 4-Қосымшаға арналған деректердің мазмұнына жасалған талдау, біздің пікірімізше, «квазиқазыналық шығындар» терминінің өзін ұғынудағы түрлі оқуды көрсетеді. Біз компаниялардың ББМЖ-дағы осы қосымша үшін көрсеткен деректері квазиқазыналық шығындар болып табылады дей алмаймыз, себебі компаниялар осындай шығындар қаржыландырылған табыстардың табиғаты туралы ақпаратты ашпайды. Бұндағы мәселе – компаниялардың 4-Қосымшада келтірілген деректерді толтыратын кезде квазишынайы шығындар мәнін қалай түсінетіндігінде. Осындай шығындар «табиғатын» анықтау үшін және оларды квазишынайы шығындарды жатқызуға болатынын/болмайтынын анықтау үшін, сізге қосымша зерделеу жүргізу ұсынамыз.

10. *«Қазақстан Республикасының Жер қойнауын пайдалануды басқарудың бірыңғай мемлекеттік жүйесі» біріктірілген ақпараттық жүйесіндегі (ҚР ЖҚПБ БМЖ БАЖ өндіруші салалардың ашықтығы бастамасы бойынша есепті дайындау және ұсыну тәртібі туралы Әдістемелік нұсқаулыққа* квазиқазыналық шығындарды және өндіруші компаниялардың оларды анықтау әдістемесін анықтауды қосуды ұсынамыз.

11. «Қазақстан темір жолы» ҰК-ға жүктерді тасымалдау бойынша ақпаратты «ҚазТрансОйл» АҚ және «ҚазТрансГаз» АҚ жылдық есептеріндегі мұнай мен газды тасымалдау сызбаларын ашуға балама түрде ашуы тиіс.

**Бас директор,
ҚР аудитору:**
1997 жылғы 02 мамырда берілген
№ 0318 біліктілік куәлігі

**Жобаның жетекшісі:
ҚР аудитору:**

ҚР аудитору:
2015 жылғы 18 ақпанда берілген
№ МФ-0000238 біліктілік куәлігі

Т.Е.Нұрғазиев

М.Ш. Ілиясов

С.А. Сейтмағзымова